

वार्षिक परियोजना कार्यक्रम प्रगति पुस्तिका तथा तथ्याङ्क एक झलक

आ.व. २०७६/०७७

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना

परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा

इमेल : pmamp.piu.jhapa@gmail.com

वेबसाइट : www.piujhapa.pmamp.gov.np

प्रकाशक : प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना

परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा

फोन नं. : ०२३-४५६१८८

इमेल : pmamp.piu.jhapa@gmail.com

वेबसाइट : www.piu.jhapa.pmamp.gov.np

प्रकाशन :

प्रति : १००

मिति : २०७७ कार्तिक

मुद्रण : युनिक अफसेट प्रेस, बिर्तामोड (०२३-५४४४९०)

दुई शब्द

नेपालको करिव ६६ % जनता कृषि पेशामा संलग्न रहेको र राष्ट्रको कूल ग्राहस्थ उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान करिव २७.१०% रहेको छ । निर्वाहमुखी खेती प्रणालीबाट कृषिलाई आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र विविधीकरण गर्ने हाम्रो सामु एक चुनौती रहेको छ । देशको आर्थिक मेरुदण्डको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रमा उन्नत प्रविधि, यान्त्रिकरण मार्फत उत्पादन र उत्पादकत्व बढाई खाद्य सुरक्षामा टेवा पुर्याउने, कृषकहरूको रोजगारीको अवसर सृजना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्ने, उत्पादनशील कृषि उपजहरू मार्फत बजारमा पहुँच बढाई बजारीकरण व्यवस्थित गरी कृषकहरूको आयस्तरमा सुधार गर्ने र कृषि पेशालाई सम्मानित र मर्यादित बनाउन आजको आवश्यकता रहेको छ। साथै कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण, यान्त्रिकीकरणको माध्यमद्वारा कृषि प्रणालीको विकास गर्नु मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

यसै सन्दर्भमा कृषि विकास रणनीतिलाई सहयोग पुर्याउन नेपाल सरकारले प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना आ.ब.२०७३/०७४ देखि ल्याएको छ । परियोजनाको कार्यक्रमहरूमा पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोन संम्भागका रूपमा संचालन हुँदै आईरहेका छन् । यस परियोजना अन्तर्गत झापा जिल्लामा धान सुपरजोन आ.ब.२०७३/०७४ मा, रबर तथा सुपारी जोन आ.ब.२०७५/०७६ र मकै जोन आ.ब. २०७६/०७७ देखि संचालन हुँदै आएको छ । यी नै सुपरजोन/जोनहरूको तथ्यांकहरू र आ.ब.२०७६/०७७ को वार्षिक प्रगतिहरूको स्थिती यस **“वार्षिक परियोजना कार्यक्रम प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका एक झलक आ.ब.२०७६/०७७”** प्रकाशन गरिएको छ । यी तथ्यांकहरू, प्रगतिहरू र अन्य विवरणहरूले यस परियोजना कार्यान्वयन इकाईको स्थिती बारे जानकारी दिनुका साथै कृषकहरू, कृषि उद्यमीहरू, विद्यार्थी सम्बन्धित सरोकारवालाहरूलाई सूचना दिनुका साथै कार्यक्रम र योजना तर्जूमामा सहयोग पुर्याउन सहज बनाउँदछ भन्ने आशा लिइएको छ।

अन्त्यमा यस पुस्तिका तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउने सुपरजोन संचालक समिति, जोन संचालक समिति, कृषकका साथै यस कार्यालयका कृषि अधिकृत श्री गोविन्द मगर, प्रा.स. श्री मोहन कुमार सिंह लगायत अन्य कर्मचारीहरू र यस पुस्तिका प्रकाशनमा आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क र जानकारीहरू उपलब्ध गराई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै यो पुस्तिका तयारी देखि लिएर प्रकाशन सम्म लाग्नु हुने ना.प्रा.स. श्री रविन निरौलालाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्त्यमा सरोकारवालाहरूबाट समग्र पुस्तिकाका सम्बन्धमा सल्लाह र सुझावको अपेक्षा गरेको छु ।

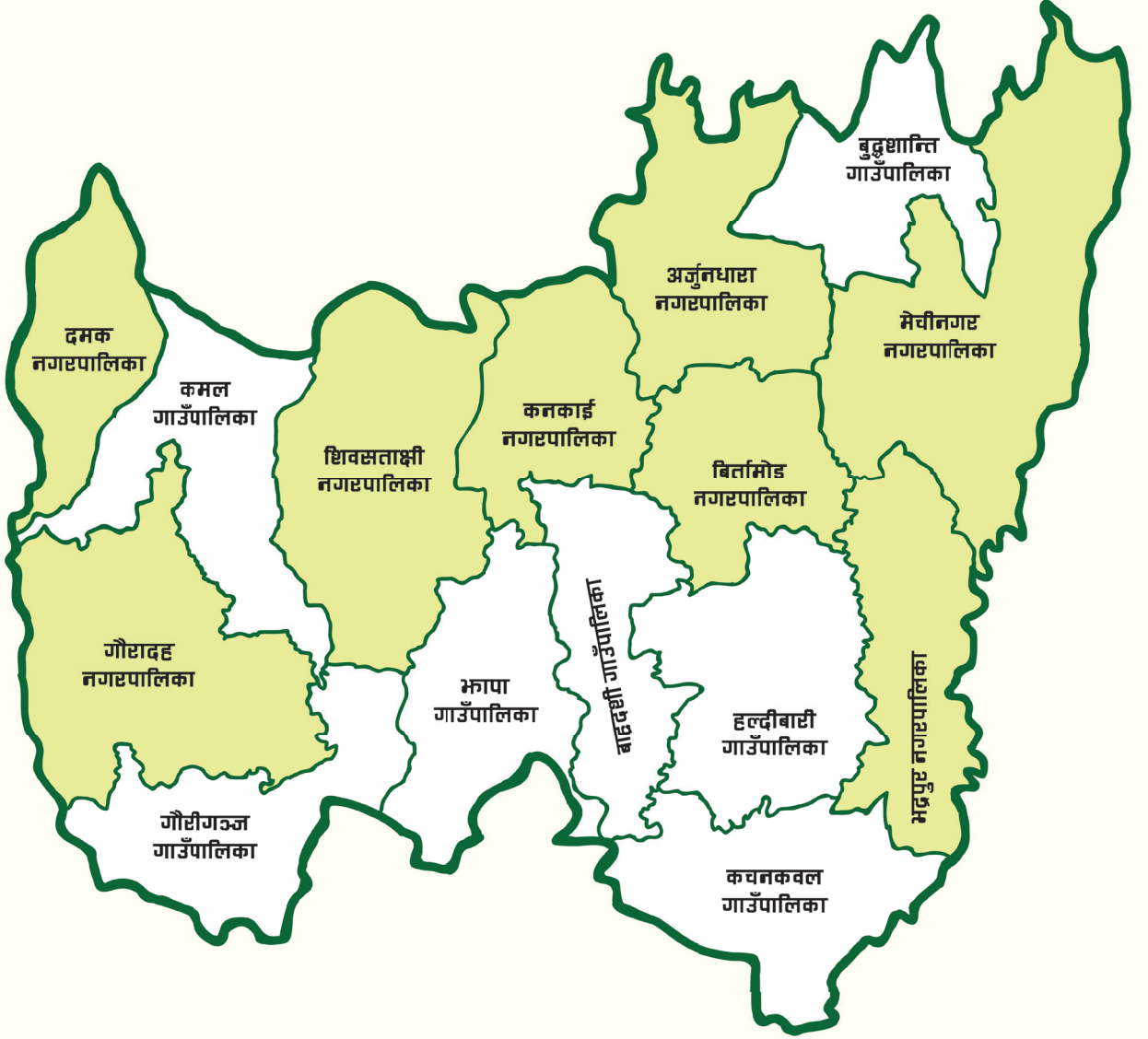
धन्यवाद !

कार्तिक, २०७७

रविन्द्र सुवेदी

वरिष्ठ कृषि अधिकृत

झापा जिल्लाको नक्सा

विषय सुची

खण्ड : क

शीर्षक	पेज नं.
१. जिल्लाको परिचयात्मक विवरण	
१.१ झापा जिल्लाको परिचयात्मक विवरण	१
१.२ नामाकरण	१
१.३ भौगोलिक स्थिति	१
१.४ सिमाना	१
१.५ भू-उपयोग स्थिति	२
१.६ प्राकृतिक सम्पदा	२
१.७ जिल्लाका प्रसिद्ध स्थलहरू	२
१.८ प्रमुख तालहरू	२
१.९ जनसंख्याको स्थिति	२
१.१० झापा जिल्लामा भएका न.पा./गा.पा.हरूको विवरण	३
१.११ पत्र पत्रिकाहरूको विवरण	३
१.१२ एफ.एम. रेडियो स्टेशनहरू	३
१.१३ टेलिभिजन	३

खण्ड : ख

२. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परिचय	
२.१ परिचय अन्य विवरण	४
२.२ व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र(जोन) विकास कार्यक्रम	६
२.३ बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र(सुपरजोन) विकास कार्यक्रम	९

खण्ड : ग

३. आ.व २०७६/७७ को परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको वार्षिक प्रगति विवरण	
३.१. परिचय	१४
क. धान सुपरजोन	१४
ख. रबर जोन	१४
ग. सुपारी जोन	१५
घ. मकै जोन	१५
३.२ आ.ब.२०७६/०७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम	१६
३.३ आ.ब.२०७६/०७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	२५
३.४ आ.ब.२०७५/०७६ को वित्तिय प्रगति	३४
३.४.१ एकमुष्ठ वित्तिय प्रगति तृतीय चैमासिक तथा वार्षिक	३४
३.४.२ एकमुष्ठ भारत प्रगति तृतीय चैमासिक तथा वार्षिक	३४
३.४.३ वार्षिक बजेट र खर्च विवरण (आ.व.२०७६/०७७)	३५
३.५ वार्षिक अवधिमा संचालित मुख्य मुख्य क्रियाकलाप तथा प्राप्त उपलब्धीहरू (आ.ब.२०७६/०७७)	३६
३.६ तेस्रो चौमासिक तथा वार्षिक अवधिमा चालु तथा पूँजीगत अनुदानका मुख्य मुख्य गतिविधिहरू (आ.ब.२०७६/०७७)	३८
३.७ वार्षिक अवधिको विकास कार्यक्रम तर्फ कार्यक्रमगत प्रगति स्थिति (आ.व.२०७६/७६)	३९
३.८ तृतीय चौमासिक तथा वार्षिक अवधिका प्रगति नपुगका मुख्य कारणहरू (आ.ब.२०७६/०७७)	४४
३.९ उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषक सहकारीहरूको विवरण तथा लैंगिक सहभागिता वार्षिक (आ.ब.२०७६/०७७)	४५

३.१०	जनशक्तिको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	४५
३.११	बेरुजु विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	४६
	३.१२. गैर कर राजश्व संकलन विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	४६
	३.१३. आयोजनाको समस्या सम्बन्धि विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	४६
	३.१४. इन्टर्नको विवरण (आ.व.२०७६/७७)	४७
३.१५.	हाल सम्म कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरु	५७
३.१६.	सुशासन प्रवर्द्धनका लागि गरिएका प्रयासहरु	५७

खण्ड : घ

४.	हाल सम्मको विवरण तथा तथ्यांक	
४.१.	आ.ब.२०७३/०७४ देखि आ.ब.२०७५/०७६ सम्म संचालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरुको विस्तृत विवरण	५८
४.२.	आ.ब.२०७५/०७६ मा कृषक समूह/सहकारीहरुलाई अनुदानमा वितरित मेशिनरी औजार तथा उपकरणहरुको विवरण	६७
४.३.	हाल सम्मको खर्चको विवरण जोन/सुपरजोन अनुसार (आ.व.२०७३/०७४ देखि आ.ब.२०७६/०७७ सम्म)	७०
४.३.१.	हाल सम्मको खर्चको विवरण एकमुष्ट कम्पाईल	७१
४.४	सिंचाई पूर्वाधार विकास सम्बन्धि विवरण	७२
४.४.१	धान सुपरजोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)	७२
४.४.२	रबर जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, ईनार बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)	७२
४.४.३	सुपारी जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, ईनार बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)	७२
४.४.४	मकै जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)	७२
४.४.५	सौर्य सिंचाई पूर्वाधार विकास	७२
४.५	नर्सरी विवरण	७३
४.५.१	धान सुपरजोन तर्फको सामुदायिक नर्सरी विवरण	७३
४.५.२	रबर जोन तर्फको स्थायी ग्रिन हाउस नर्सरी विवरण	७३
४.५.३	रबर जोन तर्फको रबर क्षेत्र विस्तार विवरण	७३
४.५.४	सुपारी जोन तर्फको स्थायी ग्रिन हाउस नर्सरी विवरण	७३
४.६	धान सुपरजोन तर्फको पोष्ट हाभेष्ट स्थापना विवरण	७४
४.७	रबर जोन तर्फको रबर स्मोक हाउस स्थापना विवरण	७४
४.८	रबर जोन तर्फको गोदरेज स्मोक हाउस स्थापना विवरण	७४
४.९	सुपारी जोन तर्फको गोदाम घर विवरण	७४
४.१०	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण	७४
४.१०.१	धान सुपरजोन तर्फको कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण	७५
४.१०.२	मकै जोन तर्फको कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण	७५
४.१०.३	रबर जोन तर्फको रबर रोलिङ्ग मेशिन सेट विवरण	७५
४.१०.४	सुपारी जोन तर्फको साना मेशिनरी उपकरण (पावर टिलर) विवरण	७५
४.११	जोन/सुपरजोनका बालीको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व विवरण	७६
४.१२	बाली विशेषको तथ्यांक	७७
४.१३	आ.ब. २०७६/०७७ अवधिका सिकाईहरु	७९

खण्ड-ङ

५.	अनुदान विवरण तालिका आ.ब.२०७६/०७७	
५.१	धान सुपरजोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	८०
५.२	मकै जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)	८३
५.३.	रबर जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	८३

५.४.	सुपारी जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरूको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	८७
५.५.	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/फर्म तथा कम्पनीहरूले खरिद गरेका मेशिनरी औजारहरूको विवरण, आ.ब.२०७६/०७७	९०
५.६.	धान सुपरजोन तर्फ कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि समूह/सहकारी/उद्यमी/फर्म तथा कम्पनीहरूले खरिद गरेका मेशिनरी औजारहरूको नामावली विवरण। आ.ब.२०७६/०७७	९१
५.७.	मकै जोन तर्फ कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि समूह/सहकारी/उद्यमी फर्म तथा कम्पनीहरूले खरिद गरेका मेशिनरी औजारहरूको विवरण। आ.ब.२०७६/०७७	९४
५.८.	संचालक समितिको विवरण	९४
५.८.१	धान सुपरजोन संचालक समितिको विवरण आ.ब.२०७३/०७४ देखि २०७५/०७६ सम्मको	९४
५.८.२	धान सुपरजोन संचालक समितिको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	९५
५.९	धान सुपरजोनको क्षेत्र निर्धारण	९५
५.१०	रबर जोन संचालक समितिको विवरण (२०७६/०७७)	९८
५.११	रबर जोन क्षेत्र	९८
५.१२	सुपारी जोन संचालक समितिको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	९९
५.१३	सुपारी जोन क्षेत्र	९९
५.१४	मकै जोन संचालक समितिको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	९९
५.१५	मकै जोन क्षेत्र	१००

खण्ड-च

६.	संस्था सूचीकृतको विवरण	
६.१.	धान सुपरजोन अन्तर्गत सूचीकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण (आ.ब.२०७३/०७४ देखि आ.ब.२०७६/०७७ सम्म)	१०१
६.२.	रबर जोन अन्तर्गत सूचीकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण (आ.ब.२०७४/०७५ देखि आ.ब.२०७६/०७७ सम्म)	११३
६.३.	सुपारी जोन अन्तर्गत सूचीकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण (आ.ब.२०७४/०७५ देखि आ.ब.२०७६/०७७ सम्म)	११५
६.४.	मकै जोन अन्तर्गत सूचीकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण (आ.ब.२०७६/०७७)	१२५

खण्ड-छ

७.	धान खेतीका नविनतम प्रविधिहरू	१२९
	प्लाष्टिक नर्सरी ट्रेको प्रयोग	
	धुले ड्यापोग नर्सरी	
	हिले ड्यापोग नर्सरी	
	राइस ट्रान्सप्लान्टरबाट धान रोपाई विधि	
	सुपरजोन क्षेत्रमा धान बालीको अवस्था विश्लेषण	१३६
	धान उत्पादन नाफा नोक्शन विश्लेषण	
	धान उत्पादन तथा बजारिकरणका समस्याहरू	
	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना पहिला र पश्चात बोरो तथा चैते धानको अवस्था	
	धान सुपर जोन झापाको मुल्य श्रृंखला विश्लेषण	
	धान सुपरजोन झापामा कष्टम हायरिग तथा पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टरको अवस्था	

अनुसूचीहरू

Annex 4: Cost and benefit of producing rainy season rice in Jhapa

Annex 5: Cost and benefit of producing Boro/Garma rice in Jhap

Annex 6: Value chain map of Coarse Rice in Jhapa

Annex 7: Value chain map of Fine Rice in Jhapa

१. जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

१.१. झापा जिल्लाको परिचयात्मक विवरण

नेपालको प्रदेश नं.१ अन्तर्गत पर्ने झापा जिल्ला सुदूरपूर्वी तराईको एक विकसित जिल्ला हो। समुन्द्री सतहबाट ७० देखि ३८० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको यो जिल्ला उत्तरमा २६°२०' देखि २६°५०' अक्षांश सम्म र पूर्वमा ८७°३९' देखि ८८°१२' देशान्तर सम्म फैलिएको छ। यस जिल्लामा ८ वटा नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिका गरी जम्मा १५ वटा स्थानीय तहहरू रहेको छ। नेपालको सबैभन्दा होचो भाग (७०मिटर) केचना, कचनकवल गाउँपालिकामा पर्दछ। धान र चियाको लागि यो जिल्ला नेपालकै अग्रस्थानमा रहेको छ। बंगालबाट बहने मनसुनी वायुको कारणले यहाँ धेरै वर्षा हुने गर्दछ। यस जिल्लाको पूर्व-पश्चिम औषत लम्बाई ४६ कि.मि. र उत्तर-दक्षिणको औषत लम्बाई २९ कि.मि. रहेको छ भने कूल क्षेत्रफल १६०६ वर्ग कि.मि. रहेको छ।

१.२. नामाकरण

झापा जिल्लाको सम्पूर्ण प्रशासनिक कार्य पहिले मोरङ गोश्वाराले हेर्ने गर्दथ्यो। पछि, उक्त मोरङ गोश्वारा कुमरखोद गा.वि.स. अन्तर्गत पर्ने झापा नामको गाँउ मा सारियो। सो गाँउ हाल पनि झापा-बजार नामले नै चिनिन्छ। तसर्थ त्यसै झापा गाँउको नामबाटै यस जिल्लाको नामाकरण “झापा” हुन गएको भन्ने भनाई छ।

त्यसैगरी, धेरै पहिले यो जिल्लामा बस्ती विस्तार हुनु पूर्व जिल्लाको अधिकांश भू-भाग वन-जंगलले ढाकिएको वा झापिएकोले पनि यस क्षेत्रको नाम “झापा” रहन गएको भन्ने भनाई प्रचलित रहेको छ।

वि.सं. २००७ साल पश्चात् नेपालको प्रशासनिक विभाजन भएपछि झापा जिल्लाको सदरमुकाम चन्द्रगढी गा.वि.स.मा सारियो, हाल यो जिल्लाको सदरमुकाम भद्रपुर नगरपालिका अन्तर्गत पर्दछ।

१.३. भौगोलिक स्थिति

भौगोलिक दृष्टिकोणबाट जिल्लालाई दुई भागमा बाँड्न सकिन्छ।

- उत्तर तर्फको भिरालो प्रदेश वा भावर प्रदेश पहाडबाट बगेर आएका नदीहरूले तराईको समतल फाँटसम्म बगाएर ल्याएको चट्टानी माटो थुपारी बनेको क्षेत्र “भावर प्रदेश” हो। यो भाग चुरे पर्वतको छेउमा अवस्थित छ र यसले करीब ५० प्रतिशत भू-भाग ओगटेको छ।
- दक्षिणको तराई प्रदेश भावर प्रदेशमा आएर सुकेका नदीहरूले यहाँको तटवर्ती जग्गालाई सिंचित गरेको छ। यस प्रदेशको माटो मलिलो छ, जसले ५० प्रतिशत भू-भाग ओगटेको छ। नेपाल अधिराज्यका सबैभन्दा होचो भू-भाग केचना यसै जिल्लाको दक्षिण-पूर्वी कचनकवल गाउँपालिकामा पर्दछ। केचनाको नामले समेत चिनिने यो भू-भाग समुन्द्र सतहबाट करीब ७० मिटरको उचाईमा पर्दछ।

१.४. सिमाना

पूर्व- भारतको पश्चिम बंगाल र बिहार राज्य,
पश्चिम- मोरङ जिल्ला,
उत्तर- इलाम जिल्ला
दक्षिण- भारतको बिहार राज्य पर्दछ।

१.५. भू-उपयोग स्थिति:

यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल १,५९,९०२ हेक्टर रहेको छ । जिल्लाको कूल क्षेत्रफलको भू-उपयोग निम्न अनुसार रहेको छ

सि.नं.	विवरण	क्षेत्रफल(हेक्टर)	कूल क्षेत्रफलको प्रतिशत	कैफियत
१.	कूल खेती योग्य जमिन	९८७९६	६२.१२	
२.	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	१९४५९	१२.२५	
३.	चरनले ढाकेको क्षेत्र	१७४३	१.१०	
४.	बसोबास गरिएको क्षेत्र	२०९८२	१३.२०	
५.	नदीनाला, सडक र अन्य	१८००२	११.३३	
	जम्मा	१५८९०२	१००	

स्रोत: जिल्ला विकास योजना, २०७१/०७२ झापा

१.६. प्राकृतिक सम्पदा

नदीहरू

- मेची नदी,
- कन्काई नदी,
- देवनिया नदी
- मावा नदी,
- बिरिङ नदी,
- रतुवा नदी आदि

१.७. जिल्लाका प्रसिद्ध स्थलहरू

केचना (किच्चकबध), सताशीधाम, अर्जुनधारा, बिराटपोखरी, कन्काई माई, समयगढ, चिल्लागढ, चन्द्रगढ, दोमुखा, कलवलगुरी, कोटीहोम माईधार, कृष्णथुम्की, जामुनखाडी, सालबारी, सताशीधाम आदि ।

१.८. प्रमुख तालहरू

१. केचना २. चिल्लागढ ३. बिराटपोखरी ४. गौरादह ५. जामुनखाडी ६. धनुष पोखरी

१.९. जनसंख्या स्थिति

झापा जिल्लाको जनसंख्या विवरण राष्ट्रिय जनगणना २०२८ देखि २०६८ सम्मको जनसंख्या र यसका विविध पक्षहरूको प्रवाह स्थिति निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

विवरण	जनगणना वर्ष				
	२०२८	२०३८	२०४८	२०५८	२०६८
कूल जनसंख्या	२४७६९८	४७९७४३	५९३७३७	६८८१०९	८१२६५०
महिलाको जनसंख्या	११४८१३	२२७७३३	२९३७८४	३४६४२८	४२७५५३
पुरुषको जनसंख्या	१३२८८५	२५२०१०	२९९९५३	३४१६८१	३८५०९७
जनघनत्व प्रति वर्ग कि.मि.	१७२	२९९	३७०	४२८	५.६
औषत वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	NA	६.६१	२.१३	१.४८	१.६६
घर परिवार संख्या	४३९५७	८१११३	११०८९४	१३७३०१	१८४५५२

परिवारको औषत आकार	५.६४	५.९१	५.३५	५.०१	४.४
पुरुष-महिला अनुपात	११५.७४	११०.६६	१०२.१	९८.६३	९०.०७
अनुपस्थित जनसंख्या					१८४३८४

स्रोत : के.त.वि. जनगणना २०६८

१.१०. झापा जिल्लामा भएका नगरपालिका र गाउँपालिकाहरूको विवरण

१.१०.१ नगरपालिका :

१. मेचीनगर नगरपालिका   २. बिर्तामोड नगरपालिका   ३. अर्जुनधारा नगरपालिका   ४. भद्रपुर नगरपालिका
५. कन्काई नगरपालिका   ६. शिवसताक्षी नगरपालिका   ७. गौरादह नगरपालिका   ८. दमक नगरपालिका

१.१०.२ गाउँपालिका :

१. बुद्धशान्ती गाउँपालिका   २. हल्दीबारी गाउँपालिका   ३. कचनकवल गाउँपालिका   ४. बाह्रदशी गाउँपालिका
५. झापा गाउँपालिका   ६. गौरीगञ्ज गाउँपालिका   ७. कमल गाउँपालिका

१.११. पत्र पत्रिकाहरूको विवरण

पूर्वाञ्चल दैनिक	स्वाधिन सम्वाद साप्ताहिक	जन आन्दोलन साप्ताहिक
न्यू मेची टाइम्स दैनिक	मेची आवाज साप्ताहिक	पूर्वेली साप्ताहिक
जन-संसद दैनिक	नौलो आवाज साप्ताहिक	निर्माण लहर साप्ताहिक
प्रतिदिन दैनिक	जन-ज्योती साप्ताहिक	खबर मञ्च साप्ताहिक
पूर्व सन्देश दैनिक	सुपूर्व मालिका साप्ताहिक	बिर्ता ज्योति साप्ताहिक
विवेचना दैनिक	जय लोकतन्त्र साप्ताहिक	नयाँ सन्दर्भ साप्ताहिक
झापा पोष्ट दैनिक	समाचार साप्ताहिक	मेची खबर साप्ताहिक
ईजलास दैनिक	यलम्बर टाइम्स साप्ताहिक	
लोकतन्त्र पोष्ट दैनिक	वरुण साप्ताहिक	

१.१२. एफ.एम रेडियो स्टेशनहरू

१. कञ्चनजंघा एफ.एम.   २. रेडियो भिजन   ३. नागरिक एफ.एम.
४. आँगन एफ.एम.   ५. रेडियो सरगम   ६. रेडियो सनराईज
७. पाथिभरा एफ.एम.   ८. मेची ट्युन्स   ९. रेडियो सन्देश, सुरुङ्गा
१०. सिमाना एफ.एम.   ११. ग्लोबल एफ.एम.   १२. सप्तरङ्गी एफ.एम.
१३. रेडियो झापा   १४. रेडियो साथी   १५. पूर्वाञ्चल सञ्चार प्रा.लि.
१६. हाम्रो संचार समूह   १७. संगम संचार   १८. कन्काई समाज, बिर्तामोड

१.१३. टेलिभिजन

१. हिमशिखर टेलिभिजन, दमक   २. सूर्योदय टेलिभिजन, बिर्तामोड

२. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परिचय

२.१. परिचय

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना स्वदेशी सोच, स्वदेशी लगानी र आन्तरिक संस्थागत जनशक्तिबाट तयार भएको कृषि विकास रणनीति कार्यन्वयनको सहयोगी परियोजना हो । कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने स्पष्ट मार्गचित्रका साथ कृषि उपजको उत्पादनका लागि आवश्यक प्रविधि तथा उत्पादन सामग्रीको व्यवस्था, उत्पादनमा यन्त्रिकीकरण, प्रसोधन तथा बजारीकरणका लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था जस्ता क्रियाकलाप मार्फत कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणको परिकल्पना यस परियोजनाले गरेको छ ।

परियोजनाको सोच

- कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रूपान्तरित आधुनिक, व्यवसायिक, दिगो एवं आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने।

लक्ष्य

- समग्र कृषि मूल्य श्रृंखलाका अवयवहरूको एकीकृत संयोजन र परिचालन मार्फत खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औद्योगिकरण उन्मुख दिगो आर्थिक अवसरहरू सृजना गरि राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुर्याउने ।

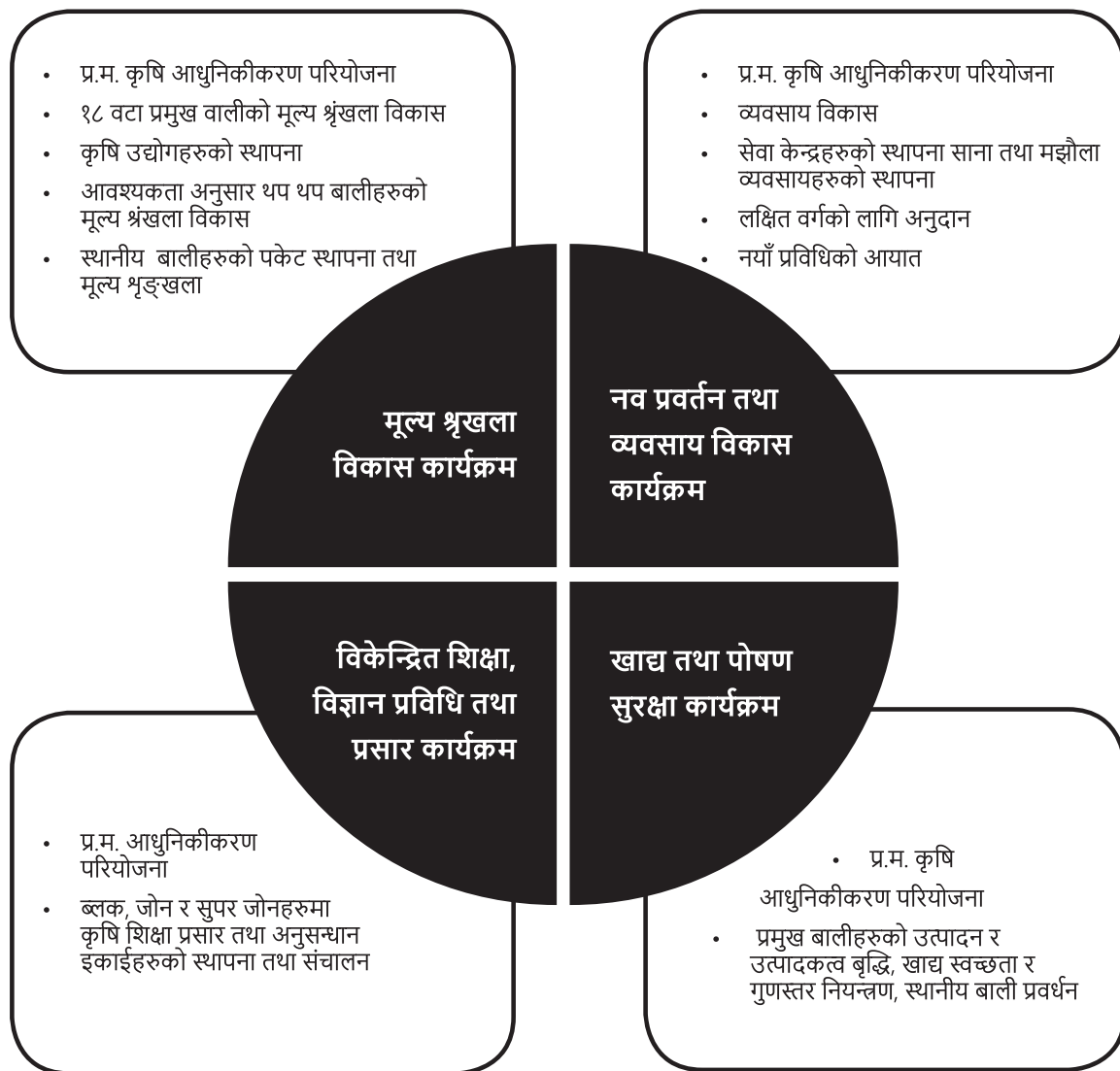
उद्देश्यहरू

- प्रमुख कृषि उपजहरूको विशिष्टकृत क्षेत्रहरू निर्माण गर्ने
- निर्यात योग्य कृषि बस्तुहरूको मूल्य अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
- कृषि लाई सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रूपमा विकास गर्दै रोजगारीका अवसरहरू सृजना गर्ने
- बहुसरोकारवाला निकायहरू बिचको कार्यमूलक समन्वय मार्फत प्रभावकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने

परियोजनाका रणनीतिहरू

१. भूमिको बैज्ञानिक उपयोग
२. आधुनिक कृषि प्रविधिहरूको अवलम्बन
३. कृषिमा यान्त्रिकीकरण
४. कृषि उपजहरूको प्रशोधन तथा बजारीकरण पूर्वाधारहरूको विकास
५. कृषि अनुसन्धान – शिक्षा – प्रसार प्रणालीको सुदृढ समन्वय एवं आधुनिकीकरण
६. प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीको अवलम्बन
७. गुणस्तर नियन्त्रण तथा खाद्य स्वच्छता अभिवृद्धि
८. वातावरण परिवर्तन अनुकूलित कृषि प्रणाली अवलम्बन

कृषि विकास रणनीति र परियोजनाको सम्बन्ध

परियोजनाका सम्भागहरू

१. साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम ।
२. व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) विकास कार्यक्रम ।
३. व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम ।
४. बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर जोन) विकास कार्यक्रम ।

परियोजना संचालनको अवधारण

- क. कृषि योग्य जमिनको चक्लाबन्दी
- ख. विशिष्टकृत व्यवसायिकरण ।
- ग. उन्नत प्रविधि र गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास ।
- घ. अन्तर्राष्ट्रियरूपमा बजारमा प्रतिस्पर्धी कृषि र औद्योगिकरण ।
- ङ. उपलब्धिमा आधारित सहजीकरण

परियोजना निर्देशक समिति गठन

कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन समितिले प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाको हकमा परियोजना निर्देशक समितिको रूपमा कार्य गर्नेछ । यसको अध्यक्षता माननीय कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्री ज्यूले गर्ने व्यवस्था छ ।

परियोजना कार्यान्वयन समिति

कृषि विकास रणनीतिमा व्यवस्था भए अनुसारको कृषि सचिवको अध्यक्षतामा रहेको केन्द्रीय कृषि विकास कार्यान्वयन समिति (CADIC) नै यस परियोजनाको कार्यान्वयन समिति हुनेछ ।

२.२. व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम

राष्ट्रिय प्राथमिकता र स्थानीय सम्भाव्यताका आधारमा तोकिएको पूर्वाधारहरु भएको र तोकिएको बाली/वस्तुमा न्यूनतम 500 हेक्टरमा संचालन भएको व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्रका रूपमा जोनहरु रहनेछन। कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणमा योगदान पुर्याउने गरी जोनमा समावेश गरिएका बाली/वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्नु, जोन क्षेत्रमा यान्त्रिकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायिकरण प्रवर्द्धन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन केन्द्रहरुको स्थापना मार्फत कृषि आधुनिकीकरणको आधारशिल तयार गर्ने जस्ता व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र(जोन) विकास कार्यक्रम संचालनका उद्देश्यहरु रहनेछन ।

उद्देश्य

व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम संचालनका उद्देश्यहरु देहायबमोजिम रहेका छन्

- (क) जोनमा समावेश गरिएका बाली/वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु,
- (ख) जोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रिकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन केन्द्रहरुको स्थापनामार्फत कृषि आधुनिकीकरणको आधारशिला तयार गर्ने
- (ग) जोन तथा आसपासका क्षेत्रहरुमा रोजगारी सृजना गर्ने।

जोन निर्माण प्रक्रिया

१. जोन क्षेत्र निर्माणका लागि देहायका सेवा/सुविधा/पूर्वाधारहरु भएको हुनुपर्नेछ :
  - क) सडकको पहुँच भएको वा हुनसक्ने

- ख) सिंचाईको उपलब्धता भएको वा हुनसक्ने
- ग) विद्तको उपलब्धता भएको वा हुनसक्ने
- घ) तोकिएको क्षेत्रफल चक्काबन्दी भएको/हुनसक्ने वा एउटै कोरिडोरमा रहेको
- ङ) वित्तीय संस्थाहरुको पहुँच भएको
- च) बजारको उपलब्धता भएको वा हुन सक्ने

२. यस परियोजना अन्तरगत प्रथम वर्ष अर्थात आ.व २०७३/७४ का लागि अनुसूची ३ बमोजिमका जिल्लाहरुको तोकिएका क्षेत्रमा तोकिएका बाली/वस्तुका कुल ३० जोनहरु संचालनमा रहनेछन्। परियोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा ३०० यस्ता जोनहरु मुलुकभरमा निर्माण गरिनेछन्। थप जोनहरु स्थापना सम्बन्धी निर्णय परियोजना कार्यान्वयन समितिको सिफारिसमा परियोजना निर्देशक समितिले गर्नेछ।

३. जोन निर्माण गर्दा भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा प्रत्येक जिल्लाको तोकिएको क्षेत्रमा तोकिएका बाली/वस्तुका जोनहरु निर्माण गर्न चाहने कृषक समुह/सहकारी/जल उपभोक्ता समूह/कृषक उद्यमीहरुको सूची तयार गरिनेछ। सूचीकृतहरुमध्येवाट आवश्यक संख्यामा जोन छनौटका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाइ (PIU) ले सम्बन्धित विषय विज्ञको संयोजकत्वमा आवश्यकतानुसार सदस्यहरु रहने एक प्राविधिक कार्यदल बनाइनेछ। उक्त कार्यदलले तोकिएका सूचकहरु र स्थलगत प्रमाणिकरण समेतका आधारमा सिफारिश गरे अनुरूप जोन क्षेत्रको छनौट सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाइ (PIU)ले गर्नेछ। तोकिएको क्षेत्रमा जोन संचालन गर्न तोकिएको क्षेत्रफल नपुगेमा सम्भाव्य वरिपरिको क्षेत्र समेत समावेश गर्न सकिनेछ। यसरी जोन क्षेत्र संचालन गर्न छानिएका कृषक समुह/सहकारी/कृषक उद्यमीहरु रहने दफा ५.१ अनुसारको जोन संचालक समिति र सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाइका बीच तोकिएका कार्यक्रमहरु संचालनका लागि एक सम्झौता हुनेछ। संचालन गरिने कार्यक्रमका सम्बन्धमा सम्बन्धित जोन संचालक समितिले सम्बन्धित जोन क्षेत्रका कृषक/कृषक समूह/सहकारी/जल उपभोक्ता समिति/कृषि उद्यमीहरुको मागमा आधारित कार्यक्रमहरुको प्रस्तावना तयार गरी सोही बमोजिम सम्झौता गरिनेछ।

जोन संचालन प्रक्रिया

(क) जोन संचालनका सम्बन्धमा सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाईसँग भएको सम्झौता बमोजिमका कार्यहरु संचालन गर्ने सम्बन्धमा खण्ड ४ अनुसार स्थापना हुने जोन व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित जोन क्षेत्रका कृषक समूह, कानून बमोजिम दर्ता भएका कृषि कार्यमा संलग्न सहकारी, कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरु मध्येवाटै छानिएका व्यक्तिहरुको प्रतिनिधित्व रहने गरी कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला सहितको ९ सदस्यीय जोन संचालक समिति गठन गरिनेछ। यसको लागि जोन क्षेत्र छनौट भएपछि जोन भित्र रहेका कृषक समूह/सहकारी/कृषि उद्यमी/ जल उपभोक्ता समितिहरुलाई जोन संचालक समिति गठनको लागि ७ दिनको म्याद सहित पत्राचार मार्फत वा अन्य स्थानीय संचार माध्यम मार्फत आवाहन गरिनेछ। कार्यदलको सिफारि अनुसार एक भन्दा बढी आवेदकहरुलाई संयुक्त रूपमा समिति गठनको लागि समेत अनुरोध गर्न सकिने छ। तोकिएको अवधिमा समिति गठन भई नआएमा सम्बन्धित जोन कार्यान्वयन इकाईले सहजिकरण गरि १५ दिन भित्र समिति निर्धारण गर्न सक्नेछ। समितिको सदस्यहरु सम्बन्धित बाली/वस्तुको व्यवसायिक खेतीमा अनिवार्य संलग्न भएको हुनुपर्नेछ। उक्त समितिमा संयोजक, उपसंयोजक, सचिव र सहसचिव एक-एक जना र बाँकी ५ जना सदस्य रहनेछन्। जोन संचालक समितिको

प्रमुख कार्यकारी पदहरूमा कम्तिमा १ जना महिला हुनु पर्नेछ। तोकिएको क्षेत्रफलको व्यवस्थापन गरी कृषि उद्यमी, कम्पनी वा फर्म एक्लैले संचालन गर्ने जोन क्षेत्रको हकमा भने त्यस्तो कृषक उद्यमी, कम्पनी वा फर्म स्वयंले नै जोन संचालक समितिको भूमिका निर्वाह गर्नेछ। संविधानको भावना अनुरूप स्थानीय तह गठन भैसकेपछि यस परियोजना अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गर्ने भन्ने समेत परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख भएको सन्दर्भमा सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रमुख उक्त समितिको आमन्त्रित सदस्यको रूपमा रहनेछन्। जोन कार्यान्वयनमा खटिने तोकिएको बरिष्ठ कृषि अधिकृत, नजिकको कृषि सेवा केन्द्र, फार्म केन्द्र, कृषि तालिम केन्द्र, प्रयोगशाला र कृषि अनुसन्धान केन्द्रका प्रतिनिधिहरू, सरोकारवाला निकायका जिल्ला स्थित कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, क्षेत्रीय स्तरका कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू समेत जोन संचालक समितिको सल्लाहकारका रूपमा रहनेछन्। यस समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न गराउन नेपाल सरकारको तर्फबाट उपलब्ध गराईने सहजिकरण प्रावधान अनुसारको प्राप्त हुने सम्पूर्ण सहयोग रकम सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने सुपरजोन प्रमुखको सहमतिमा नेपाल सरकारको प्रचलित ऐन नियम अनुसार खर्च गरिनेछ।

(ख) जोन संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ

- क) तोकिएका मापदण्डहरूका आधारहरूमा जोन व्यवस्थापक नियुक्त गर्ने
- ख) जोन व्यवस्थापकको काम, कर्तव्य र अधिकार निर्धारण गर्ने
- ग) जोन कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि आवश्यक उत्पादन सामग्री र सो को परिमाण आंकलन गर्ने, उत्पादन योजना तयार गर्ने, आवश्यक उत्पादन र अन्य सामग्रीको श्रोत परिचालन गर्ने। सम्बन्धित बालीको बालीचक्र निर्धारण गर्ने।
- घ) जोनमा निर्माण हुने पुर्वाधार विकास सम्वन्धी कार्यका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाइसंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- ङ) जोन संचालनका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाई र अन्य सरोकारवाला निकायहरूसंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- च) जोनलाई व्यवस्थित रूपमा संचालनका लागि आधार तयार गर्ने, संलग्न कृषक समुह/सहकारी/उपभोक्ता समूहसमिति/कृषक उद्यमी लगायतसंग निरन्तर सम्वाद र सहकार्य गर्ने ।
- छ) संचालक समितिको बैठक कम्तिमा महिनाको १ पटक अनिवार्य रूपमा र आवश्यकतानुसार अन्य समयमा बस्नेछ । बैठकमा समिति बाहिरका प्रतिनिधिलाइ आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।
- ज) जोन संचालन सम्बन्धित आन्तरिक आचारसंहिता (Code of conduct) आवश्यक भएमा तयार गरि पालना गर्ने गराउने।
- झ) कार्यक्रम संचालनका लागि समितिले विनियममा उल्लेख गरि आवश्यकता अनुसार उप समिति गठन गर्न सक्नेछ।
- ञ) समिति मार्फत संचालन गरिने आर्थिक कारोबारहरूको लेखा व्यवस्थापन तथा लेखा परिक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने।
- ट) जोन निर्माण, व्यवस्थापन, संचालन र अनुगमनका सन्दर्भमा अन्य सबै आवश्यक कार्यहरू गर्ने।
- ठ) कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि समितिको अवधि र समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पदावधि समितिले आवश्यकता अनुसार निर्धारण गर्नेछ। तर समितिका पदाधिकारी र सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षभन्दा बढी हुने छैन। समितिले आवश्यक विनियम तयार गरी सोही बमोजिम समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको चयन गर्नेछ। समितिमा एकै परिवारबाट एक भन्दा बढी व्यक्ति रहन सक्ने छैन र एकै व्यक्ति लगातार एक कार्यकाल भन्दा बढी एकै पदमा रहन सक्ने छैन । तर सदस्यको हकमा यो व्यवस्था लागु हुने छैन ।
- ड) समिति गठन भएको ६ महिना भित्र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्ता हुनुपर्नेछ। उक्त समितिको नियमित नविकरण गर्ने जिम्मेवारी समितिको हुनेछ।

२.३ बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर-जोन) विकास कार्यक्रम

राष्ट्रिय प्राथमिकता र स्थानीय सम्भाव्यताका आधारमा तोकिएको पूर्वाधारहरु भएको र तोकिएको बाली/वस्तुमा न्यूनतम १००० हेक्टरमा संचालन भएको बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्रका रूपमा सुपरजोनहरु रहनेछन। सुपरजोनमा समावेश गरिएका बाली/वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्नु, सुपरजोन क्षेत्रमा यान्त्रिकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन, प्रशोधन केन्द्रहरुको स्थापना मुल बीउ उत्पादन तथा कृषि अनुसन्धान केन्द्र र अध्ययन संस्था मार्फत कृषि आधुनिकीकरण गर्दै आत्मनिर्भर कृषि अर्थतन्त्रको आधारशिला निर्माण गर्नु सुपरजोन विकास कार्यक्रम संचालनका उद्देश्यहरु रहनेछन ।

उद्देश्य

बृहत व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर-जोन) विकास कार्यक्रम संचालनका उद्देश्यहरु देहायबमोजिम रहेका छन्

- (क) सुपर-जोनमा समावेश गरिएका बाली/वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्नु
- (ख) सुपर-जोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रिकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन, प्रशोधन केन्द्रहरुको स्थापना, कृषिजन्य उद्योग स्थापना, वीउ उत्पादन तथा कृषि अनुसन्धान केन्द्र र अध्ययन संस्थान स्थापनामार्फत कृषि आधुनिकीकरण गर्दै आत्मनिर्भर कृषि अर्थतन्त्रको आधारशिला निर्माण गर्ने ।

सुपर-जोन निर्माण प्रक्रिया

१. सुपर-जोन क्षेत्र निर्माणका लागि देहायका सेवा/सुविधा/पूर्वाधारहरु भएको हुनुपर्नेछ :
  - क) सडकको पहुँच भएको वा हुनसक्ने
  - ख) सिंचाईको उपलब्धता भएको वा हुनसक्ने
  - ग) विदुतको उपलब्धता भएको वा हुनसक्ने
  - घ) तोकिएको क्षेत्रफल चक्काबन्दी भएको/ हुन सक्ने वा एउटै कोरिडोरमा रहेको
  - ङ) वित्तीय संस्थाहरुको पहुँच भएको
  - च) बजारको उपलब्धता भएको वा हुनसक्ने
२. यस परियोजना अन्तर्गत प्रथम वर्ष अर्थात आ.व २०७३/७४ का लागि परियोजना दस्तावेजको अनुसूची ८ बमोजिमका जिल्लाहरुका तोकिएका क्षेत्रमा तोकिएका बाली/वस्तुका कुल ७ सुपर-जोनहरु संचालनमा रहनेछन् । परियोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा २१ यस्ता सुपर-जोनहरु मुलुकभरमा निर्माण गरिनेछन् । थप सुपर-जोनहरु सम्बन्धी निर्णय परियोजना कार्यान्वयन समितिको सिफारिशमा परियोजना निर्देशक समितिले गर्नेछ ।
३. सुपर-जोन निर्माण गर्दा भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा तोकिएको क्षेत्रमा तोकिएका बाली/ वस्तुका सुपर-जोनहरु निर्माण गर्न चाहने कृषक समूह/सहकारी/जल उपभोक्ता समूह/कृषक उद्यमीहरुको सूची तयार गरिनेछ । सूचीकृतहरुमध्येवाट आवश्यक संख्यामा सुपर-जोन छनौटका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाइ (PIU) ले सम्बन्धित विषय विज्ञ/विशेषज्ञको संयोजकत्वमा आवश्यकतानुसार सदस्यहरु रहने गरि एक प्राविधिक कार्यदल बनाइनेछ । उक्त कार्यदलले आवश्यक सूचकहरु तयार गरि स्थलगत प्रमाणिकरण समेतका आधारमा सिफारिश गरे अनुरूप सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाइ (PIU)ले सुपर-जोन क्षेत्रको छनौट गर्नेछ । तोकिएको क्षेत्रमा सुपर

जोन संचालन गर्न तोकिएको क्षेत्रफल नपुगेमा सम्भाव्य वरिपरिको क्षेत्र समेत समावेश गर्न सकिनेछ। यसरी सुपर-जोन क्षेत्र संचालन गर्न छानिएका कृषक समुह/सहकारी/जल उपभोक्ता समुह/कृषक उद्यमीहरू रहने दफा ५.१ अनुसारको सुपर-जोन संचालक समिति र सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाईका बीच तोकिएका कार्यक्रमहरू संचालनका लागि एक सम्झौता हुनेछ। संचालन गरिने कार्यक्रमका सम्बन्धमा सम्बन्धित सुपरजोन कार्यान्वयन इकाईको समन्वयमा सम्बन्धित सुपरजोन संचालक समितिले सम्बन्धित सुपरजोन क्षेत्रका कृषक/कृषक समूह/सहकारी/जलउपभोक्ता समिति/कृषि उद्यमीहरूको मागमा आधारित कार्यक्रमहरूको प्रस्तावना तयार गरी सोही बमोजिम सम्झौता गरिनेछ।

सुपर-जोन संचालन प्रक्रिया

१. सुपर-जोन संचालनका सम्बन्धमा सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाईसँग भएको सम्झौता बमोजिमका कार्यहरू संचालन गर्ने सम्बन्धमा खण्ड ४ मा उल्लेखित प्रक्रियाद्वारा छनौट भई कृषक समुह/सहकारी/जल उपभोक्ता समुह/कृषक उद्यमीद्वारा संचालन गरिने सुपर-जोन क्षेत्रको संचालनका लागि सम्बन्धित कृषक समुह/सहकारी/कृषक उद्यमीहरूमध्येवाटै छानिएको व्यक्तिहरूको प्रतिनिधित्व रहने गरी कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला सहितको ९ सदस्यीय सुपरजोन संचालक समिति गठन गरिनेछ। यसको लागि सुपरजोन क्षेत्र छनौट भएपछि सुपरजोन भित्र रहेका कृषक समूह/सहकारी/कृषि उद्यमी/ जल उपभोक्ता समितिहरूलाई सुपरजोन संचालक समिति गठनको लागि ७ दिनको म्याद सहित पत्राचार मार्फत वा अन्य स्थानीय संचार माध्यम मार्फत आह्वान गरिनेछ। कार्यदलको सिफारि अनुसार एक भन्दा बढी आवेदकहरूलाई संयुक्त रूपमा समिति गठनको लागि समेत अनुरोध गर्न सकिने छ। तोकिएको अवधिमा समिति गठन भई नआएमा सम्बन्धित सुपरजोन कार्यान्वयन इकाईले सहजिकरण गरि १५ दिन भित्र समिति निर्धारण गर्न सक्नेछ। समितिको सदस्यहरू सम्बन्धित बाली/वस्तुको व्यवसायिक खेतीमा अनिवार्य संलग्न भएको हुनुपर्नेछ। उक्त समितिमा संयोजक, उपसंयोजक, सचिव र सहसचिव एक-एक जना र बाँकी ५ जना सदस्य रहनेछन्। सुपरजोन संचालक समितिको प्रमुख कार्यकारी पदहरूमा कम्तिमा १ जना महिला हुनु पर्नेछ। तोकिएको क्षेत्रफलको व्यवस्थापन गरी कृषि उद्यमी, कम्पनी वा फर्म एकलैले संचालन गर्ने सुपरजोन क्षेत्रको हकमा भने त्यस्तो कृषक उद्यमी, कम्पनी वा फर्म स्वयंले नै सुपरजोन संचालक समितिको भूमिका निर्वाह गर्नेछ। संविधानको भावना अनुरूप स्थानीय तह गठन भैसकेपछि यस परियोजना अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गर्ने भन्ने समेत परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख भएको सन्दर्भमा सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रमुख उक्त समितिको आमन्त्रित सदस्यको रूपमा रहनेछन्। सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने तोकिएको बरिष्ठ कृषि अधिकृत, नजिकको कृषि सेवा केन्द्र, फार्म केन्द्र, कृषि तालिम केन्द्र, प्रयोगशाला र कृषि अनुसन्धान केन्द्रका प्रतिनिधिहरू, सरोकारवाला निकायका जिल्ला स्थित कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, क्षेत्रीय स्तरका कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू समेत सुपरजोन संचालक समितिको सल्लाहकारका रूपमा रहनेछन्। यस समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न गराउन नेपाल सरकारको तर्फबाट उपलब्ध गराईने सहजिकरण प्रावधान अनुसारको प्राप्त हुने सम्पूर्ण सहयोग रकम सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने सुपरजोन प्रमुखको सहमतिमा नेपाल सरकारको प्रचलित ऐन नियम अनुसार खर्च गरिनेछ।

२. सुपर-जोन संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ
 क) तोकिएका मापदण्डहरूका आधारहरूमा सुपर-जोन व्यवस्थापक नियुक्त गर्ने
 ख) सुपर-जोन व्यवस्थापकको काम, कर्तव्य र अधिकार निर्धारण गर्ने

- ग) सुपर-जोन कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि आवश्यक उत्पादन सामग्री र सो को परिमाण आंकलन गर्ने, उत्पादन योजना तयार गर्ने, आवश्यक उत्पादन र अन्य सामग्रीको श्रोत परिचालन गर्ने। सम्बन्धित बालीको बालीचक्र निर्धारण गर्ने।
- घ) सुपर-जोनमा निर्माण हुने पुर्वाधार विकास सम्बन्धी कार्यका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाइसंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- ङ) सुपर-जोन संचालनका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाई र अन्य सरोकारवाला निकायहरूसंग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- च) सुपर-जोनलाई व्यवस्थित रूपमा संचालनका लागि आधार तयार गर्ने, संलग्न कृषक समुह/सहकारी/उपभोक्ता समूह समिति/कृषक उधमी लगायतसंग निरन्तर सम्वाद र सहकार्य गर्ने ।
- छ) संचालक समितिको बैठक कम्तिमा महिनाको १ पटक अनिवार्य रूपमा र आवश्यकतानुसार अन्य समयमा बस्नेछ । बैठकमा समिति बाहिरका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।
- ज) सुपर-जोन संचालन सम्बन्धित आन्तरिक आचारसंहिता (Code of conduct) आवश्यक भएमा तयार गरि पालना गर्ने गराउने।
- झ) कार्यक्रम संचालनका लागि समितिले विनियममा उल्लेख गरि आवश्यकता अनुसार उप समिति गठन गर्न सक्नेछ।
- ञ) समिति मार्फत संचालन गरिने आर्थिक कारोबारहरूको लेखा व्यवस्थापन तथा लेखा परिक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने।
- ट) सुपरजोन निर्माण, व्यवस्थापन, संचालन र अनुगमनका सन्दर्भमा अन्य सबै आवश्यक कार्यहरू गर्ने।
- ठ) कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि समितिको अवधि र समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पदावधि समितिले आवश्यकता अनुसार निर्धारण गर्नेछ। तर समितिका पदाधिकारी र सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षभन्दा बढी हुने छैन। समितिले आवश्यक विनियम तयार गरी सोही बमोजिम समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको चयन गर्नेछ। समितिमा एकै परिवारबाट एक भन्दा बढी व्यक्ति रहन सक्ने छैन र एकै व्यक्ति लगातार एक कार्यकाल भन्दा बढी एकै पदमा रहन सक्ने छैन । तर सदस्यको हकमा यो व्यवस्था लागु हुने छैन ।
- ड) समिति गठन भएको ६ महिना भित्र जिल्ला कृषि विकास कार्यालयमा दर्ता हुनुपर्नेछ। उक्त समितिको नियमित नविकरण गर्ने जिम्मेवारी समितिको हुनेछ।

परियोजनाबाट उपेक्षित प्रतिफल

- परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा प्रत्येक जिल्लामा भौगोलिक सम्भाव्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा छानिएका कम्तिमा १० हेक्टर क्षेत्रफलका तोकिएका जिल्लामा तोकिएका सख्या गरी कम्तिमा २१०० साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) हरु, प्रत्येक जिल्लामा १०० हेक्टरका २ वटा गरी कम्तिमा १५० व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र(ब्लक) हरु स्थापना स्थापना गरिने छ । त्यसैगरि, तोकिएका ३० जिल्लामा ५०० हेक्टर क्षेत्रफलमा कम्तिमा ३० कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र(जोन) हरु स्थापना गरिनेछ । प्रत्येक प्रदेशमा एक हजार क्षेत्रफलमा कम्तिमा ७ वटा बृहत कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपरजोन) स्थापना भएको हुनेछ । परियोजना अवधिभरमा यस्ता पकेट, ब्लक, जोन र सुपर जोनको संख्यामा सम्भाव्यता र औचित्यका आधारमा क्रमश वृद्धि गर्दै कम्तिमा १० हजार पकेटहरू, १५०० ब्लकहरू, ३०० जोनहरू र २१ सुपर जोनहरू स्थापना भएको हुनेछ । प्रथम बर्षमा छानिएका १८ वटा बाली-वस्तुहरू ४२ हजार ३ सय हेक्टरमा खेती भई करिब ४ लाख ७७ हजार मे.ट.उत्पादन हुन अनुमान गरिएको छ ।

२. आगामी ३ वर्ष भित्र प्रमुख खाद्यान्न बालीहरु (धान,गहुँ, मकै)मा, आगामी २ वर्ष भित्र तरकारी बाली र माछामा र ७ बर्ष भित्र प्रमुख फलफूल बालीमा आत्मनिर्भर भएको हुनेछ ।
३. परियोजनाका प्रथम वर्षमा करिव ४ लाख ७० हजार आंशिक र ४३ हजार ५०० स्थाई रोजगारी सृजना भएको हुनेछ । परियोजनाको अन्तिम वर्षमा करिव ५ लाख १० हजार आंशिक र २५ हजार ५०० स्थाई रोजगारीको संख्या कायम रहनेछ ।
४. हालको मुल्यमा परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा कुल लगानी करिव रु. ५ अर्व ७८ करोडवाट मुल्य अभिवृद्धि सहित करिव रु. २६ अर्व ८ करोड बराबरको र परियोजना अवधिभरमा कुल लगानी करिव रु. १ खर्व ३० अर्ववाट मुल्य अभिवृद्धि सहित करिव रु. २० खर्व ९५ अरव ७५ करोड मुल्य बराबरको रकम कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा योगदान पुगेको हुनेछ जसवाट कृषि विकास रणनीतिको पहिलो दश वर्षको लक्ष्य हासिल गर्न महत्वपूर्ण सहयोग पुग्नेछ ।

संचालन गरिने कार्यक्रम र क्रियाकलाप

१. जोन/ सुपरजोन स्तरमा परियोजना अभिमुखिकरण ।
२. प्रविधि तथा प्राविधिक सहयोग ।
३. कृषि यान्त्रिकरणका लागि Custom Hying स्थापना सहयोग ।
४. पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर स्थापना ।
५. नर्सरी पूर्वाधार विकास सहयोग ।
६. साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार सहयोग ।
७. स्थानीय श्रोत व्यक्ति परिचालन ।
८. सहजिकरण सेवा सुविधाको विवरण

सि.नं.	विवरण	सहजिकरण(Facilitation)
१.	कृषि उत्पादन सामग्री स्रोत केन्द्र (वीउ, वेर्ना, विरुवा, माछा, भुरा लगायन)	५० प्रतिशत
२.	प्राविधिक सहयोग	१०० प्रतिशत
३.	प्रयोगशाला सेवाहरु	५० प्रतिशत
४.	कृषि औजार तथा उपकरणहरु	५० प्रतिशत
५.	साना सिंचाई पूर्वाधारहरु	५० प्रतिशत
६.	उत्पादनोपरान्त तथा कृषि व्यवसाय सेवा पूर्वाधारहरु	५० प्रतिशत

नोट: अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७५।१२।०७, च.नं २२५२ र (कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय को मिति २०७६।०४।०२, च.न ०३) को कृषि कार्यक्रमको अनुदान सम्वन्धी परिपत्रानुसार ।

केही अत्यावश्यक उत्पादन सामग्रीहरुको ब्यवस्थापनका लागि निर्देशक समितिको निर्णयानुसार थप सहजिकरणका विषयहरु निर्णय हुन सक्नेछन्।

जोन / सुपरजोन संचालक समितिको गठन र जिम्मेवारी

समिति	गठन	जिम्मेवारी
जोन / सुपरजोन संचालन समिति	<ul style="list-style-type: none"> जोन / सुपरजोन स्थापना गर्न चाहने कृषक समूह, कानून वमोजिन दर्ता भएका कृषि उद्यम वा कृषि सहकारीहरूको साभेदारीमा ९ सदस्यीय जोन संचालक समिति गठन हुने छ । नजिकको सरोकारवाला निकायहरूको प्रतिनिधि समितिको सल्लाहाकारको रूपमा रहने छन् । जोन / सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने तोकिएको वरिष्ठ कृषि अधिकृत, नजिकको फार्म केन्द्र, कृषि तालिम केन्द्र र कृषि अनुसन्धान केन्द्रका प्रतिनिधिहरू, सरोकारवाला निकायका जिल्ला स्थित कार्यालयका प्रमुख/प्रतिनिधिहरू समितिको सल्लाहाकारका रूपमा रहनेछन् । नेपाल सरकारका तर्फबाट जाने सम्पूर्ण सहयोग र कामको उपयोग गर्न जोन / सुपरजोन कार्यान्वयन इकाईमा खटिने तोकिएको वरिष्ठ कृषि अधिकृतको सहमति अनिवार्य रहनेछ । समितिमा संयोजक, उप-संयोजक, सचिव, सहसचिव, एक एक जना र बाँकी ५ जना सदस्य रहने छन् । समितिमा कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला सहभागिता हुनु पर्ने छ । समितिको पदावधि र सदस्य/पदाधिकारीको पदावधि कार्यविधिमा व्यवस्था भए वमोजिम हुनेछ । जोन संचालन सम्बन्धि आन्तरिक आचारसंहिता (Code Of Conduct) तयार गरी पालना गर्ने गराउने काम समितिको हुनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> जोन / सुपरजोनमा भएको विद्यमान प्रविधि र पूर्वाधार हरूको अभिलेख तयार गर्ने । परियोजना कार्यान्वयन इकाई संगको सहकार्यमा नविनतम प्रविधिहरूको प्रसार र प्रयोगको कार्य गर्ने । परियोजना कार्यान्वयन इकाई संगको सहकार्यमा स्थापना गरिने पूर्वाधारहरूको विकास, प्रयोग र सम्बर्द्धन गर्ने । जोन / सुपरजोन विकास संग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरो कारवालाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । मासिक रूपमा जोनको प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्ने । जोन / सुपरजोन सञ्चालनमा सहभागी हुनेहरूको आन्तरिक आचारसंहिता (Code Of Conduct) बनाई लागु गर्ने ।

३. आ.व २०७६/७७ को परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको बार्षिक प्रगति विवरण

३.१. परिचय

क. धान सुपरजोन

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तर्गत धान बालीको सुपरजोन कचनकवल गाउँपालिकाको वडा नं. १ देखि ७ र भद्रपुर नगरपालिकाको वार्ड नं १, २ र ३ मा संचालित हुँदै आएकोमा आ.व.२०७६/०७७ बाट १४ वटै स्थानीय तहमा २०० हे.को क्लष्टरमा क्षेत्र विस्तार गरी कार्यक्रम लागु भएको छ । यस क्षेत्रमा हिउँदे, चैते र बर्षे धानको उत्पादन हुने गर्दछ । बर्षे धानबालीको खेति यस क्षेत्रको सबै खेति योग्य जमिनिमा हुने गरेपनि चैते र बोरो धान बालीको खेति सिंचाई सुबिधा भएको क्षेत्रहरुमा हुने गरेको छ । यस क्षेत्रको माटो धान बालीको लागि अत्यन्तै उपयुक्त रहेको पाइन्छ त्यसकारण २ बाली धान खेतीको विस्तार नै यस क्षेत्रको कृषि प्रणालीको उताम सम्भावना हो । परियोजना लागु भएपछी सिंचाईको सुबिधा, यन्त्र उपकरणहरुको उपलब्धता र नवीनतम प्रविधिको प्रयोग बाट यस क्षेत्रमा हिउँदे र चैते धान खेतीको बिस्तार भएको पाइन्छ र नवीनतम प्रविधि प्रयोग बाट धान बालीको उत्पादकत्व बढेको छ । तसर्थ, यस क्षेत्रमा स्वेक्षिक चक्लाबन्दी मार्फत यन्त्र उपकरण र नवीनतम प्रविधिको प्रयोग मार्फत धान खेतीको बिस्तार गरि बजार सुनिश्चित भएमा धान बालीको उत्पादन र औधोगिकरण सम्भव रहेको पाइन्छ ।

ख. रबर जोन

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाको संभागको रुपमा जोन पर्दछ । यसै अनुरूप झापा जिल्लामा २०७५ सालको श्रावण महिनाबाट रबर जोन संचालनमा आएको थियो । परियोजनाको उद्देश्य बमोजिम जोनमा समावेश गरिएको रबर बालीमा पूर्वाधार विकास, व्यवसायिकरण एवं प्रशोधन तर्फ केन्द्रित रहि कार्यक्रमहरु संचालन सम्पन्न गरिएको छ । *Hevea brasiliensis* रबर उत्पादनको लागि महत्वपूर्ण बहुवर्षीय औद्योगिक वाली हो । ७९ परिवार (Families) र ३११ जाति (Genera) अन्तर्गत २००० प्रजाति (Species) को Latex बाट प्राकृतिक रबर को उत्पादन लिन सकिन्छ । वृक्षारोपण पश्चात उत्पादन लिन करिव ७/८ वर्ष पर्खनु पर्ने र उत्पादन शुरु भएपछि २५/३० वर्ष निरन्तर उत्पादन दिईरहन्छ । रबर जन्य उद्योगमा प्रमुख कच्चा पदार्थको रुपमा प्रयोग भई यस्ता रबरबाट ५० हजार भन्दा बढी प्रकारका सामानहरु उत्पादन भएको पाईन्छ ।

विगतमा सम्बन्धित प्रविधिज्ञहरुको स्थलगत अवलोकन तथा अनुसन्धानद्वारा प्राप्त सकारात्मक नतिजाका आधारमा नेपालको पूर्वी तराई भेग-झापा, मोरङ्ग, सुनसरी र इलामको दक्षिणी बेसी भागमा निर्भयताका साथ रबर खेती गर्न सकिन्छ । रबर खेतीलाई प्रभावित तुल्याउने तापक्रम, वार्षिक वर्षा, सापेक्षित आर्द्रता, समुन्द्री सतहदेखिको उचाइ, जमिनको सतहमुनिको माटोको स्थिति, माटोको अवस्था, हावापानी सम्बन्धी अन्य कुराहरु उक्त क्षेत्रका धेरै भू-भागमा अनुकूल पाइएको छ । उपर्युक्त सबै ठाँउको प्रतिनिधित्व गर्ने झापामा रेकोडेड केही मुख्य कारक तत्व बारेको विवरण यसप्रकार रहेको छ :-

सरदर तापक्रम	सरदर वार्षिक वर्षा	वार्षिक वर्षा दिन संख्या	समुन्दको सतह देखिको उचाई	सरदर सापेक्षित आर्द्रता
२७° से.	२२६८ मि.मि.	१०९ दिन	२६५ मि.	७२ %

हालका दिनहरुमा आइपुग्दा रबर खेती पनि देश विकासको लागि एक महत्वपूर्ण औद्योगिक खेतीको रुपमा हामी सामु देखा परेको छ। जुन बेलासम्म हामीकहाँ कुनै रबरजन्य उद्योगहरु स्थापना गरिएको थिएनन् त्यसबखत यहाँ कच्चापदार्थको रुपमा रबरको आवश्यकता पर्ने कुरै भएन। तर पछिल्लो दिनहरुमा खुल्दै आएका ठूला-साना रबर उद्योगहरुमा आवश्यक प्रमुख कच्चापदार्थ प्राकृतिक रबर खरिदमा वर्षेनी करोडौं करोड रुपियाँको परिकत्र्य विदेशी मुद्रा देशबाट बाहिरिन वृद्धि हुँदै गएबाट यही प्राकृतिक रबर उत्पादन गर्ने रबर खेतीको आवश्यकता र महत्व विगत डेढदशक यतादेखि नै राष्ट्रका सामुने झन्झन् बढी छर्लङ्गिदै आएको छ। यति चर्को आवश्यकता महसुस गरिएको रबर खेती स्वदेशमै गरी आत्मनिर्भर हुन मात्र होइन, साँच्चै कसिए लाग्ने हो भने धेरै/थोरै मात्रामा पर मुलुकमा निर्यात गर्ने परिमाणमा रबर उत्पादनको हैसियत राख्ने रबर खेती गर्न सकिने हामीकहाँ प्रचुर सम्भावना छ।

ग. सुपारी जोन

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाको संभागको रुपमा जोन पर्दछ। यसै अनुरूप झापा जिल्लामा २०७५ सालको श्रावण महिनाबाट सुपारी जोन संचालनमा आएको थियो। परियोजनाको उद्देश्य बमोजिम जोनमा समावेश गरिएको सुपारी बालीमा पूर्वाधार विकास, व्यवसायिकरण एवं प्रशोधन तर्फ केन्द्रित रहि कार्यक्रमहरु संचालन सम्पन्न गरिएको छ। सुपारी एक औषधिय गुण भएको पोथ्रा वर्गमा पर्ने एकदलिय वनस्पति हो। हिन्दु धर्मालम्बीहरुको मांगलिक कार्यहरुमा अपरिहार्य वस्तुको रुपमा प्रचलित यसको सांस्कृतिक नाम पुङ्गीफलमा ताम्बुलमा हो। सुपारीको बोटानिकल (Botanical) नाम Areca Catechu हो, यो Piperaceae परिवारमा पर्छ। यसको अंग्रेजी नाम Betal Nut हो।

नेपालमा सुपारी खेतीको इतिहास केलाउँदा फुलबारी बगैँचा सजावटको निमित्त झापा जिल्लाबाट रोपण शुरु भएको पाइन्छ। वि.सं.१९८७/८८ सालमा साविक शान्तिनगर निवासी स्व. गंगाधर घिमिरे ज्यूले तेजपुर आसामबाट बीउ ल्याई करेसा बारीमा लगाएको पाइन्छ। त्यसै गरी २००० साल तिर साविक शान्तिश्वरे-४ झापा निवासी स्व. ब्रह्मलाल कोइरालाले पर्शुराम तिर्थ जादा ल्याएको पाइन्छ। वि.सं. २००१ साल तिर बाहुनडाँगी-७ निवासी स्व. शिवलाल घिमिरे ज्यूले भारत तर्फबाट बीउ ल्याई करेसाबारीमा लगाएको पाइन्छ। वि.सं. २०१२ सालमा झापा साविक बुधबारे ५ निवासी स्व. स्वामी चक्रानन्द घिमिरेले साधुकुटी क्षेत्रमा लगाइएका सुपारीका बिरुवाहरु ती इतिहासका पृष्ठभूमिमा रहेका छन्। यसरी घर सजावटको लागि सुरु भएको सुपारी अहिले आएर व्यवस्थित रुपमा नगदे बालीको रुपमा चिनिँदै छ। अहिले सुपारीको खेती झापा, इलाम, मोरङ्ग र सुनसरी जिल्लामा व्यवसायिक रुपमा नै हुँदै आएको छ। २०७५ सालमा नेपाल सरकारले प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत झापाको बुद्धशान्ती गाँउपालिका, अर्जुनधारा नगरपालिका र मेची नगरपालिको वडा नं. १, २,३, ४ क्षेत्र समेट्ने गरी सुपारी जोन कार्यन्वयनमा ल्याएको छ।

घ. मकै जोन

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा अन्तर्गत मकै बालीको जोन क्षेत्र २०७६ भाद्र महिनामा स्वीकृत भई संचालनमा आएको छ। आ.व.२०७६/०७७ मा कनकाई नगरपालिका वार्ड नं.-५ र झापा गाउँपालिका वार्ड नं.-६ क्षेत्रमा मकै जोन लागु भई कार्यक्रम संचालन भएकोमा आ.व.२०७७/०७८ मा क्षेत्र विस्तार भई कनकाई न.पा.को वार्ड नं.-६ र झापा गा.पा.को १, २,३, ४, ५ र ७ मा लागु भएको छ। मकै खेतीको लागि उपयुक्त र उर्वरशिल माटो रहेको छ।

३.२. आ.व.२०७६/०७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम

वार्षिक विकास कार्यक्रम

बजेट तर्जुमासँग सम्बन्धित आर्थिक प्रशासन नियम २०(१) बमोजिमको फारम

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	आयोजनाको कुल क्रियाकलापको			सम्पूर्ण कार्य मध्ये गत आ.व. सम्मको			वार्षिक लक्ष			प्रथम चौमासिक लक्ष			दोस्रो चौमासिक लक्ष			तेस्रो चौमासिक लक्ष			कै
				परिष्ठाप	भार	लागत	परिष्ठाप	भार	लागत	परिष्ठाप	भार	बजेट	परिष्ठाप	भार	बजेट	परिष्ठाप	भार	बजेट	परिष्ठाप	भार	बजेट	
१	२		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
अ)	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																					
३८	परियोजना कार्यान्वयन इकाई																					
११.३.७.४५३	डेक्सटप कम्प्यूटर तथा प्रिन्टर सेट खरिद (कार्यालयसँग संचालन सँग सम्बन्धि यन्त्र,उपकरण तथा मेशिन औजार) (कार्यालय संचालनसँग सम्बन्धी यन्त्र,उपकरण तथा मेशिन औजार)	३११२२	सेट							२	०.१६	१.९	२	०.१६	१.९	०	०.००	०	०	०.००	०	
११.६.१३.११२	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निचिड खरिद(कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स)	३११२३	पटक							१	०.१५	१.७५	१	०.१५	१.७५	०	०.००	०	०	०.००	०	
क)	पूँजीगत खर्च कार्यक्रमहरुको जम्मा:									०.३१	३.६५		०.३१	३.६५	०	०.००	०	०	०	०.००	०	
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु																					
२.२.३.२	ग्याँस(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या							२४	०.०३	०.३८	८	०.०१	०.१३	८	०.०१	०.१३	८	०.०१	०.१३	
५	मकै जोन																					
२.५.३.२०४	Baseline Survey of specific crop in project area (अन्य)	२२४११	पटक							१	०.४२	५	१	०.४२	५	०	०.००	०	०	०.००	०.०	
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक							३	०.०५	०.६	०	०.००	०	३	०.०५	०.६	०	०.००	०.०	

२.७.५.२५८	परियोजना प्रचार प्रसार सामग्री तयारी(बुकलेट, फोल्डर, पम्पेल्ट प्रकाशन) (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.०४	०.५	१	०.०४	०.५	०	०.००	०	०	०.००	०.०
२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							३	०.०५	०.६	१	०.०२	०.२	१	०.०२	०.२	१	०.०२	०.२
२.७.७.३५	क्रप कटिंग(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक							५०	०.०२	०.२५	०	०.००	०	०	०.००	०	५०	०.०२	०.२५
२.७.२५.५०२	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा(अन्य)	२२५२२	पटक							१	०.०५	०.६	०	०.००	०	१	०.०५	०.६	०	०.००	०.०
२.७.२५.५४१	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिबिर)(अन्य)	२२५२२	पटक							१	०.०५	०.६	०	०.००	०	१	०.०५	०.६	०	०.००	०.०
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक							२	०.३४	४	१	०.१७	२	१	०.१७	२	०	०.००	०.०
५.१.११.२७	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक							१	०.१३	१.५	०	०.००	०	१	०.१३	१.५	०	०.००	०.०
११.१.२.१२६	गोदाम घर(भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या							१	३.३५	४०	०	१.०१	१२	०	१.०९	१३	०	१.२६	१५
११.३.१०.७२	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	पटक							२	३.०२	३६	०	०.००	०	१	१.५१	१८	१	१.५१	१८
११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या							३५	२.९३	३५	०	०.००	०	१५	१.२६	१५	२०	१.६८	२०.०
	जम्मा									१०४५	१२४.७		१.६५	१९.७		४३२	५१.५		४.४८	५३.५	
१०	धान सुपरजोन																				
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक							६	०.१०	१.२	२	०.०३	०.४	२	०.०३	०.४	२	०.०३	०.४
२.६.४.२९९	मेशिनरी औजार उपकरण मर्मत सम्भार तालिम (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक							१	०.२५	३	०	०.००	०	१	०.२५	३	०	०.००	०
२.७.५.२५०	प्राविधिक लिफलेट,बुकलेट तथा अन्य प्रचार प्रसार सामग्री प्रकाशन (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							२	०.०८	१	१	०.०४	०.५	१	०.०४	०.५	०	०.००	०

११.३.१०.१३३	राइस मिल उद्योगलाई डायर तथा बोइलर स्थापना सहयोग (कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	संख्या							१	८.३८	१००	०	१.६८	२०	०	३.३५	४०	१	३.३५	४०	
११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या							१२५	५.७६	६८.५	०	०.००	०	६०	२.७७	३३	६५	३.००	३५.५५	
११.६.९.१५	सौर्य उर्जामा आधारित सिंचाई प्रणाली जडान(अन्य)	२६४२३	पटक							१६	६.७१	८०	०	०.००	०	१६	६.७१	८०	०	०.००	०	
	जम्मा										४९.३७	५८८.८५		५.१९	६१.९५		२९.४३	३५१		१४.७५	१७५.९	
१२	रबर जोन																					
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक							९	०.१५	१.८	३	०.०५	०.६	३	०.०५	०.६	३	०.०५	०.६	
२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.०८	१	१	०.०३	०.३	१	०.०३	०.४	१	०.०३	०.३	
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक							३	०.५०	६	१	०.१७	२	१	०.१७	२	१	०.१७	२	
२.७.२५.६३७	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक							१	०.३४	४	०	०.००	०	१	०.३४	४	०	०.००	०	
५.१.११.२३३	रबर क्षेत्र विस्तार(अन्य)	२६४१३	हेक्टर							३०	१.२६	१५	०	०.००	०	३०	१.२६	१५	०	०.००	०	
५.१.११.२७१	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक							१	०.१३	१.५	०	०.००	०	१	०.१३	१.५	०	०.००	०	
११.१.२.२५	ग्रीन हाउस(भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या							२	०.८४	१०	०	०.००	०	२	०.८४	१०	०	०.००	०	
११.३.१०.१३२	रबर रोलिङ मेसिन सेट वितरण(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	सेट							१५	१.२६	१५	५	०.४२	५	१०	०.८४	१०	०	०.००	०	
११.४.२२.१६७	रबर स्मोक हाउस निर्माण सहयोग(अन्य सार्वजनिक निर्माण)	२६४२३	संख्या							३	२.५२	३०	०	०.००	०	३	२.५२	३०	०	०.००	०	

११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या							३०	२.५२	३०	०	०.४२	५	०	०.८४	१०	३०	१.२६	१५
	जम्मा									१.५८	११४.३			१.०८	१२.९		७.००	८३.५	१.५०	१७.९	
१३	सुपारी जोन																				
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण/सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक							९	०.१५	१.८	३	०.०५	०.६	३	०.०५	०.६	३	०.०५	०.६
२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.०८	१	१	०.०३	०.३	१	०.०३	०.४	१	०.०३	०.३
२.७.७.३५	क्रप कटिग(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक							५०	०.०२	०.२५	०	०.००	०	०	०.००	०	५०	०.०२	०.२५
२.७.७.३७	जोन/सुपरजोनहरुमा विशिष्टिकृत बालीहरुको लाभ लागत अध्ययन(अध्ययन /सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक							१	०.०३	०.३	०	०.००	०	१	०.०३	०.३	०	०.००	०
२.७.७.५७	सुपारी उत्पादन सम्बन्धि तथ्याङ्क प्रकाशन (अध्ययन / सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक							१	०.०४	०.५	०	०.००	०	१	०.०४	०.५	०	०.००	०
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक							३	०.५०	६	१	०.१७	२	१	०.१७	२	१	०.१७	२
२.७.२५.६३७	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरुको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक							१	०.३४	४	०	०.००	०	१	०.३४	४	०	०.००	०
५.१.११.२७	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक							१	०.१३	१.५	०	०.००	०	१	०.१३	१.५	०	०.००	०
११.१.२.१२६	गोदाम घर(भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या							२	०.५५	६.५	०	०.००	०	२	०.५५	६.५	०	०.००	०
११.३.१०.७	साना मेशिनरी औजार तथा उपकरणमा अनुदान (कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	पटक							१०	०.८४	१०	०	०.००	०	१०	०.८४	१०	०	०.००	०
११.६.९.७	प्रशोधन उद्योग संचालन सहयोग(अन्य)	२६४२३	पटक							१	३.७७	४५	०	०.००	०	१	३.७७	४५	०	०.००	०

११.६.९.१३	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	पटक							४०	३.३५	४०	०	०.००	०	४०	३.३५	४०	०	०.००	०
	जम्मा									९.८०	११६.९			०.२४	२.९०		९.२९	११०.८		०.२६	३.१५
३८	परियोजना कार्यान्वयन इकाई	२११११																		०.००	
१.१.१.४	रा.प. द्वितीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना							१	०.४६	५.४३	१	०.१८	२.०९	१	०.१४	१.६७	१	०.१४	१.६७
१.१.१.५	रा.प. तृतीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना							४	१.६०	१९.०३	४	०.६१	७.३२	४	०.४९	५.८६	४	०.४९	५.८५
१.१.१.६	रा.प.अनं. प्रथम(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना							४	१.२८	१५.२८	४	०.४९	५.८८	४	०.३९	४.७०	४	०.३९	४.७
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता(महंगी भत्ता)	२११३२	जना							९	०.१८	२.१६	९	०.०६	०.७२	९	०.०६	०.७२	९	०.०६	०.७२
१.२.४.७	खरीद समिति लगायत कार्यालयमा हुने अन्य बैठक भत्ता(बैठक भत्ता)	२११३४	पटक							५	०.०३	०.४	२	०.०१	०.१६	२	०.०१	०.१६	१	०.०१	०.०८
१.२.८.१	प्रसुती स्याहार भत्ता(शिशु स्याहार भत्ता)	२११३९	जना							२	०.०२	०.२	०	०.०२	०.२०	०	०.००	०.००	०	०.००	०
१.२.८.३	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता(शिशु स्याहार भत्ता)	२११३९	महानि							१	०.०३	०.३	०	०.०१	०.१०	१	०.०१	०.१०	१	०.०१	०.१
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च(कर्मचारी पोशाक)	२११२१	जना							९	०.०८	०.९	०	०.००	०.००	०	०.००	०	९	०.०८	०.९
२.१.१.१	धाराको महसुल(धाराको महसुल)	२२१११	पटक							६००	०.०६	०.७२	२००	०.०२	०.२४	२००	०.०२	०.२४	२००	०.०२	०.२४
२.१.२.१	बिदत महसुल(बिजुली महसुल)	२२१११	पटक							२०००	०.२०	२.४	८०००	०.०७	०.८	८०००	०.०७	०.८	८०००	०.०७	०.८
२.१.३.१	जारको पिउने पानी(पिउने पानी)	२२१११	जार							१८०	०.०९	१.०८	६०	०.०३	०.३६	६०	०.०३	०.३६	६०	०.०३	०.३६
२.१.६.१	टेलिफोन महसुल(टेलिफोन महसुल)	२२११२	महानि							८	०.१६	१.९२	१	०.०५	०.६४	१	०.०५	०.६४	१	०.०५	०.६४
२.१.७.१	ईमेल/ इन्टरनेट/वेवसाइट महसुल(ईमेल/ इन्टरनेट/वेवसाइट)	२२११२	महानि							४	०.०८	०.९६	१	०.०३	०.३२	१	०.०३	०.३२	१	०.०३	०.३२
२.१.९.१	हुलाक/कुरियर खर्च(हुलाक/कुरियर खर्च)	२२११२	पटक							४	०.०४	०.४८	१	०.०१	०.१६	१	०.०१	०.१६	१	०.०१	०.१६
२.२.२.१६	सवारी साधनको लागि लुब्रिकेन्ट(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर							६०	०.०४	०.४२	२०	०.०१	०.१४	२०	०.०१	०.१४	२०	०.०१	०.१४
२.२.२.९८	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुने मोटरसाइकलका लागि पेट्रोल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर							२४००	०.२२	२.६४	८००	०.०७	०.८८	८००	०.०७	०.८८	८००	०.०७	०.८८

२.२.२.९९	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुने गाडीका लागि डिजेल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर							३००	०.२४	२.८८	१०००	०.०८	०.९६	१०००	०.०८	०.९६	१०००	०.०८	०.९६
२.३.१.३	दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन मर्मत खर्च(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा							१०	०.२५	१.८	१०	०.०५	०.६०	१०	०.०५	०.६	१०	०.०५	०.६
२.३.१.११	चार पांग्रे सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा							१	०.२५	३	१	०.०८	१	१	०.०८	१	१	०.०८	१
२.३.२.१	कम्प्युटर/ल्यापटप मर्मत खर्च(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	वटा							१०	०.०३	०.३	१०	०.०१	०.१०	१०	०.०१	०.१	१०	०.०१	०.१
२.३.२.२	फोटोकपी/स्व्यानर मर्मत खर्च(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	वटा							१०	०.०३	०.३	१०	०.०१	०.१०	१०	०.०१	०.१	१०	०.०१	०.१
२.३.२.५	अन्य मेशिनरी औजार मर्मत(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	पटक							८	०.०३	०.४	२	०.०१	०.१०	३	०.०१	०.१५	३	०.०१	०.१५
२.३.२.११	फर्निचर मर्मत(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	पटक							५	०.०२	०.२५	१	०.००	०.०५	१	०.०१	०.१	१	०.०१	०.१
२.४.१.४	कार्यालयको लागि स्टेसनरी, टोनर तथा अन्य मालसामान(कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक/संख्या							३०	०.२०	२.४	१०	०.०७	०.८	१०	०.०७	०.८	१०	०.०७	०.८
२.४.१.१५	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक							८	०.१३	१.६	२	०.०३	०.४	३	०.०५	०.६	३	०.०५	०.६
२.४.१.२.१८	कार्यालयलाई आवश्यक विभिन्न सामग्री छपाई (छपाई खर्च)	२२३१५	पटक							३	०.०४	०.४५	१	०.०१	०.१५	१	०.०१	०.१५	१	०.०१	०.१५
२.४.१.३.६	कार्यालयको लागि पत्रपत्रिका तथा पुस्तक खरिद (पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३१५	पटक							३	०.०३	०.३	१	०.०१	०.१	१	०.०१	०.१	१	०.०१	०.१
२.४.१.४.२	पत्रपत्रिका, रेडियोमा विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन(विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन)	२२३१५	पटक/संख्या							५	०.०५	०.५५	२	०.०२	०.२२	२	०.०२	०.२२	१	०.०१	०.११
२.५.३.१.३४	स्थानीय स्रोत व्यक्ति करार(अन्य)	२२४११	जना							२	०.३६	४.३२	२	०.१२	१.४४	२	०.१२	१.४४	२	०.१२	१.४४
२.५.३.१.५१	सव ओभरसियर सेवा करार(अन्य)	२२४११	संख्या							१	०.२०	२.३५	१	०.०४	०.४७	१	०.०८	०.९४	१	०.०८	०.९४
२.५.३.१.९२	कृषि यन्त्र संचालन तथा मर्मतका लागि प्राविधिक सेवा करार(अन्य)	२२४११	संख्या							१	०.२४	२.८२	१	०.०८	०.९४	१	०.०८	०.९४	१	०.०८	०.९४
२.५.३.१.९३	कम्प्युटर अपरेटर सेवा करार (व्यक्ति करार)(अन्य)	२२४११	जना							१	०.२४	२.८२	१	०.०८	०.९४	१	०.०८	०.९४	१	०.०८	०.९४

२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी सेवा करारमा लिने (व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या							३	०.५२	६.२३	३	०.१७	२.०७	३	०.१७	२.०७	३	०.१७	२.०८
२.५.७.१५	सवारी चालक करारमा लिने(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या							१	०.२०	२.३६	१	०.०७	०.७८	१	०.०७	०.७९	१	०.०७	०.७९
२.५.७.११४	कृषि प्राविधिक करारमा लिने(व्यक्ति करार)	२२४१३	जना							५	१.१८	१४.१	५	०.३९	४.७	५	०.३९	४.७०	५	०.३९	४.७०
२.५.१०.४	करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुका लागि पोशाक भत्ता (अन्य सेवा शुल्क)(अन्य सेवा)	२२४१९	जना							१४	०.१२	१.४	०	०.००	०	०	०.००	०.०	१४	०.१२	१.४
२.६.६.२३०	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक							१	०.१३	१.५	०	०.००	०	१	०.१३	१.५०	०	०.००	०
२.६.६.२३१	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुसँग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक							१	०.१३	१.५	१	०.१३	१.५	०	०.००	०	०	०.००	०
२.७.५.१५	सार्वजनिक सुनुवाई तथा कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.०८	१	१	०.०८	१	०	०.००	०	०	०.००	०
२.७.५.१८	वार्षिक प्रगती पुस्तिका प्रकाशन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.१३	१.५	१	०.१३	१.५	०	०.००	०	०	०.००	०
२.७.५.५३	कार्यालयको वेवसाईट अध्यावधिक करारमा(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.०८	१	१	०.०८	१	०	०.००	०	०	०.००	०
२.७.५.२४९	स्थानीय तहका प्रतिनिधी तथा संचालक समितीका पदाधीकारीहरुबाट कार्यक्रम अनुगमन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.१७	२	०	०.००	०	०	०.००	०	१	०.१७	२
२.७.५.२६३	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक							१	०.१७	२	०	०.००	०	०	०.००	०	०	०.१७	२
२.७.१०.५	कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक छनौटका लागि परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन (परिक्षा संचालन खर्च)	२२५२२	पटक							१	०.०६	०.७५	०	०.००	०	१	०.०६	०.७५	०	०.००	०
२.७.२५.६३९	परियोजना व्यवस्थापना इकाईको समन्वयमा जोन क्षेत्र निर्धारण कार्यक्रम(अन्य)	२२५२२	पटक							१	०.०६	०.७६	१	०.०६	०.७६	०	०.००	०	०	०.००	०

२.८.१.२६२	जोन विकास कार्यक्रम अन्तरगत संचालन हुने क्रियाकलापहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन (अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक							८०	०.४६	५.४४	२५	०.१४	१.७०	२५	०.१४	१.७	३०	०.१७	२.०४
२.८.१.३३५	सुपरजोन विकास कार्यक्रम अन्तरगत संचालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक							३०	०.१७	२.०४	१०	०.०६	०.६८	१०	०.०६	०.६८	१०	०.०६	०.६८
२.८.२.२३	सरुवा भ्रमण खर्च र प्रशासनिक भ्रमण	२२६१२	पटक							२०	०.३४	४	६	०.११	१.३	८	०.१२	१.४	६	०.११	१.३
२.८.२.३३	कार्यक्रम बजेट तर्जुमा तथा समिक्षा गोष्ठीमा भाग लिने(आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक							१०	०.०९	१.०५	२	०.०२	०.२१	४	०.०४	०.४२	४	०.०४	०.४२
२.९.१.३	बीमा सवारी साधन (वीमा सार्वजनिक सम्पति)	२२२१४	संख्या							९	०.०६	०.७२	०	०.००	०	९	०.०६	०.७२	०	०.००	०
२.९.४.४	सवारी साधन नविकरण शुल्क(नवीकरण)	२२२१४	संख्या							९	०.०३	०.३६	०	०.००	०	९	०.०३	०.३६	०	०.००	०
२.९.६.४	कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भेपरि आउने विविध खर्च	२२७११	महनि							१२	०.१०	१.२	४	०.०३	०.४	४	०.०३	०.४	४	०.०३	०.४
२.९.६.७	नियमित स्टाफ बैठकमा हुने चियापान खर्च	२२७११	महनि							१२	०.०३	०.३६	४	०.०१	०.१२	४	०.०१	०.१२	४	०.०१	०.१२
२.९.६.३१	संचालक समिति तथा कार्यालयमा हुने अन्य बैठकमा खाजा खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	पटक							४६	०.१५	१.८४	१४	०.०५	०.५६	१६	०.०५	०.६४	१६	०.०५	०.६४
२.९.९.२	अन्य अतिथी सत्कार खर्च (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक							१०	०.०३	०.४	३	०.०१	०.१२	३	०.०१	०.१२	४	०.०१	०.१६
५.१.११.२९५	चुरे भावर क्षेत्रमा सघन फलफुल विकास कार्यक्रम संचालन(अन्य)	२६४१३	पटक							१	८.३८	१००	०	०.००	०.००	१	२.५२	३०	०	५.८७	७०
८.१.३.४	कार्यालयको घर भाडा(कार्यालयको घर भाडा)	२८१४२	महनि							४	०.८०	९.६	१	०.२७	३.२	१	०.२७	३.२	१	०.२७	३.२
	जम्मा									२०.४६	२४३.९७		४.१९	४९.९८	६.३३	७५.४६		९.९४	११८.५		
ख)	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:									९९.६९	११८९.००		१२.३७	१४७.५६	५६.३८	६७२.३९		३०.९४	३६९.०५		
	कुल जम्मा खर्च									१००	११९२.६५		१२.६८	१५१.२१	५६.३८	६७२.३९		३०.९४	३६९.०५		

३.३. आ.व.२०७६/०७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापाको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन अभ्यर्पण भएको रकम घटाएर तयार पारिएको तेस्रो चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाई परिमाण	वार्षिक			तृतीय चौमासिक लक्ष्य			तृतीय चौमासिक प्रगति		प्रतिवेदन अवधि सम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुल मध्ये हाल सम्मको प्रगति		कै
				भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	परिमाण	भारित		
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
अ)	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
३८	परियोजना कार्यान्वयन इकाई															
११.३.७.४५३	डेक्सटप कम्प्युटर तथा प्रिन्टर सेट खरिद (कार्यालयसँग संचालन सँग सम्बन्धि यन्त्र,उपकरण तथा मेशिन औजार) (कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र,उपकरण तथा मेशीन औजार)	३११२२	सेट	२	०.२२	१.९	०	०	०	०	०	२	०.२२			
११.६.१३.११२	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निचिङ खरिद(कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स)	३११२३	पटक	१	०.२०	१.७५	०	०	०	०	०	१	०.२			
क)	पूँजीगत खर्च कार्यक्रमहरुको जम्मा:				०.४२	३.६५		०	०		०		०.४२			
आ)	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु															
५	मकै जोन															
२.५.३.२०४	Baseline Survey of specific crop in project area (अन्य)	२२४११	पटक	१	०.५८	५	०	०	०	०	०	१	०.५८			
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	३	०.०७	०.६	०	०	०	०	०	३	०.०७			

२.७.५.२५८	परियोजना प्रचार प्रसार सामग्री तयारी(बुकलेट, फोल्डर, पम्पलेट प्रकाशन) (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.०६	०.५	०	०	०	०	०	१	०.०४			
२.७.७.३५	क्रप कटिंग(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	५०	०.०३	०.२५	५०	०.०३	०.२५	५०	०.०३	५०	०.०३			
२.७.२५.५०२	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.०७	०.६	०	०.००	०	०	०	१	०.०७			
२.७.२५.५४१	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिविर)(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.०७	०.६	०	०.००	०	०	०	१	०.०७			
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक	२	०.४६	४	०	०.००	०	०	०	२	०.४६			
५.१.११.२७	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक	१	०.१७	१.५	०	०.००	०	०	०	१	०.१७			
११.३.१०.७२	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	पटक	२	४.१५	३६	१	२.०७	१८	१	२.०७	२	४.१५			
११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या	३५	४.०३	३५	२०	२.३१	२०	३८	२.३१	५३	४.०३			
१०	धान सुपरजोन				०.००			०.००								
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	६	०.१४	१.२	२	०.०५	०.४	०	०	४	०.०९			
२.६.४.२९९	मेशिनरी औजार उपकरण मर्मत सम्भार तालिम(उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	०.३५	३	०	०.००	०	०	०	१	०.३५			
२.७.५.२५०	प्राविधिक लिफलेट,बुकलेट तथा अन्य प्रचार प्रसार सामग्री प्रकाशन (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	२	०.१२	१	०	०.००	०	०	०	२	०.१२			
२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	३	०.१७	१.५	१	०.०६	०.५	०	०	१	०.०७			

२.७.५.२८१	आकस्मिक बाली संरक्षण सहयोग/सेवा (रोगकीरा निदान) (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	२	०.०९	०.८	०	०	०	०	०	२	०.०९			
२.७.७.३५	क्रप कटिग(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	६०	०.०३	०.३	३०	०.०२	०.१५	३०	०.०२	६०	०.०३			
२.७.१५.४२३	धान दिवश मनाउने(कृषि विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	१	०.१७	१.५	१	०.१७	१.५	१	०.१७	१	०.१७			
२.७.२५.५१२	हरियो मल प्रयोग प्रदर्शन(अन्य)	२२५२२	पटक	१००	०.०७	०.६	१००	०.०७	०.६	१००	०.०७	१००	०.०७			
२.७.२५.५४१	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिविर)(अन्य)	२२५२२	पटक	२	०.१४	१.२	०	०.००	०	०	०	२	०.१४			
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक	६	१.३८	१२	३	०.६९	६	३	०.६९	६	१.३८			
२.७.२५.६३७	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.४६	४	०	०.००	०	०	०	१	०.४६			
५.१.११.९०	चक्लाबन्दीमा आबद्ध भई खेती गर्ने कृषकहरूलाई अनुदान(अन्य)	२६४१३	हेक्टर	२	२.३१	२०	०	०.००	०	०	०	२	२.३१			
५.१.११.९१	जोन/सुपरजोन कार्यक्रममा लक्षित बालीहरूको बिजवृद्धिका लागि अनुदान(अन्य)	२६४१३	पटक	१	०.१२	१	१	०.१२	१	१	०.१२	१	०.१२			
५.१.११.२५७	सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना सहयोग(अन्य)	२६४१३	पटक	२	१.१५	१०	२	१.१५	१०	१	०.५८	१	०.५८			
५.१.११.२७१	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक	१	०.२३	२	०	०	०	०	०	१	०.२३			
११.३.१०.७२	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	संख्या	११	२५.३६	२२०	४	९.२२	८०	४	९.२२	११	२५.३६			
११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या	१२५	७.९२	६८.७५	६५	४.१२	३५.७५	६५	४.१२	१४९	७.९२			
१२	रबर जोन				०.००			०								
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	९	०.२१	१.८	३	०.०७	०.६	०	०	६	०.१४			

२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	३	०.१२	१	१	०.०३	०.३	०	०	१	०.०४			
२.७.२५.५९३	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक	३	०.६९	६	१	०.२३	२	१	०.२३	३	०.६९			
२.७.२५.६३७	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.४६	४	०	०.००	०	०	०	०	०			
५.१.११.२३३	रबर क्षेत्र विस्तार(अन्य)	२६४१३	हेक्टर	३०	१.७३	१५	०	०.००	०	०	०	८	०.४६			
५.१.११.२७१	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक	१	०.१७	१.५	०	०.००	०	०	०	१	०.१७			
११.१.२.२५	ग्रीन हाउस(भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या	२	१.१५	१०	०	०.००	०	०	०	३	१.१५			
११.३.१०.१३२	रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट वितरण(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	सेट	१५	१.७३	१५	०	०.००	०	०	०	११	१.२७			
११.४.२२.१६७	रबर स्मोक हाउस निर्माण सहयोग(अन्य सार्वजनिक निर्माण)	२६४२३	संख्या	३	३.४६	३०	०	०.००	०	०	०	४	३.४६			
११.६.९.१४	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	संख्या	३०	३.४६	३०	१५	१.७३	१५	१५	१.७३	२०	२.३१			
१३	सुपारी जोन				०.००			०.००								
२.६.४.२७५	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम-स्थलगत(उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	९	०.२१	१.८	३	०.०७	०.६	०	०	६	०.१४			
२.७.५.२७२	रेडियो एफ.एम. तथा TV मार्फत कृषि कार्यक्रम तयारी र प्रसारण(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	३	०.१२	१	१	०.०३	०.३	०	०	१	०.०४			
२.७.७.३५	क्रप कटिंग(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	५०	०.०३	०.२५	५०	०.०३	०.२५	५०	०.०३	५०	०.०३			

२.७.७.३७	जोन/सुपरजोनहरुमा विशिष्टकृत बालीहरुको लाभ लागत अध्ययन(अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	१	०.०३	०.३	०	०.००	०	०	०	१	०.०३			
२.७.७.५७	सुपारी उत्पादन सम्बन्धि तथ्याङ्क प्रकाशन (अध्ययन / सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	२२५२२	पटक	१	०.०६	०.५	०	०.००	०	०	०	०	०.०६			
२.७.२५.५९३	सहभागीतात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम(अन्य)	२२५२२	पटक	३	०.६९	६	१	०.२३	२	१	०.२३	३	०.६९			
२.७.२५.६३७	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरुको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.४६	४	०	०.००	०	०	०	१	०.४६			
५.१.११.२७	संचालक समितिको संचालन तथा व्यवस्थापन(अन्य)	२६४१३	पटक	१	०.१७	१.५	०	०	०	०	०	१	०.१७			
११.१.२.१२६	गोदाम घर(भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या	२	०.७५	६.५	०	०	०	०	०	०	०.७५			
११.३.१०.७	साना मेशिनरी औजार तथा उपकरणमा अनुदान (कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	पटक	१०	१.१५	१०	०	०	०	०	०	१०	१.१५			
११.६.९.१३	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार(अन्य)	२६४२३	पटक	४०	४.६१	४०	०	०	०	०	०	३९	३.५७			
३=	परियोजना कार्यान्वयन इकाई				०.००			०								
१.१.१.४	रा.प. द्वितीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	०.६३	५.४३	१	०.१९	१.६७	१	०.१९	१	०.६३			
१.१.१.५	रा.प. तृतीय(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	४	२.१९	१९.०३	४	०.६७	५.८५	१	०.१७	१	०.५५			
१.१.१.६	रा.प.अं. प्रथम(स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	४	१.७६	१५.२८	४	०.५४	४.७	४	०.५४	४	१.७६			
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता(महंगी भत्ता)	२११३२	जना	९	०.२५	२.१६	९	०.०८	०.७२	६	०.०५	६	०.१७			
१.२.४.७	खरीद समिति लगायत कार्यालयमा हुने अन्य बैठक भत्ता(बैठक भत्ता)	२११३४	पटक	५	०.०५	०.४	१	०.०१	०.०८	१	०.०१	५	०.०५			
१.२.८.१	प्रसुती स्याहार भत्ता(शिशु स्याहार भत्ता)	२११३९	जना	२	०.०२	०.२	०	०.००	०	०	०	०	०			
१.२.८.३	चाड पर्व तथा पालो पहरा भत्ता(शिशु स्याहार भत्ता)	२११३९	महिना	१	०.०३	०.३	१	०.०१	०.१	१	०.०१	१	०.०३			

१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरुको पोशाक खर्च(कर्मचारी पोशाक)	२११२१	जना	९	०.१०	०.९	९	०.१०	०.९	६	०.०७	६	०.०७			
२.१.१.१	धाराको महसुल(धाराको महसुल)	२२१११	पटक	६००	०.०८	०.७२	२००	०.०३	०.२४	२००	०.०३	६००	०.०८			
२.१.२.१	बिदत महशुल(बिजुली महसुल)	२२१११	पटक	२४०००	०.२८	२.४	८०००	०.०९	०.८	८०००	०.०९	२४०००	०.२८			
२.१.३.१	जारको पिउने पानी(पिउने पानी)	२२१११	जार	१८०	०.१२	१.०८	६०	०.०४	०.३६	६०	०.०४	१८०	०.१२			
२.१.६.१	टेलिफोन महसुल(टेलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	८	०.२२	१.९२	१	०.०७	०.६४	१	०.०७	८	०.२२			
२.१.७.१	ईमेल/ इन्टरनेट/वेवसाइट महसुल(ईमेल/ इन्टरनेट/वेवसाइट)	२२११२	महिना	४	०.११	०.९६	१	०.०४	०.३२	१	०.०४	४	०.११			
२.१.९.१	हुलाक/कुरियर खर्च(हुलाक/कुरियर खर्च)	२२११२	पटक	४	०.०६	०.४८	१	०.०२	०.१६	१	०.०२	४	०.०६			
२.२.२.१६	सवारी साधनको लागि लुब्रिकेट(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	६०	०.०५	०.४२	२०	०.०२	०.१४	२०	०.०२	६०	०.०५			
२.२.२.९८	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुने मोटरसाइकलका लागि पेट्रोल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	२४००	०.३०	२.६४	८००	०.१०	०.८८	८००	०.१०	२४००	०.३०			
२.२.२.९९	कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनमा प्रयोग हुने गाडीका लागि डिजेल(इन्धन कार्यालय प्रयोजन)	२२२१२	लीटर	३०००	०.३३	२.८८	१०००	०.११	०.९६	१०००	०.११	३०००	०.३३			
२.३.१.३	दुई पाइग्रे सवारी साधन मर्मत खर्च(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	१०	०.२१	१.८	१०	०.०७	०.६	१०	०.०७	१०	०.२१			
२.३.१.११	चार पांग्रे सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	वटा	१	०.३५	३	१	०.१२	१	१	०.१२	१	०.३५			
२.३.२.१	कम्प्युटर/ल्यापटप मर्मत खर्च(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	वटा	१०	०.०३	०.३	१०	०.०१	०.१	१०	०.०१	१०	०.०३			
२.३.२.२	फोटोकपी/स्व्यान्डर मर्मत खर्च(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	वटा	१०	०.०३	०.३	१०	०.०१	०.१	१०	०.०१	१०	०.०३			
२.३.२.५	अन्य मेशिनरी औजार मर्मत(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	पटक	८	०.०५	०.४	३	०.०२	०.१५	३	०.०२	८	०.०५			
२.३.२.११	फर्निचर मर्मत(मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च)	२२२२१	पटक	५	०.०३	०.२५	१	०.०१	०.१	१	०.०१	५	०.०३			

२.४.१.४	कार्यालयको लागि स्टेसनरी, टोनर तथा अन्य मालसामान(कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक/संख्या	३०	०.२८	२.४	१०	०.०९	०.८	१०	०.०९	३०	०.२८			
२.४.१.१५	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च(कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	पटक	८	०.१८	१.६	३	०.०७	०.६	३	०.०७	८	०.१८			
२.२.३.२	ग्याँस(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	संख्या	२४	०.०४	०.३८	८	०.०१	०.१३	८	०.०१	२४	०.०४			
२.४.१२.१८	कार्यालयलाई आवश्यक विभिन्न सामग्री छपाई(छपाई खर्च)	२२३१५	पटक	३	०.०५	०.४५	१	०.०२	०.१५	१	०.०२	३	०.०५			
२.४.१३.६	कार्यालयको लागि पत्रपत्रीका तथा पुस्तक खरिद(पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३१५	पटक	३	०.०३	०.३	१	०.०१	०.१	१	०.०१	३	०.०३			
२.४.१४.२	पत्रपत्रिका, रेडियोमा विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन(विज्ञापन तथा सूचना प्रकाशन)	२२३१५	पटक/संख्या	५	०.०६	०.५५	१	०.०१	०.११	१	०.०१	५	०.०६			
२.५.३.१३४	स्थानीय स्रोत व्यक्ति करार(अन्य)	२२४११	जना	२	०.५०	४.३२	२	०.१७	१.४४	२	०.१७	२	०.५०			
२.५.३.१५१	सव ओभरसियर सेवा करार(अन्य)	२२४११	संख्या	१	०.२७	२.३५	१	०.११	०.९४	१	०.११	१	०.२७			
२.५.३.१९२	कृषि यन्त्र सचालन तथा मर्मतका लागि प्राविधिक सेवा करार(अन्य)	२२४११	संख्या	१	०.३३	२.८२	१	०.११	०.९४	१	०.११	१	०.३३			
२.५.३.१९३	कम्प्युटर अपरेटर सेवा करार (व्यक्ति करार)(अन्य)	२२४११	जना	१	०.३३	२.८२	१	०.११	०.९४	१	०.११	१	०.३३			
२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी सेवा करारमा लिने(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	३	०.७२	६.२३	३	०.२४	२.०८	३	०.२४	३	०.७२			
२.५.७.१५	सवारी चालक करारमा लिने(व्यक्ति करार)	२२४१३	संख्या	१	०.२७	२.३६	१	०.०९	०.७९	१	०.०९	१	०.२७			
२.५.७.११४	कृषि प्राविधिक करारमा लिने(व्यक्ति करार)	२२४१३	जना	५	१.६३	१४.१	५	०.५४	४.७	५	०.५४	५	१.६३			
२.५.१०.४	करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि पोशाक भत्ता (अन्य सेवा शुल्क)(अन्य सेवा)	२२४१९	जना	१४	०.१६	१.४	१४	०.१६	१.४	१४	०.१६	१४	०.१६			
२.६.६.२३०	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१	०.१७	१.५	०	०.००	०	०	०	१	०.१७			
२.६.६.२३१	स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूसँग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरक्रिया कार्यक्रम(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१	०.१७	१.५	०	०.००	०	०	०	१	०.१७			

२.७.५.१५	सार्वजनिक सुनुवाई तथा कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.१२	१	०	०.००	०	०	०	१	०.१२			
२.७.५.१८	वार्षिक प्रगती पुस्तिका प्रकाशन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.१७	१.५	०	०.००	०	०	०	१	०.१७			
२.७.५.५३	कार्यालयको वेबसाईट अध्यावधिक करारमा(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.१२	१	०	०.००	०	०	०	१	०.१२			
२.७.५.२४९	स्थानीय तहका प्रतिनिधी तथा संचालक समितीका पदाधीकारीहरुबाट कार्यक्रम अनुगमन(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.२३	२	१	०.२३	२	१	०.२३	१	०.२३			
२.७.५.२६३	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.२३	२	१	०.२३	२	१	०.२३	१	०.२३			
२.७.१०.५	कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक छनौटका लागि परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन (परिक्षा संचालन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.०९	०.७५	०	०.००	०	०	०	१	०.०९			
२.७.२५.६३९	परियोजना व्यवस्थापना इकाईको समन्वयमा जोन क्षेत्र निर्धारण कार्यक्रम(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.०९	०.७६	०	०	०	०	०	१	०.०९			
२.८.१.२६२	जोन विकास कार्यक्रम अन्तरगत संचालन हुने क्रियाकलापहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन(अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	८०	०.६३	५.४४	३०	०.२४	२.०४	३०	०.२४	८०	०.६३			
२.८.१.३३५	सुपरजोन विकास कार्यक्रम अन्तरगत संचालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन(अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	पटक	३०	०.२४	२.०४	१०	०.०८	०.६८	१०	०.०८	३०	०.२४			
२.८.२.२३	सरुवा भ्रमण खर्च र प्रशासनिक भ्रमण(आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	२०	०.४६	४	६	०.१५	१.३	६	०.१५	२०	०.४६			
२.८.२.३३	कार्यक्रम बजेट तर्जुमा तथा समिक्षा गोष्ठीमा भाग लिने(आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	पटक	१०	०.१२	१.०५	४	०.०५	०.४२	४	०.०५	१०	०.१२			
२.९.१.३	बीमा सवारी साधन(वीमा सार्वजनिक सम्पति)	२२२१४	संख्या	९	०.०८	०.७२	०	०.००	०	०	०	९	०.०८			

२.९.४.४	सवारी साधन नविकरण शुल्क(नवीकरण)	२२२१४	संख्या	९	०.०४	०.३६	०	०.००	०	०	०	९	०.०४			
२.९.६.४	कार्यालयमा दैनिक चियापान खर्च तथा अन्य भैपरि आउने विविध खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	महिना	१२	०.१४	१.२	४	०.०५	०.४	४	०.०५	१२	०.१४			
२.९.६.७	नियमित स्टाफ बैठकमा हुने चियापान खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	महिना	१२	०.०४	०.३६	४	०.०१	०.१२	४	०.०१	१२	०.०४			
२.९.६.३१	संचालक समिति तथा कार्यालयमा हुने अन्य बैठकमा खाजा खर्च(चियापान खर्च)	२२७११	पटक	४६	०.२१	१.८४	१६	०.०७	०.६४	१६	०.०७	४६	०.२१			
२.९.९.२	अन्य अतिथी सत्कार खर्च (अन्य विविध खर्च)	२२७११	पटक	१०	०.०५	०.४	४	०.०२	०.१६	४	०.०२	१०	०.०५			
५.१.११.२९५	चुरे भावर क्षेत्रमा सघन फलफुल विकास कार्यक्रम संचालन (अन्य)	२६४१३	पटक	१	११.५३	१००	१	८.०७	७०	०	०	०	०			
८.१.३.४	कार्यालयको घर भाडा(कार्यालयको घर भाडा)	२८१४२	महिना	४	१.११	९.६	१	०.३७	३.२	१	०.३७	४	१.११			
ख)	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				९९.५८	८६४		३६.२०	३१४.१		२६.६६		८०.८३			
कुल जम्मा खर्च					१००	८६७.६५		३६.२०	३१४.१		२६.६६		८१.२५			
	तेस्रो चौमासिक भारत प्रगति:	७३.६६	प्रतिशत						१५४.९०	प्रतिशत	१. कोभिड -१९ का कारण लकडाउन भएकाले कार्य सम्पादनमा प्रभाव परी भारत कम भएको र दोस्रो चौमासिक अवधिको भुक्तानी तेस्रो चौमासिकमा भई वित्तिय प्रगति वढी भएको।					
	वार्षिक भारत प्रगति:	८१.२५	प्रतिशत						७१.१६	प्रतिशत	२. कोभिड -१९ का कारण लकडाउन भएकाले कार्य सम्पादनमा प्रभाव परी लक्ष्य अनुरूप कार्य गर्न नसकिएको।					
	अभ्यर्पण भएको रकम रु.	३२५	(खर्च शिर्षक नं. २६४२३)													

३.४. आ.व.२०७५/०७६ को वित्तिय प्रगति

३.४.१ एकमुष्ठ वित्तिय प्रगति तृतीय चैमासिक तथा वार्षिक

(रु. हजारमा)

कार्यक्रम	वार्षिक विनियोजन	तेस्रो चौमासिक विनियोजन	तेस्रो चौमासिक प्रगति		वार्षिक प्रगति	
			खर्च	खर्च प्रतिशत	खर्च	खर्च प्रतिशत
पूँजीगत	३६५	०	१४.८०	०.०१	३६५.०	१००
चालु	८६४००	३१४१०	४८६४०.२०	१५४.८६	६१३७४.०	७१.०३
जम्मा	८६७६५	३१४१०	४८६५५.००	१५४.९०	६१७३९.०	७१.१६

३.४.२ एकमुष्ठ भारित प्रगति तृतीय चौमासिक तथा वार्षिक

कार्यक्रम	वार्षिक			तेस्रो चौमासिक		
	लक्ष्य भार	प्रगति भार	भारित प्रगति प्रतिशत	लक्ष्य भार	प्रगति भार	भारित प्रगति प्रतिशत
पूँजीगत	०.४२	०.४२	१००	०.००	०.००	०.००
चालु	९९.५८	८०.८३	८१.१७	३६.२०	२६.६६	७३.६६
जम्मा	१००	८१.२५	८१.२५	३६.२०	२६.६६	७३.६६

३.४.३ बार्षिक विनियोजन बजेट र खर्च विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र. सं.	बजेट उप-शीर्षक नं.	कार्यालयको नाम	बार्षिक विनियोजित बजेट (रु हजारमा)			चालु आ.व.को असार महिना सम्मको खर्च (रु हजारमा)			तेस्रो चौमासिक खर्च	वार्षिक विनियोजनको तुलनामा यस महिनाको मासिक खर्च प्रतिशत	तेस्रो चौमासिक विनियोजनको तुलनामा चौमासिक खर्च प्रतिशत	वार्षिक विनियोजनको तुलनामा हालसम्मको खर्च प्रतिशत
			चालु	पुँजिगत	जम्मा	चालु	पुँजिगत	जम्मा				
१	३१२००१०६	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा	८६४००	३६५.०	८६७६५.००	६९३७४	३६५	६९७३९	४८६५५	४९.६८	९५४.९०	७९.९६
		जम्मा	८६४००.००	३६५.०	८६७६५.००	६९३७४	३६५	६९७३९	४८६५५			

३.५. वार्षिक अवधिमा संचालित मुख्य मुख्य क्रियाकलाप तथा प्राप्त उपलब्धीहरू (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.सं.	सम्पन्न क्रियाकलाप	मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू (क्षेत्रफल, उत्पादन, रोजगारी, मेशिनरी औजार उपकरण तथा भौतिक संरचना लगायतको विवरण)	कैफियत
१	अनुदानका कार्यक्रम (रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिद अनुदान कार्यक्रम)	रबर जोन अन्तर्गतका कार्यक्रम मध्ये रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिदमा जम्मा -११ जना कृषकले कूल लागतको ५० अनुदान प्राप्त गरी आ-आफ्नै घरमा उत्पादन भएको रबर पेलेली गुणस्तरिय रबर सिट तयार गर्न थालेको।	
२	अनुदानका कार्यक्रम(कृषि यान्त्रिकरण मेशिनरी औजार पावर टेलर खरिदमा अनुदान)	सुपारी जोन कार्यक्रम अन्तर्गत साना मेशिनरी औजार तथा उपकरण (पावर टिलर) खरिदमा जम्मा-१० वटा कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीका जम्मा-२१३ जना कृषक सदस्यहरूले सुपारी बगान भित्र खनजोतबाट अन्तरवाली (तरकारी, अदुवा, मरिच आदी) लगाउन सहज भएको।	
३	जोन/सुपरजोन कार्यक्रममा लक्षित बालीहरूको विजबृद्धिका लागि अनुदान(अन्य)	धान वालीको विज बृद्धिका लागि धानको मूल विउ ३.११ मे.टन ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ वटा कृषि सहकारी, ४ वटा कृषक समूह र ४ जना कृषक उद्यमी लाभान्वित भई ७५ हेक्टर क्षेत्रफलमा विज बृद्धि कार्यक्रम भएको जसबाट अनुमानित ११२ मे.टन बीउ उत्पादन हुने।	
४	चाक्लाबन्दीमा आवद्ध भई खेती गर्ने कृषकहरूलाई अनुदान(अन्य)	चाक्लाबन्दी कार्यक्रम अन्तर्गत २० हेक्टर क्षेत्रमा चैते धान क्षेत्र विस्तारको लक्ष्य रहेकोमा ४३ हेक्टर क्षेत्रफलमा चैते धान खेती विस्तार भएको र ५२ जना कृषक लाभान्वित भएको। साथै ५० प्रतिशत अनुदानमा पावरटिलर-५ थान, थ्रेसर-१ थान खरिद भएको।	
५	सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना सहयोग(अन्य)	सामुदायिक नर्सरीबाट धानको बेर्ना १३ हेक्टर क्षेत्रफलका लागि तयार भएको।	
६	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर जम्मा-१३ वटा स्थापना भई सोही अन्तर्गत ट्यूबक्टर सेट-११ थान, थ्रेसर-७ थान, मल्टीक्रप थ्रेसर-३ थान, पावर टिलर-९ वटा, लेवलर-३ थान, लेजर ल्याण्ड लेवलर-१ थान, राईस ट्रान्सप्लान्टर-१ थान, प्याडी व्याक रिपर-२ थान, रिपर-७ थान, कम्वाईन हार्भेष्टर-५ थान, टहरा निर्माण संख्या-८ निर्माण भएको जसले गर्दा सुपरजोन/जोन क्षेत्रका कृषकहरूलाई सहूलियतमा सेवा पुर्याई २५ प्रतिशत सम्म बाली उत्पादन लागत घट्ने र यान्त्रिकरणमा सघाउ पुर्याउने छ।	
७	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	साना सिंचाई २५३ वटा (मोटर बोरिङ्ग, पम्प सेट तथा कुलो निर्माण) निर्माण भई ५२३ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाई सुविधा पुगेको।	
८	गोदाम घर निर्माण (भवन निर्माण)	सुपारी जोन तर्फको २ वटा गोदाम घर निर्माण भई ३५ मे.टन सुपारी भण्डारण हुने।	
९	रबर क्षेत्र विस्तार	रबरको विरुवा जम्मा-४११३ वटा विरुवा रोपण भई ८ हेक्टर क्षेत्रफलमा रबर खेती विस्तार भएको।	
१०	ग्रीन हाउस (भवन निर्माण)	रबर तर्फको ३ वटा ग्रीन हाउस नर्सरी स्थापना भई ५० हजार गोटा गुणस्तरिय विरुवा उत्पादन हुने।	
११	रबर स्मोक हाउस निर्माण सहयोग	रबर स्मोक हाउस जम्मा-४ वटा निर्माण भएको एक पटकमा २७०० वटा रबर सिट सुकाउन सक्ने क्षमताको स्मोक हाउस निर्माण भई गुणस्तरिय रबर सिट उत्पादन हुने।	
१२	आ.व.२०७६/०७७ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण गोष्ठी	यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने कार्यक्रमहरूका बारेमा संचारकर्मी, स्थानीय तह, सम्बद्ध कृषक समूह/कृषि सहकारी /उद्यमी कृषक/फार्म तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूलाई जानकारी भएको।	

१३	स्थानिय तहका पदाधिकारीहरु सँग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरक्रिया गौष्ठी	यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने कार्यक्रमहरुका बारेमा स्थानीय तहमा कार्यरत कृषि प्राविधिक तथा गा.पा./न.पा.कै कृषि समितिका पदाधिकारीहरुलाई जानकारी भएको।
१४	रबर खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	रबर खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १५० (महिला-४६, पुरुष-१०४) जना सदस्यहरुले रबर नर्सरी व्यवस्थापन, रबर चोप संकलन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१५	रबर खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	रबर खेतीमा संलग्न रहेका उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषि सहकारीका जम्मा- १०५ (महिला-४८, पुरुष-५७) जना सदस्यहरुले रबर नर्सरी व्यवस्थापन, रबर चोप (Latex) संकलन, ट्यापिङ्ग (Taping) तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१६	धान खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	धान खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १३२ (महिला- ८७, पुरुष-४५) जना सदस्यहरुले धान वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१७	धान खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	धान खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १९२ (महिला-९१, पुरुष-१०१) जना सदस्यहरुले धान वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापन तथा नियन्त्रणमा सुरक्षित रूपमा विषादीको प्रयोगका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१८	धान सुपरजोन संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरुको अध्ययन अवलोकन भ्रमण	भ्रमणमा जम्मा- ३० जना कृषकहरुलाई अन्य जिल्लामा भएका उन्नत प्रविधिहरु अवलोकन भई त्यसबाट उनीहरु प्रभावित भई नयाँ नयाँ प्रविधिहरु अनुशरण तथा अवलम्बन गर्न शुरुवात गरेको।
१९	आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा	धान तथा मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १०६ (महिला- ४८, पुरुष-५८) जना सदस्यहरुलाई धान तथा मकै वालीमा लागेका फौजी किरा तथा अन्य रोग किराको प्रकोप नियन्त्रणका लागि रोगनाशक र कीटनाशक विषादी वितरण र प्रयोगका बारेमा जानकारी दिई धान तथा मकैको उत्पादन गिरावट कम गर्न सहयोग पुगेको।
२०	सुपारी खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	सुपारी खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १७३ (महिला-९४, पुरुष-७९) जना सदस्यहरुले सुपारी नर्सरी व्यवस्थापन, बगैँचा व्यवस्थापन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
२१	सुपारी खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	सुपारी खेतीमा संलग्न रहेका उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषि सहकारीका जम्मा- १०४ (महिला-४३, पुरुष-६१) जना सदस्यहरुले सुपारी नर्सरी व्यवस्थापन, बगैँचा व्यवस्थापन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
२२	सुपारी जोन संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण	भ्रमणमा जम्मा-३० जना कृषकहरुलाई अन्य जिल्लामा भएका उन्नत प्रविधिहरु अवलोकन भई त्यसबाट उनीहरु प्रभावित भई नयाँ नयाँ प्रविधिहरु अनुशरण तथा अवलम्बन गर्न शुरुवात गरेको।

२३	मकै खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा- ८१ (महिला-२६, पुरुष-४९) जना सदस्यहरूले मकै वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
२४	मकै खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा-७० (महिला-२७, पुरुष-४३) जना सदस्यहरूले मकै वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।

३.६. तेस्रो चौमासिक तथा वार्षिक अवधिमा चालु तथा पूँजीगत अनुदानका मुख्य मुख्य गतिविधिहरू(आ.व.२०७६/०७७)

क्र. सं.	स्वीकृत कार्यक्रम	सम्पन्न क्रियाकलाप	कार्यक्रम बजेट रु हजारमा	मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू (क्षेत्रफल, उत्पादन, रोजगारी, मेशिनरी औजार उपकरण तथा भौतिक संरचना लगायतको विवरण)
क	चालु अनुदान	जोन/सुपरजोन कार्यक्रममा लक्षित बालीहरूको विजबृद्धिका लागि अनुदान(अन्य)	१००.००	धान वालीको विज बृद्धिका लागि धानको मूल विउ ३.११ मे.टन ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ वटा कृषि सहकारी, ४ वटा कृषक समूह र ४ जना कृषक उद्यमी लाभान्वित भई ७५ हेक्टर क्षेत्रफलमा विज बृद्धि कार्यक्रम भएको जसबाट अनुमानित ११२ मे.टन बीउ उत्पादन हुने।
		चाक्लाबन्दीमा आवद्ध भई खेती गर्ने कृषकहरूलाई अनुदान(अन्य)	२०००.००	चाक्लाबन्दी कार्यक्रम अन्तर्गत २० हेक्टर क्षेत्रमा चैते धान क्षेत्र विस्तारको लक्ष्य रहेकोमा ४३ हेक्टर क्षेत्रफलमा चैते धान खेती विस्तार भएको र ५२ जना कृषक लाभान्वित भएको।साथै ५० प्रतिशत अनुदानमा पावरटिलर-५ धान, थ्रेसर-१ धान खरिद भएको।
		सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना सहयोग(अन्य)	१०००.००	सामुदायिक नर्सरीबाट धानको बेर्ना १३ हेक्टर क्षेत्रफलका लागि तयार भएको।
		रबर क्षेत्र विस्तार	१५००.००	रबरको विरुवा जम्मा-४११३ वटा विरुवा रोपण भई ८ हेक्टर क्षेत्रफलमा रबर खेती विस्तार भएको।
ख	पूँजीगत अनुदान	अनुदानका कार्यक्रम (रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिद अनुदान कार्यक्रम)	१५००.००	रबर जोन अन्तर्गतका कार्यक्रम मध्ये रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिदमा जम्मा -११ जना कृषकले कूल लागतको ५० अनुदान प्राप्त गरी आ-आफ्नै घरमा उत्पादन भएको रबर पेली गुणस्तरिय रबर सिट तयार गर्न थालेको।
		अनुदानका कार्यक्रम(कृषि यान्त्रिकरण मेशिनरी औजार पावर टेलर खरिदमा अनुदान)	१०००.००	सुपारी जोन कार्यक्रम अन्तर्गत साना मेशिनरी औजार तथा उपकरण (पावर टिलर) खरिदमा जम्मा-१० वटा कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीका जम्मा-२१३ जना कृषक सदस्यहरूले सुपारी बगान भित्र खनजोतबाट अन्तरवाली (तरकारी, अदुवा, मरिच आदी) लगाउन सहज भएको ।
		कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना	२२०००.००	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर जम्मा-१३ वटा स्थापना भई सोही अन्तर्गत ट्याक्टर सेट-११ धान, थ्रेसर-७ धान, मल्टीक्रप थ्रेसर-३ धान, पावर टिलर-९ वटा, लेवलर-३ धान, लेजर ल्याण्ड लेवलर-१ धान, राईस ट्रान्सपलाण्टर-१ धान, प्याडी व्याक रिपर-२ धान, रिपर-७ धान, कम्वाईन हार्भेष्टर-५ धान, टहरा निर्माण संख्या-८ निर्माण भएको जसले गर्दा सुपरजोन/जोन क्षेत्रका कृषकहरूलाई सहूलियतमा सेवा पुर्याई २५ प्रतिशत सम्म बाली उत्पादन लागत घट्ने र यान्त्रिकरणमा सघाउ पुर्याउने छ।

	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	१७३७५.००	साना सिंचाई २५३ वटा (मोटर बोरिङ्ग, पम्प सेट तथा कुलो निर्माण) निर्माण भई ५२३ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाई सुविधा पुगेको।
	गोदाम घर निर्माण (भवन निर्माण)	६५०.००	सुपारी जोन तर्फको २ वटा गोदाम घर निर्माण भई ३५ मे.टन सुपारी भण्डारण हुने।
	ग्रीन हाउस (भवन निर्माण)	१०००.००	रबर तर्फको ३ वटा ग्रीन हाउस नर्सरी स्थापना भई ५० हजार गोटा गुणस्तरिय विरुवा उत्पादन हुने।
	रबर स्मोक हाउस निर्माण सहयोग	३०००.००	रबर स्मोक हाउस जम्मा-४ वटा निर्माण भई एक पटकमा २७०० वटा रबर सिट सुकाउन सक्ने क्षमताको स्मोक हाउस निर्माण भई गुणस्तरिय रबर सिट उत्पादन हुने।
	जम्मा	५११२५.००	

३.७. वार्षिक अवधिको विकास कार्यक्रम तर्फ कार्यक्रमगत प्रगति स्थिति (आ.व. २०७६/७७)

क्र. सं.	बजेट उप-शीर्षक नं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	वार्षिक विनियोजित अनुदान बजेट रु. (लाखमा)	वार्षिक खर्च भएको अनुदान बजेट रु. (लाखमा)	अनुदानग्राही संस्था (संख्या)				जम्मा लाभान्वित कृषक संख्या	मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु (क्षेत्रफल, उत्पादन, रोजगारी, मेशिनरी औजार उपकरण तथा भौतिक संरचना लगायतको विवरण)
					समूह	सहकारी	जलउपभोक्ता समिति	उद्यमी/फर्म		
१	३१२००१०६	अनुदानका कार्यक्रम (रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिद अनुदान कार्यक्रम)	१५.००	५.५५	१	४	०	६	१५	रबर जोन अन्तर्गतका कार्यक्रम मध्ये रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट खरिदमा जम्मा-११ जना कृषकले कूल लागतको ५०% अनुदान प्राप्त गरी आ-आफ्नै घरमा उत्पादन भएको रबर पेली गुणस्तरिय रबर सिट तयार गर्न थालेको।
२		अनुदानका कार्यक्रम(कृषि यान्त्रिकरण मेशिनरी औजार पावर टेलर खरिदमा अनुदान)	१०.००	९.८०	१	४	०	३	२१३	सुपारी जोन कार्यक्रम अन्तर्गत साना मेशिनरी औजार तथा उपकरण (पावर टिलर) खरिदमा जम्मा-१० वटा कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीका जम्मा-२१३ जना कृषक सदस्यहरुले सुपारी बगान भित्र खनजोतबाट अन्तरवाली (तरकारी, अदुवा, मरिच आदी) लगाउन सहज भएको।
३		जोन/सुपरजोन कार्यक्रममा लक्षित बालीहरुको विजबृद्धिका लागि अनुदान(अन्य)	१.००	१.००	४	४	०	४	५३	धान वालीको विज बृद्धिका लागि धानको मूल विउ ३.११ मे.टन ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ वटा कृषि सहकारी, ४ वटा कृषक समूह र ४ जना कृषक उद्यमी लाभान्वित भई ७५ हेक्टर क्षेत्रफलमा विज बृद्धि कार्यक्रम भएको जसबाट अनुमानित ११२ मे.टन बीउ उत्पादन हुने।

४	चाक्लाबन्दीमा आवद्ध भई खेती गर्ने कृषकहरुलाई अनुदान(अन्य)	२०.००	१५.३८	०	२	०	०	५२	चाक्लाबन्दी कार्यक्रम अन्तर्गत २० हेक्टर क्षेत्रमा चैते धान क्षेत्र विस्तारको लक्ष्य रहेकोमा ४३ हेक्टर क्षेत्रफलमा चैते धान खेती विस्तार भएको र ५२ जना कृषक लाभान्वित भएको। साथै ५० प्रतिशत अनुदानमा पावरटिलर-५ थान, ग्रेसर-१ थान खरिद भएको।
५	सामुदायिक धान नर्सरी स्थापना सहयोग(अन्य)	१०.००	२.५५	०	१	०	०	८	सामुदायिक नर्सरीबाट धानको बेर्ना १३ हेक्टर क्षेत्रफलका लागि तयार भएको।
६	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना	२२०.०	२०७.४	३	७	०	३	३८८	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर जम्मा-१३ वटा स्थापना भई सोही अन्तर्गत ट्रयाक्टर सेट-११ थान, ग्रेसर-७ थान, मल्टीक्रप ग्रेसर-३ थान, पावर टिलर-९ वटा, लेवलर-३ थान, लेजर त्याण्ड लेवलर-१ थान, राईस ट्रान्सप्लान्टर-१ थान, प्याडी व्याक रिपर-२ थान, रिपर-७ थान, कम्वाइन हार्भेष्टर-५ थान, टहरा निर्माण संख्या-८ निर्माण भएको जसले गर्दा सुपरजोन/जोन क्षेत्रका कृषकहरुलाई सहूलियतमा सेवा पुर्याई २५ प्रतिशत सम्म बाली उत्पादन लागत घटने र यान्त्रीकरणमा सघाउ पुर्याउने छ।
७	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यक्रम	१७३.७५	१०३.३६	३६	२६	०	१४	५०६	साना सिंचाई २५३ वटा (मोटर बोरिङ्ग, पम्प सेट तथा कुलो निर्माण) निर्माण भई ५२३ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाई सुविधा पुगेको।
८	गोदाम घर निर्माण (भवन निर्माण)	६.५	६.०४	०	०		२	१५	सुपारी जोन तर्फको २ वटा गोदाम घर निर्माण भई ३५ मे.टन सुपारी भण्डारण हुने।
९	रबर क्षेत्र विस्तार	१५.०	४.०१	०	१	०	५	६	रबरको विरुवा जम्मा-४११३ वटा विरुवा रोपण भई ८ हेक्टर क्षेत्रफलमा रबर खेती विस्तार भएको।
१०	ग्रीन हाउस (भवन निर्माण)	१०.०	५.७९	०	०	०	३	३	रबर तर्फको ३ वटा ग्रीन हाउस नर्सरी स्थापना भई ५० हजार गोटा गुणस्तरिय विरुवा उत्पादन हुने।
११. रबर स्मोक हाउस निर्माण सहयोग		३०.०	२७.२१	०	०	०	४	४	रबर स्मोक हाउस जम्मा-४ वटा निर्माण भई एक पटकमा २७०० वटा रबर सिट सुकाउन सक्ने क्षमताको स्मोक हाउस निर्माण भई गुणस्तरिय रबर सिट उत्पादन हुने।
१२	आ.व.२०७६/०७७ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण गोष्ठी	१.०	१.०	१४०	४१	०	५	२००	यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने कार्यक्रमहरुका बारेमा संचारकर्मी, स्थानीय तह, सम्बद्ध कृषक समूह/कृषि सहकारी /उद्यमी कृषक/फार्म तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरुलाई जानकारी भएको।

१३	स्थानिय तहका पदाधिकारीहरु सँग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरक्रिया गोष्ठी	१.५	१.५	०	०	०	०	४०	यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट आ.व.२०७६/०७७ मा संचालन हुने कार्यक्रमहरुका बारेमा स्थानीय तहमा कार्यरत कृषि प्राविधिक तथा गा.पा./न.पा.कै कृषि समितिका पदाधिकारीहरुलाई जानकारी भएको।
१४	रबर खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	१.२	१.२	०	५	०	६	१५०	रबर खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १५० (महिला-४६, पुरुष-१०४) जना सदस्यहरुले रबर नर्सरी व्यवस्थापन, रबर चोप संकलन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१५	रबर खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	६.०	६.०	०	३	०	५	१०५	रबर खेतीमा संलग्न रहेका उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषि सहकारीका जम्मा- १०५ (महिला-४८, पुरुष-५७) जना सदस्यहरुले रबर नर्सरी व्यवस्थापन, रबर चोप संकलन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१६	धान खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	१.०	१.०	१२	३	०	०	१३२	धान खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १३२ (महिला- ८७, पुरुष-४५) जना सदस्यहरुले धान वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
१७	धान खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	१२.०	१२.०	२१.०	७.०	०.०	०.०	१९२	धान खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरुका जम्मा- १९२ (महिला-९१, पुरुष-१०१) जना सदस्यहरुले धान वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापन तथा नियन्त्रणमा सुरक्षित रुपमा विषादीको प्रयोगका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।

१८	धान सुपरजोन संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अवलोकन भ्रमण	४.०	४.०	८	५	०	०	३०	भ्रमणमा जम्मा- ३० जना कृषकहरूलाई अन्य जिल्लामा भएका उन्नत प्रविधिहरू अवलोकन भई त्यसबाट उनीहरू प्रभावित भई नयाँ नयाँ प्रविधिहरू अनुशरण तथा अवलम्बन गर्न शुरुवात गरेको ।
१९	आकस्मिक वाली संरक्षण सेवा	१.४	१.४	१७	६	०	०	१०६	धान तथा मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/ कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा- १०६ (महिला- ४८, पुरुष-५८) जना सदस्यहरूलाई धान तथा मकै वालीमा लागेका फौजी किरा तथा अन्य रोग कीराको प्रकोप नियन्त्रणका लागि रोगनाशक र कीटनाशक विषादी वितरण र प्रयोगका बारेमा जानकारी दिई धान तथा मकैको उत्पादन गिरावट कम गर्न सहयोग पुगेको।
२०	सुपारी खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	१.२	१.२	२५	७	०	५	१७३	सुपारी खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा- १७३ (महिला-९४, पुरुष-७९) जना सदस्यहरूले सुपारी नर्सरी व्यवस्थापन, बगैँचा व्यवस्थापन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
२१	सुपारी खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	६.०	६.०	१३	८	०	७	१०४	सुपारी खेतीमा संलग्न रहेका उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषि सहकारीका जम्मा- १०४ (महिला-४३, पुरुष-६१) जना सदस्यहरूले सुपारी नर्सरी व्यवस्थापन, बगैँचा व्यवस्थापन तथा प्रशोधन गर्ने प्रविधिका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
२२	सुपारी जोन संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण	४.०	४.०	७	५	०	५	३०	भ्रमणमा जम्मा-३० जना कृषकहरूलाई अन्य जिल्लामा भएका उन्नत प्रविधिहरू अवलोकन भई त्यसबाट उनीहरू प्रभावित भई नयाँ नयाँ प्रविधिहरू अनुशरण तथा अवलम्बन गर्न शुरुवात गरेको ।

२३	मकै खेती प्रविधि उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि स्थलगत तालिम	०.६	०.६	३	१	०	३	८१	मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा- ८१ (महिला-२६, पुरुष-४९) जना सदस्यहरूले मकै वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
२४	मकै खेती सम्बन्धि सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	४.०	४.०	३	१	०	३	७०	मकै खेतीमा संलग्न रहेका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/कृषि फर्म तथा कम्पनीहरूका जम्मा-७० (महिला-२७, पुरुष-४३) जना सदस्यहरूले मकै वालीका लागि सिंचाई व्यवस्थापन तथा रोग किराको प्रकोप व्यवस्थापनका बारेमा ज्ञानसिप हासिल गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
	जम्मा	५५५.२	४३२.०२						

३.८. तृतीय चौमासिक तथा वार्षिक अवधिका प्रगति नपुगका मुख्य कारणहरु (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.सं.	कार्यक्रम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति	नपुग प्रगति	प्रगति नपुगका कारणहरु
१	रबर क्षेत्र विस्तार(अन्य)	हेक्टर	३०	८	२२	चालु आ.व.मा स्वदेशमा नै रबरको नर्सरी तयार गरि विरुवा रोपण गर्ने लक्ष्य रहेकोमा नर्सरीमा विरुवा लगाईए तापनि प्रतिकुल मौषमको कारणले करिव २२ हे.लाई पुग्ने विरुवा कुहिएर मरेकोले आवश्यक परिमाणमा विरुवा उपलब्ध हुन नसकेको ।
२	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अबलोकन भ्रमण(अन्य)	पटक	१	०	१	भ्रमणको लागि फाल्गुन २९ गते तयार भएको तर कोभिड-१९ को प्रभावका कारण केही समयका लागि स्थगित गरिएको थियो।कोभिड -१९ को लकडाउन थप भए सँगै स्थगित गरिएको।
३	रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट वितरण(कृषि - खेतीको साथै सिंचाई प्रयोजन र पशु चिकित्सा सम्बन्धी उपकरण तथा मेशीन औजार)	सेट	१५	११	४	सूचना आव्हान र जानकारी गराईए तापनि माग प्रस्ताव पेश नभएकाले।
४	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत (उद्यमशीलता, रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	पटक	८	०	८	अर्थ मन्त्रालयको च.नं.६८७ मिति-२०७६/१२/२० गतेको पत्रानुसार ख.शि.नं. २२५१२मा विनियोजन भएको बजेट रोक्का भएकाले।
५	चुरे भवार क्षेत्रमा सघन फलफुल विकास कार्यक्रम	पटक	१	०	१	कार्यक्रम LMBIS मा प्रविष्ट भएतापनि को.ले.नि.का. झापाको डेक्समा समयमा बजेट नआएको।

३.९. उद्यमी कृषक/कृषक समूह/कृषक सहकारीहरुको विवरण तथा लैंगिक सहभागिता वार्षिक (आ.व.२०७६/०७७)

क्र. सं.	जोनको ठेगाना	जोनले ढाकेको क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित समूह/सहकारी/उद्यमीको संख्या	लाभान्वित जनसंख्या							कैफियत
				महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	कूल जम्मा	
१	परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा										
२	धान सुपरजोन	४१००	४८	८०६	१२०४	२०१०	१२०	७८६	११०४	२०१०	
३	सुपारी जोन	७८८	३७	२३९	६११	८५०	१७	३४०	४९३	८५०	
४	मकै जोन	५००	८	३८७	५८३	९७०	३१	४०७	५३२	९७०	
५	रबर जोन	२४४	१०	७८	२०६	२८४	०	१३३	१५१	२८४	
	जम्मा	५६३२	१०३	१५१०	२६०४	४११४	१६८	१६६६	२२८०	४११४	

३.१०. जनशक्तिको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.सं.	स्वीकृत पद/श्रेणी	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	पदपूर्ति	रिक्त दरबन्दी	कैफियत
१	ब.कृ.अ. /रा.प.द्वितीय (प्रा.)	१	१	०	
२	कृ.अ. / रा.प.तृतीय (प्रा.)	४	१	३	
३	ना.सु. / रा.प.अनं.प्रथम प्रशासन	१	१	०	
४	लेखापाल / रा.प.अनं.प्रथम लेखा	१	१	०	
५	प्रा.स. / रा.प.अनं.प्रथम (प्रा.) /ना.प्रा.स.-रा.प.अनं.द्वितीय (प्रा.)	२	२	०	
६	स्थानीय स्रोत व्यक्ति (व्यक्ति करार)	२	२	०	
७	कृषि प्राविधिक करारमा लिने (व्यक्ति करार)	५	५	०	कार्तिक महिनाको अन्त्यमा छनौट भएको ।
८	सव-ओभरसियर (सेवा करार)	१	१	०	कार्तिक महिनाको अन्त्यमा छनौट भएको ।
९	कृषि यन्त्र संचालन तथा मर्मतका लागि प्राविधिक (सेवा करार)	१	१	०	
१०	कम्प्यूटर अपरेटर (सेवा करार/व्यक्ति करार)	१	१	१	
११	सवारी चालक (सेवा करार)	१	१	०	
१२	कार्यालय सहयोगी (सेवा करार)	३	३	०	
	जम्मा	२३	२०	३	

३.११. बेरुजु विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

(रु. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	गत आ.ब सम्मको बेरुजु रकम	यस आ.ब को बार्षिक अवधि सम्मको बेरुजु रकम	जम्मा बेरुजु रकम	बेरुजु फछौट रकम	बेरुजु फछौट बांकी रकम
१	साविक धान सुपरजोन कार्यक्रम	आ.व.२०७४/०७५ को बेरुजु विभागिय सचिव स्तरको मिति-२०७६/२/६को निर्णय अनुसार नियमित भई मिति-२०७६/९/२७ गते महालेखा नियन्त्रक कार्यालयमा सम्परिक्षणको लागि पेश भएको।	नभएको ।	३१.४६०	०	31.460

३.१२. गैर कर राजश्व संकलन विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.सं.	राजश्व शिर्षक नं.	आ.व.२०७६/०७७को गैर कर राजश्व				कैफियत
		प्रथम चौमासिक	द्वितीय चौमासिक	तृतीय चौमासिक	हाल सम्मको जम्मा रु.	
१	१४१११	२०७००.००	०.००	०.००	२०७००.००	परिक्षा शुल्क
	जम्मा	०.००	०.००		२०७००.००	

३.१३. आयोजनाको समस्या सम्बन्धी विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरू	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानको लागि सुझाव
नितिगत अनुदानको प्रतिशत ५० प्रतिशत भएको। तिनै तहमा एकरुपता नभएकोले दुविधा उत्पन्न भएको।	स्वीकृत अनुदानको सिमा ५० प्रतिशत मै कार्यक्रम सम्पादन भईरहेको।		तिनै तहको अनुदानको प्रतिशतमा एकरुपता हुनु पर्ने। कृषकहरूलाई ७५ प्रतिशत अनुदानको मापदण्ड उचित हुने।
प्राविधिक दरवन्दी अनुसारको जनशक्ति अभाव। अनुदानमा यान्त्रिकरण, मेशिनरी औजार खरिदको मापदण्ड र दररेट नभएकोले कार्य सम्पादन गर्न समस्या परेको।	पछिल्लो समयमा नयाँ भर्ना गरिएका कृषि प्राविधिकबाट कार्य संचालन भईरहेको। प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन/नियमावलीलाई आधार मानी कार्य संचालन भईरहेको । कृषि यान्त्रिकरणको खरिदका बारेमा ऐन/नियमावलीमा प्रष्ट नभएको ।		दरवन्दी अनुसारको पद पुर्ती हुनु पर्ने । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले कृषि यान्त्रिकरण, मेशिनरी औजार खरिद गर्नको लागि छुट्टै स्पेशिफिकेसन र दररेट सहितको कार्यविधि बनाई एकरुपता कायम गर्नु पर्ने।

व्यवस्थापकीय	मेसिनरी उपकरण, दुईपांग्रे सवारी साधन, फर्निचर आदीको अभाव।	पुरानो जिर्ण अवस्थामा रहेका केही मेसिनरी उपकरण र दुईपांग्रे सवारी साधन प्रयोगमा ल्याईएको।		यस शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुनु पर्ने।
--------------	---	---	--	---------------------------------------

३.१४. इन्टर्नको विवरण(आ.व.२०७६/७७)

परियोजना कार्यान्वयन इकाई, झापा	क्र.स.	इन्टर्नको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
धान सुपरजोन	१	श्री पुर्णिमा गिरी	का.म.न.पा-१४, काठमाण्डौ	९८४३६३४९७२	A study on performance and yield of different varieties of rice in Baniyani, Jhapa.	
धान सुपरजोन	२	श्री रक्षा पौडेल	लेकवेसी न.पा.-१, सुर्खेत	९८६०४५५५४०	Evaluation of different weed management practices in dry direct seeded Chaite rice under PMAMP Super zone rice at Baniyani. Jhapa.	
मकै जोन	३	श्री संतोष कडेल	खेरेनी न.पा.-४, चितवन	९८६७३०११३९	Status of farm mechanization and its impact on production of maize.	
रबर जोन	४	श्री आकृति ठाकुर	टिकापुर न.पा.-३, कैलाली	९८४३०६४८४४	An assessment on socio-economic analysis of rubber growing farmers in Jhapa district, Nepal.	
रबर जोन	५	श्री बसन्त खनाल	भैसीपाटी, चितवन	९८०१०१४१७८	Study on adoption of improve management practice of Rubber (Hevea brasiliensis) Orchard in Jhapa, Nepal.	

अनुसन्धानको नतिजा

ASSESSMENT OF GROWTH AND YIELD PERFORMANCE OF DIFFERENT RICE GENOTYPES AT BANIYANI (KACHANKAWAL-6), JHAPA

Name: Purnima Puri

Regd. No.: 1-1-515-2015

Semester and year of admission: First, 2015

Degree: B.Sc.Ag.

Major supervisor: Assoc. Prof. Santosh Marahatta, Ph.D.

Abstract

The performance and productivity of rice crop is influenced by the genotype of the crop which is also location specific. A field experiment was conducted to recognize the suitable rice genotypes in terms of yield and performance at Baniyani, Jhapa. The experiment was carried out in RCBD design with three replication and eight treatments (genotypes). Two genotypes were used as check: Hardinath-1 for yield and earliness while Chaite-5 for quality whereas remaining six were pipeline genotypes namely: IR16L1636, IR98846-2-1-4-3, IR16L1831, IR15L1544, IR16L1411 and IR-10N-118. There were 24 experimental units each of 9 m². Various data including Plant height (cm), Number of tiller (/m²), Effective tiller (/m²), Panicle length(cm), Number of grain per panicle, Sterility (%), Thousand grain weight (gm), Seed length (cm), Seed diameter (cm), Grain yield (kg), Straw yield (kg), Harvest index (%), Number of borer and smut infestation (/m²) and all results were significant at all parameters except for number of tiller at vegetative growth, panicle length (cm) and sterility (%). Earliness was observed in Hardinath-1, plant height was high in IR16L1831, number of tiller was found more in Chaite-5, number of effective tiller was high in IR98846-2-1-4-3, panicle length was observed long in IR-10N-118, number of grain per panicle was more in Chaite-5, sterility was also high in Chaite-5, thousand grain weight of IR16L1831 was high, seed length was found high in IR16L1831 while seed diameter of IR16L1636 was more. Likewise, grain yield of Hardinath-1 was high, straw yield was high in IR16L1831, biological yield high in IR98846-2-1-4-3 and harvest index high in Hardinath-1.

Findings

- Hardinath-1 was the most productive whereas IR98846-2-1-2-3, IR16L1831 were also better in terms of growth and yield attributing characters.
- Hardinath- 1 was the suitable variety for spring season and IR98846-2-1-4-3, IR15L1544, IR16L1411 were also better yielding genotypes for spring season.

Similarly, IR16L1636 did not performed well while Chaite-5 was also not much desirable due to the maximum number of sterility and high incidence of borer infestation.

झापा जिल्लामा विभिन्न धान जेनोटाइप हरुको प्रदर्शन र उत्पादकत्व

शोध-सार

धान बालीको प्रदर्शन र उत्पादकता बालीको जीनोटाइपबाट प्रभावित हुन्छ जस्लाई भौगोलिक स्थानले पनि असर गर्दछ। विभिन्न धानका जीनोटाइपहरुको प्रदर्शन र उत्पादकता पत्ता लगाउनको लागि मिति २०७६ फाल्गुन ७ देखि २०७७ असार ९ सम्म झापाको बनियानीमा यो अनुसन्धान गरिएको हो। विभिन्न ८ प्रकारका धानको जीनोटाइपहरु अनुसन्धानको लागि चयन गरियो, जसमध्ये हर्दिनाथ १ उत्पादन र प्रारम्भिक फसलको लागि र चैते-५ स्वादिए गुणको लागि चेकको रूपमा र बाँकी ६ (IR16L1636, IR98846-2-1-4-3, IR16L1831, IR15L1544, 1R16L1411 र IR-10N-118) पाइप लाइन जीनोटाइपहरु थिए। RCB D को डिजायन अनुसार धानका जीनोटाइपहरुलाई ३ रेप्लिकेशन र ८ उपचारको लागि २४ ओटा प्लट तयार गरियो। प्रत्येक प्लटको आयाम ३ मि लम्बाई र ३ मि चौडाई थियो भने रेप्लिकेशन बिचको दूरी १ मि र उपचार बिचको दूरी ०.९ मि थियो। बोटको उचाई (सेमी), टिलरको संख्या (पर मि^२), प्रभावकारी टिलर (पर मि^२), फूलडाँठको लम्बाई (सेमी), फूलडाँठमा दानाको संख्या, फूलडाँठमा बाँझो दानाको संख्या, हजार अनाज तौल(ग्राम), बीजको लम्बाई (सेमी), बीज व्यास (सेमी), अन्न उत्पादन (किलो), पराल उत्पादन (किलो), फसल सूचकांक(%), बोरर र स्मट इन्डेस्टेसन (पर मि^२), र प्रारम्भिक फूल फुल्ने समय जस्ता डाटाहरु प्रतेक जीनोटाइपहरुको संकलन गरियो। हर्दिनाथ १ मा उर्वरता देखियो, बिरुवा उचाई IR16L1831 मा अधिक थियो, टिलरको संख्या चैते ५ मा अधिक फेला पर्यो, प्रभावी टिलरको संख्या IR98846-2-1-4-3 मा अधिक थियो, फूलडाँठको लम्बाई IR-10N-118 मा लामो अवलोकन गरिएको थियो, फूलडाँठमा दानाको संख्या चैते ५ मा बढी थियो, बाँझपन पनि चाइट in मा उच्च थियो, हजार अनाज भार IR16L1831 को उच्च थियो, बीज लम्बाई IR16L1831 मा उच्च फेला पर्यो भने IR16L1636 को बीज व्यास अधिक थियो। त्यस्तै हर्दिनाथ १ को धानको उत्पादन उच्च थियो, पराल उत्पादन IR16L1831को उच्च थियो, जैविक उत्पादन IR98846-2-1-4-3 मा उच्च र हर्दिनाथ १ मा उच्च फसल सूचकांक थियो। प्रभावी टिलर र अन्न उत्पादन, फूलडाँठको लम्बाई र फूलडाँठमा दानाको संख्या, बिरुवाको उचाई पराल उत्पादन, बीउको लम्बाई र हजार अनाज भार बीच सकारात्मक सम्बन्ध थियो। यी सबै प्यारामिटरहरुको विश्लेषण गर्दा हार्दिनाथ -१ बनियानी (कचनकवल-६), झापामा सबैभन्दा उपयुक्त पाइयो।

- ८ जीनोटाइपमध्ये IR98846-2-1-4-3 सबै भन्दा अग्लो र हर्दिनाथ १ सबै भन्दा होचो जीनोटाइप पाइयो। रोपेको १५, ३०, ४५, ६० र ९० दिनमा IR98846-2-1-4-3 को उचाई क्रमश ११.८४ सेमी, २४.८५ सेमी, ४४.३१ सेमी ७३.५७ सेमी र १०४.९९ सेमी थियो भने हर्दिनाथ-१ को उचाई ९.९६ सेमी, २०.८६ सेमी, ३८.८६ सेमी, ६५.५१ सेमी र ९३.५४ सेमी थियो।
- टिलरको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी र IR16L1631 मा सबै भन्दा कम थियो र चैते-५ पछि क्रमश Hardinath-1, IR16L1411, IR-10N-118, IR98846-2-1-4-3, IR15L1544, IR16L1636 मा टिलरको संख्या बढी पाइयो।
- IR98846-2-1-4-3 मा सबैभन्दा बढी प्रभावकारी टिलर (२६७.२२ पर मि^२) र IR16L1636 मा सबैभन्दा कम प्रभावकारी टिलर (१८६.११ पर मि^२) पाइयो।
- फूलडाँठमा दानाको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी (212.२१) र IR16L1636 मा सबैभन्दा कम (९५.१५) पाइयो।
- फूलडाँठमा बाँझो दानाको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी (२८.५७) र हर्दिनाथ-१ मा सबैभन्दा कम (२०.९) पाइयो।
- IR16L1831 को सबैभन्दा बढी हजार अनाज तौल (३०.८५ ग्राम) र चैते-५ को सबैभन्दा कम हजार अनाज तौल (१६.९४ ग्राम) पाइयो।

- ८ जीनोटाइप मध्ये IR98846-2-1-4-3 सबै भन्दा अग्लो र हर्दिनाथ-१ सबै भन्दा होचो जीनोटाइप पाइयो । रोपेको १५, ३०, ४५, ६० र ९० दिनमा IR98846-2-1-4-3 को उचाई क्रमश ११.८४ सेमी, २४.८५ सेमी, ४४.३१ सेमी ७३.५७ सेमी र १०४.९९ सेमी थियो भने हर्दिनाथ-१ को उचाई ९.९६ सेमी, २०.८६ सेमी, ३८.८६ सेमी, ६५.५१ सेमी र ९३.५४ सेमी थियो।
- टिलरको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी र IR16L1631 मा सबै भन्दा कम थियो र चैते-५ पछि क्रमश Hardinath-1, IR16L1411, IR-10N-118, IR98846-2-1-4-3, IR15L1544, IR16L1636 मा टिलरको संख्या बढी पाइयो।
- IR98846-2-1-4-3 मा सबैभन्दा बढी प्रभावकारी टिलर (२६७.२२ पर मि^२) र IR16L1636 मा सबैभन्दा कम प्रभावकारी टिलर (१८६.११ पर मि^२) पाइयो।
- फूलडाँठमा दानाको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी (212. २१) र IR16L1636 मा सबैभन्दा कम (९५. १५) पाइयो।
- फूलडाँठमा बाँझो दानाको संख्या चैते-५ मा सबैभन्दा बढी (२८.५७) र हर्दिनाथ-१ मा सबै भन्दा कम (२०.९) पाइयो।
- IR16L1831 को सबैभन्दा बढी हजार अनाज तौल(३०.८५ ग्राम) र चैते-५ को सबैभन्दा कम हजार अनाज तौल (१६.९४ ग्राम) पाइयो।

ABSTRACT

Maize Zone

Name : Santosh Kandel Regd. No:

Semester and Year of Admission: Eighth, 2016 Degree: B. Sc. Ag

Major supervisor: Asst. Prof. Tulsi Parajuli

• A survey research was carried out in 2020 in maize zone, Jhapa to find out the status of mechanization and its impact on maize production in Jhapa. Kankai Municipality and Jhapa Rural municipality were purposively selected for study as these areas were under the command area of prime minister agriculture modernization project, project implementation unit, maize zone Jhapa. Thereafter, a total of 70 samples were selected using random sampling method. Thirty-three samples were selected from Kankai Municipality and remaining thirty-seven were selected from remaining Jhapa rural municipality. Primary data were collected using semi-structured questionnaire, focal group discussion and key informant interview whereas secondary data were obtained through a review of relevant literature. Both descriptive and analytical statistics were used to analyze the data. It was found that the status of mechanization was still in the initial phase in the study area. Mechanization was limited to two cultural operations namely tillage and threshing of which only in case of tillage, farm machineries were adopted by more than ninety percent of the respondent farmers while in case of sowing more than ninety percent of respondent didn't use any modern equipment. More than fifty percent of respondents were benefited by subsidy program of PM-AMP. High initial high cost of machines was the major reasons for non-adoption of machineries while insect and

pest in maize field was major problem faced by farmers. Therefore, to increase the adoption level of farm machineries in the study area awareness should be increased, governmental support should be continued and role of agricultural co-operatives should be strengthened.

- Keywords: Farm machineries, Adoption, Mechanization, Maize production,

शोध सार

- झापामा मकै खेतिमा यान्त्रिकरणको स्थिति र यसले उत्पादनमा परेको प्रभावका बारे पत्ता लगाउन सन् २०२०मा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, मकै क्षेत्र झापाको कमान्ड क्षेत्रमा पर्ने कनकाई नगरपालिका र झापा गाउँपालिकामा एउटा सर्वेक्षण अनुसन्धान गरिएको थियो। जम्मा ७० नमूनाहरू अनियमित नमूना विधि प्रयोग गरेर चयन गरिएको थियो जसमा कनकाई नगरपालिकाबाट ३० वटा र झापा गाउँपालिकाबाट ३३ नमूनाहरू छानिएका थिए। अर्ध-संरचित प्रश्नावली, फोकल समूह छलफल र भने प्रासंगिक साहित्यको समीक्षा मार्फत तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो। सर्वेक्षण अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजा अनुसार अध्ययन क्षेत्रमा यान्त्रिकरणको स्थिति अझै शुरुआती चरणमा थियो। यान्त्रिकरण दुई कार्यहरू जमिनको खनजोत र मकै छोडाउन मात्र सीमित थियो जसमध्ये जमिनको खनजोतमा, कृषि उपकरणको प्रयोग ९० प्रतिशत भन्दा बढी किसानहरूले अपनाएका थिए। ५० प्रतिशत किसानले बिउ रोप्दा कुनै आधुनिक उपकरणको प्रयोग गरेको पाइएन। संगसंगै, परियोजनाको राहत कार्यक्रमबाट ५० प्रतिशत भन्दा बढी उत्तरदाताहरू लाभान्वित भएको पाइयो। मेशिनको उच्च मुल्य र मेशिनको मर्मतका लागि खर्च हुने उच्च मुल्य मेशिनरीहरू नलिनका प्रमुख कारणहरू थिए भने मकैको खेतमा कीराको प्रकोप किसानहरूले भोग्नुपरेको प्रमुख समस्या थियो। तसर्थ अध्ययन क्षेत्रमा कृषि मेशिनरीको प्रयोग स्तर बढाउन जनचेतना अभिवृद्धि गर्नुपर्ने, सरकारी सहयोगलाई निरन्तरता दिनुपर्ने र कृषि सहकारीको भूमिका सुदृढ गर्नु पर्ने देखियो।
- मुख्य शब्दहरू: मकै, यान्त्रिकरण, उत्पादन

ABSTRACT Rubber Zone

Akriti Thakur

Rubber tree is important economic crop in eastern terai, Nepal. Jhapa district is one of the major source of rubber and a long established rubber plantation because of its climatic suitability. The study was conducted in response of need to have a thorough over-view of rubber farming in Jhapa district. This study aimed to assess the socio-economic condition of rubber growing farmers in Jhapa district and attempted to investigate the feasibility of rubber plantation. A total of 50 farmers were selected using purposive random sampling technique from the sampling frame prepared by rubber zone Jhapa and interviewed with pre-tested semi-structured interview. Secondary data were obtained from related organizations and publication from different organization in different time period working on rubber cultivation. Descriptive statistics was used for data analysis using SPSS and MS-Excel. The results showed that most of the respondents were male (88%), belonged

to economically active population (86%) with mean age of 47.18 years. Most of them were primarily engaged in agriculture with an average rubber area of 1.87ha. About 44% of the farmers used solely RRIM 600 variety of rubber while 56% used it mix with RR1105 and GT1. Most of the respondent farmer (62%) used half- spiral daily tapping method with own family members as source of labor (60%). Majority of the farmers (88%) had participated in training programs of rubber farming. Majority of total farm size was occupied by rubber plantation (63%) and contributed nearly half (48%) in the total household income. The initial investment of the rubber orchard for one ha area was calculated Rs 2,13,370 and material cost was highest among the expenditure (38.16%). The feasibility analysis showed the B:C ratio 2.4, NPV Rs 17,19,813, 15% IRR showing the high profitability and sustainability of the enterprise. Most of the farmer (60%) were satisfied from the cultivation and half of them (52%) were willing to expand their area stating profitability (0.9) to be the most influential reason for the decision. Wind lodging (0.86) was found to be the most serious problem in rubber farming followed by inefficient market (0.77). The result obtained from this study provided an overview of rubber farming and associated farmers in Jhapa district useful for the relevant authorities working with rubber farmers.

नेपालको झापा जिल्ला अन्तर्गत रबर खेतीमा आबद्ध किसानहरुको सामाजिक तथा आर्थिक विश्लेषण

अध्ययनकर्ता

आकृति ठाकुर

कृषि ईन्टरन

रबर जोन, भद्रपुर झापा

कृषि तथा वन विज्ञान विश्व विद्यालय

प्रस्तुत लेख प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, रबर जोन झापा र कृषि तथा वन बिज्ञान विश्वविद्यालय को संयुक्त आयोजनामा संचालित ६ महिने LEE Internship मा गरिएको अध्ययनमा आधारित छ। प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, रबर जोन मा रेजिस्टर भएका किसानको लिस्टबाट ५०जना किसानलाई अनियमित नमुना छनोट विधि अपनाई छनोट गरिएको थियो। उनीहरुलाई रबर खेति सम्बन्धि प्रश्नहरु सोधिएको थियो जसबाट प्राप्त नतिजा यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ।

छनोट भएका रबर किसान झापा जिल्लाको अर्जुनधारा, मेचीनगर, बिर्तामोड, दमक, भद्रपुर, कन्काई नगरपालिका, बुद्धशान्ति, कचनकवल र बाह्रदशी गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका छन् यहाँ धेरै रबर खेती हुने गरेको तथ्यांकले देखाएको छ।

झापाका रबर किसानमा गरिएको सामाजिक र आर्थिक विश्लेषण बाट आएको नतिजा :

- अन्तरक्रिया गरिएका रबर किसानमध्ये ८८% पुरुष र १२% महिला सहभागी रहेका थिए भने उनीहरूको औसत उमेर ४७.१८ वर्ष थियो ।
- सहभागी किसान मध्ये ५८% बाहुन, १४% छेत्री र २८% जनजाति रहेका थिए भने ९८% ले शिक्षा प्राप्त गरेका थिए र २% ले कुनै शिक्षा प्राप्त गरेका थिएनन् ।
- सहभागी रबर किसानमध्ये ६६% कृषि पेशामा आबद्ध थिए भने १८% कृषि अतिरिक्त व्यवसायमा संलग्न थिए र १६% कृषि अतिरिक्त जागिरमा आबद्ध रहेका थिए ।
- सहभागी रबर किसानमध्ये ८८% को मध्यम आकारको परिवार रहेको थियो । रबर किसानको औसत परिवार संख्या ५.७८ थियो जुन झापा जिल्लाको औसत परिवार संख्या (४.४१) भन्दा बढी रहेको पाइयो(CBS2011)
- रबरखेतीमा आबद्ध किसानको औसत वार्षिक आमदानी रु. ३,१६,००० देखियो भने औसत वार्षिक खर्च रु. २,१८,००० देखियो ।
- रबर किसानको औसत जग्गा २.९६ha थियो र रबर लगाइएको औसत जग्गा १.८७ha थियो।
- रबरले सहभागी किसानको औसत जमिनको कुल ६३% भाग ओगटेको थियो भने, कुल आमदानीको ४८% स्रोत रबरबाट आइरहेको थियो ।
- अध्ययन अनुसार ८४% रबर किसानले आफ्नै जग्गामा रबर खेति गर्दै आएका थिए भने १०% ले जग्गा भाडामा लिई साथै ६% सामुदायिक बन अन्तर्गत रहेका थिए ।
- ६०% रबर किसानले परिवार संख्याबाटै लेबर आपूर्ति गरेका थिए भने १०% ले बाहिरबाट लेबर खटाएका थिए, २४% ले परिवार संख्या र बाह्य लेबर ६% सामुदायिक बन अन्तर्गत रहि आएका थिए ।
- ४०% रबर किसान कृषक समूहमा आबद्ध थिए, ३२% सहकारीमा भने २८% दुबैमा संलग्न रहेको पाइयो।
- ६०% रबर किसानले पहिले धान लगाइएको तर खासै उर्वर नभएको जग्गामा रबर लगाएका थिए भने १२% ले चिया बगानको स्थानमा रबर लगाएका थिए र २८% बाझो जग्गामा रबर खेति गरेका थिए ।
- ५२% रबर किसानको रबर खेतिमा १० वर्षभन्दा कम अनुभव रहेको पाइयो, ३६% किसानमा सो खेतिमा १०-२० वर्ष बीचको अनुभव थियो भने १२% किसान सित २० वर्ष भन्दा बढीको अनुभव रहेको थियो ।
- सहभागी रबर किसान मध्ये ४४% RRIM600 जातिको रबर लगाई रहेका थिए, ४६% ले RRIM600 RRII105 मिश्रित तरिकामा लगाएका थिए र १०% ले RRIM600, RRII105, GT1 मिश्रित अवस्थामा बगानमा लगाएका थिए ।
- ८८% सहभागी रबर किसानले रबर सम्बन्धी तालिम लिएका थिए र बाँकी १२% कुनै किसिमको तालिम लिएका थिएनन् । ६२% किसानले दिनहुँ एकापट्टी तिरबाट चोप संकलन गर्ने गरेका थिए र ३८% ले भने एकदिन बिराएर एकापट्टीबाट चोप संकलन गर्दै आएका थिए ।
- रबर एकबहुवर्षीय बाली भएको हुनाले, चोप संकलन गर्ने उपयुक्त समय सातौं वर्ष देखि हुन्छ । त्यसैलाई आधार मानेर ६ वर्षसम्मको खर्चलाई लगानी खर्च मानि, कुल लागत निकालिएको थियो।
- पहिलो वर्षमा लाग्ने कुल खर्च रु. १३,३७० देखियो भने ६वर्षको कुल लागत खर्च रु. ४,०९,१०५ देखिएको छ ।
- रबर खेतीको BC ratio २.४ रहेको पाइयो जसले रबर अत्यन्तै लाभदायिक र लगानीको राम्रो प्रतिफल पाइने बाली हो भन्ने तथ्यलाई प्रमाणित गर्छ ।
- रबर किसानले रबरको बिस्तारमा लाभदायिता प्रमुख कारण रहेको बताएका छन् भने हावाले रुख ढलाउने समस्या सो खेतीमा प्रमुख समस्या रहेको बताएका थिए ।

- यस अध्ययन अनुसार झापामा रबर बाली अत्यन्तै लाभदायक र सम्भावना बोकेको बाली रहेको छ भनि प्रस्ट देखाएको छ यद्यपी विभिन्न कारणले यसको बिस्तार सोचे अनुरूप नभएको देखिन्छ। रबर बाली विस्तारमा तिव्रता ल्याउन किसानको रबर बाली बगानमा बिस्तार भन्दा नयाँ जमिनमा यसको खेती गरि बिस्तार गर्न सकिने देखिन्छ ।

शोध सार

सुधारिएको रबर बगैँचा व्यवस्थापन र व्यवस्थापनमा असर गर्ने कारकहरूको अध्ययन

अध्ययनकर्ता :

बसन्त खनाल

कृषि इन्टर्न

रबर जोन, झापा

कृषि तथा बन विज्ञान विश्वविद्यालय, रामपुर, चितवन

यो अध्ययन नेपालको झापा जिल्लाको रबर जोनको क्षेत्रमा गरिएको थियो । अध्ययनको मुख्य उद्देश्य सुधारिएको रबर बगैँचाको व्यवस्थापन र व्यवस्थापनमा असर गर्ने कारकहरू पत्ता लगाउनु हो । यो अध्ययन प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण अन्तर्गत रबर जोनको कमाण्ड क्षेत्रका ६ वटा नगरपालिका (कन्काई, अर्जुनधारा, बिर्तामोड, मेचीनगर, भद्रपुर र दमक) र ३ ग्रामीण नगरपालिका (बुद्धशान्ति, बाह्रदशी, कचनकवल) मा गरिएको हो । घरेलु सर्वेक्षण मार्फत जानकारी संकलन गरिएको थियो। वर्णनात्मक र अनुमानात्मक तथ्यांक डाटा विश्लेषण गर्न प्रयोग गरियो। फ्रिकेन्सी, माध्यम, प्रतिशत र मानक विचलन वर्णनात्मक डाटाको लागि प्रयोग गरिएको थियो जबकि chi-square test र Person's correlation test सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको ग्रहण र ग्रहण स्तरलाई असर गर्ने कारकहरू बीचको सम्बद्धता र सामर्थ्य पत्ता लगाउनको लागि प्रयोग गरिएको थियो।

आठ सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापन अभ्यास र सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनलाई असर गर्ने ८ कारकहरू अध्ययनको लागि चयन गरिएको थियो। बेसिनको तयारी, स्पेसिंग, मलखादको अनुप्रयोग, रासायनिक मल प्रयोग, सिंचाई, सूक्ष्म पोषकतत्व प्रयोग, रबर कोटको प्रयोग र रबर प्रशोधन सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापन थिए भने किसानको उमेर, लिङ्ग, परिवारको आकार, फार्मको आकार, अध्ययनको स्तर, रबर खेतीको अनुभव, टूनिङ-मा सहभागिता र कृषि अधिकारीसंगको सम्पर्क सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापन ग्रहण स्तरलाई असर गर्ने कारकहरू थिए। प्रत्येक सुधारिएका अभ्यासहरूलाई अपनाइए बमोजिम ग्रहनकर्ता र गैर ग्रहनकर्तामा मापन गरियो ।

अधिकांश किसानहरू पुरुष, ३८-५४ वर्ष उमेर समुहका, ब्राह्मण जातीय, हिन्दू धर्म अनुशरण गर्ने, मध्यम आकारको परिवार र फार्मको आकार र १०- २० बर्षको रबर खेतिको अनुभव भएका थिए। ७८.६% सहभागी रबर किसानले रबर सम्बन्धि तालिम लिएका थिए भने बाँकी २१.४% किसानले रबर सम्बन्धि कुनैपनि तालिम लिएका थिएनन् । ७२.९% किसानहरूको कृषि अधिकारीसंग बिरलै सम्पर्क हुन्छ भने ११.४% किसानहरूको कृषि अधिकारीसंग बारम्बार सम्पर्क हुन्छ र १५.७% किसानहरूको कृषि अधिकारीसँग कुनै पनि सम्पर्क हुँदैन। आठ बगैँचा व्यवस्थापनमध्ये बेसिन तयारीको ग्रहण ८७.१ % किसानहरूले गरेका थिए भने रासायनिक मलको प्रयोग मात्र २२.९% किसानहरूले ग्रहण गरेका थिए । बेसिनको तयारी, स्पेसिंग, मलखादको अनुप्रयोग, रबर कोटको प्रयोग अधिकतम ग्रहण गरिएको बगैँचा व्यवस्थापन थियो भने रासायनिक मलको प्रयोग, सिंचाई, सूक्ष्म पोषकतत्व प्रयोग र रबर प्रशोधन न्यूनतम ग्रहण गरिएको

बगैँचा व्यवस्थापन थियो । ६०% किसानहरूको सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको उच्च ग्रहण स्तर थियो भने ४०% किसानहरूको सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको तल्लो ग्रहण स्तर थियो। सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनलाई असर गर्ने ८ कारकहरू मध्य फार्मको आकार, ट्रेनिंगमा सहभागिता र कृषि अधिकारीसँगको सम्पर्कले सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको ग्रहणलाई असर गरेको देखियो । मध्यम आकारको फार्म, ट्रेनिङमा सहभागिता भएका र बारम्बार अधिकारीसँगको सम्पर्कहुने किसानहरूको उच्च ग्रहण स्तर थियो। सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनलाई असर गर्ने ८ कारकहरू मध्य फार्मको आकार र ट्रेनिंगमा सहभागिताको सुधारिएको रबर बगैँचा व्यवस्थापन ग्रहण स्तरसँग मध्यम सकारात्मक सम्बन्ध थियो भने कृषि अधिकारीसँगको सम्पर्क सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापन ग्रहण स्तरसँग कमजोर सकारात्मक सम्बन्ध पाइयो। सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको उच्च ग्रहण स्तर भएका किसानहरूको बार्षिक आमदानी ५.५९ लाख र रबर चोपको उत्पादकता ३.०४ टन प्रति हेक्टर थियो भने सुधारिएको बगैँचा व्यवस्थापनको तल्लो ग्रहण स्तर भएका किसानहरूको बार्षिक आमदानी २.१३ लाख र रबर चोपको उत्पादकता १.२३ टन प्रति हेक्टर थियो। कमजोर प्राविधिक ज्ञान, मूल्यमा भिन्नता, उच्च लागत, सिंचाइको अभाव, श्रमको अनुपलब्धता रबर खेती गर्ने किसानहरूले सामना गरेका केही प्रमुख अवरोधहरू थिए भने अन्य खेतीहरू भन्दा सजिलो, कम लागत र अन्य बालीहरूको लागि अनुपयुक्त जग्गा रबर खेतीको अंगिकारको प्रमुख कारणहरू थिए ।

ABSTRACT

Name: **Rakshya Poudel**

Regd. No.:

Year of admission: 2072/2073

Degree : BSc. Ag

Supervisor : Assoc. Prof. Santosh Marattha (PhD)

Weeds are the major constraint in dry direct seeded rice (DSR) due to concurrent emergence of competitive weeds and absence of stagnant water to suppress dominant flushes of weeds. A field experiment was conducted during the spring season of 2020 to evaluate the different weed management practices in dry directed seeded spring rice under Prime Minister Agriculture Modernization Project (PMAMP) super zone at Baniyani, Jhapa. The experiment was laid out in randomized complete block design (RCBD) with seven weed management related treatments and three replications. The treatments consisted of pre-emergence application of Pretilachlor, pre-emergence application of Pendimethalin, pre-emergence application of Pretilachlor fb post-emergence butachlor pre-emergence application of Pendimethalin fb post-emergence Bispyribac Na, Sesbania co-culture along with pre-emergence application of Pendimethalin along with two control treatments (weedy free and weedy check). The rice variety Hardinath-1 was used in the experiment. Data regarding the weed flora, weed density, weed dry weight, rice growth, yield attributes and yield were recorded and analyzed. Weed flora in the experimental plot comprised of 20 weed species viz. 9 broadleaf weeds belonging to seven families, 7 grasses (belonging Poaceae, Pontederiaceae and Commelinaceae) and 4 were sedges Grassy weeds were dominant as compared to broadleaf and sedges. The highest number of effective tillers per m²(371.51) and number of grains per panicle (145.43) were obtained in Pendimethalin treated plot and were statistically as par with Sesbania co-culture + Pendimethalin (363.44 m⁻² and 140.54 respectively). Panicle length was significantly higher in Sesbania co-culture

+ Pendimethalin (23.10 cm) and was statistically as par with pre-emergence application of Pendi-methalin (22.43 cm). Higher and statistically similar grain yield was observed in Sesbania co- culture + Pendimethalin (4870kg ha⁻¹) and Pendimethalin treated plots (4780 kg ha⁻¹). The experiment concluded that there was reduction in yield by 66.78 percent due to presence of weed as compared to weed free. Pre-emergence application of Pendimethalin was beneficial in terms of gross returns, net returns and B:C ratio compared to other weed management practices.

शोध सार

नाम: रक्षा पौडेल

रजिष्ट्रेशन नं.-

सेमेस्टर र भर्ना वर्ष: आठौं, २०७२/७३

उपाधि: कृषि स्नातक

मुख्य सल्लाहकार: प्रा. डा. सन्तोष मराठ्ठा

प्रतिस्पर्धी झारको समवर्ती उद्भव र झारपातको प्रमुख प्रवाहलाई दबाउन स्थिर पानीको अभावका कारण सुख्खा छरूवा धान (DSR) मा झार प्रमुख अवरोध हो। झापाको बनियानीस्थित प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (पीएमएएमपी) सुपरजोन अन्तर्गत सुख्खा बसन्त छरूवा धानमा विभिन्न झार व्यवस्थापन प्रवधानहरूको मूल्यांकन गर्न सन् २०२० (बि.स. २०७७) को बसन्त ऋतुमा स्थलगत अनुसन्धान गरिएको थियो। यस प्रयोगलाई सात झार व्यवस्थापन सम्बन्धी उपचार (treatment) र तीन प्रतिकृतिहरू (Replication) सहित अनियमित डिजाइन (RCBD) मा राखिएको थियो। उपचारहरूमा प्रिटीलाक्लोरको पूर्व उद्भव अनुप्रयोग(pre emergence) ०.७५. केजी a.i प्रति हे., पेन्डिमेथलिनको पूर्व उद्भव अनुप्रयोग १ केजी a.i. प्रति हे., प्रिन्टिलाक्लोर ०.७५. केजी a.i प्रति हे.+ ब्युटाक्लोरको(पोस्ट उद्भव) ०.७५. केजी a.i प्रति हे., पेन्डिमेथलिन(pre-emergence) १ केजी a.i. प्रति हे.+बिस्पाइरब्याक सोडियम (पोस्ट उद्भव) २५ ग्रा. a.i. प्रति हे. , सेस्बानिया को-कल्चर (४८ केजी प्रति हे धैँचा) + पेन्डीमेथलिन (पूर्व उद्भव) १ केजी a.i. प्रति हे.+का साथसाथै दुई वटा नियन्त्रण (झार रहित र पूर्ण रूपमा झार भएको) राखिएको थियो। अनुसन्धानमा धानको हर्दिनाथ -१ प्रजाति प्रयोग गरिएको थियो। विभिन्न झार व्यवस्थापन विधिहरूले बसन्त छरूवा धान को उत्पादन, यसको अर्थशास्त्र र झार विवधतामा पार्ने असरहरू मूल्याङ्कन गर्नु उक्त परिक्षणको मुख्य उद्देश्य थियो। झारपातको वनस्पति, झार घनत्व, झार सुख्खा तौल, यसको अर्थशास्त्र, धानको बृद्धि, उपज विशेषता र उत्पादन र उत्पादकत्वको सम्बन्धमा डाटा रेकर्ड गरिएको थियो र विश्लेषण गरिएको थियो। अनुसन्धान क्षेत्रमा झारको घनत्व अवलोकन गर्दा २० प्रजातिका झारहरू देखिएका थिए। २० मध्य घाँस समुहका ७ वटा ३ परिवार अन्तर्गत, फराकिला पात समुहका ९ वटा ७ परिवार अन्तर्गत र मोथे समुहका ४ वटा प्रजाति रेकर्ड गरिएको थियो। तुलनात्मक हिसाबले फराकिला पात समुह र मोथे समुहका झारहरू भन्दा घाँसे समुहका झारहरू प्रबल देखिएका थिए। अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाअनुसार प्रभावी गाँजहरूको अधिकतम संख्या(३७१.११ प्रति मीटर) र प्रति बाला धानको अधिकतम संख्या (१४५.४३) पेन्डिमेथलिन उपचार प्लटमा प्राप्त भएको थियो। सबैभन्दा धेरै धान उत्पादन सेस्बानिया को-कल्चर + पेन्डिमेथलिन (४८७० केजी प्रतिहेक्टर) को प्रयोगमा देखिएको थियो जुन पेन्डीमेथलिनको (४७८० केजी प्रतिहेक्टर) उत्पादनसँग तथ्याङ्कगत रूपमा समान थियो। सबैभन्दा न्युन झारको संख्या पेन्डिमेथलिन(pre-emergence) १ केजी a.i. प्रति हे.+बिस्पाइरब्याक सोडियम (पोस्ट उद्भव) २५ ग्रा. a.i. प्रति हे. दुबै प्रयोग गरेको प्लटमा देखिएको थियो। अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाअनुसार झारपातको उपस्थितिको कारण धानको उत्पादनमा ६६.७८ प्रतिशतले कमी आएको देखियो तसर्थ झापास्थित बनियानीमा गरिएको अनुसन्धानका आधारमा उच्चतम लाभ लागत अनुपात सहित पेन्डिमेथलिनको पूर्व उद्भव अनुप्रयोग व्यावसायिक रूपले सबैभन्दा उत्तम र लाभदायक विधि मानियो।

३.१५. हाल सम्म कार्यरत कार्यालय प्रमुखहरु

क्र सं	नाम	पद	कार्यरत अवधि	
धान सुपरजोन भ्रूपा			देखि	सम्म
१	श्री मेघनाथ तिमल्सिना	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७३ साल	२०७५ कार्तिक सम्म
२	श्री धन बहादुर थापा मगर	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७५ कार्तिक	२०७६ असार मसान्त
रबर जोन, भ्रूपा				
१	श्री शोषराज भट्टराई	नि. वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७५ असोज	२०७६ असार मसान्त
सुपारी जोन, भ्रूपा				
१	श्री राजेन्द्र प्रसाद खरेल	नि. वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७५ असोज	२०७६ पौष मसान्त
२	श्री लक्ष्मी प्रसाद गुरागाँई	नि. वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७५ माघ	२०७५ फाल्गुन मसान्त
३	श्री धन बहादुर थापा मगर	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७५ चैत्र	२०७६ जेष्ठ मसान्त
४	श्री रविन्द्र सुवेदी	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७६ असार ८ गते	२०७६ असार मसान्त
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई, भ्रूपा				
१	श्री रविन्द्र सुवेदी	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	२०७६ श्रावण	हाल सम्म

३.१६. सुशासन प्रबर्द्धनका लागि गरिएका प्रयासहरु

शासकीय सुधार:

- ❖ नियमित रुपमा मासिक स्टाफ बैठक गर्ने गरिएको।
- ❖ सूचना अधिकारी तोकिएको सूचनाहरुलाई अद्यावधिक गरिएको।
- ❖ गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको कृषकहरुको गुनासो सम्बोधन गरिएको।
- ❖ सहयोग कक्षको व्यवस्था गरिएको।
- ❖ उजुरी पेटिका र सूचना पाटी राखिएको।
- ❖ खरिद इकाई गठन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको।
- ❖ कर्मचारी पोशाक र परिचय पत्रलाई पूर्णरुपमा पालना गरिरहेको।
- ❖ कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरुको सूचना स्थानीय एफ.एम.तथा पत्र पत्रिकाबाट प्रसारण प्रकाशन, फ्लेक्स प्रिन्ट वनाई कार्यालयको सूचना पाटीमा टाँसिने गरेको।
- ❖ वार्षिक कार्यक्रम सार्वजनिकीकरण गर्ने गरिएको।
- ❖ कार्यक्रम अधिकृत तोकिएको कार्यक्रम बजेट सहितको जिम्मेवारी र अधिकार दिईएको।
- ❖ कार्यालयको www.piujhapa.pmamp.gov.np मा वार्षिक कार्यक्रम, सूचना, प्रगति तथा अन्य विवरणहरु अद्यावधि गर्ने गरिएको र ईमेल pmamp.piu.jhapa@gmail.com र को व्यवस्था भएको।

आर्थिक सुधार:

- ❖ बाँकी वेरुजु असुली, सम्परिक्षणका लागि सम्बन्धित निकाय वा व्यक्तिलाई पत्राचार गरिएको।
- ❖ राजश्व असुली कार्यलाई सक्रियताका साथ कार्यान्वयन गरिएको।
- ❖ मासिक खर्चको फाँटवारी तयार गरि सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको।
- ❖ समयमा नै लेखा परिक्षण गरी सम्बन्धित निकायमा प्रगति पठाउने गरिएको।

४. हाल सम्मको विवरण तथा तथ्यांक

४.१. आ.ब.२०७३/०७४ देखि आ.ब.२०७५/०७६ सम्म संचालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरुको विस्तृत विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम	इकाई	आ. वर्ष २०७३/०७४				आ. वर्ष २०७४/०७५				आ. वर्ष २०७५/०७६				जम्मा		कैफियत	
			वार्षिक विनियोजित अनुदान बजेट	वार्षिक खर्च भएको अनुदान बजेट	लक्ष्य	प्रगती	वार्षिक विनियोजित अनुदान बजेट	वार्षिक खर्च भएको अनुदान बजेट रकम	लक्ष्य	प्रगती	वार्षिक विनियोजित अनुदान बजेट रकम	वार्षिक खर्च भएको अनुदान बजेट रकम	लक्ष्य	प्रगती	वार्षिक विनियोजित अनुदान बजेट	वार्षिक खर्च भएको अनुदान बजेट		लक्ष्य
१	पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर स्थापना	संख्या	१००	१	२	४०	४०	०	०	१०	१०	०	०	१५०	१५०	१	२	१.साना किसान कृषि सहकारी, पथरिया ९ र अमराबती कृषि सहकारी, पथरिया ८, (800 mt capacity each) २. आ.व २०७४/०७५ मा पोष्ट हार्भेस्ट सेन्टरको नया कार्य (वटल बनाउने, पर्खाल घेराबन्दि, भौतिक संरचना निर्माण आदि सम्पन्न भएको र पोष्ट हार्भेस्ट सेन्टर स्थापना भएको तर पूर्ण रुपमा संचालन हुन् नसकेको ३. आ.व २०७५/०७६ मा निर्माण भएका पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टरको अधुरो काम सम्पन्न

२	कष्टम हायरीङ्ग सेन्टर स्थापना	संख्या	२००	२००	७	७	६०	६०	०	०	४०	३५.९६	०	०	३००	२९५.९६	७	७	१. विभिन्न ७ वटा कृषक समूह, सहकारी २ उद्यमीहरुलाई ४७ वटा औजार तथा यान्त्रीकरणहरु उपलब्ध गराएको २. कष्टम हायरीङ्ग सेन्टर अन्तर्गत पावर टिलर २६ थान, सिड कम फर्टीलाइजर ड्रिल २ थान, रिपर ११ थान, मोटर २६ थान, थ्रेसर ३ थान, ल्याण्ड लेभलर २ थान, डिस्क हेरो १ थान कल्चिभेटर १ थान पम्पसेट २६ थान अनुदानमा वितरण भएको जसले गर्दा कष्टम हायरीङ्ग सेन्टर अन्तर्गत यन्त्र उपकरण हरूले सुपरजोन क्षेत्रका कृषक हरूलाई सहूलियतमा सेवा पुर्याएको ३. यन्त्र उपकरण प्रयोगले २५% सम्म बालि उत्पादन लागत कम भएको धान बालीमा थ्रेसर, पावर टिलर, रिपर आदि प्रयोग भई रिपरमा ६५% ली धान काट्ने लागत न्यूनीकरण भएको, धान बालीको क्षेत्र बिस्तार, प्रति बिघा उत्पादन लागत १५-२५% सम्मले न्यूनीकरण भएको, धान बालि पूर्ण यांत्रिकरण तर्फ उन्मुख भएको
---	-------------------------------	--------	-----	-----	---	---	----	----	---	---	----	-------	---	---	-----	--------	---	---	--

३	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	हेक्टर	०	०	०	०	३५	३५	३५०	४४५	३५	३५	३५०	८६०	७०	७०	७००	१३०५	१. आ.व २०७४/०७५ मा ३५० हे का लागि प्रोत्साहन अनुदान व्यवस्था भए पनि ४४५ हे मा चैते धान नवीनतम प्रविधि प्रयोग गरि खेत भएकोले, ६६ समूह/सहकारीका ८०८ सदस्यलाई ४४५ हे मा प्रोत्साहन अनुदान वितरण गरिएको २. गत बर्ष ६७० बिघामा बोरो/चैते धान खेति भएकोमा यस बर्ष १२८८ बिघामा खेति भई ३५ लाख नगद अनुदान ६३ समूह सहकारीका कृषक हरुलाई वितरण भएको, चैते धान प्रति कृषक आकर्षित भएको
---	------------------------------------	--------	---	---	---	---	----	----	-----	-----	----	----	-----	-----	----	----	-----	------	---

४	सामुदायिक नर्सरी स्थापना	संख्या	०	०	०	०	२४	२४	३	३	१६	१५.७	०	०	४०	३९.७	३	३	बोरो/चैते धान बालीमा उत्पादकत्व वृद्धिको आधारमा नगद प्रोत्साहन अनुदान वितरण , चैते तथा बोरो धान बालीमा राइस ट्रान्सप्लान्टर मेशिनको प्रयोग भएको । सामुदायिक नर्सरी घरमा फलामको बिउ ट्रे राख्ने र्याक निर्माण कार्य सम्पन्न भई सामुदायिक नर्सरी व्यवस्थित भएको, सामुदायिक नर्सरी संचालनकर्ता ली प्रति बिघा ३०००-४००० लिएर अन्य कृषक हरुको धान रोपिदिने कार्य ४० बिघामा सम्पन्न । कृषक उधमी हुन् अग्रसर भएको
५	सौर्य सिंचाई जडान	संख्या	०	०	०	०	२५	२५	५	५	१००	९९.७	१३	२०	१२५	१२४.७	१८	२५	१. आ.व २०७४/०७५ मा ५० बिघा जमिन सिंचित भएको, सिंचाई जडान भएको ठाउमा ३४ हे मा चैते र बोरो धान खेति भएको, बालि सघनता १०० बाट २००% भएको, २. आ.व २०७५/०७६ मा २० स्थान सौर्य सिंचाई ८५% अनुदानमा जडान, चैते धानको क्षेत्रफल १२० हे ले वृद्धि

६	साना सिंचाई निर्माण	संख्या	१५	१५	१	३०	५४.४७	५४.४७	१४०	१४४	५२.५	५२	३५	१०३	१२१.९७	१२१.४७	१७६	२७७	१. आ.व २०७४/०७५ मा २९० हे जमिन सिंचित, साना सिंचाई जडान भएका स्थानमा बोरो र चैते गरि २७५ हे मा धान खेति गरिएको २.आ.व २०७५/०७६ मा १०२ वटा साना सिंचाई(मोटर बोरिंग) निर्माण, थप ३०० हे मा चैते धानको क्षेत्रफल बिस्तार
७	प्रांगारिक मल कारखाना स्थापना	संख्या	२०	८	१	५	०	०	०	०	०.७५	०.७५	५	५	२०.७५	८.७५	६	१०	आ.व २०७५/०७६ मा ६ जना कृषक छनोट गरि प्रत्येक कृषकको १० कठ्ठा जमिनमा निममा आधारित अर्गानिक मल प्रदर्शन संचालन गरिएको
८	उन्नत प्रविधि प्रदर्शन	संख्या	०	०	०	०	१२	१२	६	६	१०	१०	५	५	२२	२२	११	११	ड्रम सिडरले बोरो/चैते र हिउँदे सिजनमा ४० बिघामा र ट्रान्सप्लान्टर ले ३० बिघामा धान रोपाईँ । खेति खर्च २५-३५% सम्म न्यूनीकरण भएको, ज्यापोग प्रविधि बाट धानको बिउ राख्ने प्रविधि सफल हुँदा नर्सरी ट्रे खरिद गर्ने लागत न्यूनीकरण, ड्रम सिडरको प्रयोग ले उत्पादन लागत ३०% सम्म घटेको,

९	भर्मी कम्पोजिट शेड निर्माण		०	०	०	०	०	०	०	०	२.५	०.२५	१०	१	२.५	०.२५	१०	१	१० वटा कार्यक्रममा भएपनि माग नभएको
१०	हरियो मल प्रदर्शन	संख्या	०	०	०	०	५		२५	२५	५	५	४०	४०	१३	५	६५	६५	घन्सी र सनहाइ को बिउ बितरण, समुह सहकारी हरुलाई बोरो/चैते पछि तथा चैते धान खेति नहुने क्षेत्रमा माटोको गुणस्तर सुधारको लागि शत प्रतिशत अनुदानमा हरियो मलको बिउ वितरण गरिएको जसले गर्दा माटोको उर्बरा शक्ति कायम भईरहने
११	TMR उधोग स्थापना	संख्या	०	०	०	०	५०	४४.२	१	१	०	०	०	०	५०	४४.२	१	१	श्री कालिका दुग्ध सहकारी संस्था लि., बुद्धशान्तिमा उधोग स्थापनाका लागि TMR मेसिन र भौतिक संरचनामा ५०% अनुदान सहयोग भई उधोग निर्माण र मेशिन जडान कार्य सम्पन्न भएको

१२	मिनि ल्याब स्थापना सहयोग	संख्या	३०	३०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	३०	३०	१	१	१. साना किसान कृषि सहकारी, पथरि या ९ मा मिनि ल्याब प्रयोगशाला संचालन गर्न दक्ष जनशक्ति तयार गर्न तालिमको व्यवस्था नरहेको, २. हाल संचालनमा नरहेको
१३	भकारो सुधार	संख्या	०	०	०	०	२०.८०	१०.६०	४००	२०४	०	०	०	०	२०.८	१०.६	४००	२०४	४०० लक्ष्य भए पनि २०४ मात्र माग नभएको
१४	अनुदानमा धान सुकाउने त्रिपाल वितरण	संख्या	०	०	०	०	५	५	२५०	२५०	०	०	०	०	५	५	२५०	२५०	२५० थान त्रिपाल अनुदानमा वितरण भएको हुँदा समुह/ सहकारीमा चैते सिजनमा धान सुकाउने समस्यमा केहि हद सम्म कृषक हरुलाई राहत भएको
१५	जैविक विसादी उत्पादन केन्द्र स्थापना सहयोग	संख्या	१५	१५	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१५	१५	१	१	बलुवाडी साना किसान कृषि सहका रि, केचनकवल ७ मा संचालन भएको

१६	कृषि अध्ययन संस्थान स्थापना/ संचालन सहयोग	संख्या	१०	१०	१	१	१०	१०	१	१	०	०	०	०	२०	२०	२	२	सरस्वती मा.वि., लखनपुर मा आ. व. २०७३ मा कम्प्यूर ल्याबमा सहयोग, आ. व. २०७४ मा भवन निर्माणमा सहयोग
१७	कृषि बजार सुचना प्रणालि स्थापना तथा सन्चालन	संख्या	५	५	१	१	५	५	१	०	०	०	०	१०	१०	२	१	कृषि बजार सूचना प्रणाली स्थापनाका लागि संचालक समितिमा आवश्यक पूर्वाधार (कम्प्युटर, इन्टरनेट) आदि परि योजना कार्यान्वयन इकाई, धान सुपर जोन कार्यालयमा जडानभएको	
१८	कृषि प्रविधि केन्द्र स्थापना तथा सन्चालन	संख्या	५	५	१	१	५	५	१	०	०	०	०	१०	१०	२	१	हरित कृषक समूह, कचनकवल ४, कृषि प्रविधि केन्द्र अन्तर्गत धान रोप्रे मेशिन प्रविधि केन्द्रमा राखी बोरो, चैते २ बर्षे धान खेतीमा प्रयोग भएको	
१९	स्थलगत तालिम	संख्या	०	०	०	०	२.५	२.५	५	५	१.२	१.२	६	६	३.७	३.७	११	११	समुह सहकारीमा आवद्ध कृषक हरु चैते धान खेति प्रविधि तथा रोग किरा व्यवस्थापन सम्बन्धि जानकारी भई स्थानीय प्रविधि प्रयोग गरि खेतीमा आवद्ध भएको

२०	उधमशिलता र व्यावसायिक क्षमता दक्षता विकास तालिम	संख्या	०	०	०	०	४.५	४.५	३	३	०	०	०	०	४.५	४.५	३	३	कृषि यन्त्रीकरण परिचालन (सिड ड्रिल प्रयोग) मा ४८ जना कृषक दक्ष भएको र उक्त उपकरण परिचालनमा आई ३० हे मा छरुवा धान खेति प्रविधि बिस्तार भएको
२१	कृषि यन्त्र, औजार उपकरण सञ्चालन तथा मर्मत तालिम	संख्या	०	०	०	०	४	४	२	२	१	१	१	१	५	५	३	३	४५ जना कृषक कृषि यन्त्र पावरटिलर संचालन र मर्मत संहारमा दक्ष भएको
२२	धान सुपर जोनको कमाण्ड क्षेत्र	हेक्टर				१०००				१९२५			६०००	०	०	०	६०००		
२३	धान उत्पादकत्व							वर्षे ४.७९	चैते ५.५८				वर्षे ४.८३	चैते ६.१४					

४.२. आ.व.२०७५/०७६ मा कृषक समूह/सहकारीहरुलाई अनुदानमा वितरित मेशिनरी औजार तथा उपकरणहरुको विवरण

क्र. स.	समुह सहकारीको नाम	ठेगाना	कृषि मेशिनरी औजार उपकरणहरु														कैफीयत
			ट्याक्टर	पावर टिलर	मिनि टिलर	सिड कम फाटि ड्रिल	रोटाभेटर	राइस ट्रांसप्लाण्टर	कल्चिभेटर	रिपर	डिस्क हेरो	ड्रम सिडर	मोटर बोरिङ्ग/पम्पसेट	सौर्य सिचाई	शेसर	कज व्हिल	
१	श्री नौलो भविष्य साना किसान सहकारी संस्था लि.	केचनकवल ६, बनियानी	२	५	०	१	०	१	३	०	१५	१३	३	१	१	४५	कष्टम हायरिग, १ पावर टिलर सामुदायिक नर्सरी स्थापना को लागि
२	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	केचनकवल २, पथरिया	२	२	१	२	०	१	२	१	१७	३	३	४	३८	कष्टम हायरिग, १ पावर टिलर सामुदायिक नर्सरी स्थापना को लागि	
३	श्री अमरावती कृषि सहकारी संस्था लि.	केचनकवल २, पथरिया	१	१	१	२	१	१	२	१	११	३	०	२	२६	कष्टम हायरिग	
४	श्री बेलुवाडी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	केचनकवल ७, बेलुवाडी	२	१	१	२	०	१	१	१	०	०	०	४	१२	कष्टम हायरिग	
५	श्री सिद्धलक्ष्मी कृषि सहकारी संस्था लि.	केचनकवल ६, बनियानी	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१	१	४	कष्टम हायरिग	
६	श्री जामुनखाडी कृषि सहकारी संस्था लि.		१	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	३	कष्टम हायरिग	
७	श्री आई. पि. एम कृषि सहकारी संस्था लि.		१	०	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	३	कष्टम हायरिग	
८	श्री हरित कृषक समूह	केचनकवल ९					१					३			४		
९	श्री बनियानी कृषि सहकारी	केचनकवल ६					१					३	१		५		

१०	श्री हरित जैविक कृषक समूह	केचनाकवल ४		१	२												१			४	२ मिनि टिलर सामुदायिक नर्सरी स्थापना को लागि
११	श्री कालिका दुग्ध कृषि सहकारी	शान्तिनगर	१																	१	
१२	श्री चालिसेभोडा कृषक समूह	केचना															१			१	
१३	श्री सृजना कृषि तथा पशुपालन कृषक समूह	केचना																		०	
१४	श्री वाली विकास कृषक समूह	केचना																		०	
१५	श्री जागरुक युवा कृषक समूह	पथरिया																		०	
१६	श्री लाली गुरास कृषक समूह	कचनकवल ३		१					१					१	२					५	
१७	श्री जुनतारा कृषक समूह	कचनकवल ६		१										१						२	
१८	श्री शान्ति कृषक समूह	भद्रपुर १		१										१						२	
१९	श्री आदर्श कृषक समूह	कचनकवल ४		१										३	१					५	
२०	श्री धनलक्ष्मी कृषक समूह	कचनकवल ३		१										१	१					३	
२१	श्री सयपत्री कृषक समूह	कचनकवल ३		१					१					१						३	
२२	श्री श्रमजिबी महिला कृषक समूह	कचनकवल ३		१					१											२	
२३	श्री जय बजरङ्गवली कृषक समूह	कचनकवल १		१					१					१						३	
२४	श्री गरीव नवाज कृषक समूह	कचनकवल ४		१					१					५	१					८	
२५	श्री दशरथपुर कृषक समूह	भद्रपुर १		१					१					१						३	
२६	श्री नवदुर्गा कृषक समूह	कचनकवल ७							१					२						३	
२७	श्री विशालनगर कृषक समूह	भद्रपुर १							१											१	
२८	श्री क्षीतिज कृषक समूह	कचनकवल ६							१					२						३	
२९	श्री जुनेली कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल ७		१					२					३	१					७	

३०	श्री प्रयास कृषि समूह	कचनकवल १	१							१				२				४
३१	श्री देउराली कृषक समूह	कचनकवल ७								१				२	१			४
३१	श्री इन्द्रावती कृषि तथा पशुपालन समूह	कचनकवल ४			१									४				५
३३	श्री पूर्णाभित्ता कृषक समूह	कचनकवल ४			१									२				३
३४	श्री लगनशील कृषक समूह	कचनकवल २												१				१
३५	श्री शुभप्रभात कृषक समूह	कचनकवल २												१				१
३६	श्री लोकतीन्द्रक चतनशील कृषक समूह	कचनकवल २												१				१
३७	श्री जनजागरण कृषि तथा पशुपालन समूह	कचनकवल २												१				१
३८	श्री सृजनशील कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
३९	श्री परिश्रमी कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४०	श्री पाथीभरा कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४१	श्री दिपज्योती जागरण कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४१	श्री कुईमारी कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४३	श्री श्रमजिवी कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४४	श्री दिपज्योती कृषक समूह	कचनकवल ३												१				१
४५	श्री नूरीस्लाम कृषक समूह	कचनकवल ४												२	१			३
४६	श्री नमूना कृषक समूह	कचनकवल ४												१				१
४७	श्री आदर्श तारावाना कृषक समूह	कचनकवल ६												१				१
४८	श्री स्वयम्बु महिला कृषक समूह	कचनकवल ६												१				१
४९	श्री पाथीभरा कृषक समूह	कचनकवल ६												१				१
५०	श्री पशुपति तथा शिवसक्ति कृषक समूह	कचनकवल ७												२				२
५१	श्री जलेश्वर कृषक समूह	कचनकवल ७												१				१
५२	श्री लाली गुरास तरकारी कृषक समूह	कचनकवल ७												१				१
५३	श्री क्रान्ति कृषक समूह	भद्रपुर १												१				१
५४	श्री सगरमाथा कृषक समूह	भद्रपुर १												१				१

५५	श्री विशालनगर कृषक समूह	भद्रपुर १									१						१
५६	श्री सयपत्री कृषक समूह	भद्रपुर १									१						१
५७	श्री पूर्वेली कृषक समूह	भद्रपुर १									१						१
५८	श्री जमुना कृषक समूह	कचनकवल १									१						१
५९	श्री प्रगती मिश्रित कृषक समूह	कचनकवल ७									१						१
६०	श्री चम्राखरी कृषक समूह	कचनकवल ४										१					१
६१	श्री प्रगतीशिल कृषि तथा पशुपालन समूह	कचनकवल ७									१						१
	आ. व. २०७४/०७५ मा ५ वटा सौर्य सिंचाई											५					
			११	२३	३	३	१०	३	६	२०	३	१५	१०९	२५	५	१२	२४३

४.३. हालसम्मको खर्चको विवरण जोन/सुपरजोन अनुसार (आ.व.२०७३/०७४ देखि आ.व.२०७६/०७७ सम्म)

खर्च शीर्षक	विनियोजित बजेट तथा खर्च विवरण								हाल सम्मको एकमुष्ट	
	आ.व.२०७३/०७४		आ.व.२०७४/०७५		आ.व.२०७५/०७६		आ.व.२०७६/०७७ (धान सुपरजोन, रबर जोन, सुपारी जोन, मकै जोन एकमुष्ट)			
धान सुपरजोन	विनियोजित बजेट रु.	खर्च रु.	विनियोजित बजेट रु.	खर्च रु.	विनियोजित बजेट रु.	खर्च रु.	विनियोजित बजेट रु.	खर्च रु.	जम्मा बजेट	जम्मा खर्च
पूँजीगत खर्च	१०५५०००.००	१०५५०००.००	७०१०००.००	७०१०००.००	०.००	०.००	३६५०००.००	३६४८४०.००	२१२१०००.००	२१२०८४०.००
चालु खर्च	४५४९७०००.००	३६०१७३०४.४०	५४७७८०००.००	४७६५३६७५.४०	३६७७०५००.००	३५१९४९९४.५०	८६४०००००.००	६१३७४७९९.३०	२२३४४५५००.००	१८०२४०७७३.६०
कूल जम्मा	४६५५२०००.००	३७०७२३०४.४०	५५४७९०००.००	४८३५४६७५.४०	३६७७०५००.००	३५१९४९९४.५०	८६७६५०००.००	६१७३९६३९.३०	२२५५६६५००.००	१८२३६१६१३.६०
रबर जोन										
पूँजीगत खर्च					२२५०००.००	२२३९००.००			२२५०००.००	२२३९००.००

चालु खर्च					९३८८०००.००	८२६३३०४.९७			९३८८०००.००	८२६३३०४.९७
कूल जम्मा					९६१३०००.००	८४८७२०४.९७			९६१३०००.००	८४८७२०४.९७
सुपारी जोन										
पूँजीगत खर्च					२२५०००.००	२२५०००.००			२२५०००.००	२२५०००.००
चालु खर्च					१००८८०००.००	८२९३३२८.३०			१००८८०००.००	८२९३३२८.३०
कूल जम्मा					१०३१३०००.००	८५१८३२८.३०			१०३१३०००.००	८५१८३२८.३०
मकै जोन							एकमुष्ट माथि आएको			
पूँजीगत खर्च										
चालु खर्च										
कूल जम्मा										

४.३.१. हाल सम्मको खर्चको विवरण एकमुष्ट कम्पाईल

संभाग	आ.व. ०७३/७४		आ.व. ०७४/७५		आ.व. ०७५/७६		आ.व. ०७६/७७		हाल सम्मको	
	विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च	विनियोजन	खर्च
जोन (रबर र सुपारी जोनको)					१९९२६०००	१७००५५३३.२७ (८५.३४%)	एकमुष्ट परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा आएको।		१९९२६०००	१७००५५३३.२७ (८५.३४%)
सुपरजोन		३७०७२३०४.४०	५५४७९०००	४८३५४६७५.४०	३६७७०५००.००	३५१९४९९४.५०	८६५५०००.००	६१५९६३९.३०	२२५५६६५००.००	१८२३६१६१३.६०
खर्चको प्रतिशत (वित्तीय प्रगति %)		७९.६४		८७.१६		९५.७२		७१.१६		८०.८५

४.४. सिंचाई पूर्वाधार विकास सम्बन्धि विवरण

४.४.१ धान सुपरजोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)

आ.व.	सिंचाई परिमाण	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
धान सुपरजोन तर्फ			
२०७३/०७४	३०	७५	११०
२०७४/०७५	१४४	३४०	१४९०
२०७५/०७६	१०३	२६०	४१०
२०७६/०७७	१४९	२९८	३५०
जम्मा	४२६	९७३	२३६०

४.४.२ रबर जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, ईनार बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)

आ.व.	सिंचाई परिमाण	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	-	-	-
२०७६/०७७	२०	४०	२०
जम्मा	२०	४०	२०

४.४.३ सुपारी जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, ईनार बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)

आ.व.	सिंचाई परिमाण	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	७	२५	३०
२०७६/०७७	३१	६२	१५०
जम्मा	३८	८७	१८०

४.४.४ मकै जोन तर्फको साना सिंचाई पूर्वाधारा विकास (मोरट बोरिङ्ग, पम्प सेट आदी)

आ.व.	सिंचाई परिमाण	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७६/०७७	५३	१०६	६०
जम्मा	५३	१०६	६०

४.४.५ सौर्य सिंचाई पूर्वाधार विकास

आ.व.	सौर्य सिंचाई परिमाण	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७३/०७४	-	-	-
२०७४/०७५	५	२५	५०
२०७५/०७६	२०	१००	१५०
२०७६/०७७	-	-	सम्झौता भएता पनि निर्माण कार्य नगरिकाले बजेट अभ्यर्षण गरेको।
जम्मा	२५	१२५	

४.५. नर्सरी विवरण

४.५.१ धान सुपरजोन तर्फको सामुदायिक नर्सरी विवरण

आ.व.	नर्सरी परिमाण	बीउ उत्पादन क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७३/०७४	-	-	-
२०७४/०७५	३	२६	५०
२०७५/०७६	-	-	-
२०७६/०७७	१	१३	८
जम्मा	४	३९	५८

४.५.२ रबर जोन तर्फको स्थायी ग्रिन हाउस नर्सरी विवरण

आ.व.	नर्सरी परिमाण	विरुवा उत्पादन संख्या	ढाक्ने क्षेत्रफल परिमाण (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	२	३५ हजार विरुवा	६७	६०
२०७६/०७७	३	५० हजार विरुवा	९५	१००
जम्मा	५	८५ हजार विरुवा	१६२	१६०

४.५.३ रबर जोन तर्फको रबर क्षेत्र विस्तार विवरण

आ.व.	विरुवा वितरण संख्या	क्षेत्र विस्तार भएको क्षेत्रफल (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	-	-	-
२०७६/०७७	४११३	८	६
जम्मा	४११३	८	६

४.५.४ सुपारी जोन तर्फको स्थायी ग्रिन हाउस नर्सरी विवरण

आ.व.	नर्सरी परिमाण	विरुवा उत्पादन संख्या	ढाक्ने क्षेत्रफल परिमाण (हेक्टर)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	८	४ लाख	२९०	१००
२०७६/०७७	-	-	-	-
जम्मा	८	४ लाख	२९०	१००

४.६ धान सुपरजोन तर्फको पोष्ट हार्भेष्ट स्थापना विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	धान भण्डारण क्षमता (मे.टन)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७३/०७४	२	८०० मे.टन	२००
२०७४/०७५	निरन्तरता दिएको		
२०७५/०७६	अधुरो काम पुरा		
२०७६/०७७	-	-	-
जम्मा	२	८००	२००

४.७ रबर जोन तर्फको रबर स्मोक हाउस स्थापना विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	रबर सिट सुकाउन सक्ने क्षमता /संख्या	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	२	८०० सिट	१०
२०७६/०७७	४ (३ वटाको ४०० का दर र १ वटाको १५०० का दरले सुकाउन सकिने खालको)	२७०० सिट	२०
जम्मा	६	३५०० सिट	३०

४.८ रबर जोन तर्फको गोदरेज स्मोक हाउस स्थापना विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	रबर सिट सुकाउन सक्ने क्षमता /संख्या	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	९	१५८४ (१७६ सिट/गोटा सुकाउन सकिने)	१०
२०७६/०७७	-	-	-
जम्मा	९	१५८४	१०

४.९ सुपारी जोन तर्फको गोदाम घर विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	सुख्खा सुपारी भण्डारण क्षमता (मे. टन)	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	-	-	-
२०७६/०७७	२	३५ मे.टन	१०
जम्मा	२	३५	१०

४.१०. कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण

४.१०.१ धान सुपरजोन तर्फको कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	औजार उपकरण सेट संख्या	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७३/०७४	७	४७	२००
२०७४/०७५	थप अन्य औजारहरु निरन्तर		
२०७५/०७६	थप अन्य औजारहरु निरन्तर		
२०७६/०७७	११	८८ (टहरा निर्माण सहित)	५००
जम्मा	१८	१३५	७००

४.१०.२ मकै जोन तर्फको कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	औजार उपकरण सेट संख्या	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७६/०७७	२	७ (टहरा निर्माण सहित)	१००
जम्मा	२	७	१००

४.१०.३ रबर जोन तर्फको रबर रोलिङ्ग मेसिन सेट विवरण

आ.व.	परिमाण/संख्या	प्रति घण्टा सिट क्षमता	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	१० सेट	१५०	१५
२०७६/०७७	१० सेट	१५०	१५
	१ सेट अटोमेटिक	४००	१
जम्मा	२१ सेट	७००	३१

४.१०.४ सुपारी जोन तर्फको साना मेसिनरी उपकरण (पावर टिलर) विवरण

आ.व.	पावर टिलर परिमाण/संख्या	लाभान्वित कृषक संख्या
२०७५/०७६	५	२००
२०७६/०७७	१०	२५०
जम्मा	१६	४५०

४.११. जोन/सुपरजोनका बालीको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व विवरण

क्र.सं	वालीको नाम	आ.व.२०७३/०७४			आ.व.२०७४/०७५			आ.व.२०७५/०७६			आ.व.२०७६/०७७			कैफियत
		क्षेत्रफल	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	क्षेत्रफल	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	क्षेत्रफल	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	क्षेत्रफल	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	
१	चैते धान				३००	१६७४	५.५८	१५००	७२००	५.८	१२००	५.५	६६००	आ. व २०७६/०७७ मा चैते धानको क्षेत्र १५०० हे.मा करिव ३०० हे. घटेको छ। लकडाउनले रसायनिक मलको आपूर्तिमा समस्या भएकोले टपड्रेस गर्न रसायनिक मल(युरिया)को अभाव र लेवर अभावको कारणले धानवाली गोडमेल गर्न नपाएकोले उत्पादकत्व पनि घट्ने अनुमान गरिएको छ।
	वर्षे धान				६००	२८६८	४.७८	४५००	२०७००	४.६	४५००	२३७१५	५.२७	
२	मकै										५००	२४००	४.८	
३	सुपारी							७८८	१५२३.९८	२.९३	७८८	१५२३.९८	२.९३	
४	रबर							२४४	१५२.९	१.१	२५२	१५२.९	१.१	आ.व.२०७६/०७७मा ८ हेक्टरमा नयाँ विरुवा रोपण भई क्षेत्र विस्तार भई २५२ हेक्टर पुगेको

४.१२ बाली विशेषको तथ्यांक

सि.नं.	जोन/सुपरजोन	आयोजनाको कार्य क्षेत्र	वालीको प्रकार	जिल्लाको खेती योग्य जमिनको क्षेत्रफल हे.	जिल्लाको बाली विशेष		आयोजनाले समेटेको क्षेत्रफल		कैफियत
					क्षेत्रफल हे.	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	क्षेत्रफल हे. (खेती भएको)	उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	
१	धान सुपरजोन	१) कचनकवल गाउँपालिका १ देखि ७	वर्षे धान	९८७१६	८७४००	४.५०	४५००	४.६०	आ.व. २०७५/०७६ को तथ्याङ्क
		२) भद्रपुर नगरपालिका १, २, ३, ४ र ६	चैते धान		१९८००	५.८०	१२००	५.८०	आ.व. २०७६/०७७ को तथ्याङ्क
		३) मेचीनगर नगरपालिका - ७ ४) बुद्धशान्ति गाउँपालिका -३ ५) अर्जुनधारा नगरपालिका-४ ६) हल्दिबारी गाउँपालिका-१ ७) कनकाई नगरपालिका-५ ८) झापा गाउँपालिका-१ ९) शिवसताक्षी नगरपालिका-२ १०) कमल गाउँपालिका- १ र २ ११) दमक नगरपालिका-३ १२) गौरादह नगरपालिका-४, ५, ६ र ७ १३) गौरीगञ्जक गाउँपालिका-३ र ४ १४) बिर्तामोड नगरपालिका-१० १५) बाह्रदशी गाउँपालिका -३	धानको जम्मा		१०७२००	५.१५	५७००.००	५.२०	<ul style="list-style-type: none"> • आ.व. २०७५/०७६ मा सुपरजोनको कार्यक्षेत्र १३०० हे. • सुपरजोन प्रभाव क्षेत्र ६००० हे. • आ.व. २०७६/०७७ मा सुपरजोनको कार्यक्षेत्र ४१०० हे. (जिल्ला भर थप २८०० हे. क्षेत्र विस्तार भएको।

सुपारी जोन	1) मेचीनगर नगरपालिका - १, २, ३ र ४ 2) बुद्धशान्ति गाउँपालिका सबै वडा 3) अर्जुनधर नगरपालिका सबै वडा	(क) ५ वर्ष भन्दा कम उमेरका				२६७.८७		आ.व. २०७६/०७७ को तथ्याङ्क
		(ख) ५ वर्ष भन्दा बढी उमेरका				५२०.१३	२.९३	• आ.व. २०७६/०७७ को तथ्याङ्क • 520.13 हेक्टर (५ वर्ष भन्दा माथि उमेरका बोटले मात्र उत्पादन दिने भएकोले)
		सुपारीको जम्मा		२७९०	२.९३	७८८.००	२.९३	कार्यक्रममा क्षेत्र विस्तारलाई भन्दा पनि गुणस्तर सुधार र प्रशोधनमा ध्यान दिएको।
रबर जोन	१) मेचीनगर नगरपालिका- २,९,११,१२ र १५ २) बिर्तामोड नगरपालिका - ६ र १० ३) बुद्धशान्ती गाउँपालिका - १, २, ३ र ४ ४) भद्रपुर नगरपालिका - २, ३ र ४ ५) अर्जुनधारा नगरपालिका-१,३,७,८,९ र ११ ६) कचनकवल गाउँपालिका - १, २ र ३ ७) कन्काई नगरपालिका - १, २ र ३ ८) बाह्रदशी गाउँपालिका - २, ५ र ६ ९) दमक नगरपालिका - ३ र १०	(क) ५ वर्ष भन्दा कम उमेरका				११३.००		• उत्पादन दिने अवस्थामा नरहेको। • ८ हे. नयाँ रोपण भएको
		(ख) ५ वर्ष भन्दा बढी उमेरका				१३९.००		139 हेक्टर (५ वर्ष भन्दा माथि उमेरका बोटले मात्र उत्पादन दिने भएकोले)
		रबरको जम्मा		२४४	१.१	२५२.००	१.१०	• आ.व. २०७६/०७७ मा ८ हेक्टरमा नयाँ रोपण भएको। • रबर सिट (Sheet) को उत्पादन
मकै जोन	१) कन्काई नगरपालिका - ५ २) झापा गाउँपालिका - ६	हिउदे/वसन्ते मकै		३७९००	५.२			आ.व. २०७५/०७६ को तथ्याङ्क
		वर्षे मकै		३५०	४.०			आ.व. २०७५/०७६ को तथ्याङ्क
		मकै जम्मा		३८२५०.००	४.६	५००.००		आ.व.२०७६/०७७ बाट मकैजोन लागु भएको

४.१३. आ.व.२०७६/०७७ अवधिका सिकाईहरु

- साना सिंचाई, मोटर बोरिङ्ग ईनार सिंचाई बाट कृषकहरु धेरै लाभान्वित भएको एक वटा बोरिङ्गबाट १.५ देखि २ हेक्टर क्षेत्रफलमा सम्म सिंचाई सुविधा पुगेको ।
- गत आ.व.२०७५/०७६को स्वीकृत कार्यक्रमबाट निर्माण गरिएका सौर्य पम्पबाट सिंचाई हुँदा कृषकहरु अति नै लाभान्वित भएको र एउटा सौर्य पम्पले ४ हेक्टर क्षेत्रफल सम्म सिंचाई पुगेको ।
- ड्रम सिडरको प्रयोगबाट छरुवा धान खेती गर्दा रोपाईं खर्चमा ८० प्रतिशत न्यूनीकरण।
- Tractor Driven सिड ड्रिलबाट छरुवा खेती विस्तार गर्दा जग्गा तयारी र रोपाईं खर्चमा ४० प्रतिशत न्यूनीकरण।
- पावर टिलरको प्रयोगले यान्त्रिकरण सम्भव भई कृषकहरुको लागि लाभदायक भएको।
- भर्मीकम्पोष्ट उत्पादन र प्रयोगबाट माटो सुधार भएको।
- राईस ट्रान्सप्लान्टरको प्रयोगले जनशक्ति अभावको समस्या न्यूनीकरण भएको।
- छरुवा धान प्रविधिमा झारपात व्यवस्थापन गर्न पोष्ट ईमरजेन्स हर्विसाईडको प्रयोग राम्रो भएको।
- हरियो मलको लागि ढैंचाको प्रयोगले माटोको गुणस्तर कायम गरी राखेको।
- रबर स्मोक हाउस निर्माण ३ वटा बाट एक पटकमा रबरको ४०० सिट/संख्यामा सुकाउन सकिने र एक वटामा १५०० सिट/संख्यामा सुकाउन सकिने जसले गर्दा रबर सिटको गुणस्तर कामय हुने।
- ईलेक्ट्रिक रबर रोलिङ्ग मेसिनबाट १५० सिट प्रति घण्टामा तयार गर्न सकिने।
- अटोमेटिक रबर रोलिङ्ग मेसिनबाट ४०० सिट प्रति घण्टामा तयार गर्न सकिने।
- धान काट्न ठुलो कम्बाइन हार्भेष्टरको प्रयोग गर्न थालिएको ।
- कष्टम हायरिड सेन्टरको व्यवस्थापन राम्रोसँग भइ समूह / सहकारीका सदस्यहरू लाभान्वित हुन थालेको ।
- नयाँ प्रविधि र सिपबाट कृषकहरूको दक्षता बढेको ।
- चक्लाबन्दी खेतीको कार्यक्रम अगाडी बढाइएको ।

५. अनुदान विवरण तालिका आ.व.२०७६/०७७

५.१. धान सुपरजोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.स.	अनुदान पाउनेको नाम	ठेगाना	अनुदान सामग्री विवरण	जम्मा लगानी रकम रु.	फर्म, संस्था, उद्यमीहरुको सहभागिता रकम रु.	कार्यालयको अनुदानित रकम रु.	सम्पर्क नं	कैफियत
१	श्री सुर्योदय महिला कृषि समूह	कचनकवल-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२१५६८.००	६०७८४.००	६०७८४.००	९८१६९३६०७६	संख्या-२
२	श्री किरात कृषि समूह	हल्दीबारी -१	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	२४२२७६.००	१२११३८.००	१२११३८.००	९८१४९९३१८८	संख्या-४
३	श्री हातेमालो कृषक समूह	भद्रपुर न.पा.-१	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२३००४.००	६१५०२.००	६१५०२.००	९८१६०७९३९३	संख्या-२
४	श्री पुर्व नेपाल बहुद्धेशिय सहकारी संस्था लि.	कमल गा.पा.२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३५४५००.००	१७७२५०.००	१७७२५०.००	९८०७९५७९०४	संख्या-५
५	श्री नमुना कृषक समूह	शिवसताक्षी न.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१८७३०२.००	९३६५१.००	९३६५१.००	९८१६०१७२०२	संख्या-३
६	श्री मखमली कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	११५१३८.००	५७५६९.००	५७५६९.००	९८१६०२८७७०	संख्या-२
७	श्री पाथिभरा कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	११५१३८.००	५७५६९.००	५७५६९.००	९८१८९०२६५०	संख्या-२
८	श्री टंगुवा कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२६३२६.००	६३१६३.००	६३१६३.००	९८१६९५७०४०	संख्या-२
९	श्री जनजागरण कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१७२७०७.००	८६३५३.५०	८६३५३.५०	९८१७९०४५३२	संख्या-३
१०	श्री चप्रामारी कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३०८३५५.००	१५४१७७.५०	१५४१७७.५०	९८१४०५४००८	संख्या-५
११	श्री कोहवरा आई.पि.एम. कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	२४०५६८.००	१२०२८४.००	१२०२८४.००	९८१५९३६९२१	संख्या-४
१२	श्री विशाल कृषि सहकारी संस्था लि.	बिर्तामोड न.पा.-१०	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३४९२१८.००	१७४६०९.००	१७४६०९.००	९८४२७५२३१०	संख्या-६
१३	श्री सगरमाथा कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	५७६८५.००	२८८४२.५०	२८८४२.५०	९८१६९५७०३५	संख्या-१
१४	श्री कोपिला डाँगी बहुद्धेशिय कृषि फर्म	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	६८१०३.००	३४०५१.५०	३४०५१.५०	९८१६९०६११७	संख्या-१
१५	श्री त्रिशक्ति कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३२७०००.००	१६३५००.००	१६३५००.००	९८०४००९०६२	संख्या-५
१६	श्री कालिकास्थान कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	२३५९४४.००	११७९७२.००	११७९७२.००	९८१४९६४५५१	संख्या-४

१७	श्री लाली गुँरास कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१८९२०४.००	९४६०२.००	९४६०२.००	९८४२६९७८०८	संख्या-३
१८	श्री बैङ्ककोटेश्वर कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२४८६८.००	६२४३४.००	६२४३४.००	९८१५९९५३८९	संख्या-२
१९	श्री अमरावती कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	८११६४२.००	४०५८२१.००	४०५८२१.००	९८४४६०५४१०	संख्या-१३
२०	श्री मिलनसार कृषक समूह	बिर्तामोड न.पा.-११	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	६४३२०.००	३२१६०.००	३२१६०.००	९८०६०९९७७६	संख्या-१
२१	श्री सुनखरी मिश्रित कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२११३८.००	६०५६९.००	६०५६९.००	९८१५९७४७८०	संख्या-२
२२	श्री अन्नपूर्ण कृषक समूह	बिर्तामोड न.पा.-१०	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३४९२१८.००	१७४६०९.००	१७४६०९.००	९८२४९२०७३१	संख्या-६
२३	श्री स्वावलम्बी महिला कृषि तथा पशुपालन कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२३००४.००	६१५०२.००	६१५०२.००	९८४२६७९७७६	संख्या-२
२४	श्री नौलो भविष्य साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१९४७९६.००	९७३९८.००	९७३९८.००	९८१७०३९०८	संख्या-३
२५	श्री महिला चेतना बहुद्धेशिय सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-४	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	९१२४५०.००	४५६२२५.००	४५६२२५.००	९८४२७०२२६६	संख्या-१५
२६	श्री अमरावती कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२४८६८.००	६२४३४.००	६२४३४.००	९८४४६०५४१०	संख्या-२
२७	श्री पुर्व नेपाल बहुद्धेशिय सहकारी संस्था लि.	कमल गा.पा.२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	२२१७००.००	११०८५०.००	११०८५०.००	९८०७९५७९०४	संख्या-३
२८	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	४३०५१४.००	२१५२५७.००	२१५२५७.००	९८१५९६५१४८	संख्या-७
२९	श्री घाटोसरी कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	५९४३४.००	२९७१७.००	२९७१७.००	९८१६०८००९१	संख्या-१
३०	श्री मानसरोवर कृषि सहकारी संस्था लि.	दमक न.पा.-३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	९६६९१०.००	४८३४५५.००	४८३४५५.००	९८१६०७३०३४	संख्या-१०
३१	श्री नगदेवाली कृषि सहकारी संस्था लि.	शिवसताक्षी न.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	४४५७९५.००	२२२८९७.५०	२१९८९७.५०	९८१७०८१७१९	संख्या-७
३२	श्री पूर्णभिट्टा पशु तथा मत्स्यपालन कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-४	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१११९७२.००	५५९८६.००	५५९८६.००	९८१५९०६८४३	संख्या-२
३३	श्री वनियानी कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	५७५६९.००	२८७८४.५०	२८७८४.५०	९८१६९५३८८६	संख्या-१
३४	श्री गणेश कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-१	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	६५९६८.००	३२९८४.००	३२९८४.००	९८१७०५३६०४	संख्या-१
३५	श्री अन्नपूर्ण कृषक समूह	गौरीगन्ज गा.पा.-३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	७९५२१२.००	३९७६०६.००	३९७६०६.००	९८१५९०१३३३	संख्या-१४
३६	श्री जुनेली कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-७	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१७६१३६.००	८८०६८.००	८८०६८.००	९८२५९८७०९४	संख्या-३
	जम्मा			९४९१५५०.००	४७४५७७५.००	४७४२७७५.००		संख्या-१४९

१	श्री पुर्व नेपाल बहुद्वेशिय सहकारी संस्था लि.	कमल गा.पा.२	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४३५२९५९.००	२३६५७०९.००	१९८७२५०.००	९८०७९५७९०४	संख्या-१
२	श्री मानसरोवर कृषि सहकारी संस्था लि.	दमक न.पा.-३	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४०४९१२०.००	२०६२३५८.००	१९८६७६२.००	९८१६०७३०३४	संख्या-१
३	श्री मेची कृषक बहुमुखी सहकारी संस्था लि.	मे.न.पा.-७	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४०३००००.००	२०३००००.००	२००००००.००	९८५२६७९४९६	संख्या-१
४	श्री विशाल कृषि सहकारी संस्था लि.	बिर्तामोड न.पा.-१०	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	३७९०३६३.००	१८९५१८१.५०	१८९५१८१.५०	९८४२७५२३१०	संख्या-१
५	श्री मखमली कृषक समूह	गौरादह न.पा.-६	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	३९७२९००.००	१९८६४५०.००	१९८६४५०.००	९८१६०१९९०२	संख्या-१
६	श्री नगदेवाली कृषि सहकारी संस्था लि.	शिवसताक्षी न.पा.-२	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	१९१०८७७.००	९५५४३८.५०	९५५४३८.५०	९८१७०८१७९९	संख्या-१
७	श्री नमुना एकिकृत सहकारी खेती विउ उत्पादन समूह	गौरादह न.पा.-५	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	३७७०४३.००	१८८८५२१.५०	१८८८५२१.५०	९८४२६२०४४२	संख्या-१
८	श्री साना किसान महिला कृषि सहकारी संस्था	गौरादह न.पा.-५	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४१०००००.००	२१०००००.००	२००००००.००	९८०७९७७७६७	संख्या-१
९	श्री महिला चेतना बहुद्वेशिय सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-७	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४१०००००.००	२१०००००.००	२००००००.००	९८४२७०२२६६	संख्या-१
१०	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कनकाई न.पा.-५	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	४१०००००.००	२१०००००.००	२००००००.००	९८१५०४७१५९	संख्या-१
११	श्री अन्नपर्ण कृषक समूह	गौरीगञ्ज गा.पा.-३	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	३९१२१४३.००	२१३८५८५.००	१७७३५८.००	९८१५९०१३९३	संख्या-१
	जम्मा			४२०९५४०५.००	२१६२२२४३.५०	२०४७३१६१.५०		संख्या-११

१	श्री अन्नपर्ण कृषक समूह	गौरीगञ्ज गा.पा.-३	चाक्लाबन्दीमा आवद्ध भई खेती गर्न	१४३६०००.००	७१८०००.००	७०२२००.००	९८१५९०१३९३	संख्या-१
२	श्री महिला चेतना बहुद्वेशिय सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-७	चाक्लाबन्दीमा आवद्ध भई खेती गर्न	१७७१०००.००	९३५०००.००	८३६०००.००	९८४२७०२२६६	संख्या-१
	जम्मा			३२०७०००.००	१६५३०००.००	१५३८२००.००		संख्या-२

१	श्री नौलो भविष्य साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-६	सामुदायिक धान नर्सरी	५११७४३.००	२५५८७१.५०	२५५८७१.५०	९८१७०३७९०८	संख्या-१
	कूल जम्मा			५५३०५६९.००	२८२७६८९०.००	२७०१०००.००		

५.२. मकै जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र. स.	अनुदान पाउनेको नाम	ठेगाना	अनुदान सामग्री विवरण	जम्मा लगानी रकम रु.	फर्म, संस्था, उद्यमीहरुको सहभागिता रकम रु.	कार्यालयको अनुदानित रकम रु.	सम्पर्क नं	कैफियत
१	श्री प्रगतिपथ कृषि सहकारी संस्था लि.	कन्काई न.पा.-५	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३०८१६५५.००	१५४०८२७.५०	१५४०८२७.५०	९८०४९२९७८४	संख्या-५०
२	श्री न्यू देउमाई कृषि सहकारी संस्था लि.	झापा गा.पा.-६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१८५९८३.००	९२९९१.५०	९२९९१.५०		संख्या-३
	जम्मा			३२६७६३८.००	१६३३८१९.००	१६३३८१९.००		संख्या-५३
१	श्री देवी पाथिभरा मल्टी एग्रो फर्म	झापा गा.पा.-६	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	१४७७०००.००	७३८५००.००	७३८५००.००	९८१५०४७५९	ट्रयाक्टर
			कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	८६०८५९.००	६१२४३४.००	२४८४२५.००	९८१५०४७५९	टहरा निर्माण
२	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कनकाई न.पा.-५	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर	५३७५०००.००	२७७५०००.००	२६०००००.००	९८१५०४७५९	कम्बाईन हार्भेष्टर
	कुल जम्मा			१०९८०४९७.००	५७५९७५३.००	५२२०७४४.००		

५.३. रबर जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरुको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र. स.	अनुदान पाउनेको नाम	ठेगाना	अनुदान सामग्री विवरण	जम्मा लगानी रकम रु.	फर्म, संस्था, उद्यमीहरुको सहभागिता रकम रु.	कार्यालयको अनुदानित रकम रु.	सम्पर्क नं	कैफियत
१	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लि.(श्याम बहादुर राई)	बाह्रदशी गा.पा.-६	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८१८५२९८७२	संख्या-१
२	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लि. (श्री रुद्र बहादुर राई)	बिर्तामोड न.पा.-१०	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८०६०९०६८२	संख्या-१
३	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (नन्दलाल चिमरिया)	मे.न.पा.-१०	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८४२७१९०४३	संख्या-१

४	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (महेन्द्र सिग्देल)	मे.न.पा.-१३	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८४२०५६२८७	संख्या-१
५	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (रुद्र प्रसाद पौडेल)	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८४२६२४६८३	संख्या-१
६	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (चिन्तामणी सापकोटा)	कचनकवल गा.पा.-१	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८४२६७१४६९	संख्या-१
७	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (चन्द्र प्रसाद अधिकारी)	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८४३५७१५८७	संख्या-१
८	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (राज कुमार तामाङ्ग)	भद्रपुर न.पा.-२	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८०६००४४७०	संख्या-१
९	श्री नमुना कृषि फर्म	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८६२६७८१९६	संख्या-१
१०	श्री तेलपानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	मे.न.पा.-३	रबर रोलिङ्ग मेसिन	१५२०००.००	७६०००.००	७६०००.००	९८२५९२३३२५	संख्या-१
११	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (शान्तीराम चिमरिया) अटोमेटिक रबर रोलिङ्ग मेसिन	मे.न.पा.-११	अटोमेटिक रबर रोलिङ्ग मेसिन	३५००००.००	१७५०००.००	१७५०००.००	९८५२६७७१०७	संख्या-१
	जम्मा			१८७००००.००	९३५०००.००	९३५०००.००		संख्या-११
१	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (महेन्द्र सिग्देल)	मे.न.पा.-१३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१५६७८७.००	७८३९३.५०	७८३९३.५०	९८६३६५६२८७	संख्या-१
२	श्री हलेसी पाथिभरा टि-ईस्टेट प्रा.लि.	कचनकवल -१	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३७८०२८.००	१८९०१४.००	१८९०१४.००	९८१५९८१६९४	संख्या-२
३	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लि.(चन्द्र बहादुर राई)	बाह्रदशी -६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१५४३३७.००	७७९६८.५०	७७९६८.५०	९८०६०००१३१	संख्या-१
४	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लि.(श्याम बहादुर राई)	बाह्रदशी -६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१५५११३.००	७७५५६.५०	७७५५६.५०	९८१८५२९८७२	संख्या-१

५	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लि.(हरिभक्त श्रेष्ठ)	बाह्रदशी -६	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१५९१३८.००	७९५६९.००	७९५६९.००		संख्या-१
६	श्री अन्तर संस्था बहुद्वेशिय कृषि उद्योग केन्द्र	दमक-३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१३२४२९.००	६६२१४.५०	६६२१४.५०	९८५२६७५३४३	संख्या-२
७	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (राम प्रसाद दुलाल)	बाह्रदशी गा.पा-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	९९९१३.००	४९९५६.५०	४९९५६.५०	९८९३९२४५७	संख्या-१
८	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (ईन्दिरा लम्साल)	मे.न.पा.-११	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	११३१३७.००	५६५६८.५०	५६५६८.५०	९८४२७०२४२८	संख्या-१
९	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (गोमा देवी चिमरिया)	मे.न.पा.-११	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१०७५३८.००	५३७६९.००	५३७६९.००	९८५२६७७१०७	संख्या-१
१०	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (तिर्थराज नेपाल)	मे.न.पा.-११	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	११२११८.००	५६०५९.००	५६०५९.००	९८९६०६०३८१	संख्या-१
११	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (ईन्दिरा पराजुली)	मे.न.पा.-१२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१०८७०५.००	५४३५२.५०	५४३५२.५०	९८४२६२४०५३	संख्या-१
१२	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (राधा कृष्ण दाहाल)	अर्जुनधारा न.पा-९	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१५४४५४.००	७७२२७.००	७७२२७.००	९८५२६८४७७	संख्या-१
१३	श्री आर.सि. रबर कृषि फर्म	बुद्धशान्ती गा.पा.-१	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१४९७६६.००	७४८८३.००	७४८८३.००	९८१५९२१४६७	संख्या-१
१४	श्री प्रेरणा कृषि सहकारी संस्था लि.(राजेन्द्र प्र. चौम्लागाँई)	मे.न.पा.-२	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१३००३८.००	६५०१९.००	६५०१९.००	९८१५०९३४५४	संख्या-१
१५	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (राज कुमार तामाङ्ग)	भद्रपुर न.पा.-२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१६१७४२.००	८०८७१.००	८०८७१.००	९८०६००४४७०	संख्या-१
१६	श्री घरबगैचा कृषि सहकारी संस्था लि.(अमृत देव राई)	बाह्रदशी गा.पा-५	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१०१४६७.००	५०७३३.५०	५०७३३.५०	९८०३६७८७४१	संख्या-१
१७	श्री गोश्वामी कृषि फर्म	बाह्रदशी गा.पा-५	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१०९३३०.००	५४६६५.००	५४६६५.००	९८१५०९१६२६	संख्या-१

१८	श्री कालिका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	मे.न.पा.-११/१२	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१६४२९५.००	८२१४७.५०	८२१४७.५०	९८०६०२४६५४	संख्या-१
	जम्मा			२६४८३३५.००	१३२४१६७.५०	१३२४१६७.५०		संख्या-२०
१	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (तिल विक्रम प्रधान)	बाह्रदशी गा.पा.-६	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	१६६००.००	८३००.००	८३००.००		विरुवा संख्या-८३
२	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (चन्द्र बहादुर राई)	बाह्रदशी गा.पा.-६	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	६००००.००	३००००.००	३००००.००	९८०६०००१३१	विरुवा संख्या-३००
३	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (श्याम बहादुर राई)	बाह्रदशी गा.पा.-६	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	८००००.००	४००००.००	४००००.००	९८१८५२९८७२	विरुवा संख्या-४००
४	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (वसन्ती लिम्बु)	मे.न.पा.-५	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	२६०००.००	१३०००.००	१३०००.००		विरुवा संख्या-१३०
५	श्री हलेसी पाथिभरा टि-ईस्टेट प्रा.लि.	कचनकवल गा.पा.-१	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	४४००००	२३००००.००	२१००००.००	९८१५९८१६९४	विरुवा संख्या-२२००
६	श्री भारती कृषि फर्म प्रा.लि.	कचनकवल गा.पा.-१	रबर विरुवा क्षेत्र विस्तार	२०६०००.००	१०६०००.००	१०००००.००	९८५२६७३७०७	विरुवा संख्या-१०००
	जम्मा			८२८६००.००	४२७३००.००	४०१३००.००		जम्मा विरुवा संख्या-४११३ क्षे.७.९ हे.
१	श्री प्रयास नर्सरी	बुद्धशान्ती गा.पा.-१	स्थायी ग्रिन हाउस रबर नर्सरी	३५१२७५.००	१७५६३७.५०	१७५६३७.५०	९८६२७४८२८३	संख्या-१
२	श्री गोश्वामी कृषि फर्म प्रा.लि.	बाह्रदशी गा.पा.-५	स्थायी ग्रिन हाउस रबर नर्सरी	४६५४०९.००	२३२७०४.५०	२३२७०४.५०	९८५२६७९९२०	संख्या-१
३	श्री भारती कृषि फर्म प्रा.लि.	कचनकवल गा.पा.-१	स्थायी ग्रिन हाउस रबर नर्सरी	३४३२१३.००	१७५६०६.५०	१७५६०६.५०	९८५२६७३७०७	संख्या-१
	जम्मा			११५९८९७.००	५७९९४८.५०	५७९९४८.५०		संख्या-३

१	श्री हंश रबर तथा चिया गार्डेन	कचनकवल गा.पा.-१	रबर स्मोक हाउस निर्माण	१४०१७०७.००	७००८५३.५०	७००८५३.५०	९८४२६३८४३४	संख्या-१
२	श्री कालिका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह	मे.न.पा.-११/१२	रबर स्मोक हाउस निर्माण	१४२९६२०.००	७१४८१०.००	७१४८१०.००	९८०६०२४६५४	संख्या-१
३	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादक संघ (शान्तीराम चिमरिया)	मे.न.पा.-११	रबर स्मोक हाउस निर्माण	१३५९१७०.००	६७९५८५.००	६७९५८५.००	९८५२६७७१०७	संख्या-१
४	श्री एग्रो फरेष्ट्री प्रमोसन सेन्टर	भद्रपुर न.पा.-४	रबर स्मोक हाउस निर्माण	१२५३३२३.००	६२६६६१.५०	६२६६६१.५०	९८१४४५८१२	संख्या-१
	जम्मा			५४४३८२०.००	२७२१९१०.००	२७२१९१०.००		संख्या-४
	कुल जम्मा			११९५०६५२.००	५९८८३२६.००	५९६३३२६.००		

५.४. सुपारी जोन तर्फ ५०% अनुदानमा संचालित कार्यक्रमहरूको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

क्र. स.	अनुदान पाउनेको नाम	ठेगाना	अनुदान सामग्री विवरण	जम्मा लगानी रकम रु.	फर्म, संस्था, उद्यमीहरूको सहभागिता रकम रु.	कार्यालयको अनुदानित रकम रु.	सम्पर्क नं	कैफियत
१	श्री नमन कृषि फर्म	मे.न.पा.-४	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०५०००.००	१०२५००.००	१०००००.००	९८०१४४१०२२	संख्या-१
२	श्री केदार कृषि तथा खरिद विक्री केन्द्र	मे.न.पा.-४	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०५०००.००	१०५०००.००	१०००००.००	९८१४०५४०३२	संख्या-१
३	श्री कालिका बहुउद्देश्य कृषि सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा-९	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	१९२७००.००	९६३५०.००	९६३५०.००	९८४२६२६६५२	संख्या-१
४	श्री सिमाना कृषक समूह	अर्जुनधारा-२	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	१९२७००.००	९६३५०.००	९६३५०.००	९८०८१६३९२२	संख्या-१
५	श्री औलेनी टोल साना किसान कृषक समूह	बुद्धशान्ती-२	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०२७००.००	१०२७००.००	१०००००.००	९८१४९६५६०३	संख्या-१
६	श्री पाथिभरा साना किसान कृषक समूह	बुद्धशान्ती-२	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०५०००.००	१०५०००.००	१०००००.००	९८४२६५६३९१	संख्या-१

७	श्री न्यू नमुना सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती-१	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	१९२७००.००	९६३५०.००	९६३५०.००	९८५२६७७३९१	संख्या-१
८	श्री ग्रिन नेपाल वन नर्सरी	मे.न.पा.-४	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०५०००.००	१०५०००.००	१०००००.००	९८१६००९६२५	संख्या-१
९	श्री श्रद्धा कृषि सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा-८	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	१८२७००.००	९१३५०.००	९१३५०.००	९८५२६७९६०३	संख्या-१
१०	श्री झुल्केधाम कृषक समूह	अर्जुनधारा-२	साना मेशिनरी औजार पावर टिलर	२०२७००.००	१०२७००.००	१०००००.००	९८४२६४६९१६	संख्या-१
	जम्मा			१९८६२००.००	१००३३००.००	९८०४००.००		संख्या-१०
१	श्री शान्तिनगर कृषि सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती-६	साना सिंचाई कुलो मर्मत	१९३७३९.००	९६८६९.५०	९६८६९.५०	९८०६०९४६४०	संख्या-१
२	श्री नागवेली सुपारी उत्पादन सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती-५	साना सिंचाई कुलो मर्मत	५८५१३५.००	२९२५६७.५०	२९२५६७.५०	९८५२६७२६५९	संख्या-३
३	श्री न्यू नमुना सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती-१	साना सिंचाई कुलो मर्मत	१९४५५७.००	९७२७८.५०	९७२७८.५०	९८५२६७७३९१	संख्या-१
४	श्री ओमटोल सुपारी सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा-५	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१२४५०३.००	६२२५१.५०	६२२५१.५०	९८१६९९८६८४	संख्या-१
५	श्री करुण कृषि तथा पशुपालन केन्द्र	मे.न.पा.-२	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	६६२९०.००	३३१४५.००	३३१४५.००	९८५२६७२४०७	संख्या-१
६	श्री लालुपाते महिला कृषि समूह	मे.न.पा.-२	साना सिंचाई कुलो मर्मत	१२९७४५.००	६४८७२.५०	६४८७२.५०	९८१४९८४५८३	संख्या-१
७	श्री न्यू पाथिभरा कृषक समूह	बुद्धशान्ति-३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१३५१३७.००	६७५६८.५०	६७५६८.५०	९८१६९२९९३३	संख्या-१
८	श्री स्वर्णभूमि कृषक समूह	अर्जुनधारा-७	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१४३२२५.००	७६१२.५०	७६१२.५०	९८६२६९११५८	संख्या-१
९	श्री सेतीपानी सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ति-६	साना सिंचाई ईनार/मोटर बोरिङ्ग	२४१६१४.००	१२०८०७.००	१२०८०७.००	९८५२६७९३०४	संख्या-२
१०	श्री खर्केली पशु तथा कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन केन्द्र	अर्जुनधारा-९	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१७८९११.००	८९४५५.५०	८९४५५.५०	९८५२६७२६०५	संख्या-१
११	श्री गौमुखी सुपारी सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-९	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३७३७९०.००	१८६८९५.००	१८६८९५.००	९८४२६३३३१२	संख्या-४

१२	श्री वाणगंगा सुपारी सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-५	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	२४८५३६.००	१२४२६८.००	१२४२६८.००	९८४२६७४४३८	संख्या-२
१३	श्री संगम कृषक समूह	अर्जुनधारा -९	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१४५९०४.००	७२९५२.००	७२९५२.००	९८५२६७२६०५	संख्या-१
१४	श्री झुल्केघाम कृषक समूह	अर्जुनधारा -४	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	२०९४९४.००	१०४७४७.००	१०४७४७.००	९८४२६४६९१६	संख्या-२
१५	श्री कुम्वीटार सुपारी उत्पादन संकलन र प्रशोधन समूह	अर्जुनधारा -३	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	१८८५०८.००	९४२५४.००	९४२५४.००	९८४२६९५२४६	संख्या-१
१६	श्री जलेश्वर कृषक समूह	अर्जुनधारा-९	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	३५२९६६.००	१७६४८३.००	१७६४८३.००	९८४२६७४४३८	संख्या-२
१७	श्री आदर्श महिला कृषक समूह	मे.न.पा.-२	साना सिंचाई कुलो मर्मत	१९३९१०.००	९६९५५.००	९६९५५.००	९८०७९०६०४८	संख्या-१
१८	श्री सहकारी कृषक समूह	अर्जुनधारा न.पा.-१०	साना सिंचाई मोटर बोरिङ्ग	९५२७७.००	४७६३८.५०	४७६३८.५०	९८४२६३३३१२	संख्या-१
१९	श्री सिमाना कृषक समूह	अर्जुनधारा न.पा.२	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	३४६८५६.००	१७३४२८.००	१७३४२८.००	९८०८१६३९२२	संख्या-२
२०	श्री श्रद्धा कृषि सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.-८	साना सिंचाई ईनार बोरिङ्ग	१४२४२८.००	७२१४.००	७२१४.००	९८५२६७९६०३	संख्या-२
	जम्मा			४२९०५२५.००	२१४५२६२.५०	२१४५२६२.५०		संख्या-३१
१	श्री रिता स्टोर्स	बुद्धशान्ति-३	गोदाम घर	६३०६२९.००	३१५३१४.५०	३१५३१४.५०	९८५२६७४३२९	संख्या-१
२	श्री संजिव सुपारी प्रशोधन उद्योग	मे.न.पा. -४	गोदाम घर	५७८६९३.००	२८९३४६.५०	२८९३४६.५०	९८१४५३५५५	संख्या-१
	जम्मा			१२०९३२२.००	६०४६६१.००	६०४६६१.००		संख्या-२
	कूल जम्मा			७४८६०४७.००	३७५३२२३.५०	३७३०३२३.५०		

५.५. कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/फर्म तथा कम्पनीहरुले खरिद गरेका मेथिनरी औजारहरुको विवरण। आ.व.२०७६/०७७

क्र.सं.	कृषक समूह/कृषि सहकारी/फर्मको नाम	ठेगाना	ट्याक्टर	कल्टीभेटर	रोटाभेटर	क्याबुजल सेट	थ्रेसर	मल्टीक्रप थ्रेसर	पावर टिलर	लेवलर	लेजर ल्याण्डलेवलर	राईस ट्रान्सप्लान्टर	प्याडी ब्याक रिपर	रिपर	कम्वाईन हार्भेष्टर	मेज क्रसर	मेज कटर	टहरा निर्माण	जम्मा
क.	धान सुपरजोन मार्फत																		
१	श्री मेची कृषक बहुमुखी स.सं.लि.	मेचीनगर न.पा. ७	१	१	१	१	१	१	२	०	१	१	१	०	०	०	०	०	११
२	श्री मानसरोवर कृषि स.सं.लि.	दमक न.पा. ३	२	२	२	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	११
३	श्री बिशाल कृषि स.सं.लि.	बिर्तामोड न. पा. १०	२	२	२	२	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	११
४	श्री मखमली कृषक समुह	गौरादह न.पा. ६	१	१	१	१	०	१	५	१	०	०	१	५	०	०	०	१	१८
५	श्री पूर्वनेपाल बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	कमल गा.पा. १	२	२	२	२	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१	११
६	श्री नगदेबाली कृषि स.सं.लि.	शिवसताक्षी न.पा. १	१	१	१	१	१	०	०		०	०	०	०	०	०	०	१	६
७	श्री अन्नपूर्ण कृषक समूह	गौरीगञ्ज न.पा. ३	१	१	१	१	२	०	२	०	०	०	०	२	०	१	०	१	१२
८	श्री नमूना एकीकृत सहकारी खेती बीउ उ.स.	गौरादह न.पा. ५	०	०	०	०	०	०	०		०	०	०	०	१	०	०	१	२
९	श्री महिला चेतना बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	अर्जुनधारा न.पा. ४	०	०	०	०	०	०	३		०	०	०	०	१	०	०	०	४
१०	श्री साना किसान महिला कृषि स.सं.लि.	गौरादह न.पा. ५	०	०	०	०	०	०	०		०	०	०	०	१	०	०	०	१
११	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कन्काई न.पा. - ५	०	०	०	०	०	०	०		०	०	०	०	१	०	०	०	१
ख.	मकै जोन मार्फत																		
१२	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कन्काई न.पा. - ६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	०	२
१३	श्री देवी पाथिभरा मल्टी एग्रो फर्म	झापा गा.पा.-६	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	५
	जम्मा		११	११	११	११	७	३	१२	३	१	१	२	७	५	१	१	८	९५

५.६. धान सुपरजोन तर्फ कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि
कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/फर्म तथा कम्पनीहरूले खरिद गरेका
मेशिनरी औजारहरूको नामावली विवरण । आ.व.२०७६/०७७

१	श्री मेची कृषक बहुमुखी स.सं.लि.	मेचीनगर न.पा. ७	श्री दिपक काफ्ले	९८५२६७१४१६
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	ट्रयाक्टर	१	SWARAJ 744	
२	कल्टीभेटर	१		
३	रोटाभेटर	१		
४	क्याजुअल सेट	१		
५	थ्रेसर	१	FARMER KING	
६	मल्टीक्रप थ्रेसर	१	MANKU GOLD	
७	पावर टिलर	२	KISHAN 18/20 HP	
८	लेजर ल्यण्ड लेवलर	१	IPL	
९	राईस ट्रान्सप्लाण्टर	१	RELIANCE	
१०	प्याडी व्याक रिपर	१	SARDAR 842	
	जम्मा	११		
२	श्री मानसरोवर कृषि स.सं.लि.	दमक न.पा. ३	श्री विश्वनाथ वराल	९८५२६७०८८३
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	ट्रयाक्टर	२	SWARAJ 744	
२	कल्टीभेटर	२		
३	रोटाभेटर	२		
४	थ्रेसर	२	FARMER KING	
५	क्याजुअल सेट	२		
६	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	११		
३	श्री विशाल कृषि स.सं.लि.	बिर्तामोड न. पा. १०	श्री हेमराज खनाल	९८४२७५२३१०
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	ट्रयाक्टर	२	EICHER 481	
२	कल्टीभेटर	२		
३	रोटाभेटर	२		
४	क्याजुअल सेट	२		
५	थ्रेसर	१	JAYAGURU	

६	लेवलर	१	BRAMHAPURI	
७	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	११		
४	श्री मखमली कृषक समुह	गौरादह न.पा. ६	श्री चन्द्र श्रेष्ठ	९८१६०२८७७०
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
	ट्रयाक्टर	१	SWARAJ 744	
	कल्टीभेटर	१		
	रोटाभेटर	१		
	क्याजुअल सेट	१		
	मल्टीक्रप थ्रेसर	१	RABINDRA	
	लेवलर	१		
	पावर टिलर	५	SIFANG	
	रिपर	५	SKT	
	प्याडी व्याक रिपर	१	SARDAR 841	
	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	१८		
५	श्री पूर्वनेपाल बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	कमल गा.पा. १	श्री प्रेम सापकोटा	९८५२६२०३२१
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	ट्रयाक्टर	२	SWARAJ 744	
२	कल्टीभेटर	२		
३	रोटाभेटर	२		
४	क्याजुअल सेट	२		
५	मल्टीक्रप थ्रेसर	२	AKHPIAR AGRO KING	
६	लेवलर	१		
७	टहरा	१		
	जम्मा	१२		
६	श्री नगदेबाली कृषि स.सं.लि.	शिवसताक्षी न.पा. १	श्री बलजित राई	९८४२७७००७४
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
	ट्रयाक्टर	१	SWARAJ 744	
	कल्टीभेटर	१		
	रोटाभेटर	१		

	श्रेसर	१	AJMER	
	क्याजुअल सेट	१		
	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	६		
७	श्री अन्नपूर्ण कृषक समूह	गौरीगञ्ज न.पा. ३	श्री सिताराम खड्का	9815901313
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
	ट्रयाक्टर	१	SONALIKA	
	कल्टीभेटर	१		
	रोटाभेटर	१		
	क्याजुअल सेट	१		
	पावर टिलर	२	SIFANG	
	श्रेसर	२	PANGAN GOLD	
	रिपर	२	SIKHAR	
	मेज क्रसर	१	SIKHAR	
	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	१२		
८	श्री नमूना एकीकृत सहकारी खेती बीउ उ.स.	गौरादह न.पा. ५	श्री बेदनिधि चापागाई	९८४२६२०४४२
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	कम्वाईन हार्भेष्टर	१	BLAKAR B 546	
९	श्री महिला चेतना बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	अर्जुनधारा न.पा. ४	श्री निला कुमारी दाहाल	९८४२७०२२६६
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	कम्वाईन हार्भेष्टर	१	KARTAR 400	
२	पावर टिलर	३		
१०	श्री साना किसान महिला कृषि स.सं.लि.	गौरादह न.पा ५	श्री सरोज निरौला	९८०७९७७७६७
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	कम्वाईन हार्भेष्टर	१	KARTAR 400	
११	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कन्काई न.पा. - ५	श्री खगेन्द्र प्रसाद सिलवाल	९८१५०४७१५९
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	कम्वाईन हार्भेष्टर	१	KARTAR 400	धान सुपरजोन

५.७. मकै जोन तर्फ कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना कार्यक्रम (५०% अनुदान) संचालनका लागि कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/फर्म तथा कम्पनीहरूले खरिद गरेका मेशिनरी औजारहरूको विवरण। आ.व.२०७६/०७७

१	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	कन्काई न.पा. - ५	श्री खगेन्द्र प्रसाद सिलवाल	९८१५०४७१५९
	मेशिनरी औजार तथा उपकरणको नाम	परिमाण /संख्या	ब्राण्ड	
१	कम्वाईन हार्भेष्टर	१	KARTAR 400	
२	मेज कटर	१		
२	श्री देवी पाथिभरा मल्ली एग्रो फर्म	झापा गा.पा.-६	श्री खगेन्द्र प्रसाद सिलवाल	९८१५०४७१५९
१	ट्रयाक्टर	१	EICHER 480	
२	कल्लीभेटर	१		
३	रोटाभेटर	१		
४	क्याजुअल सेट	१		
५	टहरा निर्माण	१		
	जम्मा	५		

५.८. संचालक समितिको विवरण

५.८.१ धान सुपरजोन संचालक समितिको विवरण आ.व.२०७३/०७४ देखि २०७५/०७६ सम्मको

धान सुपरजोन बनियानी, झापामा

सि.नं.	पद	पदाधिकारीको नामावली	सम्पर्क नं.
१.	संयोजक	श्री नवराज भट्टराई	९८१४९३७११६
२.	उप-संयोजक	श्री चिन्तामणी खरेल	९८५२६७१३३४
३.	सचिव	श्री भगिरथा प्याकुरेल	९८१७०३७९०८
४.	सह-सचिव	श्री कर्नैयालाल गणेश	९८०४९३२५३१
५.	सदस्य	श्री पवित्रा लम्साल	९८१७०९१६२७
६.	सदस्य	श्री दुर्गा नेपाल	९८१६०७२७६५
७.	सदस्य	श्री भरत राजवंशी	९८०६०७५४७९
८.	सदस्य	श्री मिना खनाल	९८१७९५४७७७
९.	सदस्य	श्री दुर्गा थापा	९८१४९७५२०४

५.८.२ धान सुपरजोन संचालक समितिको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

गठन मिति-२०७६/०९/०८ गते मंगलबार (आ.व.२०७६/०७७)

सि.नं.	पद	पदाधिकारीहरुको नाम/थर	कृषक समूह/कृषि सहकारी/ कम्पनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	संयोजक	श्री विश्वनाथ बराल	श्री मानसरोवर कृषि सहकारी संस्था लि.	दमक न.पा-३	९८५२६७०८८३
२	उप-संयोजक	श्री हरि प्रसाद सिलवाल	श्री प्रगतिपथ कृषि सहकारी संस्था लि.	कन्काई न.पा.-५	९८५०४३४३६
३	सचिव	श्री मेनका पौडेल(ढुङ्गाना)	श्री अमरावती कृषि सहकारी संस्था लि.	कचनकवल गा.पा.-२	९८९६९३६०७६
४	सह-सचिव	श्री विष्णुमाया दाहाल	श्री न्यू कञ्चन कृषि सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	९८४४६८६४९९
५	सदस्य	श्री खगेश्वर पोखरेल	श्री न्यू कामना मिश्रित कृषक समूह	बाहदशी गा.पा.-३	९८४२९०९०४५
६	सदस्य	श्री यसोदा कोईराला	श्री साना किसान महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	गौरादह न.पा.-५	९८९७९०४५३२
७	सदस्य	श्री उमा थापा	श्री महिला चेतना बहुदेशिय सहकारी संस्था लि.	अर्जुनधारा न.पा.४	९८९६००८६९८
८	सदस्य	श्री हरि प्रसाद घिमिरे	श्री सुनाखरी मिश्रित कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-६	९८४२६२७०४३
९	सदस्य	श्री कन्हैयालाल गणेश	श्री हरित कृषक समूह	कचनकवल गा.पा.-४	९८०४९३२५३९

५.९ धान सुपरजोनको क्षेत्र निर्धारण (नयाँ क्षेत्र स्वीकृत मिति-२०७६/०७/२४)

क्र. सं.	स्थानीय तहको नाम	निर्धारण गरिएको कार्यक्षेत्र	कार्यक्षेत्रको चारकिल्ला	कैफियत
१.	कचनकवल गाउँपालिका	सबै वडाहरु - १ देखि ७	पुरानो याथवत धान सुपरजोनको कार्यक्षेत्र	
	भद्रपुर नगरपालिका	वडा नं. १, २ र ३		
२.	भद्रपुर नगरपालिका	वडा नं. ४ र ६	वडा नं. ४ को पुरै क्षेत्र र वडा नं. ६ को केही क्षेत्र (मुख्य आवसिय क्षेत्र वाहेक)	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
३.	मेचीनगर नगरपालिका	वडा नं. ७	पूर्व:- पालिया खोलाको किनारा पश्चिम:- निन्दा खोला उत्तर:- अरनिको स्कुल जाने बाटो दक्षिण:- वार्ड नं. ७ देखि वडा नं. १५ फडानी सम्म	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर

४.	बुद्धशान्ति गाउँपालिका	वडा नं. ३	पूर्व:- बुद्धशान्ती गाउँपालिका वार्ड नं.४ देखि पश्चिम पश्चिम:- दुई रिङ्गे देखि पूर्व तर्फ उत्तर:- कालीखोला डाँडा देखि दक्षिण तर्फ दक्षिण:- सुब्बा टोल देखि उत्तर तर्फ	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
५.	अर्जुनधारा नगरपालिका	वडा नं. ४	प्रथम खण्ड- पूर्व:- मिलडाँडा मदनपुर सडक पश्चिम:- टाङ्गटिङ्ग खोला उत्तर:- बिर्तामोड खुदुनाबारी सडक दक्षिण:- भाङ्गबारी शनिश्चरे सडक दोस्रो खण्ड- पूर्व:- विरिङ्ग खोला पश्चिम:- टाङ्गटिङ्ग खोला उत्तर:- भाङ्गबारी शनिश्चरे सडक दक्षिण:- बांगेडागी	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
६.	हल्दिबारी गाउँपालिका	वडा नं. १	पूर्व:- फाल्गुन बाटोबाट पश्चिम तर्फ पश्चिम:- किरात टोल देखि पूर्व तर्फ उत्तर:- गरमकाली किरात चौक देखि दक्षिण तर्फ दक्षिण:- रामजनकी मन्दिर देखि उत्तर तर्फ	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
७.	कनकाई नगरपालिका	वडा नं. ५	पूर्व:- अमरपथ सडकको पश्चिम तर्फ तुलसीबारी पश्चिम:- फिरोतका शिवमार्ग हुदै तारघेरा हुदै लक्ष्मी मार्ग बाट पूर्व तर्फ उत्तर:- ५ नं. वडा कार्यालय दक्षिण:- झापा गाउँपालिकाको सिमाना बाटोबाट उत्तर	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
८.	झापा गाउँपालिका	वडा नं. १	पूर्व:- वार्ड नं. ४ को सिमाना अमरपथ देखि उत्तर तर्फ पश्चिम:- सितुमारी लसुनगन्ज जाने बाटो देखि पूर्व तर्फ उत्तर:- सितुमारी विरसिंह जाने बाटो देखि दक्षिण तर्फ दक्षिण:- अमरसिंह विद्यालय जोडिने बाटो देखि उत्तर	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
९.	शिवसताक्षी नगरपालिका	वडा नं. २	पूर्व:- वनियानी खोला पश्चिम:- लेलिया खोला उत्तर:- वार्ड नं. १ र ७ को संगम चौक, फाक्तेप चौक तेर्सो बाटो दक्षिण तर्फ दक्षिण:- कन्काई सिंचाई नहरबाट उत्तर तर्फ	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर

१०.	कमल गाउँपालिका	वडा नं. १ र २	पूर्व:- क्याम्पा बजार सरङपाडा सडक खण्डको क्याम्पा बजार दक्षिण हेल्थपोष्ट प्रवेशमार्गबाट शुरु भई क्रमश सुनाराचौक ढ्याग्री हुदै नहरचौक सम्म पश्चिम क्षेत्र पश्चिम:- भट्टा चौकबाट उत्तर बाँसबारी बजार हुदै सयमगढ बजार हुदै पुर्व छाता चौक हुदै उत्तर हेल्थपोष्ट प्रवेश मार्गको पुर्व तर्फको क्षेत्र उत्तर:- दुवै सडकलाई हेल्थपोष्ट प्रवेश मार्गले जोड्ने बाटो दक्षिण तर्फको क्षेत्र दक्षिण:- नहर चौकबाट पश्चिम भट्टा चौक सम्म बाटो उत्तर तर्फको क्षेत्र	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
११.	दमक नगरपालिका	वडा नं. ३	पूर्व:- कृष्ण मन्दिर, बेलडाँगी रोड पश्चिम:- रिङ्ग रोड उत्तर:- आमचोक देखि भुल्केपानी - गोलाटार दक्षिण:- भ्यू टावरबाट ५०० मिटर छाडी उत्तर तर्फ	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
१२.	गौरादह नगरपालिका	वडा नं. ४, ५, ६ र ७	पूर्व:- रामचन्द्र खोला पश्चिम:- वडा नं. ४ को सिमाना क्षेत्र- रतुवा खोला पूर्व उत्तर:- वडा नं. ५ र ४ को सिमाना क्षेत्र दक्षिण:- गौरीगञ्ज गाउँपालिका वार्ड न. ५, ६ देखि उत्तर	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
१३.	गौरीगञ्ज गाउँपालिका	वडा नं. ३ र ४	पूर्व:- कृष्णी खोला पश्चिम:- गौरीगञ्ज देखि दक्षिण अल्दाबारी जाने सडक उत्तर:- गौरादह न.पा देखि दक्षिणको क्षेत्र दक्षिण:- दश गजा	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
१४.	बिर्तामोड नगरपालिका	वडा नं. १०	सैनिक केम्प हुदै द्रोण मार्ग दक्षिण पश्चिम गोलधाप सम्म र सैनिक बजार गोलधाप मार्गको पश्चिम गोलधाप सम्म	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर
१५.	बाह्रदशी गाउँपालिका	वडा नं. ३	पूर्व:- भुतेनी खोला पश्चिम:- कन्चन मार्ग उत्तर:- भेटवाल चौक- फौदारघाट दक्षिण:- हुलाकी मार्ग	वढीमा २०० हेक्टरको क्लस्टर

५.१० रबर जोन संचालक समितिको विवरण (२०७६/०७७)

गठन मिति-२०७५/०९/०५ गते बिहीबार (आ.व.२०७५/०७६)

क्र. सं.	पद	पदाधिकारीहरुको नाम/थर	कृषक समूह/कृषि सहकारी/फर्म/कम्पनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	संयोजक	श्री बालकृष्ण सापकोटा	श्री हंस रबर तथा चिया गार्डेन, कचनकवल- १	मे.न.पा.-६	९८४२६३८४३४
२	उप-संयोजक	श्री चन्द्रकला ढकाल	श्री अन्तर संस्था ब.कृ.उद्योग केन्द्र, दमक-३	दमक-३	९८०७९५७९०४
३	सचिव	श्री शान्तिराम चिमरिया	श्री कालिका सा.व.उ.स. मे.न.पा.-११ र १२	मे.न.पा.-११	९८५२६७७७०७
४	सह-सचिव	श्री ओम प्रकाश वास्तोला	श्री साना किसान प्रा. रबर उ. सं.	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	९८६२७४८२८३
५	सदस्य	श्री ईश्वरी प्रसाद तिमिसिना	श्री झापा नर्सरी, भद्रपुर-४	भद्रपुर न.पा.-४	९८५२६७२६९३
६	सदस्य	श्री राधाकृष्ण दाहाल	श्री साना किसान प्रा. रबर उ. सं.	अर्जुनधारा न.पा.-९	९८५२६८८४७७
७	सदस्य	श्री वविता गिरी	श्री जामुनबारी सा. वन उ. स. कन्काई नपा ३	कन्काई नपा ३	९८४२७७८३६२
८	सदस्य	श्री चन्द्र बहादुर राई	श्री साधुकुटी कृ.स. स. लि. बाहदशी गा.पा. ६	बाहदशी गा.पा. ६	९८०६०००९३९
९	सदस्य	श्री मैया उप्रेती	श्री तेलपानी सामुदायिक वन उ.स.	मे.न.पा.-३	९८४०८४५५३७

५.११ रबर जोन क्षेत्र (स्वीकृत मिति-२०७५/०७/०९ गते)

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.	क्षेत्र/वार्ड नं.
१	मेचीनगर नगरपालिका	वार्ड नं. २,९,११,१२ र १५
२	बिर्तामोड न.पा.	वार्ड नं. ६ र १०
३	बुद्धशान्ती गा.पा.	वार्ड नं. १,२,३ र ४
४	भद्रपुर न.पा.	वार्ड नं. २,३ र ४
५	अर्जुनधारा न.पा.	वार्ड नं. १,३,७,८,९ र ११
६	कचनकवल गा.पा.	वार्ड नं. १,२ र ३
७	कन्काई न.पा.	वार्ड नं. १,२ र ३
८	बाहदशी गा.पा.	वार्ड नं. २,५ र ६
९	दमक न.पा.	वार्ड नं. ३ र १०

५.१२ सुपारी जोन संचालक समितिको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

गठन मिति-२०७५/०९/२५ गते बुधबार (आ.व.२०७५/०७६)

सि.नं.	पद	पदाधिकारीहरुको नाम/थर	प्रतिनिधित्व गरेको संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	संयोजक	श्री शेखरनाथ अधिकारी	श्री गौमुखि सुपारी सहकारी सं. लि.	अर्जुनधारा न.पा.-९	९८४२६३३३१२
२	उप-संयोजक	श्री रुद्र प्रसाद चापागाँई	श्री रिता स्टोर्स	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	९८५२६७४३२९
३	सचिव	श्री टिका पाठक	श्री सेतीपानी सुपारी सहकारी सं.लि.	बुद्धशान्ती गा.पा.-२	९८५२६७९३०४
४	सह-सचिव	श्री शुष्मा सुवेदी (अर्याल)	श्री आदर्श महिला कृषि समूह	मे.न.पा.-२	९८०७९०६०४८
५	सदस्य	श्री देवी प्रसाद खतिवडा	श्री नागवेली सुपारी सहकारी सं.लि.	बुद्धशान्ती गा.पा.-४	९८५२६६३३३३
६	सदस्य	श्री प्रेम सागर सापकोटा	श्री श्रद्धा सुपारी सहकारी सं.लि.	अर्जुनधारा न.पा.-७	९८५२६७९६०३
७	सदस्य	श्री चन्द्रकला भण्डारी	श्री बाणगंगा सुपारी सहकारी सं. लि.	अर्जुनधारा न.पा.-७	९८४२६७४४३८
८	सदस्य	श्री बुद्धिमता बराल (खतिवडा)	श्री नागवेली सुपारी सहकारी सं.लि.	बुद्धशान्ती गा.पा.-४	९८५२६६३९३३
९	सदस्य	श्री केदार निरौला	श्री बाहुण्डागी कृषि सहकारी सं.लि.	मे.न.पा.-४	९८१४०५४०३२

५.१३ सुपारी जोन क्षेत्र (स्वीकृत मिति-२०७४/०६/२६ गते)

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.	क्षेत्र/वार्ड नं.
१	मेचीनगर नगरपालिका	वार्ड नं. १,२,३ र ४
२	बुद्धशान्ती गा.पा.	सवै वडा (१ देखि ७ सम्म)
३	अर्जुनधारा न.पा.	सवै वडा (१ देखि ११ सम्म)

५.१४ मकै जोन संचालक समितिको विवरण (आ.व.२०७६/०७७)

गठन मिति-२०७६/०६/२९ गते बुधबार (आ.व.२०७६/०७७)

क्र.सं.	पद	पदाधिकारीहरुको नाम/थर	कृषक समूह/कृषि सहकारी/ फर्म/कम्पनीको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	संयोजक	श्री चन्द्र प्रसाद पाठक	श्री प्रगतिपथ कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	क.न.पा.-५	९८०४९२९७८४
२	उप-संयोजक	श्री निर्मला खरेल सिलवाल	श्री प्रगतिपथ कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	क.न.पा.-५	९८०४९२०७०९
३	सचिव	श्री खगेन्द्र प्रसाद सिलवाल	श्री देवी पाथिभारा मल्टी एग्रो फर्म	झापा गा.पा.-६	९८१५०४७१५९
४	सह-सचिव	श्री कमल प्रसाद पाठक	श्री ग्रिन टेक एग्रो फर्म	क.न.पा.-५	९८०६००९५८४

५	सदस्य	श्री सपना सुब्बा	श्री लाली गुँरास महिला कृषक समूह	झापा गा.पा.-६	९८०७९९०८८०
६	सदस्य	श्री अम्बिका विष्ट	श्री लाली गुँरास महिला कृषक समूह	झापा गा.पा.-६	९८२४००११३७
७	सदस्य	श्री डिल्लीराम पौडेल	श्री आदर्श एग्रो फर्म	क.न.पा.-५	९८५२६७३६१०
८	सदस्य	श्री यदु कुमार उप्रेती	श्री ग्रिन टेक एग्रो फर्म	क.न.पा.-५	९८१४९९१५५९
९	सदस्य	श्री विष्णुमाया प्याकुरेल भट्टराई	श्री न्यू देउमाई कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	झापा गा.पा.-६	९८१७९२७९००

५.१५ मकै जोन क्षेत्र (स्वीकृत मिति-२०७६/०५/०८ गते आईतबार)

क्र.सं.	गा.पा./न.पा.	क्षेत्र/वार्ड नं.
१	कन्काई नगरपालिका	५
२	झापा गाउँपालिका	६
थप क्षेत्र विस्तार		
१.	कनकाई नगरपालिका	६
२.	झापा गाउँपालिका	१, २, ३, ४, ५, ७
श्री प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना व्यवस्थापन इकाई, खुमलटार ललितपुरको च.नं.१०० मिति २०७७/०५/०५ गतेको प्राप्त पत्र अनुसार थप क्षेत्र विस्तार भएको।		

खण्ड: च

६. संस्था सूचीकृतको विवरण

६.१. धान सुपरजोन अन्तर्गत सूचीकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण
(आ.व.२०७३/०७४ देखि आ.व.२०७७/०७८ सम्म)

क्र.सं.	दर्ता मिति	कृषक समूह/सहकारी/उद्यमी/फर्म/ संस्थाको नामावली	सदस्य संख्या			ठेगाना	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
			महिला	पुरुष	जम्मा				
१		अमरावती कृषि सहकारी				पथरिया-८	गेहनाथ अधिकारी	९८४४६०५४१०	२०७४/०७५
२		साना किसान कृषि सहकारी				पथरिया-९	नवराज भट्टराई	९८१४९३७११६	२०७४/०७५
३		श्रमजिवि महिला कृषक समुह				पथरिया-५	टिका चापागाई	९८१६९२८९६५	२०७४/०७५
४		परिवर्तन कृषक समुह				पथरिया-४	केशव प्रसाद खनाल	९८०४९९३९९५	२०७४/०७५
५		सृजनशिल कृषक समुह				पथरिया-७	दिनचन्द्र राजवंशी	९८०७९९३३६१	२०७४/०७५
६		प्रगती महिला कृषक समुह				पथरिया-९	नरमाया भट्टराई	९८१५९८३०५४	२०७४/०७५
७		लालिगुरास कृषक समुह				पथरिया-८	दुर्गा प्रसाद थापा	९८१४९७५२०४	२०७४/०७५
८		पथरिया कृषि सहकारी संस्था				पथरिया-	मिना खनाल	९८१७०३०९११	२०७४/०७५
९		जुनतारा कृषक समुह				बनियानि-२	तुलसीराम खतिवडा	९८४२६७४०११	२०७४/०७५
१०		प्रगतीशिल कृषि तथा पशुपालन समुह				बनियानि-५	आना बहादुर कार्की	९८४२६८२७०६	२०७४/०७५
११		नौलो भविष्य साना किसान कृषि स.सं.				बनियानि-८	भागिरथा प्याकुरेल	९८१७०३७९०८	२०७४/०७५
१२		सुनखरी मिश्रीत कृषि समुह				बनियानि-९	तिला अधिकारी	९८१५९७४७८०	२०७४/०७५
१३		बनियानि कृषि सहकारी संस्था				बनियानि	बबिता काफ्ले	९८१६९५३८८६	२०७४/०७५
१४		शिवशक्ति कृषक समुह				बालुवाडि-७	भरत राजवंशी	९८४२६८४८६९	२०७४/०७५
१५		पशुपति मिश्रीत कृषक समुह				बालुवाडि-५	राम चन्द्र अधिकारी	९८०६०२२३२२	२०७४/०७५

१६	राजन कुमार कृषि फर्म				बालुवाडि-४	धनेन्द्र कुमार राजवंशी	९८१६९९२७६०	२०७४/०७५
१७	शिवशक्ति कृषक समुह				बालुवाडि-५	वैजनाथ राजवंशी	९८२४९२०६२२	२०७४/०७५
१८	सृजना कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह				केचना-१	मनोरथ पौडेल	९८४४६०६८१८	२०७४/०७५
१९	इन्द्रावति कृषि तथा पशुपालन समुह				केचना-८	राम चन्द्र राजवंशी	९८०६०७४७३३	२०७४/०७५
२०	बाली विकास (मत्स्य पालन) कृषि समुह				केचना-४	आनन्द प्रसाद गणेश	९८१५०७७९३२	२०७४/०७५
२१	चालिसे झोडा कृषक समुह				केचना-९	पवित्र पोख्रल	९८१७०९१६२७	२०७४/०७५
२२	हरित कृषक समुह				केचना-९	कनैयालाल गणेश	९८०४९३२५३१	२०७४/०७५
२३	सयपत्रि कृषक समुह				पृथविनगर-२	धन कुमार लोचन	९८०७९८८६०२	२०७४/०७५
२४	पाथिभरा महिला कृषक समुह				कचनकवल-६	गिता कार्की	९८१७००५२३१	२०७४/०७५
२५	नवदुर्गा महिला कृषक समुह				कचनकवल-२	मिना काफ्ले भट्टराई	९८१४९५२८१२	२०७४/०७५
२६	लगनशिल कृषि समुह				कचनकवल-२	वृकचन राजवंशी	९८१६९८५४२२	२०७४/०७५
२७	अन्नपुर्ण कृषक तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-२	पुष्पलाल सिटौला	९८०६०९६३७३	२०७४/०७५
२८	सयपत्री कृषक समुह				कचनकवल-३	खगेन्द्र प्रसाद खतिवडा	९८१५९३७०२५	२०७४/०७५
२९	शिवपुरि कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-३	मनोरथ न्यौपाने	९८१४९९४५०४	२०७४/०७५
३०	आदर्श तारावाना कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-६	नन्दलाल राजवंशी	९८२३७७४०२८	२०७४/०७५
३१	बन्दगि कृषक समुह				कचनकवल-१	खेमराज राजवंशी	९८१५०६३९६३	२०७४/०७५
३२	नमुना कृषक समुह				कचनकवल-६	यादव प्रसाद खतिवडा	९८०५४२१५९१	२०७४/०७५
३३	नवदुर्गा भवानि कृषक समुह				कचनकवल-१	लाल बहादुर राजवंशी	९८२४०१४१६९	२०७४/०७५
३४	जुनेलि कृषि सहकारी संस्था लि				कचनकवल-७	सोमनाथ भट्टराई	९८२४९९७२८०	२०७४/०७५
३५	चाम्राखरि कृषक समुह				कचनकवल-४	संजाव आलम	९८१७००००६३	२०७४/०७५
३६	विशाल बस्ति कृषक समुह				कचनकवल-६	झमक खड्का	९८४१६२७२८४	२०७४/०७५

३७		खेरिबारि कृषक समुह				कचनकवल-७	दुर्गा प्रसाद निरौला	१८१६३२१६०६	२०७४/०७५
३८		लाली गुरास तरकारी बाली कृषक समुह				कचनकवल-७	फागुलाल राजवंशी	१८१५१८१२२४	२०७४/०७५
३९		नुरि स्लाम कृषक समुह				कचनकवल-४	हफीजुदिन मिया	१८२४१८१११४	२०७४/०७५
४०		पुर्णाभिटा कृषक समुह				कचनकवल-४	राजकुमार गणेश	१८१५१०६८४३	२०७४/०७५
४१		दियालो कृषक समुह				कचनकवल-२	रमला थापा	१८१६००४२५७	२०७४/०७५
४२		हरियाली कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-४	गोपी तामाङ्ग	१८१७१७१०७६	२०७४/०७५
४३		श्री परिश्रमि कृषि समुह				कचनकवल-३	मछिन्द्र कुमार दाहाल	१८०४१६४७५०	२०७४/०७५
४४		सगरमाथा कृषि समुह				पृथविनगर-५	मित्रलाल गिरी	१८६५१३२१३३	२०७४/०७५
४५		धारापानी कृषक समुह				कचनकवल-२	राहित कुमार श्रेष्ठ	१८४२७६४४३९	२०७४/०७५
४६		आदर्श महिला कृषक समुह				कचनकवल-२	सरस्वति भट्टराई	१८१७१७०७४०	२०७४/०७५
४७		महिला जागृती कृषक समुह				कचनकवल-४	डुगिन्द्र प्रधान	१८४२६७३४४५	२०७४/०७५
४८		दुर्गा जागरण कृषक समुह				कचनकवल-४	शिवनारायण राजवंशी	१८६२६५६१०७	२०७४/०७५
४९		गौरीगाउँ महिला कृषक समुह				कचनकवल-२	टोरुपा कार्की	१८१७०२८३९०	२०७४/०७५
५०		पाथिभरा कृषक समुह				कचनकवल-१	डम्बर बहादुर बाहिङ्	१८१५१२१४६७	२०७४/०७५
५१		आदर्श महिला कृषक समुह				कचनकवल-२	सरस्वति तामाङ्	१८२४१८६८९०	२०७४/०७५
५२		नमुना कृषक समुह				कचनकवल-४	संजिव कुमार प्रधान	१८१७१६३१११	२०७४/०७५
५३		न्यु कचनकवल कृषि सहकारी संस्था लि				कचनकवल-२	टकं अधिकारी	१८१४०८६५८९	२०७४/०७५
५४		पाथिभरा मिश्रित कृषक समुह				कचनकवल-३	भिम लुईटेल	१८१६०७७६४९	२०७४/०७५
५५		आदर्श कृषक समुह				कचनकवल-४	आवास मिया	१८१५०६११९३	२०७४/०७५
५६		बिचन कृषि सहकारी संस्था लि				कचनकवल-७	विश्वनाथ राजवंशी		२०७४/०७५
५७		देउराली जैविक कृषि समुह				कचनकवल-४	रुद्र प्रसाद उप्रेती	१८४२७५२८५४	२०७४/०७५

५८	केचना महिला साना किसान कृषि स.सं. लि				कचनकवल-४	विजय कुमार गणेश	१८६२६५६१९४	२०७४/०७५
५९	गरिबनवाज कृषक समुह				कचनकवल-४	मो.हारुण रसिद	१८१४०२२२७६	२०७४/०७५
६०	गौरीगाउँ कृषक समुह				कचनकवल-२	सुरज वास्कोटा	१८१५९६२९८६	२०७४/०७५
६१	गौरीशंकर कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-६	निमसरी राजवंशी	१८१५०५६६९३	२०७४/०७५
६२	जिविकोग्रामा कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-७	नविनलाल राजवंशी	१८०३३६६६४४	२०७४/०७५
६३	अन्नपुर्ण कृषक तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-७	लवनसिंह राजवंशी	१८१५९५८४४३	२०७४/०७५
६४	प्रगति कृषक समुह				कचनकवल-१	रेखा राजवंशी		२०७४/०७५
६५	उधमशिल खतिवडा महिला कृषक समुह				कचनकवल-७	कल्पना खतिवडा	१८४४६५०९१५	२०७४/०७५
६६	सुर्यमुखि महिला कृषक समुह				कचनकवल-१	दलसरी राजवंशी	१८१४९९००५७	२०७४/०७५
६७	हेलो किसान कृषक समुह				कचनकवल-१	नारायण सिंह राजवंशी	१८०७९१२७२३	२०७४/०७५
६८	नवगठित हरियाली कृषि समुह				कचनकवल-७	टिकाराम खनाल	१८१८७९११९०	२०७४/०७५
६९	श्री कृष्ण कृषक समुह				कचनकवल-१	विजय प्र. यादव	१८१४९०१७१६	२०७४/०७५
७०	दुर्गा लक्ष्मि साना किसान कृषि स.सं. लि				कचनकवल-१	दुर्गा प्रसाद भण्डारी	१८१४९५६३७१	२०७४/०७५
७१	बन्दगी कृषक समुह				कचनकवल-१	विना राजवंशी	१८०७९४४४६१	२०७४/०७५
७२	श्री गणेश कृषक समुह				कचनकवल-१	लवन सिंह गणेश	१८१७०५३६०४	२०७४/०७५
७३	सयपत्रि कृषक समुह				कचनकवल-१	लक्ष्मि कुमार गणेश	१८२४०९३७०४	२०७४/०७५
७४	स्वम्भु महिला कृषक समुह				कचनकवल-६	मिरा नेपाल	१८४२६७३२०३	२०७४/०७५
७५	सिद्धलक्ष्मि कृषि सहकारि संस्था लि				कचनकवल-६	भक्त घिमिरे	१८५२६२०१९९	२०७४/०७५
७६	जलेश्वर कृषि समुह				कचनकवल-७	कल्पना खतिवडा	१८१८९४२०८०	२०७४/०७५
७७	धनलक्ष्मि कृषक समुह				कचनकवल-४	विष्णु प्रसाद गणेश	१८१६०१८३६७	२०७४/०७५
७८	नवदुर्गा कृषक समुह				कचनकवल-७	उपासुलाल राजवंशि	१८१५०३५०५९	२०७४/०७५

७९		दिपज्योती कृषि जागरण समुह				कचनकवल-३	पर्शुराम तिमिना	९८१५०८८५१६	२०७४/०७५
८०		गरिबनवाज कृषक समुह				कचनकवल-४	अव्वास मिया	९८१६९६३३०९	२०७४/०७५
८१		प्रयास कृषक समुह				कचनकवल-१	राजकुमार लिम्बु	९८१४९८३८४१	२०७४/०७५
८२		ओम सेवा कृषि तथा पशुपालन समुह				कचनकवल-७	रमेश कुमार राजवंशी	९८१६००६०५०	२०७४/०७५
८३		ग्राम जैविक कृषि समुह				कचनकवल-६	अम्बिका ओझा	९८०७९६०३०६	२०७४/०७५
८४		जमुना कृषक समुह				कचनकवल-१	हस्त बहादुर तामाङ्ग	९८१४९६२३०३	२०७४/०७५
८५		प्रगति कृषक समुह				कचनकवल-१	पर्शुराम राजवंशी	९८१५०८२११७	२०७४/०७५
८६		लोकतान्त्रीक चेतनशिल कृषि समुह				कचनकवल-२	मिना बस्नेत	९८१७९४५७३१	२०७४/०७५
८७		क्रान्ति कृषक समुह				भद्रपुर-१	शेर बहादुर गुरुङ्ग	९८१६९६९१६४	२०७४/०७५
८८		प्रगति कृषि मिश्रित समुह				कचनकवल-७	भवानी प्र. सापकोटा	९८४२७१३३५०	२०७४/०७५
८९		नवजागृती महिला कृषक समुह कचनकवल				कचनकवल-२	चन्द्रमाया भट्टराई	९८१४९९००३७	२०७४/०७५
९०		राजवंशी कृषि समुह				कचनकवल-१	ठगेन्द्र राजवंशी	९८१६९२८०८४	२०७४/०७५
९१		श्री विशाल नगर कृषि समुह		२२		भद्रपुर -१	कृष्ण प्रसाद उप्रेती	९८२४०२८२३४	२०७५/०७६
९२		श्री जागृती कृषक समुह		२३		कचनकवल -७	मिश्र प्रसाद भट्टराई	९८१५९९७७९७	२०७५/०७६
९३		श्री राधा कृष्ण कृषि तथा पशुपालन समुह		१४		कचनकवल -७	छविलाल निरौला	९८४२६८०२०४	२०७५/०७६
९४		श्री दिपज्योति अर्गानिक कृषक समुह		३६		कचनकवल -७	सावित्रा कार्की	९८१६०११२६०	२०७५/०७६
९५		श्री शुभप्रभात कृषक समुह		२९		कचनकवल -२	श्री कृष्ण शिवाकोटी	९८२४०५४४५८	२०७५/०७६
९६		श्री शान्ती कृषक समुह		२२		भद्रपुर -१	शेर बहादुर लिम्बु	९८१६०५४३४७	२०७५/०७६
९७		श्री जलेश्वर उद्यमी कृषक समूह		२७		कचनकवल -३	इन्दिरा सापकोटा	९८१५९८३०७४	२०७५/०७६
९८		श्री दशरथपुर अर्गानिक कृषि समुह				भद्रपुर -१	खड्ग प्रसाद खरेल	९८१००१४५३३	२०७५/०७६
९९		श्री संगम नमुना कृषक समुह		२३		कचनकवल-२	सुरज कुमार भट्टराई	९८१५९२१०५७	२०७५/०७६

१००		श्री दशरथपुर कृषि तथा पशुपालक कृषक समुह			१९	भद्रपुर -१	हरि प्रसाद शिलवाल	९८१५०९३९८७	२०७५/०७६
१०१		श्री हातेमालो कृषक समुह			११	भद्रपुर -१	कृष्ण बहादुर तामाङ्	९८०६०८५८१५	२०७५/०७६
१०२		श्री पुर्वेली कृषक समुह			११	भद्रपुर -१	नारायण घिमिरे	९८१७९८६८७०	२०७५/०७६
१०३		श्री सुनगाभा महिला कृषक समुह			१५	कचनकवल-२	कमला खड्का	९८१७९७८४९३	२०७५/०७६
१०४		श्री रामयोश्वरी कृषक समुह			२१	भद्रपुर -२	चन्द्र बहादुर जोगी		२०७५/०७६
१०५		श्री हिमशिखर कृषि समुह			१६	कचनकवल-२	श्री प्रसाद चौहान	९८०४९२२३७३	२०७५/०७६
१०६		श्री जय बजरङ्गबली कृषक समुह			१७	कचनकवल -५	जयसिंह राजवंशी	९८१७९४६९१८	२०७५/०७६
१०७		श्री दिप ज्योति कृषक समुह			१७	कचनकवल-७	हेमलता राजवंशी	९८०६७३६९८३	२०७५/०७६
१०८		श्री नवदुर्गा कृषक समुह				कचनकवल-३	देवनारायण ओझा	९८१५०४०५४८	२०७५/०७६
१०९		श्री ग्रास ल्यान्ड एग्रो फर्म लि				कचनकवल-६	खड्ग नारायण राजवंशी	९८४९०७५८७३	२०७५/०७६
११०		श्री जनजागरण कृषि गथा पशुपालन समुह				कचनकवल-३			२०७५/०७६
१११		श्री लक्ष्मी महिला कृषि सहकारी			२१	कचनकवल-३	लेखावती सुवेदी	९८१५९३११४६	२०७५/०७६
११२	२०७६।८।१०	श्री लाली गुरास महिला कृषक समुह	३०	०	३०	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री हिरा सुवेदी	९८४२६९७८०८	२०७६/०७७
११३	२०७६।८।१०	श्री कालीकास्थान कृषक समुह	७	२२	२९	गौरादह न.पा. ६	श्री कामेश्वर राजवंशी	९८१४९६४५५१	२०७६/०७७
११४	२०७६।८।१०	श्री सगरमाथा कृषक समुह	१२	१४	२६	गौरादह न.पा. ६	श्री चन्द्र प्रशाद निरैला	९८१६९५७०३५	२०७६/०७७
११५	२०७६।८।१०	श्री जनजागरण कृषक समुह	१४	१५	२९	गौरादह न.पा. ६	श्री नरेन्द्र बहादुर डांगी	९८१६९०६११७	२०७६/०७७
११६	२०७६।८।१०	श्री मिलनशार कृषक समुह	१७	८	२५	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री पार्वता बजगाई	९८०६०९९७७६	२०७६/०७७
११७	२०७६।८।१०	श्री झिलिमिले कृषक समुह	१५	२४	३९	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री शिव कुमार दाहाल	९८१५०४८६३२	२०७६/०७७
११८	२०७६।८।१३	श्री महालक्ष्मी जागरण कृषक समुह	१०	८	१८	कचनकवल गा.पा ४	श्री सुरेन्द्र गणेश	९८६२७४८१२९	२०७६/०७७
११९	२०७६।८।१८	श्री मन्जरी महिला कृषि समुह	१५	०	१५	कचनकवल गा.पा २	श्री लोकमाया खतिवडा	९८४९६४५०३९	२०७६/०७७
१२०	२०७६।८।१८	श्री मानसरोवर कृषि सहकारी संस्था लि.	१९४	२०७	४०१	दमक न.पा ३	श्री विश्वनाथ बराल	९८१६०७३०३४	२०७६/०७७
१२१	२०७६।८।२०	श्री किरांत कृषक समुह	१०७	१०३	२१०	हल्दिबारी गा.पा १	श्री अर्जुन कुमार राई	९८१४९९३१८८	२०७६/०७७

१२२	२०७६।८।२२	श्री महारानीझोडा साना किसान कृषि सहकारी संस्था	१९९२	०	१९९२	गौरादह न. पा ५	श्री मीना कमारी ढकाल	९८४२६८६५३३	२०७६/०७७
१२३	२०७६।८।२३	श्री सुनगाभा कृषक समुह	७	१५	२२	कचनकवल गा.पा १	श्री नेत्र बहादुर निरैला	९८२४०९३५३४	२०७६/०७७
१२४	२०७६।८।२३	श्री फुलवासा कृषक समुह	११	११	२२	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री नेत्र प्रशाद रिजाल	९८५२६३३४४४	२०७६/०७७
१२५	२०७६।८।२३	श्री प्रगति कृषक समुह	१३	८	२१	बुद्धशान्ति गा.पा ३	श्री पदम प्रशाद वास्कोटा	९८६३७५१५७	२०७६/०७७
१२६	२०७६।८।२३	श्री समावेशी कृषक समुह	१४	१५	२९	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री नेत्र प्रशाद कोइराला	९८६२६१४३७४	२०७६/०७७
१२७	२०७६।८।२३	श्री बैक कोटेश्वर कृषक समुह	१५	०	१५	कचनकवल गा.पा २	श्री नर्वदा अधिकारी	९८१५९९३८९	२०७६/०७७
१२८	२०७६।८।२३	श्री नमुना एकिकृत सहकारी खेति वीउ उत्पादन स.	७४	७४	१४८	गौरादह न.पा. ५	श्री वेदनिधि चापागाई	९८४२६२०४४२	२०७६/०७७
१२९	२०७६।८।२४	श्री टंगुवा कृषक समुह	८	१३	२१	गौरादह न.पा ६	श्री गंगा अधिकारी	९८१६९५७०४०	२०७६/०७७
१३०	२०७६।८।२४	श्री कोपीला डांगी बहुउद्देश्य कृषि फार्म	६	९	१५	गौरादह न.पा ६	श्री नरेन्द्र बहादुर डांगी	९८१६९०६११७	२०७६/०७७
१३१	२०७६।८।२४	श्री सुर्यदय कृषि महिला कृषक समुह	१६	०	१६	कचनकवल गा.पा २	श्री मेनुका पौडेल	९८१६९३६०७६	२०७६/०७७
१३२	२०७६।८।२४	श्री पाथिभरा कृषक समुह	३	२०	२३	गौरादह न. पा ६	श्री धनपति प्रसाई	९८१८९०२६५०	२०७६/०७७
१३३	२०७६।८।२४	श्री न्यु कन्चन कृषि सहकारी संस्था लि.	३२५	२४५	५७०	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री इश्वरीराज ढकाल	९८५२६७२७०२	२०७६/०७७
१३४	२०७६।८।२४	श्री न्यु पाथीभरा कृषक समुह	१२	५	१७	बुद्धशान्ति गा.पा ३	श्री मनकला आचार्य	९८४२७५२०३८	२०७६/०७७
१३५	२०७६।८।२४	श्री कन्चन कृषक समुह	०	२५	२५	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री गंगाराम न्यौपाने	९८४२६९७५६३	२०७६/०७७
१३६	२०७६।८।२४	श्री सृजना कृषक समुह	७	९	१६	झापा गा.पा १	श्री भिम बहादुर लिम्बु	९८१५९७२५१९	२०७६/०७७
१३७	२०७६।८।२४	श्री रामनगर मिश्रित कृषक समुह	१०	१८	२८	हल्दीबारी गा.पा १	श्री चन्द्र प्रशाद ढकाल	९८२३१७४९७५	२०७६/०७७
१३८	२०७६।८।२४	श्री नर्सरी फारलाइन कृषक समुह	३	२२	२५	हल्दीबारी गा.पा १	श्री हेम कुमार गुरुङ्ग	९८१४९९५४४४	२०७६/०७७
१३९	२०७६।८।२४	श्री चप्रामारी कृषक समुह	१९	१३	३२	गौरादह न.पा ५	श्री प्रेम कुमारी गौतम	९८१४०५४००८	२०७६/०७७
१४०	२०७६।८।२४	श्री स्मृति कृषक समुह	४	१३	१७	झापा गा.पा १	श्री सुमन बहादुर राई	९८०४९३४६०९	२०७६/०७७
१४१	२०७६।८।२४	श्री पिन्डलबारी मिश्रित कृषक समुह	२	१८	२०	कचनकवल गा.पा १	श्री धनलाल राजवंशी	९८१६९६८१३९	२०७६/०७७

१४२	२०७६।८।२४	श्री त्रिशक्ति कृषक समुह	५	११	१६	गौरादह न.पा ६	श्री तिलक बहादुर बानिया	९८०४००९०६२	२०७६/०७७
१४३	२०७६।८।२४	श्री घाटोसरी कृषक समुह	६	१०	१६	कचनकवल गा.पा ३	श्री रुपलाल राजवंशी	९८१६०८००९१	२०७६/०७७
१४४	२०७६।८।२४	श्री अन्नपुर्ण कृषक समुह	९	१३	२२	गौरीगंज गा.पा ३	श्री सिताराम खड्का	९८१५९०१३१३	२०७६/०७७
१४५	२०७६।८।२५	श्री प्रगतिशिल चर्चाबारी कृषक समुह	३४	४४	७८	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री हरि प्रशाद गडतौला	९८४२६७१७४२	२०७६/०७७
१४६	२०७६।८।२५	श्री देउराली कृषक समुह	५	१६	२१	गौरादह न.पा ५	श्री गोविन्द बहादुर थापा	९८१४०३७७८९	२०७६/०७७
१४७	२०७६।८।२५	श्री स्वल्म्बी महिला कृषि तथा पशुपालन कृषक स.	१५	०	१५	कचनकवल गा.पा २	श्री इन्दिरा दाहाल	९८४२६७९७७६	२०७६/०७७
१४८	२०७६।८।२५	श्री धर्ममार्ग कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	१०	११	२१	भद्रपुर न.पा १	श्री डिल्लीराम खरेल	९८१५९७२०४१	२०७६/०७७
१४९	२०७६।८।२५	श्री आदर्श कृषक समुह	५	१२	१७	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री दल बहादुर रसाइली	९८१४९६१०३५	२०७६/०७७
१५०	२०७६।८।२५	श्री डाँडा गाउँ मिलन कृषक समुह	६	१९	२५	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री विष्णु प्रशाद चिमरिया	९८१७९५८७४०	२०७६/०७७
१५१	२०७६।८।२५	श्री सयपत्री भूमिगत जल उपभोक्ता समिति	४	७	११	भद्रपुर न.पा ४	श्री मेहरमान विष्ट	९८४३७२०९७९	२०७६/०७७
१५२	२०७६।८।२५	श्री ग्रिन टेक एग्रो फार्म	०	४	४	कन्काई न.पा ५	श्री हरि प्रशाद सिलवान	९८१५०४३४३६	२०७६/०७७
१५३	२०७६।८।२५	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	५	०	५	कन्काई न.पा ५	श्री खगेन्द्र प्रसाद सिलवाल	९८१५०४७५१९	२०७६/०७७
१५४	२०७६।८।२५	श्री साना किसान महिला कृषि सहकारी संस्था .लि	९०८	०	९०८	गौरादह न.पा ५	श्री वीर बहादुर राजवंशी	९८०७९२७९०७	२०७६/०७७
१५५	२०७६।८।२५	श्री जनजागरण महिला कृषक समुह	३०	०	३०	गौरादह न.पा ५	श्री यसोदा भण्डारी	९८१७९०४५३२	२०७६/०७७
१५६	२०७६।८।२५	श्री महिला चेतना बहुउद्देश्य सहकारी संस्था लि.	२३१७	०	२३१७	अर्जुनधारा न.पा. ४	श्री निला कुमारी दाहाल	९८४२७०२२६६	२०७६/०७७
१५७	२०७६।८।२५	श्री नगदेवाली कृषि सहकारी संस्था लि.	१०४	१३०	२३४	शिवसताक्षी न.पा.२	श्री वलजित राई	९८४२७७००७४	२०७६/०७७
१५८	२०७६।८।२५	श्री नमुना कृषक समुह	८	१५	२३	शिवसताक्षी न.पा.२	श्री वेनुमाधव रिसाल	९८१६०१७२०२	२०७६/०७७
१५९	२०७६।८।२७	श्री मिलिजुली कृषक समुह	९	२७	३६	कचनकवल गा.पा.	श्री रामचन्द्र खतिवडा	९८४२६८१४४०	२०७६/०७७
१६०	२०७६।८।२७	श्री सिद्धेश्वर कृषक समुह	८	१६	२४	गौरादह न.पा ६	श्री मेधनी प्रशाद ओझा	९८१६९३८७२०	२०७६/०७७
१६१	२०७६।८।२७	श्री पाथीभरा कृषक समुह	१९	०	१९	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री गिता देबि बुढाथोकी	९८६२६१४७५ ४	२०७६/०७७
१६२	२०७६।८।२७	श्री मेचि कृषक बहुमुखि सहकारी संस्था लि.	३१२४	४१८५	७३०९	मेचीनगर न.पा. ७	श्री दिपक काफ्ले	९८४२६२९६४६	२०७६/०७७

१६३	२०७६।८।२७	श्री साना किसान महिला कृषि सहकारी संस्था .लि	१२४०	२५०	१४९०	गौरादह न.पा ७	श्री नवराज लुईटेल	९८४२६६७७८०	२०७६/०७७
१६४	२०७६।८।२७	श्री सयपत्री कृषक समुह	९	१६	२५	शिवशताक्षी न.पा २	श्री मकर बहादुर राई	९८१४९६४२३६	२०७६/०७७
१६५	२०७६।८।२७	श्री मखमली कृषक समुह	१५	२०	३५	गौरादह न.पा ६	श्री चन्द्र श्रेष्ठ	९८१६०२८७७०	२०७६/०७७
१६६	२०७६।८।२७	श्री फुलबारी कृषक समुह	१३	१४	२७	बुद्धशान्ति गा.पा. ३	श्री सिताराम वास्तोला	९८६२६७८१९६	२०७६/०७७
१६७	२०७६।८।२७	श्री परिवर्तन कृषक समुह	२०	१३	३३	कमल गा.पा २	श्री ध्रुव राज कटुवाल	९८१६९६१६३०	२०७६/०७७
१६८	२०७६।८।२७	श्री पुर्व नेपाल बहुउद्देश्य सहकारी संस्था लि.	३२३३	३९६७	७२००	कमल गा.पा २	श्री गोपाल प्रशाद भट्टराई	९८०७५५७९०४	२०७६/०७७
१६९	२०७६।८।२७	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	१४०७	७९६	२२०३	भद्रपुर न.पा १	श्री सुर्यमान लिवाङ	९८१५९६५१४८	२०७६/०७७
१७०	२०७६।८।२७	श्री न्यु कामना मिश्रित कृषक समुह	८	१०	१८	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री खगेश्वर पोखरेल	९८४२१०१०४५	२०७६/०७७
१७१	२०७६।८।२७	श्री सुन्दरपुर कृषक समूह	१२	१८	३०	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री गेहेन्द्र प्रसाद पोखरेल	९८६९३८३९२८	२०७६/०७७
१७२	२०७६।८।२७	श्री मखमली कृषक समुह	९	३५	४४	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री तिलक बहादुर कार्की	९८१६०१९९०२	२०७६/०७७
१७३	२०७६।८।२७	श्री सिमलडाँगी समावेशी कृषक समूह	७	१९	२६	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री दिल बहादुर श्रेष्ठ	९८१४९४७३९७	२०७६/०७७
१७४	२०७६।८।२७	श्री सम्झना कृषक समूह	८	१४	२२	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री तारामान राई	९८०८४८०७०७	२०७६/०७७
१७५	२०७६।८।२७	श्री अमर मिश्रित कृषक समूह	११	१९	३०	बाह्रदशी गा.पा ३	श्री हेमलाल दाहाल	९८१६९७९५३८	२०७६/०७७
१७६	२०७६।८।२७	श्री कोहवरा आई.पि.एम. कृषक समूह	५	१४	१९	गौरादह न.पा. ६	श्री युवराज पौडेल	९८१५९३६९२१	२०७६/०७७
१७७	२०७६।८।२७	श्री विशाल कृषि सहकारी संस्था लि.	४५७	४०१	८५८	बिर्तामोड न.पा. १०	श्री हेमराज खनाल	९८४२७५२३१०	२०७६/०७७
१७८	२०७६।८।२७	श्री अन्नपूर्ण कृषक समूह	७८	७०	१४८	बिर्तामोड न.पा. १०	श्री पूर्ण पौडेल	९८२४९२०७३१	२०७६/०७७
१७९	२०७६।८।२७	श्री नमूना मिश्रित कृषक समूह	१५	२१	३६	झापा गा.पा १	श्री पून्य प्रसाद अधिकारी	९८०४९५०१९६	२०७६/०७७
१८०	२०७६।८।२७	श्री पाथीभरा महिला कृषक समुह	३०	०	३०	मेचीनगर न.पा. ७	श्री नेत्रकला अधिकारी	९८२४०८४९०१	२०७६/०७७
१८१	२०७६।८।२७	श्री जनसेवा महिला कृषक समूह	२२	०	२२	मेचीनगर न.पा. ७	श्री निशा दाहाल	९८१४०७२५७४	२०७६/०७७
१८२	२०७६।८।२७	श्री गणेश राईस मिल		१		भद्रपुर-३	श्री गणेश श्रेष्ठ		२०७६/०७७

१८३	२०७७/०४/२७	श्री भैसाबारी कृषक समुह	४	२०	२४	भद्रपुर-३	श्री दबसन्त गणेश	९८१५०१४५९९	२०७७-०७८ पान नं. ६१२९०४७०७
१८४	२०७७/०४/३०	श्री कमलपोखरी कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	५	६	११	भद्रपुर-३	श्री दिल बहादुर राई	९८०३२२५५६४	पान नं. ६१३२०४५२९
१८५	२०७७/०५/०७	श्री त्रिवेणी कृषक समुह	५	१२	१७	भद्रपुर-१	श्री डिल्ली कुमार लिम्बु	९८०४०७०५६५	पान नं. ६१३२३२४६१
१८६	२०७७/०५/०८	श्री सृजना कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	३	१७	२०	भद्रपुर-३	श्री झनक गुरुङ्ग	९८०८३२२२३	पान नं. ३१३५५८७०५
१८७	२०७७/०५/०८	श्री गौरव कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	५	८	१३	भद्रपुर-४	श्री मेजर ध्वज सुब्बा लिम्बु	९८२५९७३४५७	पान नं. ६१२८४७९६५
१८८	२०७७/०५/१४	श्री दर्शन कृषि सहकारी संस्था लि.	१३	१८	३१	कचनकवल-६	श्री नन्दलाल राजवंशी	९८२३७७४०२८	पान नं. ६१२९७६१७७
१८९	२०७७/०५/१४	श्री कचनकवल एग्रीकल्चर प्रा.ली.	१	१	२	कचनकवल-४	श्री चन्द्र प्रसाद खतिवडा	९८५२६७८७१४	पान नं. ६०९७३१९८
१९०	२०७७/०५/१७	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था ली.	७०७	१९६	९०३	शिवशताक्षी-२	श्री यमनाथ चिमरीया	९८४२६२३९२	पान नं. ३०९६५२७८६
१९१	२०७७/०५/१९	श्री माता नवदुर्गा कृषि सहकारी संस्था ली.			०	शिवसताक्षी-२	श्री यम कुमार गौतम	९८१४९४९८३७	पान नं. ६००८३३५१८
१९२	२०७७/०५/२१	श्री घोपाली कृषक समुह		२१	२१	गौरादह-६	श्री वेद प्रसाद पौडेल	९८१६९८४६२२	पान नं. ६१२९१५८२२
१९३	२०७७/०५/२१	श्री दामुना कृषक समुह	१२	१३	२५	गौरादह-६	श्री कुल प्रसाद गौतम	९८४२०८४८४१	पान नं. ६१२९०७९३७
१९४	२०७७/०५/२१	श्री चन्द्र ज्योति कृषक समुह	२९	६	३५	गौरादह-४	श्री हेमसागर काफले	९८४२६४३६२७	पान नं. ६१३५६५५०३
१९५	२०७७/०५/२१	श्री लिङ्देन कृषि फार्म		१	१	भद्रपुर-१	श्री देउ कुमार लिङ्देन	९८०३६२५७१०	पान नं. १०७२०७००१
१९६	२०७७/०५/२२	श्री मधुमाया कृषक समुह	६	२४	३०	गौरादह-६	श्री महेश्वर थापा	९८१७९८४३८२	पान नं. ६१२८९८३२७

१९७	२०७७/०५/२२	श्री सुनिता एग्रो फार्म		१	१	भद्रपुर-४	श्री तिलक कार्की	९८०८१४५८१९	पान नं. ६१२८६४९९५
१९८	२०७७/०५/२३	श्री न्यु कोहवरा आइ.पि.एम. कृषक समुह	६	१३	१९	गौरादह-६	श्री युवराज पौडेल	९८१५९३६९२१	पान नं. ६१२८९१७०२
१९९	२०७७/०५/२३	श्री सितार्जुन कृषि फर्म	१	१	२	गौरादह-६	श्री अर्जुन ब. वस्नेत	९८२५९१९६७६	पान नं. ६०३५८४७०९
२००	२०७७/०५/२३	श्री पारिजात कृषक समुह	९	१८	२७	गौरादह-६	श्री ध्रुव ब. पाठक	९८०७९६१४२६	पान नं. ६१३५८६८०१
२०१	२०७७/०५/२३	श्री वन किरण कृषक समुह	६	१२	१८	गौरादह-६	श्री सोमनाथ न्यौपाने	९८१७९९४६०६	पान नं. ६१२९६९६४९
२०२	२०७७/०५/२३	श्री यलम्वर कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	७	८	१५	भद्रपुर-१	श्री बिष्णु ब. राई	९८०४९४९३२३	पान नं. ६१२५१०४४९
२०३	२०७७/०५/२३	श्री हिमाली कृषि फार्म		१	१	भद्रपुर-१	श्री विमल श्रेष्ठ	९८१४०२२४०८	पान नं. ६०९५०२८२६
२०४	२०७७/०५/२३	श्री इन्द्रेणी बहुउद्देशीय सहकारी संस्था ली.			०	कमल गा.पा.-७	श्री टेकेन्द्र ब. श्रेष्ठ		पान नं. ३०९६५९६९९
२०५	२०७७/०५/२३	श्री प्राप्ति मोनिका एकिकृत कृषि तथा पशुपन्छि फार्म	१		१	गौरादह-६	श्री तुलसा बराल	९८४२७६४७७४	पान नं. ६१३५९०९३४
२०६	२०७७/०५/२३	श्री कदमगाछि कृषक समुह	६	११	१७	गौरिगंज-४	श्री भोगेन्द्र राजवंशी	९८०६०३०४६४	पान नं. ६१३५९९४९८
२०७	२०७७/०५/२३	श्री गणेश कृषक समुह	४	१६	२०	झापा गा.पा.-१	श्री सुजित राजवंशी	९८०४९३१८५८	पान नं. ६१३५९७०६१
२०८	२०७७/०५/२३	श्री वेलडाँगी कृषि तथा पशु पालन कृषक समुह	६	९	१५	गौरिगंज-४	श्री कृष्णराज नेम्वाङ्ग	९८१४९७२७९५	पान नं. ६१३६००७९२
२०९	२०७७/०५/२३	श्री सगुन कृषि फर्म		१	१	झापा गा.पा.-१	श्री दुर्गा प्रसाद राजवंशी	९८५२६६९००४३	पान नं. १०९१७०७०१
२१०	२०७७/०५/२३	श्री बहुउद्देशीय संयुक्त सहकारी कृषि फार्म			०	कमल गा.पा.-	श्री बलराम गजुरेल		पान नं. ६१३९७२४५७
२११	२०७७/०५/२३	श्री नवोदय बहुउद्देशीय सहकारी संस्था ली.			०	कमल गा.पा.-३	श्री फणिन्द्र ब कार्की		पान नं. ३०९३६७६७९

२१२	२०७७/०५/२३	श्री लक्ष्मीनारायण कृषक समुह	८	१०	१८	गौरादह-६	श्री चन्द्र प्रसाद सिटौला	९८४२६६५३७०	पान नं. ६१२९८६०१९
२१३	२०७७/०५/२३	श्री सिद्धेश्वर कृषक समुह	४८	१६	६४	गौरादह-६	श्री मोहन मैनाली	९८१६९३८७२०	पान नं. ६१२३८९६५०
२१४	२०७७/०५/२३	श्री बेदान्तेश्वर कृषक समुह	२५		२५	कचनकवल-३	श्री यामनाथ नेपाल	९८२५९८९२२४	पान नं. ६१३६७०६३६
२१५	२०७७/०५/२३	श्री हरी सामुदायीक महिला कृषक समुह	१५		१५	कचनकवल-२	श्री अम्बिका अधिकारी	९८१४९६२२३७	पान नं. ६१३६७४२३६
२१६	२०७७/०५/२३	श्री अमरावति पशुपालन तथा महिला कृषक समुह	१९		१९	कचनकवल-२	श्री खिनमाया खनाल	९८१५०५३७९९	पान नं. ६१३६७४०३०
२१७	२०७७/०५/२३	श्री छोरी बुहारी महिला कृषक समुह	१९		१९	कचनकवल-२	श्री मेनुका राउत	९८१७९७३२६२	पान नं. ६१३६७३०५३
२१८	२०७७/०५/२३	श्री ठेकीटोल कृषि सहकारी संस्था लि.	४७	७०	११७	गौरिगंज-३	श्री हेमनाथ दाहाल	९८१६०३९८७४	पान नं. ३०५१८२७०८
२१९	२०७७/०५/२३	श्री रातिबारी महिला कृषक समुह	१५		१५	कचनकवल-२	श्री चन्द्रिका विष्ट	९८१५९०४११६	पान नं. ६१३६७४८५०
२२०	२०७७/०५/२३	श्री वसन्त युवा कृषि समुह		२१	२१	कचनकवल-२	श्री रविन नेपाल	९८१५९४८४४६	पान नं. ६१३६७४५९३
२२१	२०७७/०५/२३	श्री राधाकृष्ण महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	३१०		३१०	गौरादह-६	श्री सिता न्यौपाने	९८१५०१७८३९	पान नं. ३०५३२३७९६
२२२	२०७७/०५/२३	श्री छिमेकी बास्कोटा कृषि फर्म		३	३	शिवशताक्षी-२	श्री कुमार वास्कोटा	९८१५०६७६९३	पान नं. ६०९०७९६२३
२२३	२०७७/०५/२३	श्री हिमालि कृषि तथा पशुपालन कृषक समुह	७	१३	२०	भद्रपुर-१	श्री डिल्ली राम खरेल	९८१५९७२०४१	पान नं. ६१३६०६५०१
२२४	२०७७/०५/२३	श्री मञ्जरी महिला कृषि समुह	१५		१५	कचनकवल-२	श्री लोकमाया खतिवडा	९८४९६४५०३९	पान नं. ६१३६७४४९६
२२५	२०७७/०५/२३	श्री मागुरमाडी महिला कृषक समुह	२८		२८	कचनकवल-२	श्री भुला देवि ढुङ्गेल	९८२४०७९६८२	पान नं. ६१३६७३६५१
२२६	२०७७/०५/२३	श्री हर्दासभिष्टा महिला कृषक समुह	१८		१८	कचनकवल-२	श्री दिल कुमारी लिम्बु	९८१६९२२९३८	पान नं. ६१३६७०६०७
२२७	२०७७/०५/२३	श्री लक्ष्मीनारायण महिला कृषक समुह	१५	१	१६	कचनकवल-२	श्री यशोदा भण्डारी	९८१७९९१९९५	पान नं. ६१३६७४९७९

२२८	२०७७/०५/२३	श्री गणतान्त्रिक महिला कृषक समुह	१६		१६	कचनकवल-२	श्री अर्पना कट्टेल		पान नं. ६१३६७१९०९
२२९	२०७७/०५/२३	श्री जलेशेवर कृषक समुह	४	१४	१८	कचनकवल-२	श्री राजु चिमरिया	९८०४९८६६३१	पान नं. ६१३६७३५९०
२३०	२०७७/०५/२३	श्री प्रतिष्ठा कृषि सहकारी संस्था लि.		२२	२२	बुद्धशान्ति-३	श्री ओम प्रकाश वास्तोला	९८६२७४८२८३	पान नं. ३०५४३९२०८
२३१	२०७७/०५/२३	श्री जलेशेवर उद्यमि कृषि समुह	२२	७	२९	कचनकवल-३	श्री कुन्ता देवि गौतम	९८१७९८४६५८	
२३२	२०७७/०५/२३	श्री नवोदय बहुउद्देश्यीय कृषक समुह	६	२९	३५	बुद्धशान्ति-३	श्री खेमराज कट्टेल	९८४२७०१०४४	
२३३	२०७७/०५/२३	श्री नव ज्योति कृषक समुह	७	२१	२८	झापा गा.पा.-१	श्री तिर्थ ब. थापा	९८९८८३०३०८	
२३४	२०७७/०५/२३	श्री रातिबारी कृषि तथा पशुपालन समुह	३	१४०	१४३	कचनकवल-२	श्री शम्भुलाल राजवंशी	९८५५९३७२०३	पान नं. ६१३७७८०८०
२३५	२०७७/०५/२३	श्री गौरीगंज साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	७००	१००	८००	गौरीगंज-३ र ४	श्री डम्बर बहादुर वस्नेत	९८५२६७०३२४	पान नं. ६०३२२२६५६७
२३६	२०७७/०५/२३	श्री युवा जागरण कृषक समुह	३		३	कन्काई-५	श्री नेत्र ब. सुवा		
		जम्मा	१८३७८	१२०५३	३०७७४				

**६.२. रबर जोन अन्तर्गत सूचिकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण
(आ.व.२०७४/०७५ देखि आ.व.२०७७/०७८ सम्म)**

दर्ता नं.	दर्ता मिति	उद्यमी कृषक/कृषक समूह/ कृषि सहकारीहरुको नामावली	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	२०७५/०८/१४	श्री जलकन्या देवी एग्रो फोरेष्ट्री इन्डस्ट्रीज	भद्रपुर-४	श्री ईश्वरी प्रसाद तिमल्सिना	९८५२६७२६१३	२०७५/०७६
२	२०७५/०८/२०	श्री अन्तर संस्था बहुउद्देश्यीय कृषि उद्योग केन्द्र प्रा.लि.	दमक-६	श्री काँशिनाथ पौडेल	९८४२६३२०३३	२०७५/०७६
३	२०७५/०८/२०	श्री तेलपानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	मे.न.पा.-३	श्री शेर बहादुर थापा	९८२५९२३३२५	२०७५/०७६
४	२०७५/०८/२३	श्री भारती कृषि फर्म प्रा.लि.	कचनकवल गा.पा.-३	श्री पर्शुराम भारती	९८५२६७३७०७	२०७५/०७६

५	२०७५/०८/२४	श्री हंस रबर तथा चिया गार्डेन	कचनकवल गा.पा.-३	श्री बालकृष्ण सापकोटा	९८४२६३८४३४	२०७५/०७६
६	२०७५/०८/२४	श्री जामुनबारी सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	कन्काई न.पा.१,२	श्री ख्यामराज सिटौला	९८५२६७७१२३	२०७५/०७६
७	२०७५/०८/२५	श्री गोस्वामी कृषि फर्म	बाह्रदर्शी गा.पा.-५	श्री शुसान्त गोस्वामी	९८१५०९१६२६	२०७५/०७६
८	२०७५/०८/२५	श्री साई ट्रेडर्स	बिर्तामोड न.पा.-६	श्री दिलिप गोस्वामी	९८५२६७१२२०	२०७५/०७६
९	२०७५/०८/२६	श्री प्राकृतिक रबर कृषि सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ति गा.पा.-३	श्री ओम प्रकाश वास्तोला	९८६२६१४१८७	२०७५/०७६
१०	२०७५/०८/२६	श्री प्रयास नर्सरी	बुद्धशान्ति गा.पा.-३	श्री ओम प्रकाश वास्तोला	९८६२७४८२८३	२०७५/०७६
११	२०७५/०८/२६	श्री कालिका सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	मे.न.पा.-११ र १२	श्री योगराज भट्टराई	९८०६०२४६५४	२०७५/०७६
१२	२०७५/०८/२७	श्री साधुकुटी कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	बाह्रदर्शी गा.पा.-६	श्री ज्ञान प्रसाद सुवेदी	९८४१९५२५११	२०७५/०७६
		श्री चन्द्र बहादुर राई	बाह्रदर्शी गा.पा.-६		९८०६०००१३१	
		श्री संजय लिम्बु	बिर्तामोड न.पा.-१०		९८१५०५००७९	
		श्री श्याम बहादुर राई	बाह्रदर्शी गा.पा.-६		९८१८५२९८७२	
		श्री रुद्र बहादुर राई	बिर्तामोड न.पा.-१०		९८०६०९०६८२	
		श्री आईत बहादुर राई	बाह्रदर्शी गा.पा.-६		९८०७९२१८२९	
		श्री हरिभक्त श्रेष्ठ	बाह्रदर्शी गा.पा.-६			
		श्री टिकाराम जवेगु	बाह्रदर्शी गा.पा.-६			
१३	२०७५/०८/२७	श्री आर सि रबर कृषि फर्म	बुद्धशान्ति गा.पा.-१	श्री रामचन्द्र खतिवडा	९८०२६७७९०५	२०७५/०७६
१४	२०७५/०८/२७	श्री साना किसान प्राकृतिक रबर उत्पादन संघ नेपाल	बुद्धशान्ति गा.पा.-३	श्री चन्द्र प्रकाश अधिकारी	९८४३५५७५८७	२०७५/०७६
१५	२०७५/०८/२८	श्री गंगा कृषि उद्योग केन्द्र	अर्जुनधारा न.पा.-९	श्री कौशिला देवि रेग्मी	९८५२६७३६४५	२०७५/०७६
१६	२०७५/०८/२८	श्री प्रेरणा कृषि सहकारी संस्था लि.	मे.न.पा.-२	श्री रंगलाल अधिकारी	९८१५९५७९१३	२०७५/०७६

१७	२०७५/०९/०१	श्री स्मृति नर्सरी	बुद्धशान्ति गा.पा.-३	श्री धरणीधर पोखरेल	९८५२६८२५९५	२०७५/०७६
१८	२०७५/०९/०१	श्री आदर्श नमुना सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	बुद्धशान्ति गा.पा.-३ २२	श्री तिलनारान रिजाल	०२३-५५५१४६	२०७५/०७६
१९	२०७५/०९/०१	श्री सुधाफल रस प्रा.लि.	अर्जुनधारा न.पा.-९	श्री खगेन्द्र प्रसाद ढकाल	९८५२६७९९०१	२०७५/०७६
२०	२०७५/०९/०१	श्री गिरी कृषि फर्म	अर्जुनधारा न.पा.-	श्री प्रेमराज गिरी	९८५२६७४४६६	२०७५/०७६
२१	२०७६/०५/१७	श्री डिम्माखुट्टी मिश्रित कृषक समूह	हल्दीबारी गा.पा.-१	श्री प्रेम कुमार राई	९८०७९५२००४	२०७६/०७७
२३	२०७६/०५/२६	श्री एगो फरेष्ट्री प्रमोसन सेन्टर प्रा.लि.	भद्रपुर न.पा.-४	श्री दीनवन्द पोखरेल	९८४१४४५८१२	२०७६/०७७
२४	२०७६/०५/२६	श्री नमुना कृषि फर्म	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	श्री सिताराम बास्तोला	९८६२६७८१९६	२०७६/०७७
२५	२०७६/०५/२६	श्री घर बगैँचा कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	बाह्रदशी गा.पा.-६	श्री लक्ष्मी तिवारी	९८०७९३१२७०	२०७६/०७७
२६	२०७७/०५/२३	श्री प्रतिष्ठा कृषि सहकारी संस्था लि.	बुद्धशान्ती गा.पा.-३	श्री ओम प्रकाश वास्तोला	९८६२७४८२८३	२०७७/०७८

**६.३. सुपारी जोन अन्तर्गत सूचिकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण
(आ.व.२०७४/०७५ देखि आ.व.२०७७/०७८ सम्म)**

सि.न.	दर्ता मिति	कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी /फर्महरुको नामावली	सदस्य संख्या			ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.	पान नं.
			महिला	पुरुष	जम्मा				
कृषक समूहहरु									
१	२०७५/०८/१४	श्री ज्योति कृषक समूह				अर्जुनधारा -१०	श्री पूर्ण बहादुर थापा	९८६२६९७०२४	
२	२०७५/०८/२४	श्री पौरखी मिश्रीत सुपारी उत्पादक कृषक समूह	१७	८	२५	बुद्धशान्ती-५,६	श्री धन बहादुर श्रेष्ठ	९८५२०७९६४५	
३	२०७५/०८/२५	श्री मेची ताजा तरकारी मिश्रीत कृषक समूह	४	११	१५	मे.न.पा.-२	श्री पूर्ण बहादुर खड्का	७९४२६७९२६५	
४	२०७५/०८/२५	श्री भुकुटी कृषक समूह	५	८	१३	मे.न.पा.-२	श्री दुर्गा प्र. नेपाल	९८४२७२८०४०	
५	२०७५/०८/२६	श्री उद्यमशिल मिश्रीत कृषक समूह			०	बुद्धशान्ती-५	श्री थिर प्र. खतिवडा	९८४४६९८०२२	

६	२०७५/०८/२६	श्री नवज्योती कृषक समूह			०	बुद्धशान्ति-१	श्री खिव नाथ गौतम	०२३-५५५५५२
७	२०७५/०८/२६	श्री मनकामना महिला कृषक समूह			०	बुद्धशान्ति-१	श्री कमला गजुरेल	९८४४६७९८७३
८	२०७५/०८/२७	श्री रमिते सुपारी उत्पाद तथा प्र.मि.कृ.स.			०	बुद्धशान्ति-६	श्री खगेन्द्र पौडेल	९८१७९४३८७४
९	२०७५/०८/२७	श्री डाँडा गाउ मिश्रित कृषक समूह	३	१७	२०	बुद्धशान्ति-१	श्री जय प्रकास घिमिरे	९८४२७८३८७
१०	२०७५/०८/२८	श्री सितला कृषक समूह				अर्जुनधारा-८	श्री कृष्ण कुमारी आचार्य	९८४२७९३९४६
११	२०७५/०८/२८	श्री सुर्य पञ्चमुखी बहुद्धेश्य कृषक महिला समूह	३५०		३५०	बुद्धशान्ति-२	श्री अम्बिका देवि भट्टराइ	९८४२६५६३९१
१२	२०७५/०८/२८	श्री सहकारी कृषक समूह	३	११	१४	अर्जुनधारा-१०	श्री शेखरनाथ अधिकारी	९८४२६३३३१२
१३	२०७५/०८/२८	श्री पाथिभरा मिश्रित कृषक समूह	९	२२	३१	बुद्धशान्ति-४	श्री पर्शुराम भट्टराम	९८४२६५६९३१
१४	२०७५/०८/२८	श्री संगम कृषक समूह	११	१९	३०	अर्जुनधारा-९	श्री कुल बहादुर बराल	९८४२६७२६०५
१५	२०७५/०८/२८	श्री प्रगति महिला कृषक समूह	१५		१५	अर्जुनधारा-१०	श्री गान्धरी मिश्र	९८२४०९७५८३
१६	२०७५/०८/२८	श्री आनन्द नगर युवा मिश्रित कृषक समूह				अर्जुनधारा-१०	श्री गोपाल कृष्ण खतिवडा	९८५२६३८६३८
१७	२०७५/०८/२८	श्री श्रमज्योती मिश्रित कृषक समूह				बुद्धशान्ति-४	श्री दिल प्र.अधिकारी	९७४२६८६६६६
१८	२०७५/०८/२८	श्री राम जानकी टोल सुपारी कृषक समूह				मे.न.पा.-४	श्री रोशन तिवारी	९८०६९६१०००
१९	२०७५/०८/२८	श्री अग्रगामी शान्ति महिला समाज कृषि समूह				अर्जुनधारा-९	श्री लिला देवि पोख्रेल	९८०७९२७६५१
२०	२०७५/०९/०१	श्री शितला कृषक समूह				बुद्धशान्ति-२	श्री लेखनाथ अधिकारी	९८५२६५५६९२
२१	२०७५/०९/०१	श्री लालीगुराँस महिला कृषक समूह				बुद्धशान्ति-३	श्री विमला ढकाल	९८४२७९३७३१
२२	२०७५/०९/०१	श्री स्वर्णभूमी कृषक समूह	४	२१	२५	अर्जुनधारा-९,१०	श्री पुन्यलाल चापागाइ	९८४२७०६२२९
२३	२०७५/०९/०१	श्री पाथिभरा महिला कृषक समूह				अर्जुनधारा-९	श्री यमूना तिवारी	९८१४९७७४६५
२४	२०७५/०९/०१	श्री गजुरमुखी कृषक महिला समूह				बुद्धशान्ति-२	श्री नमुना श्रेष्ठ	९८४२७९७७७८
२५	२०७५/०९/०१	श्री आदर्श महिला कृषि समूह	२८		२८	मे.न.पा.-२	श्री शुस्मा सुवेदी	९८०७९०६०४८
२६	२०७५/०९/०१	श्री सयपत्री महिला सुपारी कृषक समूह				मे.न.पा.-२	श्री गंगादेवी कार्की	९८४२६५६९३४

२७	२०७५/०९/०१	श्री मेची कृषक सुपारी समूह	९	१२	२१	मे.न.पा.-१	श्री विर बहादुर राई	९८६४६९१३४०
२८	२०७५/०९/०१	श्री नवज्योती महिला सुपारी कृषक समूह	२१		२१	मे.न.पा.-४	श्री मायादेवी घिमिरे	९८१४९६९५४९
कृषि सहकारीहरु								
२९	२०७५/०८/१६	श्री नयाँ तेलपाली महिला सुपारी सहकारी				मे.न.पा -३	श्री रिता खतिवडा	९८१७०८०५०१
३०	२०७५/०८/१९	श्री बाहुँनडाँगी सुपारी स.स. लि.	६	५८	६४	मे.न.पा.-४	श्री केदार निरौला	९८१४०५४०३२
३१	२०७५/०८/२३	श्री ओमटोल सुपारी सहकारी संस्था लि.	५०	५०	१००	अर्जुनधारा-५	श्री अमरदीप भेट्टाल	९८१६९९८६४८
३२	२०७५/०८/२५	श्री वाणगंगा सुपारी सहकारी संस्था लि.	३०	५	३५	अर्जुनधारा -७	श्री चन्द्रकला भण्डारी	९८४२६७४४३८
३३	२०७५/०८/२६	श्री अपराजिता सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति-	श्री खिनमाया गौतम	०२३-५५५५२
३४	२०७५/०८/२६	श्री राज सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति- १	श्री लेखनाथ गौतम	९७४२६०३६६५
३५	२०७५/०८/२६	श्री कृष्ण सुपारी सहकारी संस्था लि.	१०	६०	७०	बुद्धशान्ति- १	श्री विश्वनाथ ढकाल	९८४२६५२६२६
३६	२०७५/०८/२६	श्री हाम्रो तारावारी सुपारी सहकारी सं. लि.				बुद्धशान्ति- १	श्री जिवन ढकाल	०२३-५५५०६५
३७	२०७५/०८/२६	श्री न्यून नमुना सुपारी उ.तथा प्र.सं.लि.	११५	१००	२१५	बुद्धशान्ति- १	श्री छत्र बहादुर तिमिसिना	९८५२६७७३९१
३८	२०७५/०८/२६	श्री आदर्श एकता सुपारी सहकारी				बुद्धशान्ति- १	श्री निर्मला दाहाल	९८४४६६५५२६
३९	२०७५/०८/२६	श्री पुण्य भूमि सुपारी स.सं. लि.				बुद्धशान्ति- १	श्री मित्रलाल वजगाइ	९८१८६५४९१३
४०	२०७५/०८/२६	श्री शान्तीनगर कृषि सहकारी सं.लि.	२१३	३४०	५५३	बुद्धशान्ति- ६	श्री दिलनाथ काफ्ले	९८०६०९४६४०
४१	२०७५/०८/२७	श्री सुनौलो सुनगाभा महिला सुपारी उ.प्र.सं.	२८		२८	बुद्धशान्ति- ५	श्री दिक्षा कार्की	९८४२६४००४०
४२	२०७५/०८/२७	श्री सामना सुपारी सहकारी संस्था लि.		२८	२८	बुद्धशान्ति- २,३	श्री पुष्प राज भट्टराइ	९८४२६७८८४६
४३	२०७५/०८/२७	श्री सुन्दर सयपत्री सुपारी सहकारी सं				बुद्धशान्ति- ३	श्री गोविन्द प्र.पौडेल	९८५२६७८८७०
४४	२०७५/०८/२७	श्री सेतीपानी सुपारी उत्पादन तथा प्र.स.स.लि.	२१	३०	५१	बुद्धशान्ति- २	श्री टीका प्र.पाठक	९८५२६७९३०४
४५	२०७५/०८/२८	श्री गौमुखी सुपारी स.सं.लि.	११	४५	५६	अर्जुनधारा-९	श्री शेखरनाथ अधिकारी	९८४२६३३३१२
४६	२०७५/०८/२८	श्री शान्तिभूमी सुपारी उत्पादन तथा प्रसोधन स. सं. लि.				बुद्धशान्ति-१	श्री दामोदर खतिवडा	९८४२७६५६५

४७	२०७५/०८/२८	श्री बाटीका सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति -२	श्री लक्ष्मि प्र. भण्डारी	१८६२६१५१९७
४८	२०७५/०८/२८	श्री शिंहेश्वरी सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन सं.स.				अर्जुनधारा-२	श्री शैलेन्द्र कु.उप्रेती	१८४२६२४९२३
४९	२०७५/०८/२८	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था	१११३	८७	१२००	बुद्धशान्ति-३	श्री धनमाया घिमिरे	०२३-५५५०९६
५०	२०७५/०८/२८	श्री शनिश्चरे सुपारी सहकारी सं. लि.	६	२२	२८	अर्जुनधारा -८	श्री धर्मेन्द्र कुमार गुप्ता	१८४२६५७७५
५१	२०७५/०८/२८	श्री कालिका बहुउद्देशिय सहकारी सं. लि.	६०२	६२५	१२२७	अर्जुनधारा-९	श्री दामोदर दाहाल	१८५२६८२३००
५२	२०७५/०९/०१	श्री होक्शे कृषि सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ती-१	श्री मोहन प्र.तिम्सिना	१८४२६२५४२८
५३	२०७५/०९/०१	श्री न्यू कन्चन कृषि सहकारी सं. लि.				बुद्धशान्ति-३	श्री सुरज दंगाल	१८५२६७४७२८
५४	२०७५/०९/०१	श्री कृष्ण थुम्कि कृषि सहकारी	४६३	५२४	९८७	मे.न.पा.-१	श्री हिम्मत क्षेत्री	१८४२६३३०६४
५५	२०७५/०९/०१	श्री अल्पा देवी विउ विजन उत्पादक स. संस्था				बुद्धशान्ति-२	श्री तिलक प्र. लुइटेल	१८४२७२०३३
५६	२०७५/०९/०१	श्री श्रद्धा कृषि सहकारी संस्था लि.	३८०	४८९	८६९	अर्जुनधारा -८	श्री प्रेम सागर सापकोटा	०२३-४६५०९
५७	२०७५/०९/०१	श्री सौर हडिया महिला सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति-३	श्री पुण्य ढकाल	१८५२६७९३३९
५८	२०७५/०९/०१	श्री महिला कृषक सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति -५	श्री लक्ष्मी चापागाँई	१८४४६८५०५०
५९	२०७५/०९/०१	श्री हिम शिखर साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	७३३	३०४	१०३७	बुद्धशान्ति -५	श्री कृष्ण प्रसाद आचार्य	०२३-४१४०३८
६०	२०७५/०९/०१	श्री खारखोला सुपारी उत्पादन सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति -५	श्री कमल सिटौला	१८४४६८५०३५
६१	२०७५/०९/०१	श्री नव चौतारी सुपारी उद्योग तथा प्रशोधन संस्था लि.				बुद्धशान्ति -३	श्री भोजराज वास्तोला	१८४२७०२५९८
६२	२०७५/०९/०१	श्री नागवेली सुपारी उद्योग तथा प्रशोधन सहकारी संस्था लि.	१६२	१९०	३५२	बुद्धशान्ति -५	श्री गंगाराम राई	१८४४६८८७२७
६३	२०७५/०९/०१	श्री बौद्ध आदर्श महिला सुपारी सहकारी संस्था लि.				बुद्धशान्ति -४	श्री रत्नकला पराजुली	१८१४००४३२३
६४	२०७५/०९/०१	श्री पानस कृषि सहकारी संस्था लि.				मे.न.पा.-४	श्री जानुका प्रधान	१८६४६९१३४०
६५	२०७५/०९/०१	श्री गणराज सुपारी सहकारी संस्था लि.				मे.न.पा.-४	श्री सुशिल भण्डारी	१८४१२७५०६०
उद्योग तथा फर्महरु								
६६	२०७५/०८/१६	श्री शुभ व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालन फर्म				मे.न.पा -३	श्री पुष्प गुरागाइ	१८४२६३३९७६

६७	२०७५/०८/१९	श्री केदार कृषि खरिद विक्री केन्द्र	१	३	४	मे.न.पा.-४	श्री केदार निरौला	९८१४०५४०३२
६८	२०७५/०८/२३	श्री नानीदेमा अर्गानीक प्लेट उद्योग		१	१	बुद्धशान्ती-२	श्री माधव प्र. रिजाल	९८१९३३३५०८
६९	२०७५/०८/२३	श्री पूर्वाञ्चल सुपारी प्रसोधन केन्द्र		१	१	बुद्धशान्ती-२	श्री नारायण प्र.रिजाल	९८५२६७७६८४
७०	२०७५/०८/२४	श्री एस.एस.सुपारी प्रसोधन केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-१	श्री मेघनाथ गुरागाइ	९८१६९१३८३५
७१	२०७५/०८/२४	श्री सृजना सुपारी केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-१	श्री अमृत पुरी	९८१३२५५४५१
७२	२०७५/०८/२४	श्री गुरागाइ सुपारी कुचो खरीद विक्री केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-१	श्री नेत्र प्र. गुरागाइ	९८६४२७८२९५
७३	२०७५/०८/२४	श्री पाथिभरा सुपारी प्रसोधन उद्योग		१	१	मे.न.पा.-१	श्री हेमलाल गुरागाइ	९८६३७८१२४४
७४	२०७५/०८/२४	श्री पशुपती सुपारी प्रसोधन उद्योग		१	१	मे.न.पा.-१	श्री अमृत बहादुर तामाङ्ग	९८१६९२८८८०
७५	२०७५/०८/२४	श्री अभिषेश सुपारी प्रसोधन उद्योग		१	१	मे.न.पा.-१	श्री युवराज पोख्रेल	९८०४९९२८८
७६	२०७५/०८/२५	श्री सि.पि.सुपारी खरीद विक्री केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-३	श्री प्रकाश राइ	९८०६०५४४५३
७७	२०७५/०८/२६	श्री कृशिव सुपारी प्रसोधन उद्योग		१	१	मे.न.पा.-३	श्री योग्य प्रसाद कट्टेल	९७४२६७५६९७
७८	२०७५/०८/२६	श्री प्रज्वल बहुमुखी कृषि फर्म प्रा.लि.		१	१	बुद्धशान्ति-३	श्री लेखनाथ सुवेदी	९८४२६३३०४३
७९	२०७५/०८/२६	श्री स्थानीय सुपारी प्रसोधन उद्योग		१	१	बुद्धशान्ति-	श्री शरद आचार्य	९८४२७३१२५०
८०	२०७५/०८/२६	श्री तिरुपति इन्टर नेश्रल		१	१	बुद्धशान्ति-१	श्री खगेन्द्र मैनाली	९८५२६७९९३८
८१	२०७५/०८/२६	श्री विश्व नाथ ट्रेड एण्ड सप्लायर्स		१	१	बुद्धशान्ति-१	श्री विश्वनाथ मैनाली	९८५२६५५०७४
८२	२०७५/०८/२७	श्री शारदा खरिद विक्री केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-१	श्री शान्तिराम गुरागाइ	९८६२७७७०४७
८३	२०७५/०८/२८	श्री ॐ शिव स्टोर		१	१	बुद्धशान्ति -३	श्री सन्तोस कुमार ढकाल	९८५२६७३१२४
८४	२०७५/०८/२८	श्री मैनाली धान चामल सुपारी तथा कृषि जन्य उत्पादन खरिद विक्री		१	१	बुद्धशान्ति -३	श्री खगेन्द्र मैनाली	९८५२६७९९३५
८५	२०७५/०८/२८	श्री शिव वावा ट्रेड कन्सर्न		१	१	बुद्धशान्ती-३	श्री नविन चापागाइ	९८५२६७९३२९
८६	२०७५/०८/२८	श्री रीता स्टोर		१	१	बुद्धशान्ति-३	श्री रुद्र प्र. चापागाइ	९८५२६७४३२९
८७	२०७५/०८/२८	श्री नयाँ सुपारी उत्पादन तथा प्रसोधन	६	२२	२८	बुद्धशान्ति-४	श्री भिम प्र. खतिवडा	९८४२६५६९३१

८८	२०७५/०८/२८	श्री प्रस्तुती सुपारी प्रसोधन केन्द्र	३	१	४	बुद्धशान्ति-५	श्री बुद्धिमता बराल	९८४४६६०९४६
८९	२०७५/०८/२८	श्री शान्ति सुपारी पसल		१	१	बुद्धशान्ति-४	श्री रन ब. लिम्बु	९८४४६३९५८९
९०	२०७५/०८/२८	श्री सुर्मी कृषि खरिद विक्री केन्द्र		१	१	बुद्धशान्ति-३	श्री होम चन्द्र घिमिरे	९८४२६७४२६४
९१	२०७५/०८/२८	श्री स्मृति नर्सरी		१	१	बुद्धशान्ती -३	श्री धरणीधर पोखरेल	०२३-५५५५१९
९२	२०७५/०९/०१	श्री अर्जुनधारा ट्रेडर्स जलेश्वर के.सी.सुपारी प्रसोधन केन्द्र		१	१	अर्जुनधारा-७	श्री सुरेन्द्र शाहु	९८५२६७३८२५
९३	२०७५/०९/०१	श्री जनकल्याण शिव स्टोर्स		१	१	बुद्धशान्ति-३	श्री लय प्रसाद भण्डारी	९८५२६७२४००
९४	२०७५/०९/०१	श्री ग्रिन नेपाल एग्रो सेन्टर	१		१	मे.न.पा-४	श्री विमला पोखरेल	९८५५९९११२३
९५	२०७५/०९/०१	श्री नेपाल बन्धु कृषि फर्म		१	१	मे.न.पा.-४	श्री रविचन्द्र नेपाल	९८५२६७३२३०
९६	२०७५/०९/०१	श्री मनिष स्टोर्स		१	१	बुद्धशान्ति -५	श्री शंखमान तामाङ	९८६३६११३३०
९७	२०७५/०९/०१	श्री करिना स्टोर्स		१	१	बुद्धशान्ति -५	श्री चुडामणी न्यौपाने	९८१५९४८४७८
९८	२०७५/०९/०१	श्री गंगा स्टोर्स		१	१	बुद्धशान्ति -५	श्री कमल सिटौला	९८४४६८५०३५
९९	२०७५/०९/०१	श्री गरिमा ट्रेडर्स		१	१	बुद्धशान्ति -५	श्री देवी प्रसाद खतिवडा	९८५२६६९३३३
१००	२०७५/०९/०१	श्री नविन स्टोर्स		१	१	बुद्धशान्ति -५	श्री एगिन्द्र घिमिरे	०२३-४१४०७४
१०१	२०७५/०९/०१	श्री नेपाल ट्रेडर्स		१	१	मे.न.पा.-४	श्री रविचन्द्र नेपाल	९८५२६७३२३०
१०२	२०७५/०९/०१	श्री दुर्गा सुपारी प्रशोधन उद्योग		१	१	मे.न.पा.-१	श्री विमल पौ डेल	९८४२७७१९१४
१०३	२०७५/०९/०१	श्री उप्रेति सुपारी प्रशोधन केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-४	श्री हरि प्रसाद उप्रेति	९८६४६९१३४०
१०४	२०७५/०९/०१	श्री तारा सुपारी प्रशोधन केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-१	श्री तारानाथ गुरागाँई	९८६१०२७४७९
१०५	२०७५/०९/०१	श्री जिवेश स्मृति ट्रेडिङ		१	१	मे.न.पा.-४	श्री निलकण्ठ तिवारी	९८०१४१३०००
१०६	२०७५/०९/०१	श्री गणपति सुपारी उद्योग		१	१	मे.न.पा.-४	श्री निलकण्ठ तिवारी	
१०७	२०७५/०९/०१	श्री कामना सुपारी प्रशोधन केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-४	श्री हरिचरण चम्लागाँई	९८०४९४८५५३
१०८	२०७५/०९/०१	श्री सुनिता कृषि खरिद विक्री केन्द्र		१	१	मे.न.पा.-४	श्री ओम पुरी	९८२४०४९६८४

१०९	२०७६/०५/०२ श्री पाथीभरा साना किसान कृषक समुह	श्री पाथिभरा साना किसान कृषक समूह	२२	३	२५	बुद्धशान्ति- २	श्री अम्बिका देवी भट्टराई	९८४२६५६३९१
११०	२०७६/०५/०४	श्री अनमोल कृषक समूह	१६	८	२४	मेचीनगर -३	श्री जीवन पौडेल	९८१४०८०३१७
१११	२०७६/०५/०८	श्री नमन कृषि फर्म		१	१	मेचीनगर -४	श्री मधुसुधन आचार्य	९८०१४४१०२२
११२	२०७६/०५/१८	श्री वौदमोड कृषि सहकारी संस्था लि	११७३	७८२	१९५५	मेचिनगर- २	श्री हेमन्त मोक्तान	९८४०१०६०९९
११३	२०७६/०५/१८	श्री विक्रम पशुपालन तथा कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर -२	श्री पुर्ण बहादुर खड्का	९८४२६७९२६५
११४	२०७६/०५/१८	श्री नवोदय सुपारी तथा कृषि समुह	४	२१	२५	मेचिनगर- १	श्री डम्बर प्रशाद पोख्रेल	९८२४९०६६२६
११५	२०७६/०५/१८	श्री निरन्तर कृषि तथा सुपारी कृषक समुह	४	२६	३०	मेचिनगर- १	श्री शेखर निरौला	९८१७०५२३१५
११६	२०७६/०५/२०	श्री ग्रीन नेपाल कृषि वन नर्सरी		१	१	मेचीनगर- ४	श्री देवि प्रशाद आचार्य	९८१६००९६२५
११७	२०७६/०५/२२	श्री औलेनी टोल साना किसान कृषक समुह	१९	६	२५	बुद्धशान्ती २	श्री राम प्रशाद चापागाई	९८१४९६५६०३
११८	२०७६/०५/२२	श्री कामना सुपारी प्रशोधन उद्योग		१	१	मेचिनगर २	श्री हरिचरण चौलगाई	९८०४९४८५५३
११९	२०७६/०५/२३	श्री दावा सुपारी खरिद विक्री केन्द्र		१	१	अर्जुनधारा १०	श्री ईन्द्र प्रशाद तामाङ	९८२५९४२२०३
१२०	२०७६/०५/२३	श्री लालुपाते महिला कृषि समुह	२८		२८	मेचिनगर २	श्री शान्ता देवि न्यौपाने	९८१४९८४५८३
१२१	२०७६/०५/२३	श्री प्रगतिशिल सुपारी तथा कृषि समुह	८	३५	४३	मेचिनगर १	श्री फुर्वा तामाङ	९८१५९६४४०५
१२२	२०७६/०५/२३	श्री अद्वैत कृषि फार्म		१	१	बुद्धशान्ति १	श्री खिवनाथ गौतम	९८४२६५२६२६
१२३	२०७६/०५/२३	श्री प्रज्जल बहुमुखी कृषि फार्म		१	१	बुद्धशान्ती ३	श्री लेखनाथ सुवेदी	९८४२६३३०४३
१२४	२०७६/०५/२३	श्री दाहाल कृषि फार्म		१	१	मेचिनगर २	श्री राकेश दाहाल	९८४४५०२०८३
१२५	२०७६/०५/२३	श्री खर्केली पशुपालन कृषि पर्यटन प्रर्वधन	४	२	६	अर्जुनधारा ९	श्री तारा देवि न्यौपाने	९८६२६३९५३३
१२६	२०७६/०५/२३	श्री प्राकृतिक प्रशोधित कृषक समुह		१	१	अर्जुनधारा १	श्री विनोद प्र. अधिकारी	९८०४०१९४०४
१२७	२०७६/०५/२३	श्री मखमली बहुमुखी कृषि तथा पशुपालन		१	१	मेचिनगर ३	श्री गुरु प्रशाद काफ्ले	९८६२७४९५६५
१२८	२०७६/०५/२३	श्री हाम्रो संस्था समावेशी कृषक समुह	१०	१७	२७	बुद्धशान्ती ३	श्री नेत्र प्रशाद कोइराला	९८६२६१४३७४

१२९	२०७६/०५/२४	श्री गौतम धान काँटा केन्द्र		१	१	अर्जुनधारा ८	श्री देवि प्रशाद गौतम	९८४२६५६०९८
१३०	२०७६/०५/२४	श्री गौमुखी सुपारी सहकारी संस्था लि.	११	४५	५६	अर्जुनधारा ९	श्री शेखरनाथ अधिकारी	९८४२६३३३१२
१३१	२०७६/०५/२४	श्री धर्ममार्ग कृषि समुह		३९	३९	बुद्धशान्ती ४	श्री राम कुमार लिम्बु	९८४२०१३९७७
१३२	२०७६/०५/२४	श्री जलेश्वर कृषक समुह	६	९	१५	अर्जुनधारा ७	श्री चन्द्रकला भण्डारी	९८४२६७४४३८
१३३	२०७६/०५/२४	श्री सोभित सुपारी खरिद विक्री केन्द्र		१	१	अर्जुनधारा ९	श्री सोभित बराल	९८१४९०५२५७
१३४	२०७६/०५/२४	श्री लोकहेम बहुउदेशिय कृषि फार्म		१	१	बुद्धशान्ती ३	श्री कृष्ण प्रशाद ढकाल	९८४२६५४२५१
१३५	२०७६/०५/२४	श्री बराईली पशुपालक तथा कृषि उपज केन्द्र		१	१	मेचिनगर ४	श्री गोपाल विश्कर्मा	९८२४०४९६८४
१३६	२०७६/०५/२४	श्री भद्राई राईस मिल		१	१	मेचिनगर ४	श्री यदुराम भद्राई	९८२५९८२८००
१३७	२०७६/०५/२४	श्री प्रश्ना सुपारी प्रशोधन केन्द्र	१		१	मेचिनगर ४	श्री शुमित्रा दाहाल	९८१४९५६९८६
१३८	२०७६/०५/२४	श्री सरस्वती कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर २	श्री डम्बर कोईराला	९८२२७१८१८८
१३९	२०७६/०५/२४	श्री निन्दा खोला सहकारी पैनी जल उ.स.	४	७	११	मेचिनगर २	श्री हरि नारायण न्यौपाने	९८०४९६२५०५
१४०	२०७६/०५/२४	श्री रंजितकार खरिद विक्री केन्द्र		१	१	मेचिनगर ४	श्री डम्बर बहादुर रंजितकार	९८४१३६९९३६
१४१	२०७६/०५/२४	श्री हातेमालो कृषि तथा पशुपालन फर्म	३	६	९	मेचिनगर ४	श्री समिर राई	९८१३४२१०७७
१४२	२०७६/०५/२४	श्री आर्चना कृषि तथा पशुपालन केन्द्र		१	१	मेचिनगर ४	श्री डम्बर ब. रन्जीतकार	९८०६०५०८९७
१४३	२०७६/०५/२४	श्री धनहरि बहुतले कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर ४	श्री निलकण्ठ तिवारी	९८५२६२२५२२
१४४	२०७६/०५/२४	श्री करुण कृषि तथा पशुपालन केन्द्र		१	१	मेचिनगर ४	श्री करुण अधिकारी	९८०१४४९०००
१४५	२०७६/०५/२४	श्री संजिव गाई तथा कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर ४	श्री शेर बहादुर पौडेल	९८०१४५३५५५
१४६	२०७६/०५/२४	श्री अभिशेक कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर ४	श्री विनोद रंजितकार	९८४०९९५५०१
१४७	२०७६/०५/२४	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	६३०	७२	७०२	मेचिनगर ४	श्री पोषक कुमार दर्जी	९८४२७९६०९४
१४८	२०७६/०५/२५	श्री पून्य भूमि सुपारी सहकारी संस्था लि.	३४	३८	७२	बुद्धशान्ती १	श्री मित्रलाल बजगाई	९८१८६५४९१३
१४९	२०७६/०५/२५	श्री शनिश्चरे सुपारी सहकारी संस्था लि.	६	२२	२८	अर्जनधारा ८	श्री धर्मेन्द्र कुमार गुप्ता	९८४२६५७७५५

१५०	२०७६/०५/२५	श्री ज्योति कृषक समुह	१५	१५	३०	अर्जुनधारा १०	श्री पुर्ण बहादुर थापा	९८६२६९७०२४
१५१	२०७६/०५/२५	श्री आयुष कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर ३	श्री बसन्त पौडेल	९८०४९१७९८०
१५२	२०७६/०५/२५	श्री पौडेल कृषि फर्म	२	२	४	मेचिनगर ३	श्री हेमन्त राज पौडेल	९८०७९३३९०५
१५३	२०७६/०५/२५	श्री सुर्य कृषि फर्म		१	१	बुद्धशान्ती १	श्री सुर्य प्रशाद उप्रेती	९८४४६४२५०९
१५४	२०७६/०५/२५	श्री शान्ती कृषक समुह	१३	१२	२५	अर्जुनधारा २	श्री प्रेम बहादुर आचार्य	९८४२६२४५४१
१५५	२०७६/०५/२५	श्री सिद्धिविनायक अर्गानिक कृषक समुह	१६	९	२५	बुद्धशान्ती १	श्री पवित्रा देवि ढकाल	९८२५९४१०९७
१५६	२०७६/०५/२६	श्री न्यु पाथिभरा कृषक समुह	१२	५	१७	बुद्धशान्ती १	श्री मनकला आचार्य	९८१६९२९९३३
१५७	२०७६/०५/२६	श्री लाली गुरास महिला कृषक समुह	३०		३०	बुद्धशान्ती ३	श्री हिरा सुबेदी	९८४२६९७८०८
१५८	२०७६/०५/२६	श्री लक्ष्मी गुरास कृषि फर्म		१	१	बुद्धशान्ती ४	श्री लक्ष्मी राई	९८४४६८५०५०
१५९	२०७६/०५/२६	श्री कन्चनवारी कृषक समुह	१३	२५	३८	बुद्धशान्ती ३	श्री युवराज पोख्रेल	९८१६९९३०६५
१६०	२०७६/०५/२६	श्री ऋद्धि सिद्धि कृषि तथा पशुपालन		१	१	अर्जुनधारा २	श्री अनन्त राम खतिवडा	९८४२७२५८४
१६१	२०७६/०५/२६	श्री प्रगतिशिल चर्चाबारि कृषक समुह	२६	४२	६८	बुद्धशान्ति ३	श्री हरि प्रशाद गडतौला	९८४२६७१७४२
१६२	२०७६/०५/२६	श्री शुभ व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन फर्म		४	४	मेचिनगर ३	श्री पुष्प गुरागाई	९८४२६३३९७६
१६३	२०७६/०५/२६	श्री सिमाना कृषक समुह	८	१०	१८	अर्जुनधारा २	श्री लोकेन्द्र बहादुर विष्ट	९८०८१६३९२२
१६४	२०७६/०५/२६	श्री कृपा लक्ष्मी फर्म		१	१	बुद्धशान्ती १	श्री झुना देवि अर्याल	९८४२६५४८५७
१६५	२०७६/०५/२६	श्री कर्मशील पुरुष कृषक समुह		१४	१४	अर्जुनधारा २	श्री प्रेम सागर खनाल	९८४२७१०५३६
१६६	२०७६/०५/२६	श्री पुर्वेली कृषि फर्म		१	१	मेचिनगर २	श्री रोहित प्रधान	९८१६९५६२४५
१६७	२०७६/०५/२६	श्री झुल्केघाम कृषक समुह	१०	१५	२५	अर्जुनधारा २	श्री दिल बहादुर तामाङ	९८४२६४६९१६
१६८	२०७६/०५/२६	श्री कुम्बिटार सुपारी उत्पादन संकलन प्रशोधन कृषक समुह	३	२	५	अर्जुनधारा ३	श्री हेम बहादुर पौडेल	९८४२६९५२४६
१६९	२०७६/०५/२६	श्री अभियान नेपाल बहुउद्देशिय सहकारी संस्था		२७	२७	अर्जुनधारा २	श्री हरि बहादुर वाग्ले	९८५२६७९०१३
१७०	२०७६/०५/२६	श्री हाम्रो स्वावलम्बी सामाजिक उधमी महिला स.सं	१७३१	९	१७४०	अर्जुनधारा १	श्री खडग माया पराजुली	९८४२७३९६५६

१७१	२०७६/०५/२६	श्री वेलटार कृषक समुह	९	१६	२५	अर्जुनधारा २	श्री तिलक बहादुर थापा	९८४२७३०८९०	
१७२	२०७६/०५/२६	श्री उन्नत सुपारी उत्पादन प्रशोधन कृषक समुह	१	४	५	अर्जुनधारा ३	श्री हरि बहादुर वाग्ले	९८५२६७९०१३	
१७३	२०७६/०५/२६	श्री फुलबारी कृषक समुह	५	१०	१५	बुद्धशान्ती ३	श्री सिताराम बास्तोला	९८६२६७८१९६	
१७४	२०७६/०५/२६	श्री लक्ष्मी सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र		१	१	बुद्धशान्ती ५	श्री वलभद्र गडतौला	९८६२६९००४१	
१७५	२०७७/०५/१९	श्री बिष्णु कृषि फर्म	१		१	बुद्धशान्ति ६	रघुनाथ कोइराला	९८१४०५०३३८	६१२३९९१४५
१७६	२०७७/०५/२१	श्री ढकाल कृषि फर्म	१		१	मे.न.पा. २	विष्णु माया प्रधान	९८१७९२१७३१	६१२३९११४१
१७७	२०७७/०५/२१	श्री सिंहेश्वरी सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन सहकारी संस्था लि.	९	१६	२५	अर्जुनधारा न.पा. २	लक्ष्मी कुमारी खत्री	९८४९५०५०६१	६०२६९८१६४
१७८	२०७७/०५/२१	श्री रोनिसा सुपारी उत्पादन तथा प्रशोधन फार्म		१	१	बुद्धशान्ति १	डिल्लीराम भट्टराई	९८४२७२८७२	६०३४४९४५५
१७९	२०७७/०५/२३	श्री हिमालयन लस इण्डष्ट्री		४	४	अर्जुनधारा न.पा.१०	घनश्याम प्रसाई	९८५१११०१२२	६११९६८३६०
१८०	२०७७/०५/२३	श्री अन्नना कृषि फार्म	५	१	६	मे.न.पा. २	हरि भक्त चापागाई	९८४४५०२०८२	६१०६९९१४८
१८१	२०७७/०५/२३	श्री स्वर्णभूमि कृषक समुह	७	२१	२८	अर्जुनधारा न.पा. ९	केदारनाथ ढुङ्गेल	९८६२६९९१५८	६१३२८४०६०
१८२	२०७७/०५/२३	श्री कर्मशिल कृषक समुह		४	४	अर्जुनधारा न.पा. ९	नारद प्रसाद उप्रेती	९८६२६४२९८९	६१२९१८६१२
१८३	२०७७/०५/२३	श्री विवेक सुपारी कृषि फार्म		१	१	बुद्धशान्ति ७	खगेन्द्र प्रसाद गडतौला	९८४२६७४१३६	११९८४१६९७
१८४	२०७७/०५/२३	श्री नवोदय बहुदेशीय कृषक समुह	६	२९	३५	बुद्धशान्ति ३	खेमराज कट्टेल	९८४२७०१०४४	
१८५	२०७७/०५/२३	श्री प्रतिष्ठा कृषि सहकारी संस्था		२२	२२	बुद्धशान्ति ३	ओम प्रसाद वास्तोला	९८६२७४८२८३	३०५४३९२०८
		जम्मा	८३३९	४६४१	१२९८०				

६.४. मकै जोन अन्तर्गत सूचिकृत भएका कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषि उद्यमी/कृषि फर्म वा कम्पनी तथा जल उपभोक्ता समितिको विवरण

(आ.व.२०७६/०७७ देखि आ.व.२०७७/०७८ सम्म)

क्र.सं.	दर्ता मिति	कृषक समूह/कृषि सहकारी/कृषक उद्यमी/ फर्महरुको नामावली	संख्या			ठेगाना	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
			महिला	पुरुष	जम्मा				
१	२०७६/०६/१२	श्री प्रगतिपथ कृषि सहकारी संस्था लि.	१५६	१८२	३३८	कन्काई न.पा.-५	श्री नेत्र प्रसाद चिमरिया	९८०७९९३९३४	
२	२०७६/०६/१२	श्री न्यू देउमाई कृषि सहकारी संस्था लि.	६०	१०८	१६८	झापा गा.पा.-६	श्री ईश्वर प्रसाद दाहाल	९८०४९१५०२६	
३	२०७६/०६/१२	श्री लालीगँगास महिला कृषक समूह	२५		२५	झापा गा.पा.-६	श्री गोमा कार्की	९८१६०९३३७५	
४	२०७६/०६/१२	श्री देवी पाथिभरा मल्टी एग्रो फर्म		१	१	झापा गा.पा.-६	श्री खगेन्द्र प्र. सिलवाल	९८१५०४७५९	
५	२०७६/०६/१२	श्री ग्रिन टेक एग्रो फर्म		२	२	कन्काई न.पा.-५	श्री हरि प्रसाद सिलवाल	९८१५०४३४३६	
६	२०७६/०६/१२	श्री आदर्श एग्रो प्रा.लि.	५		५	कन्काई न.पा.-५	श्री राधिका सिलवाल	९८१५०४७५९	
७	२०७७/०५/०७	श्री नव जागृती मिश्रित कृषक समूह	४	२१	२५	झापा गा.पा.-६	श्री खड्ग प्रसाद दंगाल	९८०७९८२३९३	६९३५५८५२५
८	२०७७/०५/१५	श्री प्रेरस पशुपंछी पालन तथा अर्ग्यानिक कृषि फर्म		२	२	झापा गा.पा.-२	श्री प्रेम प्रसाद सिटौला	९८०८२६२०३३	६९३५५७०८५
९	२०७७/०५/१५	श्री पंथापाडा सामुदायिक कृषक समूह	६	३६	४२	झापा गा.पा.-५	श्री रविलाल राजवंशी	९८१७९८६६५०	६९२९५५७८९
१०	२०७७/०५/१६	श्री राते होली कृषक समूह	७	२२	२९	झापा गा.पा.-६, ७	श्री रमेश ताम्लि	९८१६९४०६९८	६९३५६६४२९
११	२०७७/०५/१९	श्री सगुन कृषक फर्म		३	३	झापा गा.पा.-४	श्री दर्गा प्रसाद राजवंशी	९८५२६५००४३	१०१९७०७०९
१२	२०७७/०५/२१	श्री फुलगाछी कृषक समूह	७	२०	२७	झापा गा.पा.-६	श्री लोमनाथ भट्टराई	९८०४९१९८४८	६९३५८५५८३
१३	२०७७/०५/२१	श्री उत्सव कृषि सहकारी संस्था लि.	१६	३४	५०	झापा गा.पा.-२	श्री पशुपतिलाल गणेश	९८१६९५७०७	६०३६३४९८७
१४	२०७७/०५/२१	श्री सुर्यदय कृषक समूह	२	२३	२५	झापा गा.पा.-४	श्री किशोर कुमार गणेश	९८०४९२७५१२	६९२७९६८४९
१५	२०७७/०५/२१	श्री स्तरिय मूल कृषि सहकारी संस्था लि.	३०	१३१	१६१	झापा गा.पा.-६	श्री गंगा प्रसाद उप्रेती	९८२४५४०२४	६०३९०८८९९
१६	२०७७/०५/२१	श्री हाम्रो जनहित कृषि सहकारी संस्था लि.	११४	१७१	२८५	झापा गा.पा.-७	श्री बालकृष्ण सिटौला	९८०४९३३६७९	६०४७९७९९९
१७	२०७७/०५/२१	श्री सार्जम वाहा कृषि सहकारी संस्था लि.	१४८	४७	१९५	झापा गा.पा.-८	श्री मिर्जा सेरेन	९८१५१५५१४५	६०४७९४७६९
१८	२०७७/०५/२१	श्री सानो माई कृषक समूह			०	झापा गा.पा.-२	श्री मोहन कुमार राजवंशी	९८०४९८५८३८	६९३००२६२०

१९	२०७७/०५/२१	श्री शिवशक्ति कृषक समूह	१०	३८	४८	झापा गा.पा.-५	श्री अशोक कुमार बस्नेत	९८०३८४९८३९	६१३५९१५५५
२०	२०७७/०५/२२	श्री टाघन डुब्बा सामुदायिक साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	७०९	१४२	८५१	झापा गा.पा.-३	श्री युद्धमाया खड्का	९८१७०९५८६३	६००७८९६९
२१	२०७७/०५/२२	श्री उज्यालो कृषक समूह	७	२१	२८	झापा गा.पा.-२	श्री मोहन कुमार कार्की	९८०८०९७४४८	६१३५९३५३५
२२	२०७७/०५/२२	श्री पर्वत टोल प्रगतिशिल कृषक समूह	१३	१९	३२	झापा गा.पा.-३	श्री हरि प्रसाद सुवेदी	९८१४९०९३६९	६१३५९२७४१
२३	२०७७/०५/२२	श्री लाली गुँरास कृषि समूह	१	२७	२८	झापा गा.पा.-३	श्री लालमणी पोखरेल	९८१७०८६२०८	६१३५९२७६७
२४	२०७७/०५/२३	श्री कालिका आदर्श मिश्रित कृषक समूह	८	२९	३७	झापा गा.पा.-६	श्री पुण्य प्रसाद पौडेल	९८१३०१९०१४	६१३५९७०१६
२५	२०७७/०५/२३	श्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	५८७	६१	६४८	झापा गा.पा.-६	श्री रेनुका न्यौपाने प्रसाई	९८१५०४२७०३	६०३३८९२६१
२६	२०७७/०५/२३	श्री वरपिपल कृषक समूह	१५	२२	३७	झापा गा.पा.-७	श्री नरेन्द्र कू. आडदेम्बे	९८१७९४८४८३	६१३५९६२६४
२७	२०७७/०५/२३	श्री जलपादेवी कृषक समूह	१८	२४	४२	झापा गा.पा.-७	श्री तेजनारायण गणेश	९८१५०६३३३६	६१३५९६३२५
२८	२०७७/०५/२३	श्री भगवती थान कृषक समूह	८	१७	२५	झापा गा.पा.-४	श्री सुन्दरलाल गणेश	९८०४९२७५१३	६१३५९६०००
२९	२०७७/०५/२३	श्री न्यू जागृती कृषक समूह	८	१७	२५	झापा गा.पा.-१	श्री नन्द किशोर यादव	९८०३७२३७२२	६१३५९३४३२
३०	२०७७/०५/२३	श्री ज्योति कृषक समुह	१३	१३	२६	झापा गा.पा.-१	इन्द्र प्रसाद राजवंशी	९८०६०८०३७३	६१३५९७९९७
३१	२०७७/०५/२३	श्री गणेश कृषक समुह	५	२०	२५	झापा गा.पा.-१	सुजित कुमार गणेश	९८०४९३१८५८	६१३५९७०६१
३२	२०७७/०५/२३	श्री मण्डल वगर खेती फार्म		१	१	झापा गा.पा.-६	जनार्दन मण्डल	९८१६९१३५४१	६११४८१६०१
३३	२०७७/०५/२३	श्री सानुमाई कृषक समुह	१६	५	२१	झापा गा.पा.-७	जवनाथ लम्साल	९८०४९७९०६०	६१३१९९९५९
३४	२०७७/०५/२३	श्री झापाली युवा कृषि फार्म		१	१	झापा गा.पा.-७	धनश्याम श्रेष्ठ	९८२४०४४७०६	६१३५५६९७६
३५	२०७७/०५/२३	श्री ट्राक्टर फाराम कृषक समुह	६	२१	२७	झापा गा.पा.-६	चन्द्र प्रसाद खरेल	९८२३३३६१५४	६१३५९९३७९
३६	२०७७/०५/२३	श्री सगरमाथा कृषक समुह	८	१९	२७	झापा गा.पा.-६	हस्त ब. वोहोरा	९८०७९८५४९८	६१३५९८९७४
३७	२०७७/०५/२३	श्री पि.के. पशुपन्छि तथा कृषि फर्म		१	१	झापा गा.पा.-६	प्रकाश खत्री	९८०५३६६४२७	६१३५६२४६९
३८	२०७७/०५/२३	श्री जनहित कृषक समुह	७	१३	२०	झापा गा.पा.-७	प्रमोद भट्टराई	९८१८५४५१८१	६१३५७००९

३९	२०७७/०५/२३	श्री जनसेवा कृषक समुह			०	झापा गा.पा.-७	देव कुमार वस्नेत	९८१६०३९९०२	६१३५९७९८४
४०	२०७७/०५/२३	श्री शान्ति कृषक समुह	४	२२	२६	झापा गा.पा.-३	भरत कुमार राजवंशी	९८२५९१२५१४	६१३५९८०२२
४१	२०७७/०५/२३	श्री समावेशी मकै पकेट कृषक समुह	६०		६०	कन्काई-६	शान्ता पोख्रेल	९८४२७३२७२२	६१२८६६९६८
४२	२०७७/०५/२३	श्री बच्चुटोल कृषक समुह	८	२२	३०	झापा गा.पा.-४	जयलाल राजवंशी	९८१३४७९५९७	६१३६०३०१०
४३	२०७७/०५/२३	श्री उद्धमशिल साना किसान कृषक समुह	२०	१२	३२	झापा गा.पा.-२	शिव कुमार राई	९८०८०४६६७६	६१३५९८०१९
४४	२०७७/०५/२३	श्री न्यु अन्नपुर्ण कृषक समुह	३०	१५०	१८०	झापा गा.पा.-१	कुमार प्रसाद गणेश	९८०७९९०००९	६१२८३७५३५
४५	२०७७/०५/२३	श्री राधाकृष्ण कृषि समुह	६	१९	२५	झापा गा.पा.-१	मोहनदेव यादव	९८०६०७८५२३	६१३५९८०३५
४६	२०७७/०५/२३	श्री रामजानकी कृषक समुह	७	२०	२७	झापा गा.पा.-५	त्रिरत्न कुमार गणेश	९८०६०७८५२३	६१३५९८००६
४७	२०७७/०५/२३	श्री लगनशिल महिला कृषक समुह	५४		५४	झापा गा.पा.-६	देवि माया अधिकारी	९८०७९८५९७९	६१३५९९२६३
४८	२०७७/०५/२३	श्री दयालधाम कृषक समुह	१३	१९	३२	झापा गा.पा.-७	घनश्याम सिटौला	९८०६०४७९१०	६१३५९८९८७
४९	२०७७/०५/२३	श्री लालिगुराँस कृषक समुह	१५	२५	४०	झापा गा.पा.-६	भुवन वुढाथोकी	९८०४९६६९४६	६१३६०३८३०
५०	२०७७/०५/२३	श्री सृजना कृषक समुह	९	१६	२५	झापा गा.पा.-१	भिम ब. लिम्बु		६१३६०३९९१
५१	२०७७/०५/२३	श्री व्यवसायिक कन्काई लघु उद्यम कृषक समुह	१३	१४	२७	झापा गा.पा.६ र ७	हर्कराज खाःलिङ्ग राई	९८०४९१८३८८	६१३६०५९९७
५२	२०७७/०५/२३	श्री जलपादेवी कृषक समुह	८	२०	२८	झापा गा.पा.-६	मोहन घिमिरे	९८०४००७६५	१२२४८७२८२
५३	२०७७/०५/२३	श्री फुलगाछि महिला कृषक समुह	२६		२६	झापा गा.पा.-६	टिका देवि विमली	९८०३७७४८७७	
५४	२०७७/०५/२३	श्री न्यु झापाली कृषक समुह	१०	४०	५०	झापा गा.पा.-७	आनन्द मण्डल	९८१५०२३८३५	६१३६०६९६१
५५	२०७७/०५/२३	श्री मुस्लिम कृषक समुह	८	१९	२७	झापा गा.पा.-४	कलाम सेक	९८०६०८६०१४	६१३६७५३६१
५६	२०७७/०५/२३	श्री नेपाल कृषि सहकारी संस्था लि.	१४	२६	४०	झापा गा.पा.-६	हरि शेखर मिश्र	९८१६९७१७८५	६१३७००५७७
५७	२०७७/०५/२३	श्री नमुना मिश्रित कृषक समुह	३६		३६	झापा गा.पा.-१	टेकनाथ पौडेल	९८०४९७५४३०	६१३६३८७९९
५८	२०७७/०५/२३	श्री आदर्श मिलन कृषक समुह	९	२१	३०	झापा गा.पा.-६	जय प्रसद सेडाई	९८०६०३५७५०	६१३६१८३३३
५९	२०७७/०५/२३	श्री कुमरखोद साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	४८२	४२	५२४	झापा गा.पा.-२	रुपक राजवंशी	९८२६९२३७०४	

६०	२०७७/०५/२३	श्री बालुवाटार कृषक समूह	२१	८	२९	झापा गा.पा.-२	लिला कार्की विष्ट	९८१५०८२९३२	
६१	२०७७/०५/२३	श्री सृजनशिल साना किसान कृषक समूह	२६	७	३३	झापा गा.पा.-२	झपडलाल राजवंशी	९८२८९७२९१२	६१३६७५३२९
६२	२०७७/०५/२३	श्री उपकार कृषक समूह	१०	१४	२४	झापा गा.पा.-१	राम नारायण शाह	९८१४९७३५७४	६१३६६८८४६
६३	२०७७/०५/२३	श्री लसुना कृषक समूह	६	३१	३७	झापा गा.पा.-१	घनश्याम गणेश	९८१४०६७९१९	६१३७६८९००
६४	२०७७/०५/२३	श्री रुदिला बहुद्धेशिय कृषक समूह	२९	८	३७	कन्काई न.पा.-५	श्री कल्पना काप्ले	९८१४९०९१०७	६१३६८९५६२
६५	२०७७/०५/२३	श्री नवज्योती कृषक समूह	६	२१	२७	झापा गा.पा.-१	श्री तिर्थ बहादुर थापा	९८१८८३०३०८	६१३६२६२६६
६६	२०७७/०५/२३	श्री अरुणोद्धय कृषक समूह	१३	२७	४०	झापा गा.पा.-६	श्री रमेश कुमार कोईराला	९८०४९१८५९०	६१३६७९४२४
६७	२०७७/०५/२३	श्री आयआर्जन साना किसान कृषक समूह	५०		५०	झापा गा.पा.-२	श्री मन्जु राजवंशी	९८१८१२३९४४	६१३६८९३९५
६८	२०७७/०५/२३	श्री विलायती बाडी कृषक समूह	२	३०	३२	झापा गा.पा.-१	श्री सोलिम सेख	९८०७२६४३७	१२२४९६६५
६९	२०७७/०५/२३	श्री स्मृति कृषक समूह	८	१८	२६	झापा गा.पा.-१	श्री सुमन बहादुर राई	९८०४९३४६०९	६१३६३८८५०
७०	२०७७/०५/२३	श्री चन्द्र वस्ती कृषक समूह	२	२५	२७	झापा गा.पा.-६	श्री भगदेव राजवंशी	९८०४९१८६०६	६१३६०३९२०
७१	२०७७/०५/२३	श्री सिमलवाडी कृषक समूह	३०	२	३२	झापा गा.पा.-३	श्री सानवती राजवंशी	९८०६०३९७३८	
७२	२०७७/०५/२३	श्री प्रगतिशिल कृषक समूह	७	२१	२८	झापा गा.पा.-३	श्री प्रेम बहादुर आङ्देम्बे		६१३७७६५८
७३	२०७७/०५/२३	श्री कच्छुदह कृषक समूह			०	झापा गा.पा.-७	श्री पशुराम चौधरी	९८०७९५६४९४	६१३६४०६७९
७४	२०७७/०५/२३	श्री राधाकृष्ण कृषक समूह	२५	६५	९०	झापा गा.पा.-५	श्री खेमराज गणेश	९८०३११९३६२	६१३६९१८९९
७५	२०७७/०५/२३	श्री भानुभक्त कृषि सहकारी संस्था लि.	१७७	४०३	५८०	झापा गा.पा.-३	श्री गोपाल खत्री	९८१४०७५४२१	३०३२६१७५१
७६	२०७७/०५/२३	श्री सिमलडाँगी कृषक समूह	२	६३	६५	झापा गा.पा.-५	श्री उपेन्द्र प्र.सिं.राजवंशी	९८०६०९४५५७	६१३६०९२५६
७७	२०७७/०५/२३	श्री रामजानकी कृषि समूह	११	१५	२६	झापा गा.पा.-४	श्री पदममणी सुवेदी	९८१६९३४६५५	६१३६८९१३१
७८	२०७७/०५/२३	श्री गजरंगपुर कृषक समूह	५	२१	२६	झापा गा.पा.-२	श्री दुर्गा बहादुर कार्की	९८१२३००६६८	६१३६१४०७४
		जम्मा	३२८१	२५८०	५८६१				

७. धान खेतीका नविनतम् प्रविधिहरु

नेपालको प्रमुख खाद्यान्न बालीहरुमा धान सवै भन्दा अग्रणी स्थानमा आउँछ । धान बालीले देशकै सबैभन्दा धेरै करिव २१% योगदान रहेकोले यसको धेरै महत्व रहेको छ । धान महत्वपूर्ण बाली भइकन पनि कृषकहरु अझै पनि पराम्परागत तरिकाले धान खेती गर्ने भएको हुँदा यसको उत्पादकत्व विकशित राष्ट्र र छिमेकी मुलुक चिन र भारत भन्दा धेरै कम रहेको छ । गुणस्तरिय बीउको अभाव, सिंचाईको अभाव, कामदारको अभाव, समयमै रसायनिक मल नपाउनु, माटोको उर्वराशक्ति घट्दै जानु, बजार मुल्य नपाउनु आदि समस्याहरुबाट कृषकहरुले झेलनु परिरहेको छ । एकातिर देशका युवा बर्गहरु रोजगारीको लागि विदेशिनु परिरहेको छ भने अर्को तिर खेतीपातीको लागि जनशक्तिको अभाव रहेको छ । बजार भाउ नपाउनु र कृषिमा लागत अनुसारको प्रतिफल नहुने भएकोले कृषितर्फ आकर्षण घटिरहेको छ जसको कारण जमिन बाँझो रहने क्रम बढिरहेको छ । त्यसैले नविनतम कृषि प्रविधिको प्रयोग गरि कृषिलाई आधुनिक तथा यान्त्रिकिकरण गर्नु अवको आवश्यकता हो ।

धान बाली उत्पादनको लागि धेरै कामदारको आवश्यकता लाग्दछ । धान नर्सरी व्याड राख्नु, धान नर्सरी उखाल्नु, धान रोप्नु, जमिन तयार गर्नु, धान काट्नु आदिका लागि धेरै कामदारहरुको आवश्यकता पर्ने भएकोले उत्पादन लागत धेरै छ । उत्पादन लागत घटाउने प्रविधिहरुको प्रयोगबाट मात्रै धान खेतीबाट फाइदा लिन सकिन्छ । यहाँ धान खेतीमा केही नविनतम प्रविधिहरुको बारेमा चर्चा गरिएको छ ।

धान खेतीमा कृषि यन्त्रहरुको प्रयोग गरि उत्पादन लागत घटाउनु र उत्पादकत्व बढाउने विधिहरु तपसिल अनुसार रहेका छन् ।

१. राइस ट्रान्सपलान्टरबाट धान रोपाई प्रविधि
२. छरुवा धान खेति प्रविधि
१. राइस ट्रान्सपलान्टरबाट धान खेती प्रविधि

यो प्रविधिमा प्लाष्टिक ट्रे वा म्याट नर्सरीमा उत्पादन भएको धान नर्सरीलाई मेशिनको प्रयोग बाट धान रोपाई गरिन्छ । पराम्परागत तरिकाबाट धान रोपाईमा बेर्ना उखेलनु र रोप्नु २८ जना कामदार आवश्यक पर्दछ भने राइस ट्रान्सपलान्टरबाट ३ जनाले एक घण्टामा १ विघा धान रोपाई गर्न सकिन्छ ।

राइस ट्रान्सपलान्टरबाट धान रोपाईका फाइदाहरु

- ✓ कामदारको अभाव घटाउने
- ✓ बेर्ना सहि वृद्धि अवस्थामा (१४...१८दिनमा) रोप्नु सकिने
- ✓ एकैनासले धान रोपाई हुने
- ✓ उत्पादकत्वमा वृद्धि
- ✓ ग्रामिण क्षेत्रका युवाहरुमा कृषिमा आकर्षण हुनुका साथै रोजगारको सिर्जना हुने

राइस ट्रान्सपलान्टरबाट धान रोपाईको लागि पराम्परागत तरिका भन्दा भिन्न किसिमले धान नर्सरी तयार गर्नुपर्दछ । यसका लागि दुई तरिकाबाट धान नर्सरी राख्न सकिन्छ ।

क. प्लाष्टिक नर्सरी ट्रेको प्रयोग

ख. म्याट वा ड्यापोग नर्सरी प्रविधि

क. प्लाष्टिक नर्सरी ट्रेको प्रयोग :

यस विधिबाट प्लाष्टिक ट्रेमा धान वेर्ना तयार गरिन्छ । एक विधा धान खेतीको लागि २०० वटा ट्रे आवश्यक पर्दछ । यसको लम्वाई २४ इन्च चौडाई १० इन्च र गहिराई १ इन्चको हुन्छ । यसको तल्लो सतहमा पानी निकासका लागि साना साना प्वालहरु हुन्छ ।

ट्रेमा धान नर्सरी उत्पादन प्रविधिको फाइदाहरु :

- नर्सरी छिटो तयार हुने (१४...१८ दिनमा)
- नर्सरीका लागि थोरै क्षेत्रफल आवश्यक (९०...१०० वर्गमिटर/१ हेक्टर धान खेतीको लागि आवश्यक तर पराम्परागत नर्सरी मा ८०० वर्गमिटर आवश्यक)
- स्वस्थ धान नर्सरी उत्पादन
- उत्पादकत्वमा वृद्धि
- कम उत्पादन लागत
- बेर्नाका जराहरु चोटपटक वा नचुडिने र छिटै सर्ने

ट्रेमा धान नर्सरी उत्पादन विधि:

- माटो तयारीको लागि सर्वप्रथम माटो धुलो बनाउने र माटोमा रहेका डल्ला ढुङ्गा छान्ने । जालीबाट पनि माटो छान्दा हुन्छ । धुलो माटो ८०% र २०% कम्पोष्ट मल वा गड्यौला मल मिसाई माटो तयार गर्ने ।
- सिडर मेशिन उपलब्धता भए ट्रेमा माटो राख्ने र बीउ छर्ने कार्य एकै पटक हुन्छ । यसले ट्रेमा माटो राखी बीउ एउटै दरमा खसाल्ने र पानी दिने काम गर्दछ । सिडर मेशिन उपलब्ध नभएमा हातले माटो ट्रेमा राखि माटो बराबर लेबल गर्ने ।
- बीउलाई नुन पानीले उपचार गरेपछि २४ घण्टा पानीमा ढक्याउने र २४ घण्टा गुम्साइ पछि हल्का टूसाएको बीउ प्रयोग गर्ने । बीउ खसाल्दा एउटै दरमा खसाल्ने र छेउ बाट शुरु गरि बीच तिर खसाल्दै लैजाने । हिउँदे तथा चैते धानका लागि बीउ बाक्लो गरि छर्ने ।
- स्प्रेयरको सहायताले पानी दिने । त्यसपछि आवश्यकता अनुसार पानी दिइरहने ।
- यसरी प्लाष्टिक ट्रे राखेको धान नर्सरी बर्षे धानको समयमा १५ ...१८ दिनमा तयार हुन्छ भने हिउँदे र चैते धानमा कम तापक्रमको कारण ३५...४० दिनमा तयार हुन्छ ।
- हिउँदे तथा चैते धान नर्सरीलाई चिसो बाट बचाउन रातको समयमा प्लाष्टिक गुमोज बनाई छोप्रे । Seedling blight बाट जोगाउनको लागि हेक्जाकोनाजोलले बीउ उपचार गर्ने र हेक्जाकोनाजोल ०.५ एम. एल. प्रति लिटरको दरले तिन पटक सम्म छर्नुपर्दछ ।

प्लाष्टिक ट्रेमा धान नर्सरी तयारी गर्दै

चिसोबाट जोगाउन प्लाष्टिक गुमोजले छोपेको

प्लाष्टिक ट्रेमा तयार गरिएको धान नर्सरी

ख. ड्यापोग वा म्याट नर्सरी प्रविधि

यस विधिमा प्लाष्टिक माथि राखिएको पातलो माटोको सतहमा धान बेर्ना तयारी गरिन्छ । तयार भएको म्याट नर्सरीलाई आवश्यकता अनुसारको आकारमा काटेर राइस ट्रान्सपलान्टरबाट रोप्न सकिन्छ ।

ड्यापोग वा म्याट नर्सरी प्रविधिका फाइदाहरु

- स्वस्थ धान नर्सरी उत्पादन
- राइस ट्रान्सपलान्टरबाट रोप्नका लागि
- पराम्परागत तरिका हातैले रोप्नका लागि पनि उपयुक्त (धान वेर्ना उखाली राख्न नपर्ने)
- नर्सरी छिटो (१४...१८ दिनमा) तयार हुने
- नर्सरीका लागि थोरै क्षेत्रफल आवश्यक (८०...९० वर्गमिटर/हेक्टर)
- उत्पादकत्वमा वृद्धि
- बेर्नाका जराहरु चोटपटक वा नचुडिने र छिटै सर्ने

ड्यापोग नर्सरी दुइ तरिकाबाट गर्न सकिन्छ ।

अ. धुले ड्यापोग नर्सरी

आ. हिले ड्यापोग नर्सरी

अ. धुले ड्यापोग नर्सरी

धुले ड्यापोग नर्सरी खासगरि हिउँदे तथा चैते धानको याममा उपयुक्त हुन्छ । यसका विधिहरु निम्न अनुसार छन् ।

- माटोलाई धुलो बनाउने र माटाका डल्ला ढुंगा आदि हटाउने । माटोलाई जालीले पनि छान्न सकिन्छ । माटो ८० प्रतिशत र २० प्रतिशत कम्पोष्ट मल या गोबरमल मिसाउने ।
- नर्सरी राख्ने जग्गालाई जोताउने र सम्याउने । १५० से.मी. चौडाइ आवश्यक अनुसारको लम्बाई र १५ से.मी. उचाइको ब्याड बनाउने र ब्याडहरु बीचको दुरी ३० से.मी. छोड्ने । ब्याडहरुलाई लेवल गर्ने । त्यस माथि प्लाष्टिक सिट राख्ने र प्लाष्टिक सिटलाई पानी निकासको लागि मसिना प्वालहरु पार्ने ।
- लम्वाई दुई मिटर, चौडाई १.२ मिटर र गहिराई २ से.मी. भएको फलामको फ्रेम प्लाष्टिक सिट माथि राख्ने र तयारी माटो त्यसमाथि भर्ने र सम्याउने । २४ घण्टा पानीमा ढडाई अर्को २४ घण्टा गुम्साई टुसाएको बीउ छर्ने । बीउ छर्दा छेउ बाट शुरु गर्ने र बाक्लो गरि छर्ने ।
- बीउ माथि हल्का धुलो माटोले छोप्रे र स्प्रेयर ट्याङ्कीले पानी हाल्ने । पहिलो ३ दिन सम्म पानी दिनको ५ देखि ८ पटक सम्म हाल्ने र त्यसपछि ब्याड बीचको च्यानलमा पानी डुवाउने ।

हिउँदे धानमा चिसो बाट जोगाउन गुमोज बनाई रातको समयमा छोप्रे । विहानको समयमा लट्टीले शित झार्ने ।

धुले म्याट नर्सरी

राइस ट्रान्सपलान्टरबाट रोप्नको लागि म्याट काट्दै

आ. हिले ड्यापोग नर्सरी :

हिले ड्यापोग नर्सरी बढी पानी परिरहने ठाँउमा, खास गरि वर्षे धानका लागि उपयुक्त हुन्छ ।यो नर्सरी निम्नानुसार तयार गरिन्छ ।

- नर्सरी राख्ने खेतलाई दुई तीन पटक जोत्ने र त्यसपछि हिल्याउने ।हिल्याएको एक दिन माटोलाई सेट हुन दिने ।
- नर्सरी व्याड १५० से मी चौडाई ५...१० से मी उचाई र लम्वाई आवश्यकता अनुसार बनाउने र बराबर सम्प्याउने । ४८ घण्टा सम्म माटोलाई सेट हुन दिने र त्यसपछि प्लाष्टिक सीट विछ्याउने र पानी निकासको लागि मसिना प्वाल पार्ने ।
- लम्वाई दुई मिटर, चौडाई १.२ मिटर र गहिराई २ से.मी. भएको फलामको फ्रेम प्लाष्टिक सिट माथि राख्ने र हिल्याएको माटो त्यसमाथि भर्ने र काठको सहायताले सम्प्याउने ।
- २४ घण्टा पानीमा ढडाई अर्को २४ घण्टा गुम्याई टुसाएको बीउ छर्ने ।बीउ दर १ के.जी. प्रति १.५ बर्गमिटर । बीउ छर्दा छेउ बाट शुरु गर्ने र बाक्लो गरि छर्ने ।
- हल्का काठले छरेको बीउलाई दबाउने र परालले तीन दिनमा सम्म छोप्ने र त्यसपछि हटाउने ।आवश्यक परेको अवस्थामा पानी हाल्ने ।छरेको ५ दिन पछि ब्याडहरु बीचको च्यानलमा पानी लगाउने ।
- भर्मिकम्पोष्ट हालेको नर्सरीमा खाद्यतत्वको खासै कमि देखिदैन । यदि नर्सरी पहेंलो देखिएमा जिंक सल्फेट ०.५ % र युरिया २.५ % foliar spray गर्ने ।

नर्सरी ब्याडमा माटो सम्प्याउदै र बीउ छर्दै

७ दिनको म्याट धान नर्सरी

राइस ट्रान्सपलान्तरबाट धान रोपाई विधि

- राइस ट्रान्सपलान्तरबाट धान रोपाईका लागि हिल्याएर ५...७ से मी गहिराईमा खेत तयार गर्ने ।हिल्याएको खेतलाई १२ देखि २४ घण्टा सम्म छोड्ने ।
- नहिल्याएर पनि राइस ट्रान्सपलान्तरबाट धान रोपाई गर्न सकिन्छ । त्यसको लागि डिस्क ह्यारो वा कल्तिभेटरले २...३ पटक जोत्ने र सम्प्याउने । सिंचाई दिने र त्यसपछि बढी भएको पानीलाई निकास दिने ।
- म्याट नर्सरी विधिबाट वेर्ना तयार गरिएको हो भने लम्वाई २४ इन्च चौडाई १० को आकारमा हंसिया वा चक्कुले काट्ने ।ट्रे नर्सरी वा म्याट नर्सरीलाई सिडलङ्ग प्लेटफर्ममा राख्ने ।
- रोप्दा खेतको चारैतिर एक पटक पास हुँदा ओगट्ने क्षेत्रलाई छाडेर रोपाई गर्ने ।एक पास भएपछि पुरै घुमाउने र अधिल्लो रोपाई लाइनको समानन्तरमा रोपाई गर्ने । अन्तिममा शुरु गर्दा छोडिएको भागमा रोप्ने ।बीच बीचमा धानको बेर्ना नर्सरीलाई सिडलङ्ग प्लेटफर्ममा राख्ने । चारैतिरको कुनामा खाली हुने भएकोले हातैले रोप्ने ।

ट्रान्सपलान्तरबाट रोप तयारी अवस्थाको खेत

राइस ट्रान्सपलान्तरबाट रोपाई हुदै

२. छरुवा धान प्रविधि:

छरुवा धान एक किसिमको धान उब्जाउने तरिका हो जुन चिस्यान भएको तैयारी जग्गामा सोझै हातले छर्ने, हलोको पछाडी, चाईनीज-सीड ड्रिल, जिरो टिल मेसिन एवम् ड्रम सीडरले हिल्याएको खेतमा लहरमा लगाउने प्रविधि भन्ने बुझिन्छ।

छरुवा-धानको फाइदाहरु

१. धानको ब्याड(बेर्ना) राख्न नपर्ने।
२. लगातार पानी जमाई राख्न नपर्ने।
३. रोपाईको भन्दा छरुवा बिधिमा धानको बीउ कम लाग्ने।
४. बेर्ना राखे देखि रोपाई गर्ने अवधिसम्म वर्षाको पानीको सदुपयोग हुने।
५. ३० प्रतिशत पानीको बचत हुने।
६. एक बिघा धान रोपाई हिल्याउने खर्च रु.५००० र रोपाई खर्च रु.१४००० सम्मको बचत हुने।
७. मिथेन ग्यासको उत्सर्जनमा कमी हुने।
८. रोप्दा बेर्नाको जरा नचुँडीने भएकोले बेर्ना नमर्ने(No seedling mortality)।
९. रोपेको धान भन्दा १०-१२ दिन अगाडी नै पाक्ने।
१०. हिउँदे बालीको लागि छरुवा धान खेती गरेको माटो रोपाई गरेको भन्दा राम्रो हुन्छ।

छरुवा धान खेती गर्ने तरिकाहरु

१. जिरो टिल सीडड्रिल
२. चाइनिज सीडड्रिल
३. ड्रम-सीडरले हिलोमा छर्ने
४. उम्रेको विउ हातले छर्ने

बीउ छर्ने समय:

सामान्यतया मनसुन शुरु हुनु भन्दा १०-१५ दिन अगाडी छरिन्छ।

- बोरो र चैते (गरमा) धान: माघको दोश्रो साता देखि चैतको पहिलो साता सम्म।
- वर्षे धान: जेष्ठजको दोश्रो साता देखि असारको दोश्रो सातासम्म।

बीउको मात्रा :

जिरो टिल सीड ड्रिल, चाईनिज सीडड्रिल एवम् ड्रम-सीडरले

- मसिनो धान २० किलोग्राम प्रति हेक्टर
- मध्यम धान २५ किलोग्राम प्रति हेक्टर
- मोटो धान ३० किलोग्राम प्रति हेक्टर

जग्गाको तयारी

जग्गालाई २-३ पटक हलो वा कल्चिभेटर, डिस्क ह्यारोले जोतेर पटा लगाई माटो बुरबुराउदो एवम् समतल पार्नुपर्छ। एक हेक्टर जग्गाको उँचो र गहिरो भागविचको फरक (Slope) १०-२० से.मी. भन्दा धेरै हुनुहुँदैन। यदि खेत समतल छैन भने लेजर-लयाण्ड-लेभलरले सम्याउनु पर्छ। ड्रम-सीडरले बीउ छर्ने हिलो गरी १-२ दिन सम्म सेट हुनु दिनुपर्छ।

सुक्खा माटोमा धान छर्ने प्रविधि

राम्रो चिस्यान भएको जग्गामा सीडड्रिल प्रयोग गरी धान छर्ने सकिन्छ। बीउ माटोसँग राम्रो सम्पर्क गराउनको लागि काठमा हलुका पटा, चैन वा डोरी बाँधी छरेको बीउलाई छोप्नुपर्दछ। चिस्यान रहेको खेतमा बीउ एक नाशले उम्रिने हुँदा ८-१०% सम्म बढी उत्पादन हुन्छ। मलखाद १००:४०:३० किलोग्राम प्रति हेक्टरका दरले नाईट्रोजन: फस्फोरस: पोटास प्रयोग गर्नुपर्दछ।

ढैँचासँग छरुवा-धान खेती (Brown Manuring) :

धानको बीउ ३० किलोग्राम र ढैँचाको बीउ २० किलोग्राम मिलाई चिस्यान भएको खेतमा जिरो टिल, चाईनिज सीडड्रिल वा हातले छर्ने। बीउ छरेको ३ दिन भित्र पेन्डीमेथालिन-३०ई.सी. (४ एम.एल. प्रति लिटर पानीमा) एक कठ्ठाको लागि १०० एम.एल. २५ लिटर पानीमा स्प्रे गर्नुपर्दछ। अथवा पेट्रिलाक्लोर-५० ई.सी. एक कठ्ठामा ३५ एम.एल. २५ लिटर पानीमा बीउ छरेको तीन दिन भित्र स्प्रे गर्ने। बीउ छर्ने बेलामा ८०:४०:२०किलो प्रति हेक्टरका दरले नाईट्रोजन: फस्फोरस: पोटास प्रयोग गर्नुपर्दछ। बीउ छरेको ३० दिनपछि २,४-डी (2,4-D) इथाइल इस्टर ३८% लाई ३ एम.एल. १ लिटर पानीमा मिलाई स्प्रे गर्ने। एक टंकीमा २-३ मुठी युरिया मिलाई दिनुपर्छ। युरियाले २,४-डी को प्रभावकारिता बढाउँछ। विषादी प्रयोग गरेको ५-६ दिनपछि ढैँचाको पात पहिलो भई झर्न थाल्छ र २०-२५ दिनमा डाँठ पनि सढेर जान्छ।

ढैँचाको प्रयोगले २० किलो नाईट्रोजन प्रति हेक्टर पनि कम चाहिन्छ। ढैँचाको पात सडेपछी जैविक पदार्थ (Organic matter) को पनि आपूर्ति हुन्छ। यसको उत्पादन रोपिएको धानको जस्तै वा बढी हुन्छ।

जग्गा हिल्याएर मलखाद प्रयोग गर्दा २-३ दिन सम्म माटो स्थिर हुन दिनुपर्छ। सीड ड्रममा अंकुरण भएको बीउ राखेर छर्नुपर्छ। पटा लगाउनु भन्दा पहिले सम्पूर्ण फस्फोरस र पोटास तथा एक तिहाई नाईट्रोजन मिलाई प्रयोग गर्नुपर्छ। बाकी नाईट्रोजन बीउ छरेको क्रमशः २५-३० तथा ४५-५० दिन गरी दुइ पटक टप-ड्रेस (Top dress) गर्नुपर्छ। झारपात

नियन्त्रणको लागि बीउ छरेको १०-१२ दिनमा नोमिनी-गोल्ड ०.५ एम.एल. १ लिटर पानीमा मिलाई स्प्रे गर्नुपर्छ। यस प्रविधिले खेति गर्दा उत्पादन रोपे सरह वा बढी हुन्छ।

बीउ छर्नु भन्दा पहिले झारपातलाई मार्ने (Stale bed) :

धान-बालीलाई झारपातको प्रकोपबाट जोगाउन वा असर कम गर्न स्टेल-बेड (Stale-bed) प्रविधिको प्रयोग गरिन्छ। खेतमा खनजोत गरेर हल्का सिंचाई (Pre-irrigation) गरिन्छ। त्यस पछाडी खेतमा भएको झारपातको बीउ उम्रिन्छ। उम्रेको झारहरुलाई ५-६ दिनमा ग्लाइफोसेट ४१% ८-१० एम.एल. प्रति लिटर पानीमा वा ग्रमोओसन २४.६% (Paraquat) ४-५ एम.एल.प्रति लिटर पानीमा मिलाई छर्नुपर्छ। यसरी झारपातहरु मरेपछि विउ छर्नुभन्दा ३ दिन अगाडी खेतलाई राम्ररी जोती मरेको झारपातलाई हरियो मलको रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ। यति गरेपछि खेतलाई राम्ररी तैयार गरेर बीउ छर्दा झारपातको प्रकोप एकदम कम देखिन्छ।

सीड-ड्रिल मेशिनको प्रयोगबाट छरुवा धान खेती :

- ✓ जग्गा कल्टिभेटर र डिस्क ह्यारोले तैयार गरिन्छ।
- ✓ छर्ने बेलामा उपयुक्त चिस्यान हुनुपर्छ।
- ✓ बीउ २-३ से.मी. भन्दा गहिरो छर्नुहुँदैन, यदि गहिरो भयो भने बीउ उम्रिनलाई असर गर्छ र उम्रेपनि बाहिर आउन समय लाग्दछ।
- ✓ बीउ छरेको २-३ दिनभित्र झारपात उम्रिन नदिने विषादी(pre-emergence) अपरान्द ३ बजेपछि स्प्रे गर्नुपर्छ।
- ✓ यदि कुनै ठाउँमा बेर्ना बढी भएछ भने २-३ साताभित्र त्यहाँबाट बेर्ना उखेली बेर्ना नभएको ठाउँमा चिस्यान भएको समयमा रोप्नु (Thinning & Gap-filling) पर्छ।
- ✓ जिरो-टिल सीडड्रिलले सुख्खा छरुवा धानको लागि बीउ छर्नु भन्दा १०-१२ दिन अगाडै विषादी(pre-planting herbicide) प्रयोग गर्नुपर्छ।

ड्रम-सीडर मेशिनको प्रयोगबाट छरुवा धान

- धानको बिउ नुन पानीले छानी सफा पानीले पखालेर २४ घण्टा सम्म पानीमा भिजाउनुपर्दछ। त्यसपछि करिव ३६-४८ घण्टा सम्म छनौट गरिएके विउलाई अंकुरणको लागि जुटबोरा वा गुन्द्रिले छोपेर राख्नुपर्दछ।
- टुसाएको बिउलाई चारवटै ड्रमहरुमा आधा भन्दा बढी (३/४ भाग) हुने गरि राख्नु पर्दछ।
- खेतलाई हिल्याई पाटा लगाई समतल बनाएर माटो स्थिर हुन २ दिन जति छोड्नु पर्दछ।
- बिउ छर्ने समयमा खेतमा २-३ से.मी भन्दा बढी पानी हुनुहुँदैन। लामो र मोटो किसिमका बीउको लागि ठुलो प्वाल एवं मसिनो बिउको लागि सानो प्वालहरुवाट विउ खसाल्नु पर्छ।
- पानीको निकास गर्न सकिने खेतको छनौट गर्नुपर्दछ।

- बिउ छरेको खेतमा २-४ दिन सम्म सिंचाई गर्नुहुदैन ।
- विउ राम्रोसँग उम्रिसकेपछि गरि आवश्यकता अनुसार पानी लगाउनु पर्दछ ।
- खेतमा पानीको गहिराई बेर्नाको उचाई अनुसार (५-१०) सेमी भन्दा नबढाई राख्नुपर्दछ ।
- एकिकृत झारपात व्यवस्थापन विधिवाट झारपात व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

ड्रम सिडरमा वीउ भर्दै

ड्रम सिडरबाट वीउ छर्दै

सुपरजोन क्षेत्रमा धान बालीको अवस्था विश्लेषण

१. धान उत्पादनमा नाफा नोक्सान विश्लेषण

धान सुपरजोन क्षेत्रमा घरधुरी अध्ययन गर्दा प्रति हेक्टर वर्षे धान उत्पादन गर्नका लागि कूल खर्च रु. ८९८७० लाग्ने देखियो भने हिउँदे तथा चैते धानको लागि रु. ५१८१२ लाग्ने देखिएको छ। आमदानीको सन्दर्भमा वर्षे धानबाट प्रति हेक्टर रु.१०५००० तथा हिउँदे/चैते धानबाट प्रति हेक्टर रु. ७९१८९ आउने देखिन्छ। जम्मा नाफाको सन्दर्भमा वर्षे धानबाट प्रति हेक्टर रु.१५१३० तथा हिउँदे/चैते धानबाट प्रति हेक्टर रु. २७३७७ आउने पाईएको छ।

वर्षे धानको नाफा/नोक्सान अनुपात १.१७ र हिउँदे धानको १.५३ रहेको पाईएको छ। वर्षे धान प्रति के.जी. रु.२५ मा विक्री गरेको पाईयो भने हिउँदे/चैते धान रु.१७ मा मात्र विक्री गर्ने गरेको पाईएको छ। सरदर १ के.जी. वर्षे धान उत्पादनका लागि रु.२२ लाग्ने देखियो भने हिउँदे/चैते धान प्रति के.जी. लागत रु.११ मात्र लाग्ने पाईयो। बृहत आमदानी खर्च विश्लेषण अनुसूचीमा देखाईएको छ। मुलतः धान उत्पादनमा ज्यामी ज्याला तथा खनजोतको लागि लगभग ४० प्रतिशत भन्दा बढी खर्च लाग्ने देखिएकोले आधुनिक उपकरण तथा औजारहरुको प्रयोगबाट लागत घटाई मुनाफा बढाउन सकिने हुनाले धान सुपरजोन ज्ञापाले धानमा यान्त्रिकीकरणको मार्फत व्यवसायिकरणमा प्रभावकारी तरिकाले प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका: विभिन्न मौसममा लगाईने धानको उत्पादन र नाफा नोक्सान विश्लेषण

क्र.सं.	विवरण	वर्षे धान	हिउँदे/चैते धान
१.	जम्मा खर्च (रु./हेक्टर)	८९८७०	५१८१२
२.	आमदानी (रु./हेक्टर)	१०५०००	७९१८९
३.	जम्मा नाफा (रु./हेक्टर)	१५१३०	२७३७७

४.	नाफा/ नोक्सान अनुपात	१.१७	१.५३
५.	विक्री मुल्य (रु./के.जी.)	२५	१७
६.	खर्च (रु./के.जी.)	२२	११
७.	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	४	५.५
	जात	सर्ना	हर्दिनाथ

तालिकामा धान प्रशोधन तथा बजारीकरण नोफा नोक्सान विश्लेषण गरिएको छ। मसिना धानको सन्दर्भमा धान मिल तथा उद्योगहरूले प्रति के.जी. रु.३ मुनाफा कमाउने देखिन्छ भने मोटा धानको सन्दर्भमा रु.२.५ प्रति के.जी. मुनाफा देखिएको छ। चैते तथा हिउँदे धानमा बढी चिस्यानको मात्रा हुने र मझौला तथा ठुला धान मिलहरूले ठुलो मात्रामा सुकाउनु पर्ने भएकाले सुकाउने मेसिनको अभाव तथा भण्डारण (साईलो) को समस्याले गर्दा कृषकहरूले हिउँदे/चैते धान विक्री गर्न अप्ठ्यारो परेको साथै घरैमा भण्डारण गर्नका लागि उपकरणको अभाव रहेको बताए।

तसर्थ हिउँदे/चैते धानको सन्दर्भमा स्थानीय तवरमा नै सुकाउने मेसिन भण्डारणको व्यवस्थापन साथै मझौला र ठुला धान उद्योगहरूलाई सुकाउने मेसिनहरू तथा भण्डारणको लागि ठुलो साईलोको सार्वजनिक नीजि साझेदारीको आधारमा अनुदान सहितको व्यवस्था धान सुपरजोनले गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका: धान प्रशोधन तथा बजारीकरण नाफा नोक्सान विश्लेषण

विवरण	मसिना धान	मोटा धान
क. खर्च प्रति के.जी. रु.		
खरिद मुल्य	२५	१७
जोखाई, ढुवानी, लोडिङ्ग, बोरा, भण्डारण	१	१
मेसिनको हास कट्टी, भण्डारण क्षेत्रको खर्च, मिलिङ्ग, विद्युत तथा ज्यामी	२	२
तौल घत	२	२.५
लगानी रकमको व्याज	१	१
जम्मा खर्च	३१	२३.५
ख. नाफा प्रति के.जी. रु.		
विक्री मुल्य	३२	२४
बाई प्रोडक्टबाट आउने आमदानी (भुस, ढुटो)	२	२
आमदानी जम्मा रु./के.जी.	३४	२६
खुद नाफा रु./के.जी.	३	२.५

२. धान उत्पादन तथा बजारीकरणका समस्याहरू

धा सुपरजोन झापामा धान उत्पादन तथा बजारीकरणमा धेरै समस्याहरू रहेको कृषकहरूले बताएका छन् (फिल्ड सर्भेक्षण २०७५)। लगभग ८१.० प्रतिशत कृषकहरूले उत्पादन सम्बन्धि समस्या रहेको बताएको पाईएको छ। यस क्रममा वर्षे धान उत्पादनमा ७४ प्रतिशतले समस्या रहेको बताए भने, ८२.८ प्रतिशतले हिउँदे धान उत्पादनमा र ९० प्रतिशतले चैते धान उत्पादनमा समस्या रहेको बताएका छन्। यो तथ्यांकत रुपमा फरक रहेको पाईयो। सर्वेक्षणमा बताए अनुसार सिंचाई

तथा रोग कीराको समस्या मुख्य रहेका छन भने हिउँदे तथा चैते धान बालीमा सुख्खापन, उत्पादनको लागि ज्यामीको अभाव, गुणस्तरिय वीउ तथा मलको अभाव, रोग कीराको प्रकोप र थन्काउने बेलामा चिस्यान बढी भई गुणस्तर खस्कने समस्याहरु रहेकफ पाईयो। साथै प्राविधिक ज्ञानको कमि, वर्षा समयमा बाढीको प्रकोप र पूर्ण रुपले यान्त्रिकीकरण नभएको र उत्पादन लागत बढ्ने समस्याहरु रहेको पाईयो।

धान सुपरजोन झापामा धानको बजार तथा बजारीकरणमा मुख्य समस्या रहेको पाईयो। सरदर ७० प्रतिशत कृषकहरुले बजार तथा बजारीकरणको समस्या रहेको बताए जुन मुलतः चैते धानमा र हिउँदे धानमा धेरै चिस्यान, भण्डारणको समस्या तथा कम मुल्य पाईने हुनाले वर्षे धानको तुलनामा मुख्य बजारीकरणमा समस्या रहेको पाईयो। तसर्थ हिउँदे तथा चैते धान उत्पादन प्रोत्साहनको लागि चिस्यान घटाउने, धान सुकाउने मेसिन, भण्डारणको व्यवस्था रहेको र धानको न्यूनतम बजार मुल्य रकम निर्धारण गर्नुपर्ने देखियो।

तालिका: विभिन्न मौसममा उत्पादन गरिने धानका जातहरु

वर्षे	हिउँदे	चैते
रञ्जित मन्सुली, कालो नुनिया, लल्का वास्मती, सर्ना, स्वर्ण सब-१, सेहेरांग सव-१, सम्भा मन्सुली सब-१, गरिमा, हर्दिनाथ-१	डल्ले पुसा, चाईना बोरो, हर्दिनाथ-१, खुमल-१०, खुमल-११	डल्ले पुसा, हर्दिनाथ-१, हर्दिनाथ-३, चैते-५, चैते-२

तालिका: वर्षे, बोरो र चैते धानको बाली पात्रो

ऋतु	बिउ राख्ने	बेर्ना सार्ने	बाली भित्र्याउने
वर्षे	जेष्ठ पहिलो हप्ता देखि जेष्ठ अन्तिम हप्ता सम्म	सिंचित: २०-२५ दिने बेर्ना सार्ने (असार १५ देखि भाद्र १५ सम्म) (दोहोरो बेर्ना सार्ने) आकाशे खेती: २० दिने बेर्ना सार्ने (भाद्र सम्म) दोहोरो बेर्ना सार्ने प्रविधिमा २०-२५ प्रतिशत सम्म उत्पादन बढी भएको पाईयो।	४.५ देखि ५.५ मन/कठ्ठा (कार्तिक पहिलो हप्ता देखि मंसिर पहिलो हप्ता सम्म) ४.८ देखि ६.६ मे.टन/हेक्टर
बोरो धान	कार्तिक अन्तिम हप्ता देखि मंसिर पहिलो हप्ता सम्म	माघ १५ देखि फाल्गुन १५ सम्म	१५ बैशाख देखि १५ जेष्ठ
चैते धान	पौष दोस्रो हप्ता देखि फाल्गुन पहिलो हप्ता	माघ अन्तिम हप्ता देखि चैत्र पहिलो हप्ता सम्म	बैशाख अन्तिम हप्ता देखि असार पहिलो हप्ता

३. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना लागु हुनु पहिले र लागु भए पश्चात बोरो तथा चैते धानको अवस्था अध्ययनको क्रममा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु भए पश्चात १८ कृषकहरुले बोरो धान लगाउन सुरु गरेको देखियो भने प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु हुनु भन्दा पहिले जम्मा ३.५ प्रतिशत कृषक मात्र संलग्न भएको देखियो ।

तालिका: बोरो धान लगाएको अवस्था

अवस्था	स्थान		जम्मा
	कचनकवल गा.पा.	भद्रपुर न.पा. १,२ र ३	
बोरो (हिउँदे)			
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु हुनु भन्दा पहिले	५ प्रतिशत	१.३ प्रतिशत	३.५ प्रतिशत
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु भए पश्चात	३०.६ प्रतिशत	५.५ प्रतिशत	१८.०१ प्रतिशत

सर्भक्षणको क्रममा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना स्थापना पश्चात हिउँदे धान ७५.८६ प्रतिशत कृषकले लगाउने देखियो भने चैते धान १९.४० प्रतिशत कृषकले लगाएको देखियो। सिंचाईको पूर्वाधार तथा अवस्थाको विश्लेषण गर्दा ३४ प्रतिशत कृषकले बोरिङ्ग, २४.५ प्रतिशत कृषकले पाईप सिंचाई प्रयोग गरेको, २०.५ प्रतिशत कृषकले आकाशे पानीको भरमा खेती गरेको, १९.५ प्रतिशतले सानो क्षेत्रमा संचालित परम्परागत कुलो प्रयोग गरी सिंचाई गरेको पाईयो। धान बालीमा सिंचाई गर्दा ९० प्रतिशत कृषकले सतही पानी प्रयोग गरेका र ५ प्रतिशत कृषकले भने आकाशे पानी संकलन गरी प्रयोग गरेको देखियो।

तालिका: हिउँदे (बोरो) तथा छोटे धानको उत्पादन अवस्था

अवस्था	कृषक संख्या	प्रतिशत
हिउँदे धान		
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु हुनु भन्दा पहिले	७	२४.१४
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु भए पश्चात	२२	७५.८६
चैते धान		
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु हुनु भन्दा पहिले	५४	८०.६
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सुरु भए पश्चात	१३	१९.४
सिंचाई पूर्वाधार		
सानो क्षेत्रमा संचालित परम्परागत कुलो	३९	१९.५
सानो क्षेत्रमा संचालित पक्की कुलो	३	१.५
पाईप सिंचाई	४९	२४.५
आकाशे पानीको भरमा	४१	२०.५
बोरिङ्ग	६९	३४
धान बालीमा सिंचाई गरिने तरिका		
सतही सिंचाई	१९०	९५
आकाशे पानी प्रयोग	१०	५

४. धान सुपरजोन झापाको मुल्य श्रृंखला विश्लेषण

धान खेतीको मुल्य श्रृंखला विकासको अध्ययनमा मुख्य गरी यस क्षेत्रलाई ख्याल गर्दै सेवा आपुर्तिकर्ता, सामाग्री आपुर्तिकर्ता, व्यापारीहरु, प्रशोधन केन्द्रहरु, मुल्य अभिवृद्धिका क्रियापलापहरु र अन्य सहयोगकर्ताहरुको अध्ययन गरियो। सामाग्री एंव सेवा आपुर्तिकर्ताहरुमा एग्रोभेट्स, मल थोक विक्रेता, सहकारी, बैङ्क र धान सुपरजोन इकाई मुख्य रहेको पाईएको छ। यस मध्ये सेवा प्रदानको मुल्यांकनको आधारमा कृषकहरुले धान सुपरजोन अन्तर्गत पाएका कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर र प्रशोधन केन्द्र बढी प्रभावकारी रहेको छ। धान सुपरजोनको कार्यक्षेत्र भित्र आवद्ध रहेका १११ सहकारी र कृषक समूहले उत्पादन गरेको विभिन्न मौसमका धान उत्पादनहरु मध्ये ७५ प्रतिशत स्थानीय संकलन कर्ताहरुले (गल्ला) खरिद गरी विभिन्न प्रशोधन इकाईहरुमा विक्री गर्ने गरेको पाईयो। सुपरजोन क्षेत्रमा १०० वटा साना तथा मझौला धान प्रशोधन केन्द्रहरु मार्फत प्रशोधन र प्याकिङ्ग गर्ने गरेको पाईएको छ। यसै गरी करिब ३० वटा ठुला संकलन कर्ताहरुले ठुला मिलहरुलाई धान विक्री गर्ने गरेको र उक्त धानबाट प्रशोधित चामल थोक व्यापारीहरु र जिल्ला बहिरको बजार सम्म(मुख्य काठमाण्डौ तथा पहाडी जिल्लाहरु) पुग्ने गरेको पाईएको छ।

साना स्थानीय मिलहरुबाट साना संकलनकर्ताहरु मार्फत खरिद गरिएको धानबाट प्रशोधित चामल विशेष गरी खुद्रा व्यापारीहरुले स्थानीय बजारमा नै विक्री गर्ने गरेको पाईएको छ।

चिउरा तथा भुजा मिलहरुलाई आवश्यक पर्ने धान साना संकलनकर्ताहरुले (२५ प्रतिशत) आपुर्ति गर्ने र प्रशोधित चिउरा तथा भुजा थोक व्यापारीहरु मार्फत स्थानीय बजार र जिल्ला बहिरको बजारहरुमा आपुर्ति गर्ने गरिएको छ। व्यवसायको लागि असल वातावरण निर्माण गर्न जिल्ला स्थित जोन/सुपरजोन इकाई, कृषि ज्ञान केन्द्र साथै अन्य विभिन्न सरकारी कार्यालय एवं गैर सरकारी कार्यालयहरु, बैङ्कहरु, मेसिनरी कारखानाहरु आदीले सकारात्मक भूमिका निर्वाह गरी धान एवं यसको प्रशोधनलाई सार्थक रुपमा सफल बनाउन सहयोग गरेको पाईएको छ।